അദ്ധ്യായം 38. കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ (രാമപാണിവാദൻ)

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം III

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം III

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

(മലയാളം: സാഹിത്യചരിത്രം)

First published in print media 1953.

The electronic versions have been released under the provisions of Creative Commons Attribution By Share Alike license for free download and usage.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2020. The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The production infrastructure of River Valley Technologies has been made use of in the production of these digital editions.

Cover: Shakuntala, (she looks back at her lover, pretending to remove a thorn from her foot), an oil painting by Raja Ravi Varma. The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ഉള്ളടക്കം

38 കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ (രാമപാണിവാദൻ) 1
1 കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെപ്പറ്റി...രേഖകൾ . . 2
2 നാമമുദ്രയുള്ള കൃതികൾ 3
3 രാമൻനമ്പിയാരുടെകൃതികൾ 4
4 രാമനച്ചൻ 5
5 കലക്കത്തെ ചില രേഖകൾ 6
6 കൃഷ്ണൻ നമ്പിയാർ 7
7 രാമപാണിവാദമുദ്രയുള്ള ഭാഷാകൃതികൾ 8
8 മറ്റു ചില ഭാഷാകൃതികൾ 9
9 തുള്ളൽക്കഥകൾ 10
10 മറ്റു ചില സംസ്കൃതകൃതികൾ 11
11 ജീവചരിത്രത്തിലെ ചില സംഭവങ്ങൾ 12
12 വാർദ്ധക്യവും നിര്യാണവും 13
13 ഗ്രന്ഥവിമർശനം: സംസ്കൃതകൃതികൾ . 14
14 ഉത്തരരാമചരിതം 15
15 ഭാഗവതചമ്പു 16
16 സീതാരാഘവം 17
17 ഭാഷാകൃതികൾ 18
18 ശീലാവതി നാലുവൃത്തം 19
19 രുക്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തം . . 20
20 ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട് . . . 21
21 നളചരിതം 22
22 ശിവപുരാണം 23
23 ആട്ടക്കഥകൾ 24
24 തുള്ളൽക്കഥകൾ 25
25 തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനം 26
26 തുള്ളലും തമിഴ്സാഹിത്യവും 27
27 തുള്ളലിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം . . 28
28 കൂത്തും തുള്ളലും 29
29 ദ്രോണമ്പള്ളി നായ്ക്കർ 30
30 ദ്രോണമ്പള്ളിസ്സമ്പ്രദായം 31
31 ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പ് 32
32 മാത്തൂർപ്പണിക്കർ 33
33 തുള്ളൽക്കഥകളുടെ വകഭേദങ്ങൾ . . 34
34 തുള്ളൽക്കഥയുടെ നിർമ്മാണകാലം . 35
35 നമ്പിയാരുടേതല്ലാത്ത തുള്ളലുകൾ . . 36
36 നമ്പിയാരുടെ തുള്ളലുകളുടെ
വിഭാഗഗണന 37
37 തുള്ളൽക്കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം 38
38 തുള്ളൽക്കഥകളിലെ ഭാഷ 39
39 പ്രതിപാദനരീതി 40
40 പരിഹാസധോരണി 41
41 ഉപസംഹാരം 42
42 നമ്പിയാർക്കുള്ള സ്ഥാനം 43
43 നമ്പിയാരും മറ്റു ചില ഭാഷാകൃതികളും 44
44 ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ട് 45
45 രാമപാണിവാദനോ രാഘവൻ
നമ്പിയാരോ? 46

38

കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ (രാമപാണിവാദൻ)

“വൻപിയന്ന മദമറ്റു മരന്ദം
കുമ്പിടുന്നപടി തുള്ളലനേകം
അമ്പിനോടിഹ ചമച്ചൊരു കുഞ്ചൻ-
നമ്പിയാർ കവിയമാനുഷനത്രേ.”

(വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ)

അതിമനോഹരങ്ങളായ അനവധി സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രണേതാവായി ഒരു രാമപാണിവാദൻ കൊല്ലം പത്താം ശതകത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. രസനിഷ്യന്ദികളായ ഏതാനും കിളിപ്പാട്ടുകൾ തുടങ്ങിയുള്ള പല ഭാഷാകൃതികളുടെ നിർമ്മാതാവായ ഒരു രാമപാണിവാദനും ആ കാലഘട്ടത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നതായി നമുക്കറിയാം. അസംഖ്യം തുള്ളൽക്കഥകൾ രചിച്ച കേരളീയരെ അനുഗ്രഹിച്ച കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ജീവിതകാലവും അതുതന്നെയാണ്. ഈ മൂന്നു കവികളും വിഭിന്നന്മാരോ അല്ലയോ എന്നുള്ള വിഷമമായ പ്രശ്നമാണ് പ്രകൃതത്തിൽ നമ്മെ പ്രഥമമായി അഭിമുഖീകരിക്കുന്നത്. ഏതദ്വിഷയകമായി നമുക്ക് ഇതുവരെ ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ലിഖിതപ്രമാണങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആദ്യമായി ഉപന്യസിക്കാം.

1 കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെപ്പറ്റി തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള രേഖകൾ

തിരുവനന്തപുരത്തു ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമി ക്ഷേത്രത്തിലെ ചില പഴയ ഓലക്കണക്കുകളിൽ കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ പേർ പ്രകടമായി പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. 919-ആണ്ടത്തെ അല്പശി ഉത്സവത്തിനു കുഞ്ചൻനമ്പിയാർക്കു "രണ്ടേകാലും കോപ്പും" അനുവദിച്ചിരുന്നു. ആ ആണ്ടു കുംഭം 30-ആംനു കൊട്ടാരത്തിൽ പാർക്കുന്ന "കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർക്കു കാലിൽ ദീനമാകയാൽ" മരുന്നുവിലയ്ക്കു കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു ഇരുപത്തിമൂന്നു പണം കൊടുത്തു. 922-ആണ്ടു "കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ" കൂടെ നിന്ന മിഥുനപ്പള്ളി വീട്ടിൽ കുഞ്ചുമാതിറ്റിക്കു ടി ആണ്ടൊന്നുക്കു നെൽ 72 പറയും പാല്ലുള്ളങ്ങര അധികാരത്തിൽനിന്നു ചെലവെഴുതി. 929-ആണ്ട് അല്പശി ഉത്സവത്തിനു "കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർക്കു" വലിയ തോതിൽ ചങ്ങലവിളക്കും വലിയ പർപ്പടം മുതലായവയോടുകൂടി ഒരു രാജകീയാതിഥി എന്ന നിലയിൽ "അരിയും കോപ്പും" നല്കി. "അമ്പലപ്പുഴ കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർക്ക് 933 തൈ 5-ആംനു കൊടുത്ത മുകപ്പിൽ ആണിത്തലയ്ക്കൽ ചികപ്പുകൽ വച്ച വീരശങ്ങല ഉരുവ് ഒന്ന്" എന്നും, അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെ വീണ്ടും കൊടുത്ത 934 പുരട്ടാശി 30-ആംനു "വീരശങ്ങല ഉരുവ് ഒന്നും" എന്നും വലിയ കൊട്ടാരത്തിലെ കണക്കുകളിൽ കാണുന്നു. 933 കർക്കടകത്തിലാണല്ലോ രാമവർമ്മമഹാരാജാവു വഞ്ചിരാജ്യഭരണം ആരംഭിച്ചതു്. ഈ രേഖകളിൽനിന്നു 919-ആണ്ടിലോ അതിനുമുൻപുതന്നെയൊ കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ മഹനീയന്മാരായ ആസ്ഥാനകവികളിൽ അന്യതമനായിത്തീരുകയും, തദനന്തരം അമ്പലപ്പുഴയും തിരുവനന്തപുരത്തുമായി താമസിക്കുകയും 933-ൽ ആ തിരുമേനിയുടേയും 934-ൽ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റേയും പക്കൽനിന്ന് ഓരോ വീരശൃംഖല സമ്മാനമായി വാങ്ങുകയും ചെയ്തു എന്നുള്ള വസ്തുതകൾ വെളിപ്പെടുന്നു. ഒടുവിലത്തെ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവും മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവും തമ്മിൽ വളരെക്കാലം സ്നേഹത്തിലാണ് കഴിഞ്ഞുകൂടിയതു്. കുഞ്ചൻനമ്പിയാർക്ക് അമ്പലപ്പുഴക്ഷേത്രത്തിൽനിന്ന് ഏതെങ്കിലും അനുഭവം രാമവർമ്മമഹാരാജാവു കല്പിച്ചുകൊടുത്തിരിക്കുമെന്ന് ഊഹിക്കുവാൻ ന്യായമുണ്ട്. എന്നാൽ അതിലേക്കുള്ള കണക്കുകൾ ഒന്നും കണ്ടുകിട്ടീട്ടില്ലെന്നുമാത്രമല്ല, 954-ൽ അവിടുന്നും തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയുംകൂടി കൊട്ടാരം ചൊക്കട്ടാൻമണ്ഡപത്തിൽവെച്ച് വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയ ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ പായസക്കണക്കിൽ നമ്പിയാരുടെ പേർ കാണുന്നുമില്ല. പക്ഷേ 1015 തുലാം 24ആംനയിലെ ഒരു ഹജൂരുത്തരവിൽ "മുമ്പിൽ എഴുന്നള്ളത്തോടു പാർത്തിരുന്ന കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ അനന്തരവരിൽ അമ്പലപ്പുഴ പാർത്തുവന്ന കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ പേർക്ക് അമ്പലപ്പുഴമണ്ടപത്തുംവാതുക്കൽനിന്നും മാസം 1-ന് 15 പണംവീതം അടുത്തൂണും അമ്പലപ്പുഴക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു നാൾ 1-നു ഇരുന്നാഴി പാല്പായസവുംവീതം കൊടുത്തുവന്നിരുന്നു" തായി കാണുന്നു. ഇവരിൽ ആദ്യത്തേ കുഞ്ചൻനമ്പിയാർതന്നെയാണ് സാക്ഷാൽ കവി എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. രണ്ടാമത്തെ കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ അന്തരിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തിരവൻ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണൻനമ്പിയാർക്ക് ആ അടുത്തൂണും പായസവും ഹജൂരിൽനിന്ന് 1015-ൽ പേരുമാറ്റി പതിച്ചുകിട്ടി. 1019-ൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണൻനമ്പിയാർ മരിച്ച അവസരത്തിൽ ആ അവകാശം പ്രസ്തുത കുടുംബത്തിലെ പാർവതിനങ്ങിയാർക്കു 1020-ആണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 7-ആംനു സർക്കാരിൽ നിന്നു വീണ്ടും പേരുമാറി പതിച്ചുകൊടുത്തു. ആ രേഖയിൽ കവിയുടെ പേർ മങ്ങലത്തു കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ എന്നും കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ എന്നും കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ അവകാശം ഇന്നും കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തിൽ താമസിക്കുന്ന ആ വംശക്കാർ അനുഭവിച്ചുവരുന്നതായി അറിയുന്നു. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെപ്പറ്റി ഇതിൽക്കൂടുതലായി ഒരു രേഖയും കിട്ടീട്ടില്ല. ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിലും ആ പേരു കാണുന്നുമില്ല. സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ അനവധി തുള്ളൽക്കഥകളുടെ പ്രണേതാവു് അദ്ദേഹമാണെന്നുള്ള വസ്തുത പണ്ഡിതന്മാർ ഐകകണ്ഠ്യേന സമ്മതിക്കുന്നു. ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം പറയൻതുള്ളലിൽ കവി "പാണിവാദനാമെന്റെ പരമാനന്ദദാതാവാം ക്ഷോണീദേവതാചൂഡാമണിയാകം ഗുരുനാഥൻ" എന്ന വാചകത്തിൽ താൻ ഒരു നമ്പിയാരാണെന്നു തുറന്നുപറഞ്ഞിട്ടുമുണ്ട്.

2 നാമമുദ്രയുള്ള കൃതികൾ

രാമപാണിവാദൻ പല സംസ്കൃതകൃതികളിലും സ്വനാമധേയം പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ പംക്തികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

(1) ചന്ദ്രികാവീഥി

വീഥിയുടെ ലക്ഷണം

> "പാത്രദ്വയപ്രയോജ്യാ ഭാണവദേകാങ്കകൈകസന്ധിശ്ച
> ആകാശഭാഷിതവതീ കൃത്രിമമിതിവൃത്തമാശ്രിതാ വീഥീ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കവിതന്നെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അങ്ഗരാജാവായ ചന്ദ്രസേനൻ, മണിരഥൻ എന്ന വിദ്യാധരന്റെ പുത്രിയായ ചന്ദ്രികയിൽ അനുരക്തനായിത്തീരുന്നു. ചണ്ഡൻ എന്നൊരു രാക്ഷസൻ ചന്ദ്രികയെ അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു. വിഘ്നേശ്വരന്റെ പ്രസാദത്താൽ ചന്ദ്രസേനൻ ചണ്ഡനെ വധിച്ചു ചന്ദ്രികയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുന്നു. ഇതാണ് ഈ വീഥിയിലെ ഇതിവൃത്തം.

> "അദ്യ ഖലു പ്രകാശരാജ്യപ്രകാശഭൃതസ്യ പ്രതാപവിവേകവിദ്യാവിശേഷശാലിനഃ ശ്രീവീരരായമഹാരാജസ്യാജ്ഞയാ ശ്രീപരക്രോഡനാമക്ഷേത്രമധിവസതഃ ശൂലാഗ്രകീലിതകീനാശസ്യ ഭഗവതഃ ശ്രീപരമേശ്വരസ്യ മാഘകൃഷ്ണചതുർദ്ദശീമഹോത്സവ പ്രസങ്ഗേന സങ്ഗതായാമസ്യാം പരിഷദി, മങ്ഗലഗ്രാമവാസ്തവ്യേന രാമപാണിവാദേന വിരചിതാം ചന്ദ്രികാം നാമ വീഥീമഭിനേതുമഭിലഷാമഃ"

എന്ന പ്രസ്താവനയിലെ പംക്തിയിൽനിന്നു പ്രസ്തുത വീഥി വെട്ടത്തുനാട്ടു തിരുവീരരായനെന്ന രാജാവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു മങ്ഗലത്തുകാരനായ രാമൻനമ്പിയാർ തൃപ്രങ്ങോട്ടു ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ ശിവരാത്രിനാളിൽ അഭിനയിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നിർമ്മിച്ച ഒരു രൂപകമാണ് ചന്ദ്രികയെന്നു വിശദമാകുന്നുണ്ട്. ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ

> വീഥീയം ചന്ദ്രികാ നാമ രാമപാണിഘനിർമ്മിതാ
> ഏകാങ്കചരിതൈകാങ്കനാട്യേഷ്വഷ്ടമലക്ഷണാ"

എന്ന ശ്ലോകവും ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ മങ്ഗലം ലക്കിടി തീവണ്ടിയാപ്പീസിനു സമീപമുള്ള കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലം തന്നെയാണെന്നും വെട്ടത്തു തിരൂരിനടുത്തുള്ള മങ്ഗലമല്ലെന്നും പരിച്ഛേദിച്ചുതന്നെ പറയാം. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലം മങ്ഗലം എന്ന പേരിലും സർക്കാർ റിക്കാർട്ടുകളിൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. പാണിവാദൻ എന്നാൽ മിഴാവു കൊട്ടുന്നവൻ – നമ്പിയാരെന്നർത്ഥം. പാണിഘൻ എന്ന പദവും അതിന്റെ പര്യായംതന്നെ. തിരൂരിന്നടുത്തുള്ള മങ്ഗലത്തിൽ യാതൊരു പാണിവാദകുടുംബവും ജീവിച്ചിരുന്നതായി കേട്ടുകേൾവിപോലുമില്ല. പോരെങ്കിൽ ലീലാവതീവീഥിയിൽനിന്ന് അടിയിൽ ചേർക്കുന്ന ഭാഗം ചിലർക്കു തദ്വിഷയകമായുള്ള സംശയത്തിന്നു മൂലച്ഛേദം വരുത്തുവാൻ പര്യാപ്തവുമാണ്.

(2) ലീലാവതീവീഥി

കുന്തളേശ്വരനായ വീരപാലനും കർണ്ണാടരാജപുത്രിയായ ലീലാവതിയും തമ്മിലുള്ള പ്രണയത്തെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് ഈ വീഥി.

"നാന്ദ്യന്തേ സൂത്രധാരഃ— ആജ്ഞാപിതോസ്മി നിഖിലശാസ്ത്രപുരാണനാടകപ്രപഞ്ചസതതപരിശീലനവിശദാന്തരാത്മനോ നിത്യസന്നിദധദംബരധുനീനാഥപരിചരണപരായണസ്യ മഹാരാജദേവനാരായണസ്യ പാദപദ്മോപജീവിനാ മഹീസുരസമാജേന...അസ്തി മങ്ഗലഗ്രാമവാസ്തവ്യസ്യ രാഘവപാണിഘസ്യ ഭാഗിനേയോ രാമോ നാമ പാണിവാദഃ.

> നടീ — (സപ്രത്യഭിജ്ഞം) യഃ പുരാണമഹീസുരവരിഷ്ഠസ്യ പ്രിയമിത്രമിതി ശ്രൂയതേ.
>
> സൂത്ര —...കിഞ്ച,
>
> നിത്യം നൃത്യതി യസ്യ നാമ രസനാരങ്ഗേ സ്വയം ഭാരതീ
> ചിത്തേ യസ്യ ച ഭാസതേ സുരധുനീനാഥോ രഥാങ്ഗായുധഃ
> യം ഭൂയോ ബഹുമന്യതേ നരപതിഃ ശ്രീദേവനാരായണഃ
> സോയം മേ ഹൃദയേ ചകാസ്തു സതതം ഭൂദേവ ചൂഡാമണിഃ."

മങ്ഗലത്തു രാഘവൻനമ്പിയാരുടെ അനന്തരവനാണ് താനെന്നു രാമപാണിവാദൻ ഈ കൃതിയിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. അതോടുകൂടി അദ്ദേഹം പുരാണമഹീസുരവരിഷ്ഠന്റെ, അതായതു പഴേടത്തു ഭട്ടതിരിയുടെ, പ്രിയമിത്രമാണെന്നും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പഴേടത്തുമന കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തിനടുത്തുള്ള ഒരു നമ്പൂതിരിയില്ലമാണ്; ആ കുടുംബത്തിനു പ്രസ്തുത ക്ഷേത്രത്തിൽ ഊരാണ്മസ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നതായും അറിയുന്നു. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തിലെ ഒരു നമ്പിയാർക്കാണല്ലോ തിരൂർ മങ്ഗലത്തിലെ ഒരു നമ്പിയാരേക്കാൾ പഴേടത്തു ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രിയമിത്രത്വം ലഭിക്കുവാൻ സാങ്ഗത്യമുള്ളത്. ചെമ്പകശ്ശേരിത്തമ്പുരാനേയും തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയേയും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ സ്തുതിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ ഇത് അമ്പലപ്പുഴെ വെച്ചുരചിച്ച ഒരു കൃതിയാണെന്നു പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു.

(3) മദനകേതുചരിതം പ്രഹസനം

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ "അപി ശൃണോഷി മങ്ഗലഗ്രാമവാസ്തവ്യേന രാമപാണിവാദേന വിരചിതം മദനകേതുചരിതം നാമ പ്രഹസനം" എന്ന് ആരംഭത്തിലും

> "ഗുരുതരദുരിതാർണ്ണവൗഘവഹ്നീ
> ഗുരുചരണാവരുണാംബുജന്മശോണൗ
> പ്രണമതി വിനയാവനമ്രമൂർദ്ധ്നാ
> പ്രതിദിനമേഷ ഹി രാമപാണിവാദഃ"

എന്നും

> "നാരായണാഭിധാനം കിമപി പരം ബ്രഹ്മ സകലജനവന്ദ്യം
> ധ്യായതി മനസി നിതാന്തം ശാന്തമതീ രാമപാണിവാദോയം"

എന്നും അവസാനത്തിലും പ്രാണേതൃസംജ്ഞ നിർദ്ദിഷ്ടമായിരിക്കുന്നു. കവിയുടെ യൗവനാരംഭത്തിലെ ഒരു കൃതിയാണ് ഈ പ്രഹസനം എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. സൂത്രധാരൻ നടനോടു പറയുന്ന

> "യേ ഗൃഹ്ണന്തി ഗുണാനണൂനപി കവേഃ കാവ്യേഷു നവ്യേഷ്വപി
> പ്രായോ നോ ഗണയന്തി ദോഷനിവഹം, തേ നാമ സന്തഃ കില;
> ബാലോപ്യാത്മകൃതിപ്രകാശനവിധൗ ശക്നോതി തേഷാം പുരോ;
> ദീപ്തിം വിന്ദതി കിന്നു ചന്ദ്രമഹസാമഗ്രേപി താരാഗണഃ?"

എന്ന ശ്ലോകത്തിലെ "ബാല" ശബ്ദപ്രയോഗത്തിന്റെ സ്വാരസ്യം പരിശോധിക്കുക. അന്നു കവിയുടെ ഗുരുനാഥനായ നാരായണഭട്ടതിരി ജീവിച്ചിരുന്നു. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുവെച്ചുതന്നെയായിരിക്കണം പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ നിർമ്മിതി. ഈ നാരായണഭട്ടതിരി ആരെന്നു ഉപരി വിചിന്തനം ചെയ്യും.

(4) സീതാരാഘവം നാടകം

ഇതു കവി പരിണതപ്രജ്ഞനായതിനുമേൽ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു 931-ൽ നടത്തിയ മുറജപത്തിനു സന്നിഹിതരായിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ സദസ്സിൽ അഭിനയിക്കുന്നതിനായി രചിച്ച ഏഴങ്കത്തിലുള്ള ഒരു നാടകമാകുന്നു. ഇതിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽനിന്ന് ഒരു ഭാഗമാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്.

"സൂത്രധാര:

> ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദകരുണാപീയൂഷഗണ്ഡൂഷണാ-
> ദിഷ്ടാം പുഷ്ടിമുപൈതി യസ്യ കവിതാകല്പദ്രുബീജാങ്കുരഃ,
> രാമോ നാമ സ പാണിവാദകലജസ്തസ്യ പ്രഭൃതം ഫലം
> സീതാരാഘവനാടകാഭിധമിദം സഭ്യാർത്ഥമഭ്യാനയൽ.
> ... ...
> അധിസ്യാനന്ദൂരം ജയതി ജഗതീപാലനപരം
> പരം ജ്യോതിശ്ശീതദ്യുതിധവളശേഷാഹിശയനം
> യദന്തഃ സന്തന്വന്നഖിലനൃപതീനാം ന തു പരം
> സുരാണാമപ്യുച്ചൈരധിവസതി മാർത്താണ്ഡനൃപതിഃ.

> നടീ — ആര്യ! യദ്യേവം സ ഖലു നരേന്ദ്രോ രാമചന്ദ്രസ്യ ഭഗവതഃ പദ്മനാഭസ്യ കോപി കലാവതാര ഇതി തർക്കയാമി.
>
> സൂത്ര — തത്ര താവൽ ത്വദുപന്യസ്താധികഗുണസമ്പന്നേന വൈകുണ്ഠതോഽപ്യതിശയരമണീയതത്തന്നവ്യദ്രവ്യസംപൂരിതസ്യാനന്ദൂരമന്ദിരേണ സർവാത്മനാ പത്മനാഭസമർപ്പിതസമസ്തനിജവിഭവേന സർവസാമന്തകലമുകുടമണിമരീചിവീചിനീരാജിതചരണകമലേന ഇദാനീന്തനേന രാജ്ഞാ വഞ്ചിമാർത്താണ്ഡേന സകലദിഗന്തേഭ്യഃ സമാഹൂയ സമധിഷ്ഠാപിതാനാം സമാധീതവേദശാസ്ത്രാണാം സരസകാവ്യരസമജ്ജനോന്മജ്ജനസജ്ജസജ്ജനഭൂയിഷ്ഠാനാം ബ്രാഹ്മണവരിഷ്ഠാനാമതിഗരിഷ്ഠാം ഗോഷ്ഠീമപഹായ ക്വ നാമേദമഭിനേതവ്യം."

> "രക്ഷേദക്ഷീണധർമ്മാ ചതുരുദധിതടീ-
> മേഖലാം ഭൂതധാത്രീം
> പുണ്യാത്മാ പദ്മനാഭപ്രണിഹിതഹൃദയോ
> വഞ്ചിമാർത്താണ്ഡഭൂപഃ."

എന്ന് ഈ നാടകത്തിന്റെ ഭരതവാക്യത്തിലും കവി ആ മഹാരാജാവിനെ പ്രശംസിക്കുന്നു.

925 മകരം 5-ആംനയാണ് മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ തൃപ്പടിദാനം. 925-ൽ ഒന്നാമത്തെ മുറജപം നടന്നതു് അതിനുമുൻപാണ്. അതുകൊണ്ടു "സർവാത്മനാ പദ്മനാഭ സമർപ്പിതസമസ്തനിജവിഭവേന" എന്ന വിശേഷണം മഹാരാജാവിന് ആ മുറജപക്കാലത്തു യോജിക്കുന്നതല്ല. "സകലദിഗന്തേഭ്യഃ സമാഹൂയ സമധിഷ്ഠാപിതാനാം" എന്ന വർണ്ണനവും 927-ൽ വടക്കുംകൂറും 929-ൽ അമ്പലപ്പുഴയും തിരുവിതാംകൂറിൽ ലയിച്ചതിനുമേലുള്ള ഒരു കാലഘട്ടത്തെ കുറിക്കുന്നതായിവേണം സങ്കല്പിക്കുവാൻ. അതുകൊണ്ടാണ് സീതാരാഘവത്തിന്റെ നിർമ്മിതി രണ്ടാമത്തെ മുറജപം നടന്ന 931-ലാണെന്നു ഞാൻ അനുമാനിക്കുന്നത്.

രാമപാണിവാദൻ 931-ലെ മുറജപത്തിന് തിരുവനന്തപുരത്തു സന്നിഹിതനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിന് ഇതിൽക്കൂടുതൽ തെളിവാവശ്യമില്ല.

"പ്രഭൃതം ഫലം" എന്ന വിവരണം അക്കാലത്തു രാമപാണിവാദനു മധ്യവയസ്സു കഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്നു കാണിക്കുന്നു.

(5) രാഘവീയം മഹാകാവ്യം

ഇതും സീതാരാഘവം പോലെതന്നെ രാമപാണിവാദന്റെ പ്രഥമഗണനീയങ്ങളായ സംസ്കൃതകൃതികളിൽ ഒന്നാണ്. ഇരുപതു സർഗ്ഗങ്ങളിലായി 1572 പദ്യങ്ങൾ ഈ കാവ്യത്തിൽ കവി ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകംവരെയുള്ള രാമായണകഥ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. സീതാരാഘവത്തിലെ ഇതിവൃത്തവും ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകത്തിലാണ് അവസാനിക്കുന്നത്. രാഘവീയത്തിനു ബാലപാഠ്യം എന്നൊരു വ്യാഖ്യാനവും കവിതന്നെ രചിച്ചിരിക്കുന്നു. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കാണുന്നു.

> "ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദഗുരുപാദാനാം പ്രസാദോദയാ-
> ദേതൽ കിഞ്ചന രാഘവീയമിതി യൽ കാവ്യം കൃതം കേനചിൽ
> അപ്രജ്ഞത്വവശാദമുഷ്യ മഹതോ രാമായണാംഭോനിധേ-
> രക്ഷോഭ്യത്വബലാച്ച തത്ര സുലഭോ ദോഷോ ബുധൈഃക്ഷമ്യതാം.
> രാമേണ പാണിവാദേന രചിതം ഹി യഥാമതി
> രാഘവീയം മഹാകാവ്യം ബാലവ്യുൽപത്തിലബ്ധയേ."

രാഘവീയം പാണിവാദൻ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന് അടിയറവച്ചപ്പോൾ സമർപ്പിച്ച മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ കിട്ടീട്ടുണ്ട്. അവയേയും ഇവിടെ സ്മരിക്കേണ്ടതാണ്.

> "യസ്യ നിർമ്മലയശോമതല്ലികാ
> ലോകരംഗഭുവി ലാസികായതേ
> സാർവലൗകികഹാഗുണാംബുധേ!
> തം ഭവന്തമഹമിത്ഥമർത്ഥയേ.
>
> യോഽഭ്രദംകരിതോ മനോരഥതരുശ്ചിത്താലവാലേ പുരാ
> ത്വദ്ധസ്തേ സ തു ചോളഖണ്ഡനനിബന്ധാവസ്ഥിതിജ്ഞാനതഃ
> പശ്ചാൽ പല്ലവിതസ്തതഃ കുസുമിതസ്ത്വദ്ഗുണ്യതാകർണ്ണനാ-
>
> ത്തദ്ഗ്രന്ഥാഗ്ര്യസമർപ്പണേന സഫലീകര്യാത്തമേനം ഭവാൻ.
>
> സാരസ്യൈകസമാശ്രയോംബരധുനീലീലാരതഃ സന്തതം
> രാജീവേക്ഷണരാജഹംസപൃഥുകോ യന്മാനസേ ഖേലതി
> തസ്മാദാശ്രിതനന്ദനാൽ സുമനസാം സംസേവിതാൽ സജ്ജയൈഃ
> കോ വാ കല്പതരോരിവാത്രഭവതോ ലോകോഽനവാപ്തേപ്സിതഃ"

ചോളഖണ്ഡനനിബന്ധം ചോളദേശീയനായ ഏതോ ഒരു പണ്ഡിതന്റെ മതത്തെ ഖണ്ഡിക്കുന്ന ഒരു നിബന്ധം എന്ന അർത്ഥത്തിൽ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണെന്നു തോന്നുന്നു. ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവ് ആ നിബന്ധത്തിന്റെ കർത്താവോ കാരയിതാവോ ആയിരുന്നിരിക്കാം.

ബാലപാഠ്യംകൂടിയുള്ള ചില രാഘവീയമാതൃകകളിൽ അടിയിൽ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.

> "രസികജനവിനോദി രാഘവീയം
> രഘുവരചാരുചരിത്രകാവ്യബന്ധം
> രചയതി മയി രാമപാണിവാദേ
> രതിരധികാസ്തു സദാ കവീശ്വരാണാം.
>
> ക്ഷോണിദേവകലമൗലിമണ്ഡനം
> പ്രീണിതാഖിലമനുഷ്യമണ്ഡലം
> പാണിയുഗ്മരചിതാഞ്ജലിർഗ്ഗുരും
> പാണിവാദകവിരേഷ വന്ദതേ.
>
> രാമേണ പാണിവാദേന രാഘവീയമിദം കൃതം
> തേനൈവ ബാലപാഠ്യാഖ്യാ വ്യാഖ്യാപ്യാഖ്യായി ധീമതാ."

രാഘവീയം 929-ആണ്ടിനുമുമ്പു വിരചിതമായ ഒരു കൃതിയാണെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി സംശയിക്കേണ്ടതില്ല. രാഘവീയവും സീതാരാഘവവും കവിയുടെ മാതുലനായ രാഘവൻനമ്പിയാരുടെ നാമധേയവുമായി ഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കണം.

(6) മുകുന്ദശതകം

ഈ പേരിൽ രണ്ടു കൃതികളുണ്ട്. ഒന്നാമത്തേതു രാമപാണിവാദൻ കൊച്ചിയിൽ മണക്കുളത്തു രാമവർമ്മരാജാവിനെ ആശ്രയിച്ചു താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ആ രാജാവിന്റെ നിദേശമനുസരിച്ച് ഇരിങ്ങാലക്കുടത്തേവരെപ്പറ്റി രചിച്ച ഒരു സ്തോത്രമാണ്. ചുവടേ ചേർക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ കാണുന്നു.

> "മുകുന്ദപുരവാസിനോ മുരരിപോഃ പ്രസാദാർത്ഥിനാ
> മുകുന്ദശതകം കൃതം കിമപി പാണിവാദേന യൽ
> തദേതദനുവാസരം പഠതി യസ്സ വിദ്യാം ശ്രിയം
> യശശ്ച സമവാപ്നുയാദപി ച മുക്തിമന്തേ ശുഭാം.
>
> ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദഗുരുപാദാനാം പ്രസാദോദയാ-
> ദാനന്ദായ സതാം മുകുന്ദശതകം രാമേണ യന്നിർമ്മിതം
> ഗോവിന്ദസ്യ മുകുന്ദമന്ദിരപതേശ്ശ്രീപാദസംസേവിനാ
> സ്തോത്രം തൽ ഖലു രാമവർമ്മനൃപതേർബോധ്യതാം ഭൂതയേ.
>
> ശ്രീരാമവർമ്മനൃപതിർമ്മതിമാൻ യദാര്യ-
> ശ്രീകണ്ഠവംശകലാശാംബുധിപൂർണ്ണചന്ദ്രഃ
> കേനാപി കാമദമചീകരദീദൃശം ത-
> ന്മൗകുന്ദമദ്യ ശതകം ജഗതാം ഹിതായ."

"ആര്യശ്രീകണ്ഠൻ" എന്നതു് കക്കാട്ടുരാജകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട മണക്കുളത്തു മൂപ്പുവാഴ്ക്കാരായ രാജാക്കന്മാരുടെ മാറാപ്പേരാണ്. പ്രസ്തുത കൃതിക്കു പാണിവാദന്റെ സഹപാഠിയായ ഒരു പണ്ഡിതൻ സവിസ്തരമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ അദ്ദേഹം കവിയെ ഇങ്ങനെ പ്രശംസിക്കുന്നു.

> "ശ്രീമന്മുകുന്ദചരണാംബുജഭക്തിഭാര-
> നിർന്നിദ്രനിർമ്മലമനോമണിദർപ്പണസ്യ
> രാമാഹ്വയസ്യ സുകവേർവദനാദ്ദീർണ്ണം
> മുഖ്യം മുകുന്ദശതകം ജയതീഹ ലോകേ.
> ... ...
> സതീർത്ഥ്യതാമാത്രനിരൂഢഗർവ-
> സംഭാവിതൈതൽകവിസൗഹൃദയ്യഃ
> സ്തോത്രം തദീയം വിവൃണോമി മോഹാൽ
> സന്തഃ ക്ഷമന്താമതിചാപലം മേ.

> "ഇഹ ഖലു സകലവിദ്വജ്ജനമൗലിമാണിക്യഭൂതശ്രീനാരായണഭട്ടപാദപാദാരവിന്ദയുഗളീമരീമൃജ്യമാനമണിമയമതിദർപ്പണ പ്രതിബിംബിതാശേഷാഗമനിഗമാർത്ഥസാർത്ഥപരമാർത്ഥസാരഃ സകലവിദ്യാപാരാവാരപാരീണപ്രജ്ഞാശക്തിഃ കവിതാകല്പവല്ലരീമതല്ലീമകരന്ദായമാനരചനാചാതുരീമാധുരീസമാഹ്ലാദിതസകലസഹൃദയഹൃദയോമാർദ്ദങ്ഗികവംശമുക്താമണീ രാമനാമാകവിർമ്മുകുന്ദചരണാരവിന്ദഭക്തിഭാരപാരിപ്ലവതാന രീ നൃത്യമാനചിത്തവൃത്തിസ്സൻ..."

മറ്റൊരു മുകുന്ദശതകവും രാമപാണിവാദകൃതമായുണ്ട്. അതും വിഷ്ണുസ്തോത്രംതന്നെ.

> "സർവ്വാന്തർവ്വിചരിഷ്ണവേ സമതയാ സർവ്വത്ര വർത്തിഷ്ണവേ
> ഭക്താഗഃപ്രസഹിഷ്ണവേ ഭവഭയം നിർദ്ധൂയ വർത്തിഷ്ണവേ
> കൃഷ്ണായാധികധൃഷ്ണവേ കൃതധിയാം വൃന്ദായ രോചിഷ്ണവേ
> ദേവേശപ്രഭവിഷ്ണവേ ഭഗവതേ തുഭ്യം നമോ വിഷ്ണവേ"

എന്നതു് അതിലെ നൂറാമത്തെ പദ്യമാണ്.

(7) ശിവശതകം

ഈ കൃതിയും മണക്കുളത്തുവച്ചു രചിച്ചതായി തോന്നുന്നു. താഴെക്കാണുന്നതു് ഇതിന്റെ ഒടുവിലുള്ള ശ്ലോകമാണ്.

> "രാമോ യൽ പാണിവാദോ ഗുരുചരണസരോ-
> ജന്മരേണുപ്രസാദാ-
> ദേതാവദ്വിഷ്ണുപാദസ്തവമപി ച ശിവ-
> സ്തോത്രമേതദ്വ്യതാനീൽ
> പ്രീത്യൈ ഭൂയാദ് ബുധാനാം തദിദമഘഹരം
> ചാസ്തു നിസ്തന്ദ്രമേത-
> ന്നിത്യം ഭക്തിപ്രകർഷോത്തരമനുപഠതാ-
> മീഹയാ ദേഹഭാജാം."

(8) ഭാഗവതചമ്പു

ഭാഗവതം ദശമസ്കന്ധമാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം. ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരം മുതൽ മുചുകുന്ദമോക്ഷം വരെയുള്ള കഥ ആദ്യത്തെ ഏഴു സ്തബകങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു. അത്രയും ഭാഗമേ ഇതുവരെ എനിയ്ക്കു കാണ്മാൻ സംഗതി വന്നിട്ടുള്ളു. അതിനപ്പുറമുള്ള കഥകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നറിവില്ല.

> "ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദഗുരുപാദാനാം കൃപാനുഗ്രഹഃ
> ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ കഥാംകഥാപയതി യം ചമ്പൂപ്രബന്ധാത്മികാം
> രാമോ നാമ സ പാണിവാദകലജഃ പാണീ ശിരസ്യർപ്പയൻ
> ബ്രഹ്മഭ്യഃ പ്രണതിം കരോതി ഖലു വസ്സഭ്യാസ്സമഭ്യാഗതാഃ"

എന്ന ശ്ലോകം ഈ ചമ്പുവിലുള്ളതാണ്. "ഇതി ഭാഗവതചമ്പൂപ്രബന്ധേ രാമപാണിവാദവിരചിതേ സാനന്ദഗോവിന്ദോ നാമ സപ്തമഃ സ്തബകഃ" എന്നൊരു കുറിപ്പും ഏഴാം സ്തബകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ കാണുന്നു.

(9) പ്രാകൃതപ്രകാശവൃത്തി

വരരുചിയുടെ പ്രാകൃതപ്രകാശത്തിനു രാമപാണിവാദൻ രചിച്ച വൃത്തിയാണ് പ്രസ്തുത കൃതി. പ്രാകൃതസൂത്രവൃത്തിയെന്നും പ്രാകൃതവൃത്തിയെന്നും അതിന്നു നാമാന്തരങ്ങളുണ്ട്. മൂലത്തിലെ എട്ടു പരിച്ഛേദങ്ങളും അദ്ദേഹം നിഷ്കൃഷ്ടമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

"ഇതി രാമപാണിവാദകൃതായാം പ്രാകൃതവൃത്താവഷ്ടമഃ പരിച്ഛേദസ്സമാപ്തഃ" എന്നൊരു സൂചകരേഖ അതിന്റെ അവസാനത്തിൽ ചേർത്തിരിയ്ക്കുന്നു.

(10) ഉഷാനിരുദ്ധം പ്രാകൃതകാവ്യം

ഈ കൃതിയിൽ നാലു സർഗ്ഗങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പ്രഥമസർഗ്ഗത്തിൽ ശിവനേയും നരസിംഹമൂർത്തിയേയും വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിഷയം ഉഷാപരിണയമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. നാലാംസർഗ്ഗം ഉഷാനിരുദ്ധന്മാരുടെ വിവാഹാനന്തരമുള്ള ശൃംഗാരലീലാവർണ്ണനമാണ്. ഒടുവിൽ ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദഗുരുപാദാഭ്യാം നമോ ഭവതു" എന്ന കുറിപ്പിനുമേൽ

> "കാവ്യം പ്രാകൃതരൂപം ഘടിതമിദം രാമപാണിവാദേന
> പ്രാകൃതമാർഗ്ഗോഽഗാധോ യേന സുഖം ഭവേദ്
> ബാലാനാം"

(പ്രാകൃതശ്ലോകത്തിന്റെ ഛായ) എന്നൊരു ശ്ലോകവും ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

(11) കംസവധം പ്രാകൃതകാവ്യം

ഈ കാവ്യത്തിലും നാലു സർഗ്ഗങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. കൃഷ്ണാവതാരം മുതൽ കംസവധംവരെയുള്ള കഥയാണ് വിഷയം. അവസാനത്തിൽ "ഇതി രാമപാണിവാദകൃതേ കംസവധേ ചതുർത്ഥസർഗ്ഗഃ" എന്നൊരു കുറിപ്പുണ്ട്.

(12) വൃത്തവാർത്തികം

ഇതു ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രപരമായ ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ്. "വൃത്താനി യാനി കാവ്യാദൗ സന്തിതാനി പ്രചക്ഷ്മഹേ" എന്ന് ആചാര്യൻ ആരംഭത്തിൽ ചികീർഷിതപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നു. പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ ഓരോ വൃത്തത്തിന്റേയും ലക്ഷണം കാരികകൊണ്ടു പ്രദർശിപ്പിച്ച് അതിന് ഉദാഹരണശ്ലോകങ്ങളും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

> "ഗുരുപാദാൻ നമസ്കൃത്യ ഹേരംബം പാർവതീമപി.
> ക്രിയതേ പദ്യബന്ധാനാം വൃത്തലക്ഷണകാരികാ"

എന്നും

> "ബാലാനാമുപയോഗാർത്ഥം യാ കൃതാ വൃത്തകാരികാ
> ഉദാഹരണയോഗേന സാ മയാ പൂരയിഷ്യതേ."

എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ

> "വിഭാവ്യ വൃത്തശാസ്ത്രാണി തേഭ്യഃ സംക്ഷിപ്യ ചോദ്ധൃതം
> രാമേണ പാണിവാദേന തദേതദ്വൃത്തവാർത്തികം"

എന്ന ശ്ലോകം കാണ്മാനുണ്ട്. പ്രസ്താരക്രമമനുസരിച്ചു രാസക്രീഡാ എന്നൊരു കാവ്യവും പാണിവാദൻ വൃത്തവാർത്തികത്തോട് അനുബന്ധമായി രചിച്ചു ചേർത്തിരിക്കുന്നു. അനുഷ്ടുബ്വൃത്തത്തെ മാത്രമേ അതിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളു. അതിലും "ഇതി രാമപാണിവാദവിരചിതമനുഷ്ടുപ് പ്രകരണം സമാപ്തം" എന്നൊരു കുറിപ്പുണ്ട്.

(13) ഗീതരാമം

ഇതു ജയദേവന്റെ അഷ്ടപദിയുടെ രീതിയിൽ രാമപാണിവാദൻ സംസ്കൃതത്തിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു നൃത്യപ്രബന്ധമാകുന്നു. ആരംഭത്തിലുള്ള അല്പഭാഗമേ കിട്ടീട്ടുള്ളു. ഗീതരാമം എന്നതു സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി തൽക്കാലം ഇവിടെ നൽകീട്ടുള്ള ഒരു സംജ്ഞ മാത്രമാണ്. ഗീതരാമത്തിനു പ്രത്യേകം തോടയമുണ്ട്. അതിൽ അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണൻ, വാസുദേവപുരത്തു വാസുദേവൻ, പെരിഞ്ചെല്ലൂർ ശിവൻ, കുമാരനല്ലൂർ കാത്യായനി എന്നീ ദേവതകളെപ്പറ്റി വന്ദനശ്ലോകങ്ങൾ ചേർത്തിരിക്കുന്നു. ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചാണ് ആ കാവ്യം നിർമ്മിച്ചതു്. ബോധായനന്റെ ഹനൂമന്നാടകമാണ് കവിക്കു പ്രകൃതത്തിൽ ഉപജീവ്യമായ ഗ്രന്ഥമെന്ന് അദ്ദേഹംതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

> "രക്ഷേദക്ഷയപക്ഷലക്ഷണകൃപാലക്ഷോ വിപക്ഷാവലീ-
> വിക്ഷോഭക്ഷയദക്ഷദക്ഷിണഭുജേ നിക്ഷിപ്തകൗക്ഷേയകഃ
> അക്ഷാമക്ഷിതിരക്ഷണക്ഷമഗുണോലക്ഷാധികാക്ഷൗഹിണീ-
>
> ലക്ഷ്മീരക്ഷിതശക്തിരക്ഷയബലശ് ശ്രീദേവനാരായണഃ.
>
> ശ്രീമദ്ബോധായനേനേ സ്വയമുപരചിതം
> ചാരു രാമായണം യ-
> ച്ഛ്രുത്വാ ഗൂഢം തദേതന്മഹിതജനമഹാ-
> മംഗലേ രംഗദേശേ
> രാമശ്ശ്രീദേവനാരായണധരണിപതേ-
> രാജ്ഞയാ പാണിവാദോ
> ഗേയം ലീലാനുകൂലം കലയതി; കൃപയാ
> സൂരയഃ പൂരയന്തു."

എന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ഇവിടെ സ്മർത്തവ്യങ്ങളാണ്.

(14) അംബരനദീശസ്തവം

അമ്പലപ്പുഴ ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പറ്റി രാമപാണിവാദൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്തോത്രമാണ് അംബരനദീശസ്തവം. പല ശ്ലോകങ്ങളിലും അമ്പലപ്പുഴ എന്ന സ്ഥലനാമം വിവിധരൂപങ്ങളിൽ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ പ്രകൃതോപയോഗികളായി നാലു ശ്ലോകങ്ങൾ കാണുന്നു.

> "ഭൂതേഷു സർവേഷ്വപി നിർവിശേഷം
> ഭൂയസ്തരാമാഹിതകാരുണീകം
> ഭൂദേവതാമംബരവാഹിനീശം
> ശ്രീദേവനാരായണമാശ്രയാമഃ.
>
> വേദേ നിഗൂഢോപി നിരൂഢനാനാ-
> ഭേദേന തത്തദ്വപുരാദധാനഃ
> യോ ദേഹിനാം സേവ്യതയാ സ്ഥിതസ്തം
> ശ്രീദേവനാരായണമാശ്രയാമഃ.
>
> പാദേ നിജേ ഭക്തിമതാം ജനാനാം
> മോദേന സർവാർത്ഥസമൃദ്ധികാരീ
> യോ ദേവനദ്യായതനം പുനീതേ
> ശ്രീദേവനാരായണമാശ്രയാമഃ
>
> ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദരജസാം കാരുണ്യവാരാന്നിധേർ-
> ഗ്ഗർഭാദുദ്ഭവിഭിശ്ശുഭൈർമ്മധുരിപുസ്തോത്രാക്ഷരൈർമ്മൗക്തികൈഃ
> രാമേണ ഗ്രഥിതാമിമാമവിരതം യഃ ശ്ലോകഹാരസ്രജം
> കണ്ഠേ ലോഠയതി പ്രയാസ്യതി കൃതീ മർത്ത്യസ്സ വിഷ്ണോഃ പദം."

രാമപാണിവാദന് അമ്പലപ്പുഴെ താമസിക്കുമ്പോൾ ശ്രീധരൻനമ്പൂരി എന്നൊരു ശിഷ്യനുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം ലക്ഷ്മീദേവനാരായണീയം എന്നൊരു നാടകത്തിന്റെ കർത്താവാണെന്നും ഊഹിക്കാമെന്ന് ഇതിനു മുൻപിലത്തെ അധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

(15) സൂര്യാഷ്ടകം

ഇതു രാമപാണിവാദന്റെ സൂര്യപരമായ ഒരു ചെറിയ സ്തോത്രമാണ്. ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുതകൃതി കവി തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുമ്പോൾ രചിച്ചതാണെന്ന് ഊഹിക്കാൻ ന്യായമുണ്ട്.

> "ധമ്മാമാമ്നായധാമ്നാമപലപിതജപാ-
> മഞ്ജരീപിഞ്ജരിമ്ണാ-
> മോഘൈലർല്ലോകാനമോഘൈരപതമയതി യഃ
> പ്രത്യുഷസ്യത്യുദാരൈഃ
> ദേവം ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരനഘമനുപമം
> ഭൂഷണം പൂഷണം തം
> രാമഃ പ്രേമാഭിലാഷീ നമതി സമവിത-
> പ്രാണിനം പാണിവാദഃ.
>
> ലക്ഷ്മീവിശ്വംഭരോപാസിതമസിതഘന-
> ശ്യാമളം കോമളം യോ
> ഗാത്രം സർപ്പേശതല്പേ ഗമയതി രുചിരൈർ-
> ഭൂഷിതം ഭൂഷണൗഘൈഃ
> ആനന്ദായാങ്ഗഭാജാമജമുഖവിബുധാ-
> രാധ്യമാവിഷ്കരോതി
> സ്യാനന്ദൂരാലയേശോ ദിശതു സ ഭഗവാൻ
> പദ്മനാഭഃ ശ്രിയം വഃ."

(15) ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യാ—വിലാസിനീ

> "ഗുരുണാ ഭൂസുരേന്ദ്രേണ കല്പിതം ക്ഷേത്രമുത്തമം
> അധ്യാസീനം നമസ്കുർവേ സർവേശം ശശിശേഖരം.
> ശ്രീനാരായണഗുരുവരകരുണാപാത്രേണ പാണിവാദേന
> ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസസ്യ ക്രിയതേ ടീകാ വിലാസിനീ നാമ്നാ."

ഈ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ഒടുവിൽ അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം കാണുന്നു.

> "ശ്രീമൽകൃഷ്ണവിലാസനാമ സുകുമാരാഖ്യേന യന്നിർമ്മിതം
> കാവ്യം ഭവ്യവചോമൃതേന കവിനാ സർവപ്രിയം ഭാവുകം
> വ്യാഖ്യാ തസ്യ വിലാസിനീതി രചിതാ രാമേണ ദിങ്മാത്രതഃ
> ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദഗുരുപാദാനാം പ്രസാദോദയാൽ.
> ഇതി ശ്രീവിലാസിനീ നാമ വ്യാഖ്യാ സംപൂർണ്ണാ."

3 രാമൻനമ്പിയാരുടേതെന്ന് ഊഹിക്കാവുന്ന കൃതികൾ

ഇനിയും രണ്ടു കൃതികളിൽ ‘രാമൻ’ എന്ന പദം പ്രയോഗിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും അവയുടെ പ്രണേതാവു പാണിവാദൻ തന്നെയാണെന്ന് അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. അവയിൽ നിന്നുകൂടി അനുവാചകന്മാർ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട പംക്തികൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

(17) ധാതുകാവ്യവ്യാഖ്യ — വിവരണം

മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ ധാതുകാവ്യത്തിനു പാണിവാദൻ രചിച്ച ഈ വ്യാഖ്യാനം ഒന്നിൽച്ചില്വാനം സർഗ്ഗത്തിനുമാത്രമേ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു. ഇതിന്റെ ആരംഭത്തിൽ

> “ശ്രീനാരായണകവിനാ രചിതം യദ്ധാതുകാവ്യമതിഭവ്യം
> ക്രിയതേ തസ്യ വിവരണം കിമപി മയാ പാണിവാദേന.”

എന്നും, പ്രഥമസർഗ്ഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ

> “ശ്രീനാരായണനാമകോപരിനവഗ്രാമസ്വധാമാധിപ-
> ക്ഷോണീദേവകവിപ്രകാണ്ഡകലിതം യദ്ധാതുകാവ്യം ശുഭം
> വ്യാഖ്യാ തസ്യ തു പാണിവാദരചിതാ സംക്ഷേപരൂപൈവ യാ
> തസ്യാം പ്രാഥമികോ നികാമരുരുതാദ്ദർഗ്ഗോ ഹിസർഗ്ഗോ/ഗമൽ.”

എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ കാണുന്നു.

(18) വിഷ്ണുവിലാസം കാവ്യം

ഇതു് എട്ടു സർഗ്ഗങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു കാവ്യമാണ്. ഇതിനു വിഷ്ണുപ്രിയ എന്ന പേരിൽ ഒരു ലഘുടിപ്പണിയും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കവി പാലിയത്തു രാമൻ കുമരനച്ചന്റെ ആശ്രിതനായി ചേന്നമങ്ഗലത്തു താമസിക്കുന്ന കാലത്താണ് പ്രസ്തുതകാവ്യം നിർമ്മിച്ചതു്. മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ആദ്യത്തെ ഒമ്പതവതാരങ്ങളെ അധികരിച്ചുള്ള കഥകൾ ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. എട്ടാം സർഗ്ഗത്തിൽ ബലരാമന്റെയും ശ്രീകൃഷ്ണന്റെയും ഉപാഖ്യാനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആഗാമിയായ കല്ക്യവതാരം താൻ മനഃപൂർവം സ്പർശിക്കാത്തതാണെന്നും കവി പറയുന്നുണ്ട്.

> “ചകാസ്തി ചൂർണ്ണീസരിതസ്തടേ ശുഭേ
> നികേതനം യസ്യ ജയന്തമങ്ഗലം;
> സനാതനശ്ചേതസി നഃ പ്രകാശതാം
> സ നാരസിംഹം വപുരാസ്ഥിതോ ഹരിഃ,
> … … …
> കരോതു നാരായണഭട്ടദേശിക-
> പ്രസാദനിർദ്ദോഷതുഷാരദീധിതിഃ
> മദന്തരിന്ദൂപലമുക്തിമാധുരീ-
> ധുരീപരിഷ്യന്ദിതയാതിസുന്ദരം.”

എന്നീശ്ലോകങ്ങളിൽ യഥാക്രമം ചേന്നമങ്ഗലത്തെ നരസിംഹ മൂർത്തിയേയും ഗുരുനാഥനായ നാരായണഭട്ടതിരിയേയും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ

> “ശ്രീമദ്രാമകുബേരനാമസുമതിശ്രീപാലിയശ്രീപതി-
> പ്രീതിസ്ഫീതതമോദ്യമേന കലിതം കേനാപി നാനാരസം
> കാവ്യം വിഷ്ണുവിലാസനാമ കമലാജാനേഃ കഥാവർണ്ണനം
> പൂർണ്ണം ഹന്ത ജയന്തമങ്ഗലമഹാവിഷ്ണോഃ കൃപാനുഗ്രഹാൽ.”

എന്ന ശ്ലോകവും കാണുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയാക്കി നമ്പിയാർ, അച്ചന് ഏതാനും സമർപ്പണശ്ലോകങ്ങളോടുകൂടി അടിയറവച്ചു.

> “സർവ്വജ്ഞഃ സകലേശ്വരഃ സുമശരാഹങ്കാരഹാരീ സദാ
> ശ്രീമാന്യക്ഷസഖോ ഹതാസുഹൃദസുർഗ്ഗോത്രാധിനാഥഃ പ്രഭുഃ
> രാജന്നൂനമഹീനഭൂഷണഗണസ്സൂര്യാശ്രയാശാബ്ജദൃങ്-
> മേദിന്യാമവതീർണ്ണ ഏവ ഗിരിശസ്ത്വാതും സമസ്താനപി.”

> “ഏനം രക്ഷിതപക്ഷലക്ഷ! ധരണീരക്ഷാതിദക്ഷ! ക്ഷണം
> രൂക്ഷക്ഷീണവിപക്ഷകക്ഷപടലീഭക്ഷോംബുജാക്ഷ! പ്രഭോ!
> ലക്ഷ്മീദത്തകടാക്ഷലക്ഷണ! പരക്ഷാന്തിക്ഷയ! ത്വം യശഃ-
> ക്ഷീരക്ഷാളിതലോക! പാലിയപതേ; രക്ഷാക്ഷയാർത്ഥക്ഷയാൽ.”

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങൾ ആ കൂട്ടത്തിലുള്ളവയാണ്. രാമകുബേരൻ എന്ന സംജ്ഞയ്ക്കു രാമൻകുമാരൻ എന്ന പേർ കവി സംസ്കൃതീകരിച്ചതാണെന്നു തോന്നുന്നു. ആ പ്രഭു ഒരു പണ്ഡിതനും കലാപോഷകനുമായിരുന്നു എന്ന് ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽനിന്ന് ഊഹിക്കാം.

4 രാമനച്ചൻ

906-ആണ്ടിടയ്ക്കു കൊച്ചിമഹാരാജാവിന്റെ നേർക്കു് അന്ന ത്തെ പാലിയത്തു വലിയച്ചനായിരുന്ന കോമിഅച്ചൻ പല ദ്രോഹങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചു എന്നും അവയ്ക്കു് അദ്ദേ ഹത്തിന്റെ അനന്തരവന്മാരായ ഇട്ടുണ്ണിക്കുമരനും കു ഞ്ഞിട്ടുണ്ണാനും പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്തു എന്നും ദേശചരി ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നറിയുന്നു. 907 മുതൽ 917 വരെ കുമരനച്ചനും 917 മുതൽ 931 വരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനായ ഇട്ടുണ്ണാനച്ചനും കുടുംബം ഭരിച്ചു. അവരു ടെ അനന്തരവനായ മറ്റൊരു കോമിഅച്ചൻ 929-ൽ അമ്പലപ്പുഴയുദ്ധത്തിൽ അന്നു തനിക്കു 18 വയസ്സേ പ്രാ യമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു എങ്കിലും മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാ രാജാവിനെതിരായി ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിനെ സഹാ യിക്കുകയും രാമയ്യൻ ദളവയാൽ ബന്ധനസ്ഥനെന്ന നിലയിൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു നയിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സുപ്രസിദ്ധനായ ആ കോമിഅച്ചന്റെ നയകോ വിദത നിമിത്തമാണ് മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവും കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവും തമ്മിൽ 931-ൽ സഖ്യ മുണ്ടായതു്. കോമിഅച്ചൻ ആ മഹാരാജാവിന്റെയും 936 മുതൽ 951 വരെ കൊച്ചിരാജ്യം ഭരിച്ച കൊച്ചി വീരകേര ളവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെയും മന്ത്രിയായിരുന്ന് 974-ൽ നിര്യാതനായി. “ഇട്ടുണ്ണാൻ” ഇട്ടുണ്ണിരാമന്റെ രൂപഭേദ മാണു്. രാമപാണിവാദൻ ആശ്രയിച്ചതു 917-ൽ അന്ത രിച്ച കുമരനച്ചനേയോ 931-ൽ മന്ത്രിപദാരൂഢനായ കോമിഅച്ചനേയോ എന്നു ഖണ്ഡിച്ചുപറയുവാൻ പ്രയാ സമുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം തന്റെ ശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥ 933-നു മേൽ എഴുതിയതാണെന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ടു് അതിൽ പുരസ്കർത്താവായി പറയുന്ന പാലിയത്തച്ചൻ തന്നെയാണ് വിഷ്ണുവിലാസത്തിലെ രണ്ടാമൻ കുമരന ച്ചൻ എന്നു ഞാൻ സങ്കല്പിക്കുന്നു. ഗോദവർമ്മൻ എന്ന തിന്റെ പ്രാകൃതരൂപമാണ് കോമൻ; എന്നാൽ ഇവി ടെ ആ നിരുക്തി യോജിക്കുന്നില്ല. “കോമി” എന്നതു ഗോവിന്ദന്റെ തത്ഭവരൂപമാണെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു. കർണ്ണൽ മക്കാളേയോടു പിണങ്ങിയ ഗോവിന്ദനച്ചനെ കോമി അച്ചനെന്നും ചില ചരിത്രരേഖകളിൽ വ്യപദേശി ച്ചു കാണുന്നു.

വിഷ്ണുവിലാസവ്യാഖ്യാ

വിഷ്ണുപ്രിയ ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

> “ശ്രീമദ്വിഷ്ണുവിലാസസ്യ കാവ്യസ്യാനതിവിസ്തരം
> ഇദം വിഷ്ണുപ്രിയാഖ്യാനം വ്യാഖ്യാനം ലിഖ്യതേ മയാ.”

ഈ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ഒടുവിൽ

> “അംബരതടിനീനിലയംകംബുകശാകലിതപാണികമലയുഗം
> അംബുജലോചനമാരാദംബരചരവന്ദിതം വന്ദേ.”

കവിയോ മറ്റൊരാളോ ഈ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ പ്രണേ താവു് എന്നു നിർണ്ണയിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസവും അമ്പലപ്പുഴെയായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി സംശയിക്കേണ്ടതില്ല; കവിതന്നെ വ്യാഖ്യാതാവായിരിക്കുവാനാണ് യുക്തി അധികം.

5 കലക്കത്തെ ചില രേഖകൾ

ഈ വിഷയത്തിൽ മറ്റൊരു അമൂല്യമായ സാക്ഷ്യംകൂടി ഈയിടയ്ക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കലക്കത്തു കുടുംബത്തിൽ അഗസ്ത്യഭട്ടന്റെ ബാലഭാരതം പകർത്തീട്ടുള്ള ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ കാണുന്നു.

> “കൃഷ്ണേ സോദരരോഹിണീജസഹിതേ തച്ചാരുകാരുണ്യഭാ-
> ഗ്രാമോ നഷ്ടസമസ്തകല്മഷ ഇദം സദ്യോ ലിഖത്യസ്തധീഃ
> ആമോദേന പുനർദ്ധ്രുവേസുകവിസത്സംസേവ്യ ഏവം
>   കലൗ
> ക്ഷിപ്രം പ്രീതികരേ ചതുർദ്ദശജഗന്നാഥേ രമാവല്ലഭേ.
>
> വർത്തന്തേ കലമംഗലാഖ്യഭവനേ യേ നാമതോ മംഗലേ
> ദേശേ ശ്രീശുകമന്ദിരേശ്വരകൃപാഭാജോനഘാഃ പാണിഘാഃ
> തേഷാം സമ്യഗധീതിനാം കൃതധിയാം ശാസ്ത്രേ തഥാ
>   ഭാരതേ
> ഗ്രന്ഥോയം ഭുവി ബാലഭാരതമിതി പ്രഖ്യാതനാമാ മഹാൻ.
>
> ദദ്യുർന്നാരായണാഖ്യാദധിഗതവിതത-
>   വ്യാകൃതോ ഭട്ടപാദാ-
> ദ്ദ്യാദ്ദേവാപഗാധീശ്വരഭജനധിയഃ
>   സന്തതം ശാന്തചിത്താഃ
> ഉദ്യോതദ്വഞ്ചിഭൂമീശ്വരഗുരുകരുണാ-
>   ഭാജനം ദേശികാസ്തേ
> സദ്യശ്ശുദ്ധിം ദധാനാ ഹൃദി പദരജസാ
>   സർവദാ മംഗലം നഃ.
>
> യോസൗ വിഷ്ണുവിലാസനാമ കൃതവാൻ കാവ്യം തഥാ
>   പ്രാകൃതം
> കാവ്യം കംസവധാഭിതം ഗുണയുതം തദ്രാഘവീയം തഥാ
> പശ്ചാത്തദ്വദുഷാനിരുദ്ധമപരം വീഥീദ്വയം നാടകം
> സീതാരാഘവമേവ ച പ്രദിശതാന്മഹ്യം ഗുരുർമ്മംഗലം.
>
> പ്രാകൃതവൃത്തിം തദ്വൽ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസകാവ്യവിവൃതിം ച
> കൃതവാനന്യാന്യപി യഃ സ ജയേച്ഛ്റീരാമപാണിവാദകവിഃ
>
> താളപ്രസ്താരശാസ്ത്രം ച സദ്വൃത്തോ വൃത്തവാർത്തികം
> തദ്വൽ പ്രഹസനം കിഞ്ചിൽ കൃതവാൻ രാമമാതുലഃ.”

അവയ്ക്കപ്പുറം “ശ്രീമൽപാർത്ഥരഥാസ്ഥിതഃ” എന്നാരംഭിക്കുന്ന അമ്പലപ്പുഴ ശ്രീകൃഷ്ണവന്ദനപരമായും, അതിനുമേൽ

> “വിരാജമാനശ്ശുകമന്ദിരേ വിഭുഃ
> പുരാരിരങ്കാശ്രിതലോകമാതൃകഃ
> സുരാധിപാസേവിതപാദപങ്കജഃ
> പരാം ഗതിം ഭക്തിമതേ തനോതു മേ.”

എന്നു കിള്ളിക്കുറിശ്ശിശ്ശിവവന്ദനപരമായും ഓരോ ശ്ലോകം ചേർത്തും, ഒടുവിൽ

> “ക്ഷോണീദേവക്ഷിതീശോ നിജമിവ തനയം
>   ദേവനാരായണാഖ്യോ
> ബാല്യേ യം ലാളയിത്വാ വിധിവദഥ പരം
>   ശാസ്ത്രമധ്യാപയിത്വാ
> സംരക്ഷൻ യൽകുടുംബം ദ്രവിണവിതരണാൽ
>   കാമിതം സാധയിത്വാ
> സ്നേഹേനാപാലയന്മേ ദിനമനു സ ഗുരുഃ
>   ശ്രേയസേ ബോഭവീതു.”

എന്നും എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽത്തന്നെയുള്ള മറ്റൊരോലയിൽ താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളും കുറിച്ചിട്ടുണ്ട്.

> “കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തിൽപ്പരമതിലുടനേ
>   നാല്പതും ചേർന്ന കാലം
> ചൊല്ലേറും സൂര്യവാരേ പരിചൊടു മിഥുനേ
>   മാസി ഷഷ്ഠേ ദിനേ/സ്മിൻ
> രോഹിണ്യാം കൃഷ്ണപക്ഷേ പുനരപി ച പതി-
>   ന്നാലിലുച്ചയ്ക്കുമുൻപേ-
> യിക്കാവ്യം സൽകവീനാം പ്രിയതരമെഴുതി-
>   ത്തീർത്തു രാമൻ മുദേ വഃ.
>
> ശ്രീമദ്ദക്ഷിണഗേഹവാസനിരതശ്ശ്രീമാൻ സതാം സമ്മതഃ
> ശിക്ഷാരക്ഷണദക്ഷിണോ ഗുണനിധിർഭട്ടോത്തമസ്സത്തമഃ
> ശ്രീവഞ്ചിക്ഷിതിപാലമൗക്തികമണേശ്ചിത്തം
>   ദ്വിതീയംതഥാ
> തത്ത്വജ്ഞാനനിധിർമ്മദേകശരണം സോയം
>   വിജേജീയതാം.
>
> രാമാഖ്യഃ ക്ഷോണിപാലപ്രണതപദയുഗോ
>   വഞ്ചിരാജോ മഹാത്മാ
> രാകാചന്ദ്രോ/പരോയം സമധിഗതകല-
>   ശ്ശീതളഃ കോമളാങ്ഗഃ
> ലോകാനാം താപഹാരീ നിഖിലകുവലയാ-
>   നന്ദകാരീ വിശേഷാൽ
> പൂർണ്ണശ്രീമണ്ഡലസ്സൻ ജയതു മൃദുകരോ
>   മാനനീയോ ബുധോ നഃ.”

മറ്റൊരു താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ അനനന്തരവൻ അമ്മാവനെപ്പറ്റി

> നമാമി മാതുലം രാമസംജ്ഞകം പാണികോത്തമം
> യൽപ്രജ്ഞാപങ്കജബ്രധ്നം സിദ്ധയേ ബുധപൂജിതം”

എന്നും സ്തുതിച്ചിട്ടുണ്ട്.

6 കൃഷ്ണൻ നമ്പിയാർ

കലക്കത്തു കുടുംബത്തിൽ രാമനാമാക്കളായി അക്കാലത്തു രണ്ടു പുരുഷന്മാർ ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നും അവരിൽ ഒരാൾ അമ്മാവനും മറ്റേയാൾ അനന്തരവനുമായിരുന്നു എന്നും അമ്മാവനാണ് വിഷ്ണുവിലാസാദി വിവിധഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രണേതാവെന്നും ഒരു നാരായണഭട്ടതിരിയാണ് അദ്ദേഹത്തെ വ്യാകരണം പഠിപ്പിച്ചതെന്നും ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു നമുക്കു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. ഇവർക്കും പ്രഥമരാമന്റെ മാതുലനായ രാഘവൻനമ്പിയാർക്കും പുറമേ ആ കുടുംബത്തിൽ മഹാകവിയുടെ സഹോദരനായി ഒരു കൃഷ്ണൻ നമ്പിയാരും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു "കൃഷ്ണേ സോദരരോഹിണീജസഹിതേ" എന്ന ശ്ലോകം പര്യാപ്തമായ സാക്ഷ്യപത്രമാണ്. കൃഷ്ണനു ബലരാമൻ എങ്ങനെ ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നുവോ അതുപോലെ കൃഷ്ണൻനമ്പിയാർക്കു രാമപാണിവാദനും ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നിരിക്കണം. അക്കാലത്തു കലക്കത്തു രാമനെന്നും കൃഷ്ണനെന്നും പേരോടുകൂടി ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരായി രണ്ടുപേർ ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നും അവരിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ തറവാട്ടിലേക്കു വളരെ ധനം സമ്പാദിക്കുകയും കൃഷ്ണൻ അങ്ങുമിങ്ങും അലഞ്ഞുനടക്കുകയും ചെയ്തു എന്നും ആ കുടുംബത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായ ഒരൈതിഹ്യമുണ്ട്. കലക്കത്തുതന്നെയുള്ള പ്രബോധചന്ദ്രോദയത്തിന്റെ നാടകാഭരണമെന്ന വ്യാഖ്യാനത്തിൽ

"ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദതനയശ്രീനീലകണ്ഠാഹ്വയ-
ക്ഷോണീദേവനിദേശകൗതുകരസാൽ കൃഷ്ണേന നാമ
സ്വയം
ശ്രീകൃഷ്ണാഖ്യയതിപ്രവര്യരചിതപ്രൗഢപ്രബോധോദയ-
വ്യാഖ്യാനം ഭുവി നാടകാഭരണമിത്യാഖ്യാതമാലേഖിതം"

എന്നൊരു ശ്ലോകം കാണുന്നുണ്ട്. അതു പക്ഷേ കൃഷ്ണൻ നമ്പ്യാരുടേതായിരിക്കണം. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഗ്രന്ഥമെഴുത്തിൽ പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്.

"കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തങ്ങിരുപതുമിരുപ-
ത്താറുമേവഞ്ച പത്തും
ചെന്നീടുന്നോരു കാലം മിഥുനമുപഗതേ
ഭാസ്കരേ ധന്യധന്യഃ
കൃഷ്ണേ പക്ഷേ ചതുർത്ഥീചതയദിനയുതേ
മാതുലഃ കൃഷ്ണനാമാ
വിഷ്ണോഃ സായുജ്യമാപ്തോ വിഹിതഹരിനമ-
സ്യാദികോ വീതശോകം"

എന്നൊരു ശ്ലോകം കിള്ളിക്കുറിശ്ശിയിലുള്ള പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പ്യാരുടെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിലുണ്ട്. 956-ആണ്ടു മിഥുനമാസത്തിൽ അദ്ദേഹം വിഷ്ണുസായുജ്യം പ്രാപിച്ചു എന്ന് ഈ ശ്ലോകം വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നു. കൃഷ്ണൻനമ്പിയാരുടെ നാമധേയം യാതൊരു ഗ്രന്ഥത്തോടും അനുബന്ധിച്ചു കാണുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ഒരു കവിയോ വഞ്ചിമഹാരാജാക്കന്മാരുടെ ആശ്രിതനോ ആയിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ വിവരം ദ്വിതീയരാമൻ പ്രസ്തുതശ്ലോകത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുമായിരുന്നുവല്ലോ. കൃഷ്ണൻനമ്പിയാരാണ് തുള്ളൽക്കഥകളുടെ കർത്താവെങ്കിൽ അദ്ദേഹം പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠനും മഹാകവിയുമായ തന്റെ ജ്യേഷ്ഠനെ അവയിൽ ഒരിടത്തെങ്കിലും സ്മരിക്കുകയില്ലായിരുന്നുവോ? അഥവാ ഇനി വാദത്തിനുവേണ്ടി കൃഷ്ണൻ പ്രഥമരാമന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായിരുന്നുവെന്നു സങ്കല്പിക്കുകയാണെങ്കിൽപ്പോലും ഒരു വലിയ സംസ്കൃതകവിയല്ലെങ്കിലും അക്കാലത്തെ ഭാഷാകവികളിൽ ഒന്നാമനെന്നു സഹൃദയദൃഷ്ട്യാ അഭ്യൂഹിക്കേണ്ട അദ്ദേഹത്തെ അനുജൻ തന്റെ ഏതെങ്കിലും ഒരു കൃതിയിൽ സ്മരിക്കുകയെങ്കിലും ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നില്ലേ? അതുകൊണ്ടു കൃഷ്ണൻനമ്പിയാർ ഒരു ഗ്രന്ഥമെഴുത്തുകാരനും വിഷ്ണുഭക്തനുമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിലധികമായി എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും പറയുവാൻ തോന്നുന്നില്ല. ജ്യേഷ്ഠനോടൊന്നിച്ചു ചിലപ്പോൾ അമ്പലപ്പുഴെ താമസിച്ചിരിക്കാം. "കൃഷ്ണേ സോദരരോഹിണീജസഹിതേ" എന്ന വചനത്തിൽനിന്നു രാമപാണിവാദൻ കൃഷ്ണന്റെ ജ്യേഷ്ഠനും രോഹിണീനക്ഷത്രജാതനുമാണെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതു് അനാസ്പദമല്ല എന്നുകൂടി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

7 രാമപാണിവാദമുദ്രയുള്ള ഭാഷാകൃതികൾ

1 ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളകാവ്യം

ഈ കാവ്യത്തിന്റെ പ്രഥമസർഗ്ഗാന്തത്തിൽ

> "രാമേണ പാണിവാദേന രചിതേ മിശ്രസംസ്കൃതേ
> ശ്രീകൃഷ്ണചരിതേ കാവ്യേ മുതൽസർഗ്ഗഃ സമാപിതഃ"

എന്നും ദ്വാദശസർഗ്ഗാവസാനത്തിൽ

> "ചൊല്ലേറും പോഴിയൂരമ്പിന മന്മജമഹാ-
> നായകന്നായവണ്ണം
> കല്യാണം കൈവരുത്തീടിന വടവടിയാ-
> ടീടെഴും കൈടഭാരേ!
> കല്ലോലപ്രൗഢി വെല്ലും ഗുരുതരകരുണാ-
> വാരിധേ! വൈരിപാളീ-
> മെല്ലാമില്ലാതെയാക്കും നിരുപമനരസിം-
> ഹാകൃതേ! കൈതൊഴുന്നേൻ"

എന്നും

> "ശ്രീമന്മഹീസുരകുലോത്തമശിഷ്യഭാവാൽ
> സംസിദ്ധസർവപുരുഷാർത്ഥകൃതാർത്ഥചേതാഃ
> നിശ്ശേഷഭൂമിസുരപാദസരോജസേവീ
> ഭാഷാപ്രബന്ധമകരോദിഹ പാണിവാദഃ"

എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ ഒറ്റപ്പാലത്തുനിന്നു കിട്ടീട്ടുള്ള ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു. പോഴിയൂരും വടവടിയാടും ഏതു സ്ഥലങ്ങളാണെന്നറിയുന്നില്ല.

2 പഞ്ചതന്ത്രം കിളിപ്പാട്ട്

ആമ്പല്ലൂർ എളേടത്തു മനയ്ക്കൽ നിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ

> "പഞ്ചതന്ത്രം നീതിശാസ്ത്രം ഭാഷയാ സന്നിവേശിതം
> രാമേണ പാണിവാദേന ബാലാനാം ബോധഹേതവേ.
>
> ശ്രീമദംബരവാഹിന്യാം ധാമനി സ്ഫുടമുല്ലസൽ
> ശ്രീവാസുദേവോ ഭഗവാൻ ശ്രേയസേ ബോഭവീതു നഃ"

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങൾ കുറിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രം അമ്പലപ്പുഴവച്ചാണ് രചിച്ചതെന്നുള്ളതിനു വേറെയും തെളിവുണ്ട്.

> "അർജ്ജുനപ്രിയങ്കരനമ്പലപ്പുഴെക്കൃഷ്ണ-
> നിജ്ജനങ്ങൾക്കു പരമാശ്രയം പത്മാകാന്തൻ
> അംബരാപഗാപുരി വാണരുളീടും ദേവ-
> നംബുജായതേക്ഷണൻ പാർത്ഥസാരഥി കൃഷ്ണൻ
> കംബുവും പ്രതോദവുമന്വഹം ധരിക്കുന്ന
> ബിംബവിഗ്രഹപ്രതിബിംബിതൻ ബ്രഹ്മാകാരൻ."

എന്നു ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലും

> "വരദ ജയ മുരമഥന ജയ വിജയസാരഥേ!
> വാനോർനദീനാഥ വന്ദേ രമാപതേ"

എന്ന് അവസാനത്തിലുമുള്ള വരികൾ നോക്കുക.

> "ശുകനിലയവരവസതി പരമശിവശങ്കരൻ
> ശൂലബാലേന്ദുസാരങ്ഗഖട്വാങ്ഗവാൻ"

എന്നും മറ്റുമുള്ള വരികളിൽ കവി കുലദൈവതമായ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിശ്ശിവനേയും വന്ദിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല.

3 രുക്മാംഗദചരിതം (ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം) കിളിപ്പാട്ട്

> "രാമേണ പാണിവാദേന മങ്ഗലഗ്രാമവാസിനാ
> രുക്മാങ്ഗദസ്യ ചരിതം രചിതം ഗീതബന്ധനം"

എന്ന ശ്ലോകം ചിറയ്ക്കൽ കോവിലകത്തുള്ള പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒരു പ്രതീകത്തിൽ എനിക്കു കാണ്മാനിടവന്നിട്ടുണ്ട്.

4 നളചരിതം കിളിപ്പാട്ട്

ഈ കിളിപ്പാട്ടും രാമപാണിവാദന്റേതെന്നു തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഒരു മാതൃകയിൽ "ഇതി രാമപാണിവാദവിരചിതേ ഇതു നളചരിതം പാദം മൂന്ന്" എന്നെഴുതിക്കാണുന്നു. മദിരാശിയിൽ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ

> "നിഷധേശസ്യ ചരിതേ പാണിവാദവിനിർമ്മിതേ
> സംപൂർണ്ണഃ പ്രഥമഃ പാദഃ സമ്പ്രദായസമന്വിതഃ."

എന്നും ഒരു കുറിപ്പുണ്ട്. പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ അവസാനത്തിൽ

> "ശുകപുരവരസ്ഥിതേ ശൂലപാണേ വിഭോ
> സകലദുരിതങ്ങളെപ്പോക്കി രക്ഷിക്ക മാം"

എന്നൊരു പ്രാർത്ഥനയുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. 934-ൽ പകർത്തിയെഴുതിയ നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ മാതൃക ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

5 ശിവപുരാണം കിളിപ്പാട്ട്

കൂടല്ലൂർമനയ്ക്കൽ നിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ശിവപുരാണത്തിന്റെ ഒരു മാതൃകാഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒടുവിൽ "ഇതി രാമപാണിവിരചിതേ ശിവപുരാണേ സിംഹധ്വജകഥാ സമാപ്തം" എന്നൊരു കുറിപ്പു കാണുന്നു. 'പാണി'ക്കപ്പുറം 'വാദ' എന്ന രണ്ടക്ഷരങ്ങൾ ലേഖകപ്രമാദംനിമിത്തം വിട്ടുപോയതായി വിചാരിക്കണം. 'സിംഹധ്വജകഥാ' എന്ന പദം ഭാഷാരീതിയനുസരിച്ച നപുംസകലിങ്ഗമാണെന്നു ലേഖകൻ സങ്കല്പിച്ചുമിരിക്കാം. മനക്കോട്ടു ബാലരാമനച്ചന്റെ ആജ്ഞാനുസാരമാണ് ശിവപുരാണം രചിച്ചതെന്നു കവിതന്നെ വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. മനക്കോട്ടച്ചന്മാർ കൊച്ചി മഹാരാജകുടുംബത്തിന്റെ മേല്ക്കോയിമ്മയ്ക്കു വിധേയരായി വടക്കാഞ്ചേരിക്കും ചെറുതുരുത്തിക്കും ഇടയ്ക്കുള്ള മുള്ളൂർക്കരെ അയിരൂർനാടു രക്ഷിച്ചുവന്നിരുന്നു. 915-ആണ്ടിടയ്ക്ക് അന്നത്തെ മനക്കോട്ടുവലിയച്ചൻ സാമൂതിരിപ്പാടോടു കൂടിച്ചേരുകയാൽ കൊച്ചി മഹാരാജാവ് അയിരൂർനാടു പിടിച്ചടക്കി മനക്കോടിന്റെ മറ്റൊരു ശാഖയായ പാലിയത്തെ വലിയച്ചനു സമ്മാനിച്ചു. 922-ൽ പകർത്തിയ ശിവപുരാണത്തിലെ ശിവയോഗിമാഹാത്മ്യം ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ബാലരാമൻ ഒരു പണ്ഡിതനും വിദ്വൽപ്രിയനുമായിരുന്നു എന്നു പ്രസ്തുത കൃതിയിൽനിന്നെന്നപോലെ ത്രൈകാലികാഖ്യാനം എന്ന മറ്റൊരു കൃതിയിൽനിന്നും തെളിയുന്നു.

6 ഭാരതം ആട്ടക്കഥ

കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാൻ രാമായണം എട്ടുദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥയായി നിർമ്മിച്ചതുപോലെ രാമപാണിവാദനും ഭാരതം എട്ടു ദിവസത്തെ കഥയായി നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. (1) ബകവധം (2) പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം (സുഭദ്രാഹരണംവരെ) (3) രാജസൂയം (4) കിർമ്മീരവധം (5) കിരാതം (6) കല്യാണസൌഗന്ധികം (7) അജ്ഞാതവാസം (യുദ്ധാരംഭംവരെ) (8) ധർമ്മവിജയം ഇങ്ങനെയാണ് ആ എട്ടു ദിവസത്തെ കഥകൾക്കു യഥാക്രമം നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

> "സകലഗുണവിശേഷഭാസുരാണാം
> സപദി സഭാം പ്രണിപത്യ ഭൂസുരാണാം
> രസികജനമനോഹരം പ്രബന്ധം
> രചയതി സംപ്രതി രാമപാണിവാദഃ"

എന്നൊരു ശ്ലോകം ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. "കരടകലപുരനിവാസി" യായ ശിവനേയും, ഭൂതനാഥനേയും വേട്ടക്കൊരുമകനേയും "അശ്വപദക്ഷിതിപതികലജന്മാ" വായ ഗോദവർമ്മാവിനേയും, "മാനവിക്രമമഹീപാല" നേയും ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. അശ്വപദക്ഷിതിപതി, കുതിരവട്ടത്തുനായരാണ്. കരടകലപുരം ഏതെന്നറിവില്ല. ഇങ്ങനെ (1) ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം, (2) പഞ്ചതന്ത്രം (3) രുക്മാംഗദചരിതം (4) നളചരിതം (5) ശിവപുരാണം എന്നീ നാലു കിളിപ്പാട്ടുകൾ, (6–13) ഭാരതകഥാനുബന്ധികളായ എട്ട് ആട്ടക്കഥകൾ ഇവ രാമപാണിവാദകൃതങ്ങളാണെന്നു തെളിയുന്നു. ഇനിയും സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും രാമപാണിവാദകൃതങ്ങളെന്നു ഞാൻ ഊഹിക്കുന്ന മറ്റു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ട്. അവയെപ്പറ്റി പിന്നീടു പ്രസ്താവിക്കാം.

പ്രഥമരാമപാണിവാദനാണ് കവി

മാതുലനായ രാമപാണിവാദൻതന്നെയായിരിക്കണം ആ പേരിൽ കാണുന്ന കൃതികളുടെയെല്ലാം പ്രണേതാവ് എന്നുള്ളതിന് എനിക്കു തോന്നുന്ന പ്രധാനകാരണങ്ങൾ ഇനി പ്രദർശിപ്പിക്കാം. സംസ്കൃതത്തിലും പ്രാകൃതത്തിലും തത്സംജ്ഞനായ കവി രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളെല്ലാം ഉത്തമകാവ്യകോടിയുടെ ഉച്ചസ്ഥാനത്തിൽ സമുല്ലസിക്കുന്നു. അവയിൽ ഒന്നുംതന്നെ രണ്ടാംതരക്കാരനായ ഒരു കവി നിർമ്മിച്ചതാണെന്നുള്ള പ്രതീതി ഭാവുകന്മാരിൽ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഉഷാനിരുദ്ധത്തിനും കംസവധത്തിനും പുറമേ ഭാഗവതചമ്പുവിലും അദ്ദേഹം അനവധി പ്രാകൃതശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചുചേർത്തു തനിക്ക് ആ ഭാഷയിലുള്ള അനന്യസാധാരണമായ പാണ്ഡിത്യത്തെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു. അന്തർഗൂഢമായ ഹാസ്യരസത്തിന്റെ പ്രകടനം മിക്ക സംസ്കൃതകൃതികളിലും കാണാം. ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പലതും—പ്രത്യേകിച്ചു കിളിപ്പാട്ടുകൾ—അത്യുൽകൃഷ്ടനായ ഒരു കവിവര്യന്റെ തൂലികയിൽനിന്നല്ലാതെ നിർഗ്ഗമിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തവിധത്തിൽ അത്യന്തം ഹൃദയഹാരികളാകുന്നു. അവയിലെ ഫലിതധോരണി കുറേക്കൂടി വിവൃതമാണ്. രാമപാണിവാദൻ തന്റെ ഗുരു നാരായണഭട്ടതിരി എന്നൊരു പണ്ഡിതനാണെന്നു പദേ പദേ നമ്മെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. അമ്മാവനായ രാമൻനമ്പിയാരാണ് തന്റെ ഗുരു എന്ന് അനന്തരവൻ രാമൻനമ്പിയാരും പറയുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആചാര്യ നാമധേയം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതോ ബ്രാഹ്മണനാണ് ഗുരുവെന്നു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതോ ആയ യാതൊരു കൃതിയും അമ്മാവന്റേതല്ലാതെ അനന്തരവന്റേതായിരിക്കുവാൻ നിർവ്വാഹമില്ല; പോരെങ്കിൽ അമ്മാവൻതന്നെയാണ് വിഷ്ണുവിലാസാദിഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവെന്ന് അനന്തരവൻ 940-ൽ പകർത്തിയ ബാലഭാരതം ഗ്രന്ഥത്തിലെ ഒരു ഓലയിൽ നാം മുൻപു കണ്ട വിധത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയുമിരിക്കുന്നു. ആ ശ്ലോകങ്ങൾ അമ്മാവന്റേതല്ല എന്നുള്ളതു "കൃഷ്ണേ സോദരരോഹിണീജസഹിതേ" എന്ന ശ്ലോകത്തിലെ കലിവാക്യത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു. ആ കലിവാക്യത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്നതും "കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തിൽപ്പരമതിലുടനേ നാല്പതും ചെന്നകാലം" എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ കാണുന്ന ദിവസം തന്നെയാണ്. തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയേയും രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനേയും കൂടി, അമ്മാവൻ അവരുടെ ആശ്രിതനായിരുന്നതുകൊണ്ടും അവരിൽനിന്നു സ്വകുടുംബത്തിലേക്കു പല സഹായങ്ങളും ലഭിക്കുകകൊണ്ടും മരുമകൻ ഓരോ ശ്ലോകത്തിൽ സ്തുതിച്ചു എന്നേ സങ്കല്പിക്കേണ്ടതുള്ളു. ആ ഗ്രന്ഥം പകർത്തിയതു അമ്മാവനുവേണ്ടിത്തന്നെയായിരുന്നു എന്നുള്ളതു "വർത്തന്തേ കലമംഗലാഖ്യഭവനേ" എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു കാണാം. ആ ശ്ലോകത്തിലും "ദദ്യുർന്നാരായണാഖ്യാൽ" എന്നതിലും ബഹുവചനം പൂജാർത്ഥമായാണ് പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

ജനനകാലം, ജീവിതചരിത്രം

ബാലഭാരതം ഏട്ടിൽ ദ്വിതീയരാമൻ കുറിച്ചിട്ടുള്ള "ക്ഷോണീദേവക്ഷിതീശോ നിജമിവ തനയം" എന്നൊരു ശ്ലോകമുള്ളതായി നാം കണ്ടുവല്ലോ. ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു തന്റെ പുത്രനെപ്പോലെ മഹാകവിയെ ലാളിച്ചു വളർത്തി ശാസ്ത്രമഭ്യസിപ്പിച്ചു ധാരാളം ദ്രവ്യം സമ്മാനിച്ചു സംരക്ഷിച്ചു എന്നാണ് ആ ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു നാം ഗ്രഹിക്കുന്നത്. 893-ആണ്ടു കർക്കടകത്തിൽ പൂരുരുട്ടാതിതിരുനാൾ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരഗാമിക്കു 917-ആണ്ട് ഉദ്ദേശം മുപ്പത്തിരണ്ടു വയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്നതായി ഡച്ചു റിക്കാർഡുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്: 960-ആണ്ടിടയ്ക്കു വിരചിതമായ ചാതകസന്ദേശത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി:

> കൃത്വാ മോദം ജഗതി വിദുഷാം വിത്തദാനൈർന്നികാമം
> രാജ്ഞാ യത്ര പ്രഥമമുഷിതം ദേവനാരായണേന
> സ്വർഗ്ഗാദുർവ്യാം സുകൃതവിഗമേ നിസ്സഹായൈഃ പതദ്ഭിർ-
> ദ്ദേഹിവ്രാതൈരവശമധുനാ തുല്യഭാവം ഗതേന."

എന്ന ശ്ലോകം കാണുന്നു. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ഏകദേശം 75 വയസ്സായിരുന്നിരിക്കണം. ഈ രേഖകളിൽനിന്ന് ആ രാജാവ് 885-ആണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു എന്നു വിചാരിക്കാം. 901-ൽ 16 വയസ്സു തികഞ്ഞപ്പോൾമാത്രമേ അദ്ദേഹം സിംഹാസനാരൂഢനായിരിക്കുകയുള്ളു. അതിൽപ്പിന്നീടായിരിക്കണം രാമപാണിവാദൻ അദ്ദേഹത്തെ ആശ്രയിക്കുവാൻ ഔത്സുക്യപൂർവ്വം അമ്പലപ്പുഴെ ചെന്നത്. രാഘവീയത്തോടുകൂടിയാണ് മഹാകവി ഇദംപ്രഥമമായി അദ്ദേഹത്തെ മുഖം കാണിച്ചത് എന്ന് "യോഭൂദങ്കുരിതോ" എന്ന തത്സംബന്ധമായ സമർപ്പണ ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു തെളിയുന്നു. ഈ സ്ഥിതിയ്ക്കു "ബാല്യേയം ലാളയിത്വാ" എന്ന ദ്വിതീയരാമപാണിവാദന്റെ പ്രസ്താവനയെ ശാലീനതാദ്യോതകവും അത്യുക്തിപരവുമായേ കരുതേണ്ടതുള്ളൂ. അമ്പലപ്പുഴയിൽ ചെന്നതിനുമേൽ പ്രഥമരാമൻ തമ്പുരാന്റെ പ്രേരണയോടും സഹായത്തോടും വ്യാകരണത്തിനു പുറമേ മറ്റേതെങ്കിലും ശാസ്ത്രംകൂടി അഭ്യസിച്ചിരിക്കാം. ആ വസ്തുതയേയായിരിക്കാം "ശാസ്ത്രമദ്ധ്യാപയിത്വാ" എന്ന വാചകത്തിൽ ദ്വിതീയരാമൻ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ ആ ശ്ലോകം അർത്ഥശൂന്യമായിപ്പോകുന്നു. എന്റെ ഈ ഊഹം ശരിയാണെങ്കിൽ ആ രാജാവിന്റെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതനായിത്തീർന്നപ്പോൾ പ്രഥമരാമനു മുപ്പതു വയസ്സെങ്കിലും തികഞ്ഞിരിക്കണം; അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ 875-ആണ്ടിടയ്ക്കായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം. മുപ്പതു വയസ്സെങ്കിലും തികയാത്ത ഒരാൾക്കു രാഘവീയം രചിക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ എന്നു ഞാൻ വളരെ സംശയിക്കുന്നു. ഒന്നാംകിടയിലുള്ള ഒരു വൈയാകരണനായാണ് അദ്ദേഹം ആ മഹാകാവ്യത്തിൽ പ്രകടീഭവിക്കുന്നത്. അമ്പലപ്പുഴയേയോ ദേവനാരായണനേയോ സ്മരിക്കാത്ത കൃതികളിൽ പലതും അദ്ദേഹം 905-നു മുൻപിൽ നിർമ്മിച്ചിരിക്കണം. ആദ്യകാലത്തു കോഴിക്കോട്ടു പോയി സാമൂതിരിയേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമന്തന്മാരായ കുതിരവട്ടത്തു തമ്പാൻ, വെട്ടത്തു രാജാവ് ഇവരേയും, തദനന്തരം കൊച്ചിയിലെത്തി മണക്കുളത്തു രാജാവ്, മനക്കോട്ടച്ചൻ ഇവരേയും ആശ്രയിച്ചു താമസിച്ചിരിക്കുവാൻ ഇടയുണ്ട്.

ജനനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം

പ്രഥമരാമന്റെ ജനനം കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തു ശിവക്ഷേത്രത്തിനു തൊട്ടു പടിഞ്ഞാറുവശത്തായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന കലക്കത്ത് എന്ന കലഗൃഹത്തിൽത്തന്നെയായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സന്ദേഹമില്ല. ഈ ഗൃഹത്തിനു സംസ്കൃതത്തിൽ കലമങ്ഗലമെന്നു പേർ പറയുന്നു. പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂരിയുടെ ഇല്ലം അതിനു തൊട്ടടുത്താണ്. മന്ത്രേടത്തു നമ്പൂരിയുടെ ഇല്ലവും അതിനു സമീപംതന്നെ. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തിനു ശുകപുരം എന്നും മങ്ഗലം എന്നും പേരുണ്ട്. അവിടത്തെ ശിവൻ ഈ മൂന്നു കുടുംബക്കാരുടേയും പരദേവതയാണെങ്കിലും മന്ത്രേടത്തു നമ്പൂരിപ്പാടു പത്താം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിലും പൂന്തോട്ടത്ത് അച്ഛൻ നമ്പൂരിപ്പാടു പതിനൊന്നാംശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിലുമാണ് ജീവിച്ചിരുന്നത് എന്നുള്ള വസ്തുത നാം പ്രകൃതത്തിൽ ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാകുന്നു. മന്ത്രേടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു വലിയ കവിതാവാസനയൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വടക്കൻ സുഭദ്രാഹരണം ആട്ടക്കഥയല്ലാതെ മറ്റൊരു കൃതിയും അദ്ദേഹം രചിച്ചതായി കേട്ടുകേൾവിപോലുമില്ല. പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ കാവ്യങ്ങളെന്തെന്നു നമുക്കറിയാം; അവയുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉപരിസൂചിതങ്ങളായ കൃതികളൊന്നും ഉൾപ്പെടുന്നില്ല.

നമ്പിയാരുടെ ജനനത്തെപ്പറ്റി ഒരു പുരാവൃത്തമുണ്ട്. വന്നേരി നാട്ടുകാരനായ ഒരു നമ്പൂരി തിരുവനന്തപുരത്തുചെന്ന് അന്നു തിരുവിതാംകൂർ വാണിരുന്ന രവിവർമ്മമഹാരാജാവിനോടു പെൺകൊടയ്ക്കു വേണ്ട ധനവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു മടങ്ങുന്ന വഴിക്കു കിള്ളിക്കുറുശ്ശി ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ കുളിക്കുന്നതിന്നിറങ്ങി. ആ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം കല്പടയിൽ വച്ചിരുന്ന പണക്കിഴിയിന്മേൽ ഒരു പശു ചാണകമിടുകയാൽ കുളികഴിഞ്ഞു കിഴി കാണാതെ നമ്പൂരി പരിഭ്രാന്തനായി. അപ്പോൾ ഗർഭവതിയായ ഒരു നങ്ങിയാർ കല്പട അടിച്ചു തളിക്കുവാൻ അവിടെ ചെല്ലുകയും ചാണകത്തിന്നടിയിൽ പണക്കിഴി കണ്ട് അതെടുത്തു നമ്പൂരിയെ ഏല്പിക്കുകയുംചെയ്തു. നമ്പൂരി ആ സത്യസന്ധയെ "സൽപുത്രനുണ്ടാകട്ടെ" എന്ന് ആശീർവാദം നല്കി അനുഗ്രഹിച്ചു. ആ സ്ത്രീരത്നമാണ് മഹാകവിയുടെ മാതാവ്. ഈ പുരാവൃത്തത്തിൽ അവിശ്വസനീയമായി ഒന്നുമില്ല. തിരുവിതാംകൂറിൽ കോട്ടയം ജില്ലയിൽപ്പെട്ട കിടങ്ങൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു കമ്മണ്ണൂർക്കരയിൽ കല്ലമ്പള്ളി എന്നൊരു നമ്പൂരിയില്ലമുണ്ട്. ആ ഇല്ലത്തിലെ ഒരു നമ്പൂരിക്കു കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ക്ഷേത്രത്തിൽ അക്കാലത്തു ശാന്തിയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹമാണ് നമ്പിയാരുടെ പിതാവെന്നും കിടങ്ങൂരിലും മറ്റും രൂഢമൂലമായുള്ള ഐതിഹ്യവും പരിത്യാജ്യമല്ല. ആ അച്ഛനമ്മമാരിൽനിന്നാണ് മഹാകവിയുടെ ജനനം. പിതാവു ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോയിരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി നമ്പിയാർ കൂടക്കൂടെ കിടങ്ങൂരിൽ ചെന്നു താമസിച്ചിരുന്നു എന്ന് ഊഹിക്കുവാൻ യാതൊരു ന്യായവും കാണുന്നില്ല. അമ്പലപ്പുഴയും കുടമാളൂരും താമസമായി അവിടത്തെ ക്ഷേത്രങ്ങളിലുള്ള അനവധി ദേവന്മാരെ അദ്ദേഹം ഭാഷാകൃതികളിൽ വന്ദിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. കിടങ്ങൂർത്തേവരെ ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒരിടത്തും ചേർത്തു കാണാത്തത് അദ്ദേഹത്തിന് ആ സ്ഥലവുമായുള്ള ബന്ധം ആദ്യകാലത്തുതന്നെ നശിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണെന്നു നിർണ്ണയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മാതുലനായ രാഘവൻനമ്പിയാരും സർവോപരി മാതാവും തന്നെയായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തെ ബാല്യത്തിൽ യഥാവിധി വളർത്തിയത്.

ഗുരുനാഥൻ

രാമപാണിവാദൻ തന്റെ പല കൃതികളിലും ശ്രീനാരായണഭട്ടതിരി എന്നൊരു ഗുരുവിനെ ഭക്തിപാരവശ്യത്തോടുകൂടി സ്മരിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. ആ ഭട്ടതിരി ആരാണെന്ന് ഇനി വിചാരണ ചെയ്യാം. ഒടുവിലത്തെ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ കാലത്തു തെക്കേടത്തു മനയ്ക്കൽ മൂസ്സ് ഒരു നാരായണഭട്ടതിരിയായിരുന്നു എന്നറിയാം. അദ്ദേഹം ശങ്കരൻഭട്ടതിരിയുടെ പുത്രനും രാജാവിന്റെ സഹോദരിയുടെ ഭർത്താവുമായിരുന്നു. രാജാവിനെപ്പോലെതന്നെ അദ്ദേഹവും വൈദുഷ്യനിധിയും വിദ്വൽപക്ഷപാതിയുമായിരുന്നുഎന്നുള്ളതിനും തെളിവുണ്ട്. മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നതുപോലെ 893-ൽ അതിനു മുൻപിലത്തെ രാജാവു തീപ്പെട്ടപ്പോൾ അടുത്ത കിരീടാവകാശിക്കു പ്രായപൂർത്തി വരാത്തതിനാൽ കുറേക്കാലത്തേക്കു രാജ്യരക്ഷാഭാരവും അദ്ദേഹം തന്നെ വഹിച്ചിരുന്നിരിക്കണം. പുതിയ രാജാവു സിംഹാസനാരൂഢനായി ഏതാനും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാജ്യഭരണം വീണ്ടും അദ്ദേഹത്തെ ഏല്പിച്ചു കലാകുതുകിയായും ചതുരംഗം മുതലായ വിനോദങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനായും കാലയാപനം ചെയ്തു. ഭട്ടതിരി പ്രജകളുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വർദ്ധമാനമായ ശക്തികണ്ടു രാജാവ് അസൂയാകുലനായി അദ്ദേഹത്തെ അധികാരഭ്രഷ്ടനാക്കുകയും ഒരവസരത്തിൽ വെയിലത്തു നിറുത്തി തേജോവധം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. കുറേ ദിവസങ്ങൾ ചെന്നപ്പോൾ ഭട്ടതിരി വീണ്ടും രാജസേവകനായി; എന്നാൽ അതിനുമുൻപ് അദ്ദേഹം രാമയ്യൻദളവയുടെ ചാരന്മാരിൽ ഒരാളായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതു രാജാവിനു രാജ്യം കൈവിട്ടുപോകാൻ ഒരു പ്രധാന കാരണവുമായി. ആ ഭട്ടതിരിയുടെ പുത്രൻ നീലകണ്ഠൻ ഭട്ടതിരിയുടെ ആവശ്യമനുസരിച്ചാണ് കൃഷ്ണൻനമ്പിയാർ നാടകാഭരണം പകർത്തിയത്. 906-ആണ്ടിടയ്ക്കുമാത്രമാണ് മഹാകവി അമ്പലപ്പുഴെ താമസമാരംഭിച്ചതെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരു തെക്കേടത്തു നാരായണഭട്ടതിരിയായിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല; അദ്ദേഹത്തെ വ്യാകരണം പഠിപ്പിച്ചു എന്നു "ദദ്യുർന്നാരായണാഖ്യാൽ" എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്ന നാരായണഭട്ടതിരി മറ്റൊരാളാകുവാനേ നിവൃത്തിയുള്ളു. തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിമാരുടെ മൂലകുടുംബം കൊച്ചിരാജ്യത്തു തലപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ വെള്ളർകാട്ടുംശത്തിൽ കോടക്കുഴിദേശത്തുള്ള മറവഞ്ചേരി തെക്കേടത്തുമനയാണ്. ഇന്നും ആ മനയുണ്ട്. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തു നിന്ന് ആ സ്ഥലത്തേക്ക് അധികം ദൂരമില്ല. അതുകൊണ്ട് ആ മനക്കലെ ഒരു ഭട്ടതിരിക്കു നമ്പിയാരുടെ ഗുരുനാഥനാകുവാൻ പാടില്ലായ്കയില്ല. എന്നാൽ പ്രസ്തുതനായ നാരായണഭട്ടതിരിയുടെ താമസം അമ്പലപ്പുഴെയായിരുന്നു എന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു ബാല്യത്തിൽ "പാണിവാദനെ" മറവഞ്ചേരിയിൽ വെച്ചു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കുവാൻ സാധിച്ചിരിക്കുകയില്ല. ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യയിൽ മഹാകവി തന്റെ ഗുരു ഒരു ശിവക്ഷേത്രം ജീർണ്ണോദ്ധാരണം ചെയ്തതായി "ഗുരുണാ ഭൂസുരേന്ദ്രേണ" എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. അങ്ങനെയൊരു ക്ഷേത്രവുമായി തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയെ ആരും സംഘടിപ്പിച്ചു കേട്ടിട്ടില്ല. പക്ഷെ അതു കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ക്ഷേത്രം തന്നെയായിരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. 921 – 926 ഈ ആണ്ടുകൾക്കിടയ്ക്ക് ആ ക്ഷേത്രം കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മമഹാരാജാവു ജീർണ്ണോദ്ധാരണം ചെയ്തു.

> "സർവശാസ്ത്രാർത്ഥസമ്പന്നഃ കലിതാനന്ദസാന്ദ്രധീഃ
> വീരകേരളരാജേന്ദ്രോ ജീർണ്ണമത്രോദഹാരയൽ"

എന്ന ശ്ലോകമാണ് അതിനു തെളിവ്. അതു കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറേ നടയ്ക്കു തെക്കുവശത്തു വലിയമ്പലത്തിന്റെ കരിങ്കൽത്തറയിന്മേലാണ് കൊത്തിയിരിക്കുന്നത്. കലിവാക്യം കൊണ്ടു 927 കുംഭം 19-ആംനു എന്ന ദിനമാണ് വരുന്നതെങ്കിലും വീരകേരളവർമ്മ അതിനു രണ്ടുകൊല്ലംമുൻപു തൃപ്പൂണിത്തുറവെച്ചു തീപ്പെട്ടതായി നാം പെരുമ്പടപ്പുസ്വരൂപം ഗ്രന്ഥവരിയിൽനിന്നറിയുന്നതിനാൽ പ്രസ്തുത ശ്ലോകം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരഗാമിയോ മറ്റോ ആ പൂർവ്വകാലസംഭവത്തിന്റെ സ്മാരകമായി കൊത്തിച്ചതാണെന്ന് ഊഹിക്കണം. അതോടനുബന്ധിച്ച് അവിടത്തെ ബലിക്കൽത്തളം പണിയിച്ചതു മഹാകവിയാണെന്ന് ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ ചുറ്റമ്പലത്തിൽ എഴുതീട്ടുള്ള

> "ശ്രീബലിപ്രസ്തരശ്ശംഭോശ്ശ്രീശുകാലയവാസിനാ
> രാമേണ പാണിവാദേന കാരിതോ ഭൂതയേ ധ്രുവം"

എന്ന ശ്ലോകം തെളിയിക്കുന്നു. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രത്തിലെ തന്ത്രിസ്ഥാനം തൃക്കാരമൺ (തൃക്കാരണ) മനയ്ക്കലേയ്ക്കായിരുന്നു. ആ മന അന്യംനിന്നപ്പോൾ അവിടത്തെ അവകാശങ്ങൾ മേല്പടി ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു കാൽനാഴികമാത്രം അകലെയുള്ള അയിരിൽ (ഐരിലിയെന്നും പറയും) മനയ്ക്കലേക്ക് ഒതുങ്ങി. മഹാകവിയുടെ കാലത്തു അയിരിൽമനയ്ക്കലെ ഭട്ടതിരിയാണ് തന്ത്രിയായിരുന്നത്. അദ്ദേഹമായിരിക്കണമല്ലോ 924-ആണ്ടിടയ്ക്ക് ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ബിംബപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്തത്. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ 'ഗുരുണാ ഭൂസുരേന്ദ്രേണ കല്പിതം ക്ഷേത്രമുത്തമം' എന്നു മഹാകവി ആ സംഭവത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ വളരെ ഔചിത്യമുണ്ട്. തൃക്കാരമണ്ണില്ലത്തെ ഒരു ഭട്ടതിരിയാണ് മഹാകവിയുടെ ഗുരു എന്നുള്ള ഐതിഹ്യം തന്നിമിത്തം വിശ്വാസയോഗ്യമായിരിക്കുന്നു. ലീലാവതീവീഥിയിലുള്ള "നിത്യം നൃത്യതി യസ്യ നാമ" എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ അദ്ദേഹം തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയെ രാജാവിന്റെ സഖാവും തന്റെ പുരസ്കർത്താവുമെന്നുള്ള നിലയിൽ മാത്രമല്ലാതെ ഗുരുനാഥനെന്ന സ്ഥാനത്തിലല്ല സ്മരിയ്ക്കുന്നതെന്നും ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

> "മോദത്തോടനുവാസരമെന്നുടെ
> ചേതസ്സിൽക്കുടികൊണ്ടരുളീടിന
> ശ്രീതത്ത്വാഞ്ചിതമുഖ്യമഹീസുര-
> പാദദ്വയമിന്നാശ്രയമായി"

എന്ന ലങ്കാമർദ്ദനം തുള്ളലിലെവരികളിൽ "ശ്രീതത്ത്വാഞ്ചിത" പദത്തിനു "ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയായ" എന്നല്ലാതെ മറ്റൊരർത്ഥവും കല്പിക്കുവാൻ നിർവാഹമില്ലാത്തതും അതു തൃക്കാരമൺ ഭട്ടതിരിയേയോ തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയേയോ സൂചിപ്പിക്കുന്നു എന്നു പറയുന്നതു നിരാസ്പദവുമാണ്. എന്നുമാത്രമല്ല ലങ്കാമർദ്ദനം തന്നെ നമ്പിയാരുടെ കൃതിയാണെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നുമില്ല. 831-ആണ്ടു മരിച്ച മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയോ 761-ൽ ജനിച്ച ആശ്ലേഷാശതകകാരനായ നാരായണപണ്ഡിതനോ അല്ല നമ്പിയാരുടെ ഗുരുവായ നാരായണപണ്ഡിതൻ എന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കേണ്ട ആവശ്യമേ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഏഴാമത്തെ വയസ്സിൽ മഹാകവിക്കു സരസ്വതീദേവിയുടെ സാക്ഷാൽകാരം ലഭിച്ചുവെന്നും ആ അവസരത്തിൽ ആ ബാലൻ വിഘ്നേശ്വരപരമായി

> "ഏകരദം ദ്വിരദമുഖം ത്രിനയനതനയം ചതുർമ്മുഖാരാധ്യം
> പഞ്ചമുഖോപാന്തസ്ഥം ഷൺമുഖസഹജം നമാമി
> ഹേരംബം"

എന്ന തന്റെ പ്രഥമശ്ലോകം നിർമ്മിച്ചു എന്നുംകൂടി പഴമക്കാർ പറയുന്നു.

രാമപാണിവാദനും കുഞ്ചൻനമ്പിയാരും ഒരാൾ തന്നെ

ഇന്നത്തെ നിലയിൽ നാം കാണുന്ന തുള്ളൽക്കഥകളുടെ ജനയിതാവു കുഞ്ചൻനമ്പിയാരാണെന്നും ആ സാഹിത്യ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉൽപ്പത്തിസ്ഥാനം അമ്പലപ്പുഴയാണെന്നും ഉള്ളതിനെപ്പറ്റി ആർക്കും വിവാദമില്ല. ഈ കുഞ്ചൻ രാമപാണിവാദനിൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ എന്നാണ് നമുക്കിവിടെ പര്യാലോചിക്കുവാനുള്ളത്. കുഞ്ചനെന്നുതന്നെയായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാമധേയം എന്ന് അധ്യാഹരിക്കുന്നവർ രണ്ടു വസ്തുതത്ത്വങ്ങൾ ഓർമ്മിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും. ഒന്നാമതു കുഞ്ചൻ എന്നതു ഒരോമനപ്പേർ മാത്രമാണ്; സാധാരണമായി ഹിന്ദുക്കൾ നാമകരണമുഹൂർത്തത്തിൽ ശിശുക്കൾക്കു നൽകുന്ന പേർ ഏതെങ്കിലും ദേവന്റേതായിരിക്കുകയേ ഉള്ളൂ. ഈ ആചാരത്തിന് അവരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നും പറയത്തക്ക മാറ്റമൊന്നും വന്നിട്ടില്ല. ഇന്നും കലക്കത്തു കുടുംബത്തിലെ കാരണവന്മാർക്കു കുഞ്ചൻ എന്നൊരു മാറാപ്പേരുണ്ട്. അതു നാമകരണസിദ്ധമായ പേരിനു പുറമേയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഈ മാറാപ്പേര് ആദ്യകാലത്തു കുടുംബത്തിലേക്കുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും മഹാകവിക്ക് അമ്പലപ്പുഴെനിന്നോ മറ്റോ സിദ്ധിച്ചതാണെന്നും അന്നുമുതൽ കാരണവന്മാർ ഇതുകൂടി ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു എന്നുമാണ് കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തുകാർ പറയുന്നത്. അതു ശരിയാണെങ്കിൽ കുഞ്ചൻ എന്ന ഓമനപ്പേർ മഹാകവിക്കു നല്കിയതു മാതാവോ മാതുലനോ അല്ലെന്നും ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവാണെന്നും ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ. അതിനും വിരോധമില്ല.

ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യ

ഇതു കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ കൃതി എന്നാണ് പരമ്പരാഗതമായ വിശ്വാസം. അത് എഴുതിത്തീർത്തു നമ്പിയാർ അഭിപ്രായമറിയുന്നതിനായി അക്കാലത്തു കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതസാർവഭൗമനായ കൂടല്ലൂർ വലിയ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിനെ കാണിച്ചുവെന്നും അദ്ദേഹം ആ അവസരത്തിൽ രണ്ടർത്ഥത്തിൽ

> "മന്ദാരം മധുമത്തയാ ജയതി തേ വാണീ ഗുണേനാദൃതാ
> വിദ്വന്മാനസസൗഖരീ ച ഭവതഃ കാഭാരതീ ഭാസതേ
> ഏതാം താമരസേന യത്നഘടിതാം മാലാമിവാത്യാദരാ-
> ല്ലോകഃകോവിദമാനനീയശിരസാമാർദ്ദങ്ഗിക!
> ശ്ലാഘതേ"

എന്നൊരു ശ്ലോകം പ്രശംസാപത്രമായും നിന്ദാപത്രമായും ഉപകരിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ സമ്മാനിച്ചു എന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ആ വ്യാഖ്യാനം രാമപാണിവാദനെപ്പോലെയുള്ള ഒരു വിദ്വദ്വരേണ്യനല്ലാതെ രചിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അതിന്റെ രചന 924-നു മേലായിരുന്നിരിക്കണം. കുഞ്ചൻനമ്പിയാർക്കു പ്രക്രിയാസർവസ്വത്തിൽ പ്രശംസനീയമായ ഉപസ്ഥിതി ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാർ പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരോടു പറഞ്ഞതായി ഗോവിന്ദൻ നമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യനും തന്റെ ഗുരുവുമായ കൊച്ചുകുഞ്ഞൻ നമ്പിയാരുടെ മുഖത്തുനിന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു സഹൃദയതിലകനും പണ്ഡിതരാജനുമായ തൃപ്പൂണിത്തുറ (വലിയ) രാമപ്പിഷാരടി എന്നെ ഒരവസരത്തിൽ സൂക്ഷ്മമായി അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെ ചില ന്യായങ്ങൾ മുൻനിർത്തിക്കൊണ്ടു ചർച്ചചെയ്യുമ്പോൾ പ്രഥമരാമൻ തന്നെയാണ് കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ എന്നുള്ള നിഗമനത്തിൽ ചെന്നുചേരാതെ ഗത്യന്തരമില്ല. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ കാണുന്ന പരിഹാസചാതുരി അദ്ദേഹത്തിന് എങ്ങനെ സിദ്ധിച്ചു എന്നു മേൽ ഉപപാദിക്കും.

അനന്തരകാലത്തെ ജീവിതം

ഇതിനുമേൽ രാമപാണിവാദനെ നമുക്കു കൂടുതൽ പരിചയമുള്ള കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ എന്ന സംജ്ഞകൊണ്ടുതന്നെ വ്യവഹരിക്കാം. അദ്ദേഹം അമ്പലപ്പുഴെ താമസിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും അനേകം കൃതികൾ രചിച്ചു. ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാക്കന്മാരുടെ രാജധാനി അമ്പലപ്പുഴെയായിരുന്നുവെങ്കിലും മൂലഗൃഹം കോട്ടയം താലൂക്കിൽപ്പെട്ട കടമാളൂരായിരുന്നു. അവിടെയും നമ്പിയാർ കൂടെക്കൂടെ പോവുകയും ചില ഭാഷാഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു.

8 മറ്റു ചില ഭാഷാകൃതികൾ

ഭാരതം ആട്ടക്കഥയുൾപ്പെടെ പതിമ്മൂന്നു ഭാഷാകൃതികളെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

(14) കുമാരപുരേശ്വരീസ്തോത്രം

കുമാരപുരേശ്വരീസ്തോത്രം അഥവാ ശ്രീകുമാരാലയസ്തോത്രം കുടമാളൂരിൽനിന്ന് ഏകദേശം ഒരു മൈൽ അകലെയുള്ള കുമാരനെല്ലൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ കാത്യായനീദേവിയെക്കുറിച്ചു നമ്പിയാർ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സ്തോത്രമെന്നാണ് ഐതിഹ്യം. അതു നിരാസ്പദമെന്നു പറയുന്നവരുമുണ്ടെങ്കിലും എനിയ്ക്ക് ആ ഐതിഹ്യം അവിശ്വാസ്യമായി പ്രതിഭാസിക്കുന്നില്ല. കവി പ്രസ്തുത സ്തോത്രം ആറു പാദമായി നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഓരോ പാദത്തിനും പ്രത്യേകം രാഗവും താളവുമുണ്ട്. നാലു മുതല്ക്കുള്ള പാദങ്ങളിൽ അകാരാദി ക്രമവും അനുവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതമയമായ തൃതീയപാദം പ്രത്യേകിച്ചും മധുരമായിട്ടുണ്ട്.

> "കാത്യായനി! കാമദുഘേ! കീർത്ത്യാ നിതരാമനഘേ!
> കരതലധൃതശംഖാരേ! ഖലകുലബലസംഘാരേ!
> കല്യാമലകാന്തിനിധേ! കല്യാണിനി! നൈകവിധേ!
> കലിമലമലമപഹര മമ! കരുണാമൃതവാരിനിധേ!"

ഇത്യാദിചരണങ്ങൾക്കു യാതൊരു വൈകല്യവും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. സാമാന്യജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി രചിച്ചിരിക്കുന്ന സ്തോത്രങ്ങളിൽ സാമാന്യാധികമായി കവിത്വപ്രകടനം ചെയ്യുന്നതു സമുചിതമല്ലല്ലോ.

(15) കിരാതം വഞ്ചിപ്പാട്ട്

പ്രസിദ്ധമായ കിരാതം വഞ്ചിപ്പാട്ട് നമ്പിയാർ കുടമാളൂരിൽവച്ച് എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

> "വാസുദേവപുരംതന്നിൽ വാണരുളും ജഗന്നാഥൻ
> വാസുദേവൻ കനിവോടേ തുണച്ചീടേണം.
> . . . .
> ദേവരാജസമനായ ദേവനാരായണസ്വാമി
> കേവലം കാത്തരുളേണം കരുണയോടേ.
>
> കീർത്തിയോടായിരത്തെട്ടു മൂർത്തികളും തുണയ്ക്കേണം
> ചീർത്ത ഭക്ത്യാ തൊഴുതു ഞാൻ ചിന്തു ചൊല്ലുന്നേൻ.
> പുഷ്ടമോദം കുടമാളൂർമഠംതന്നിൽക്കുടികൊള്ളും
> വേട്ടക്കൊരു മകനെ ഞാൻ കൈവണങ്ങുന്നേൻ"

എന്നീ വരികൾ നോക്കുക. വാസുദേവപുരം കുടമാളൂരുള്ള ഒരു വിഷ്ണുക്ഷേത്രമാണ്. അവിടത്തെ വലിയ മഠം എന്നു പറയുന്ന ചെമ്പകശ്ശേരിമഠ (രാജമന്ദിര) ത്തിനു സമീപം ഒരു വേട്ടയ്ക്കൊരു മകൻ (കിരാതരുദ്രൻ) കോവിൽ ഇന്നും നിലനിന്നുപോരുന്നു. ആയിരത്തെട്ടു മൂർത്തികളെ ചെമ്പകശ്ശേരിമഠത്തിലെ പരദേവതാക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ വായിച്ചിട്ടുള്ള കാർത്തവീര്യവിജയം ഓട്ടൻതുള്ളലിന്റെ ഒരു പ്രതീകത്തിലും

> "കുടമാളൂർമഠമിടതങ്ങീടിന
> കുലദൈവതകുലമായിരമെട്ടും
> ഉടമയിലടിയനു വരമരുളേണം
> കടുതരദുരിതമൊഴിച്ചരുളേണം"

എന്നൊരു പ്രാർത്ഥന കണ്ടിട്ടുണ്ട്. കിരാതമാണ് യാത്രകളി നമ്പൂരിമാർ കൊട്ടിച്ചെഴുന്നള്ളത്തിനു പാടുവാൻ ഇക്കാലത്തും ഉപയോഗിക്കുന്നത്.

(16) രാസക്രീഡ നാലുവൃത്തം

ഇതു ചെമ്പകശ്ശേരി മഠത്തിൽനിന്നു കിട്ടീട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്; ഇതിൽ "ശുകപുരി വാണരുളും ഭഗവാനേ വണങ്ങുന്നേൻ" എന്നൊരു വന്ദനം കാണുന്നു. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ഗാനങ്ങളിൽ ഇതും ഒന്നാണെന്നു കരുതുന്നതിൽ വിരോധമില്ല.

(17) ദൂതവാക്യം പതിന്നാലുവൃത്തം

ഇതു നമ്പിയാർ അമ്പലപ്പുഴവച്ചു രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണെന്ന് ഊഹിക്കുവാൻ ന്യായമുണ്ട്. ആരംഭത്തിൽ കവി

> "ശുകപുരമമരും പരമേശ്വരനും
> സുകവികൾ പലരും ഗുരുനായകനും"

തുണയ്ക്കണമെന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. സപ്തമവൃത്തത്തിലെ ഓരോ പാട്ടിന്റെ അവസാനത്തിലും

> "കമലാകാന്തന്റെ കാരുണ്യശീലന്റെ
> കമനീയാങ്ഗന്റെ കാമസമാനന്റെ
> ഗമനസന്നാഹം കേട്ടു വിഷാദിച്ചു
> കമനി പാഞ്ചാലി ദേവനാരായണ"

എന്നിങ്ങനെ ദേവനാരായണപദം ഘടിപ്പിച്ചുമിരിക്കുന്നു.

(18) രുക്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തം

ഇതിനു രുക്മിണീകല്യാണം എന്നും പേരുണ്ട്. പതിന്നാലുവൃത്തം സങ്കീർത്തനവും പത്തുവൃത്തം തിരുവാതിരപ്പാട്ടുമാകുന്നു. പത്തുവൃത്തത്തിന്റെ കർത്തൃത്വം നമ്പിയാരിൽ ആരോപിക്കുന്നതിന് ആ കൃതിയിൽ സൂചനകൾ ഒന്നുമില്ലെങ്കിലും അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാങ്മയങ്ങളിൽ ഒന്നാണെന്നുള്ളതിൽ ആർക്കും വിപ്രതിപത്തിയില്ല. പത്തുവൃത്തത്തിന്റെ രചന തുള്ളൽക്കഥകൾ നിർമ്മിച്ച കാലത്തോടടുത്തായിരിക്കുവാനിടയുണ്ട്.

(19) ശീലാവതി നാലുവൃത്തം

ഈ കൃതിയും നമ്പിയാരുടേതാണെന്ന് ഐതിഹ്യത്തെ ആസ്പദമാക്കി പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്. രുക്മിണീസ്വയം ശീലാവതിയും കുടമാളൂർ വലിയമഠത്തിലെ അന്തർജ്ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യമനുസരിച്ചു രചിച്ചതാണെന്നു ചിലരും, വടക്കാഞ്ചേരിക്കുസമീപം തിങ്കൾക്കാടെന്ന (ഇങ്കക്കാട്ട്) സ്ഥലത്തുള്ള ഒരു നമ്പൂരിയില്ലത്തെ അന്തർജ്ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നിർമ്മിച്ചതാണെന്നു മറ്റു ചിലരും പറയുന്നു. ഈ രണ്ടു മതങ്ങളും അനാസ്പദങ്ങളാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. ശീലാവതിയിൽ കവി

> "കിള്ളിക്കുറിശ്ശി മഹാദേവനെന്നുടെ-
> യുള്ളിൽ വിളങ്ങേണമെല്ലാനാളും.
> ശ്രീശുകമന്ദിരവാസ! ജഗന്നാഥ!
> ശ്രീശൂലപാണേ! വണങ്ങിടുന്നേൻ"

എന്നും

> "വില്വാചലംതന്നിൽ വാണരുളീടുന്ന
> വില്ലാളിവീര ശ്രീരാമചന്ദ്ര!
> കല്യാണവാരിധേ! കാത്തുകൊള്ളേണമേ
> കാരുണ്യമൂർത്തേ! ഞാൻ കൈതൊഴുന്നേൻ"

എന്നുമാണല്ലോ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്. തിരുവില്വാമല ക്ഷേത്രത്തിനു കിള്ളിക്കുറിശ്ശിയിൽ നിന്നു രണ്ടേകാൽ മൈലേ ദൂരമുള്ളൂ. പത്തുവൃത്തത്തിൽ ദേവതാവന്ദനമേ ഇല്ല. ഇന്ദുകാനനത്തിലെ ദുർഗ്ഗയെ അദ്ദേഹം രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളലിൽ സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടുമാത്രം രുക്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തത്തിന്റെ നിർമ്മിതി അവിടെവെച്ചാണെന്നുവരുന്നില്ല. പോരെങ്കിൽ ആ തുള്ളലിൽ കുടമാളൂർ വേട്ടക്കൊരുമകനെക്കൂടി സ്മരിച്ചും കാണുന്നു.

9 തുള്ളൽക്കഥകൾ

തുള്ളൽക്കഥകളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകമായി വിസ്തരിച്ചുതന്നെ പ്രതിപാദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ആ വർഗ്ഗത്തിൽ നമ്പിയാരുടെ ആദ്യത്തെ കൃതി കല്യാണസൗഗന്ധികം ശീതങ്കൻ തുള്ളലാണ്. അതുണ്ടാക്കിയതു് അമ്പലപ്പുഴെ താമസിക്കുമ്പോഴുംതന്നെ. “വാനോർ നദീപുരേ വാണരുളീടുന്ന ദീനാനുകമ്പിയാം കൃഷ്ണൻതിരുവടി” യേയും “ചെമ്പകനാട്ടിന്നലങ്കാരഭൂതനാം തമ്പുരാൻ ദേവനാരാണസ്വാമിയേ” യും അതിൽ കവി വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. 919-ൽ ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ അല്പശിയുത്സവത്തിന് ഓട്ടംതുള്ളൽ നടത്തുവാൻ മാത്തൂർപ്പണിക്കർ അമ്പലപ്പുഴെനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യൻ ഇട്ടിക്കോന്തപ്പണിക്കരോടുകൂടി പോയിരുന്നു. 921-ലെ അല്പശിയുത്സവത്തിന് അമ്പലപ്പുഴെ കുഞ്ചുനാരായണക്കുറുപ്പും ശൂരനാട്ടു പൂവാണക്കുറുപ്പും അവരുടെ തുള്ളൽക്കാരോടുകൂടി സന്നിഹിതരായിരുന്നു. 923-ആണ്ട് അല്പശിയുത്സവത്തിന് ആ രണ്ടു പേർക്കും പുറമേ, തലവൂർ, കാട്ടൂർ, ഞാറയ്ക്കാട്ട്, മാന്നാറ്, ഇലഞ്ഞിയൂർ, മാറനാട്ട്, നൂറനാട്ട്, പന്തളം, കരിക്കാലാ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്ന് ഓട്ടൻതുള്ളൽക്കാർ എത്തി. നമ്പിയാർ ആദ്യകാലത്തു ശീതങ്കൻതുള്ളലേ രചിച്ചുള്ളു എന്നും പിന്നീടാണ് യഥാക്രമം ഓട്ടൻതുള്ളലും, പറയൻതുള്ളലും എഴുതിയതു് എന്നും പറയുന്നതു നിർമ്മൂലമാണ്. ആരംഭംമുതല്ക്കുതന്നെ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പൊതുപ്പേർ ഓട്ടൻതുള്ളലെന്നായിരുന്നു. നമ്പിയാർ 910-ആണ്ടിടയ്ക്കെങ്കിലും അതു നടപ്പിൽ വരുത്തിയിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ 926-ൽ അതിനു കാണുന്ന പ്രചുരമായ പ്രചാരം അവിഭാവ്യമായിരിക്കുന്നു. അതിനുമുൻപും ചില ഭദ്രകാളിക്ഷേത്രങ്ങളിലേയും ശാസ്താംകോവിലുകളിലേയും പടയണികൾക്ക് അപരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായത്തിൽ ചില തുള്ളലുകൾ അഭിനയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു എന്ന് ഊഹിക്കാമെങ്കിലും പടയണി ഒരു ഉത്സവാഘോഷമായി പരിഗണിക്കാതിരുന്ന വൈഷ്ണവക്ഷേത്രങ്ങളിലും മറ്റും അവയ്ക്കു പ്രവേശമുണ്ടായിരുന്നതായി തോന്നുന്നില്ല.

(20-28) ആട്ടക്കഥകൾ

നമ്പിയാരുടെ ഭാരതാനുബന്ധികളായ എട്ടു് ആട്ടക്കഥകളെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അവ കൂടാതെ അദ്ദേഹം അനന്തരകാലങ്ങളിലും ചില ആട്ടക്കഥകൾ രചിക്കുകയുണ്ടായി. ആ കഥകളിൽ (1) ശംബരവധം (2) പാലാഴിമഥനം (3) രാസക്രീഡ (4) ബാണയുദ്ധം എന്നീ നാലെണ്ണമേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളു. (5) ഗോവർദ്ധനയാഗം (6) കംസവധം (7) രുക്മിണീസ്വയംവരം (8) സ്യമന്തകം (9) കൈലാസയാത്ര എന്നീ കഥകൾ കവി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അവ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. കൈലാസയാത്രയെന്നു പറയുന്നതു പക്ഷേ ഭാരതത്തിലെ കിരാതമായിരിക്കാം. ശംബരവധം 919-നു മുൻപുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു ഞാൻ പൂർവ്വാധ്യായത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ കഥയിൽ കാണുന്ന “നന്ദനന്ദന നയനാനന്ദ സുന്ദരാനന വന്ദേ” എന്ന പദം പാലാഴിമഥനത്തിലും സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. “ഭാസാ വിശ്വാഭിരാമൻ” എന്ന ശ്രീകൃഷ്ണ ചരിതത്തിലെ പഞ്ചമസർഗ്ഗാന്തശ്ലോകത്തിനും “ഭാസാ വിശ്വംവിളക്കും” എന്ന രാസക്രീഡയിലെ പ്രഥമശ്ലോകത്തിനും തമ്മിൽ സാജാത്യമുണ്ട്. “വിതരതു ഭവതാം മംഗളം ശാർങ്ഗധന്വാ” എന്നു പാലാഴിമഥനത്തിലേയും “വിതരതു വിപുലം വോ മംഗളം ശാർങ്ഗധന്വാ” എന്നു രാസക്രീഡയിലേയും ഒടുവിലത്തെ പദ്യങ്ങൾ അവസാനിക്കുന്നു. “സദ്യോ വസ്സമുദ്ദ്യാൽ സ വിഭ്രവികലം മംഗലം ശാർങ്ഗധന്വാ” എന്നിങ്ങനെയാണ് പാണിവാദന്റെ വിഷ്ണുവിലാസകാവ്യം അവസാനിക്കുന്നതു് എന്നുകൂടി ഇവിടെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ബാണയുദ്ധം രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തു നിർമ്മിച്ചതാണ്. “വഞ്ചിനൃപവരരാമവർമ്മനുത ജയ” എന്നു തോടയത്തിലും

> “വൈരിക്ഷ്മാപതിമൗലിരത്നകിരണൈർന്നീരാജിതാംഘ്രേരഹ
> വഞ്ചിക്ഷ്മാപതിരാമവർമ്മനൃപതേർവാഞ്ഛാനുകൂലാജ്ഞയാ
> മന്ദേനാപി മയാ ബുധോത്തമമുദേ സങ്കല്പിനാ കല്പിതം
> ശ്രീമൽകൃഷ്ണവിലാസരൂപകമിദം ശൃണ്വന്തു തേ സൂരയഃ”

എന്നു വന്ദനശ്ലോകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലും ആ വസ്തുത സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചായിരുന്നു ബാണയുദ്ധത്തിന്റെ നിർമ്മിതി എന്ന് ഈ ശ്ലോകത്തിൽ നിന്ന് കാണാവുന്നതാണ്. “കല്യാണകാന്ത വാസുദേവ” ഇത്യാദി ശംബരവധപദ്യം ഇതിലും കാണ്മാനുണ്ട്.

> “ശ്രീമൽകവിപ്രവരശിഷ്യകലാഞ്ചിതായ
> ശ്രീസദ്മനേ സുഗുണസഞ്ചയരഞ്ജിതായ
> ശ്രീപദ്മനാഭഗുരുപാദപരായണായ
> ശ്രീപദ്മനാഭഗുരവേ സതതം നമോസ്തു”

എന്ന പദ്യത്തിൽ കവി സ്തുതിക്കുന്ന ശ്രീപദ്മനാഭഗുരുപാദൻ ആരെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

(29) കാളിയമർദ്ദനം

കാളിയമർദ്ദനം എന്നൊരാട്ടക്കഥ മാത്തൂർപ്പണിക്കരുടെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു കണ്ടെടുത്തു കാവ്യമഞ്ജരി എന്ന മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ദൃശ്യകാവ്യവും കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ കൃതിയാണെന്നു പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും എനിക്ക് അതു വിശ്വസിക്കുവാൻ തോന്നുന്നില്ല; അത് അത്രയ്ക്കു മോശപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണ്. നമ്പിയാരുടെ ആട്ടക്കഥയിൽ ശംബരവധവും പാലാഴിമഥനവും മാത്രമേ അൻപത്തിനാലു ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മുദ്രിതങ്ങളായിട്ടുള്ളു.

(30) വിഷ്ണുഗീത ഹംസപ്പാട്ട്

ഇതു വിഷ്ണുവിലാസത്തിന്റെ സ്വതന്ത്രമായ ഭാഷാനുവാദമാണ്. നളചരിതം മുതലായ കിളിപ്പാട്ടുകളോടു കിടനില്ക്കുന്നതും ഫലിതരസം ആദ്യന്തം തുള്ളിത്തുളുമ്പുന്നതുമായ ഈ കൃതിയും നമ്പിയാരുടേതാണെന്നു തന്നെയാണ് എന്റെ വിശ്വാസം.

> “കല്പന കേൾക്കാൻ നടക്കയോ വേണ്ടു ഞാ-
> നല്പം കൃഷിയുണ്ടതിനു ശ്രമിക്കയോ?
> കുറ്റം വരുമെന്നു പേടിച്ചു ഞാനെന്റെ
> കൊറ്റിന്നുകൂടെ ശ്രമിക്കുമാറില്ലെടോ.
> കൊറ്റിന്നു പാരം മനസ്സുമുട്ടാകയാൽ
> വിറ്റുപോയെന്നുടെയൊറ്റവാളുള്ളതും.
> ഭോഷ്കല്ല പിന്നെപ്പണയത്തിലായെന്റെ
> തോക്കുമോർക്കുമ്പൊഴിങ്ങെത്രയും സങ്കടം.
>
> മറ്റൊരു നായർ പറഞ്ഞുതുടങ്ങിനാ-
> നറ്റമില്ലെന്റെ പരാധീനമിന്നെടോ,
> വീടു നിറഞ്ഞു കടക്കാരർ വന്നിങ്ങു
> പാടുകിടക്കുന്നു രാപ്പകലൊക്കവേ.
> വീടുവാനുള്ളോരു മാർഗ്ഗവും കണ്ടീല
> വീടു വിറ്റാലും കടം പോകയില്ലെടോ!
>
> പണ്ടു പടയ്ക്കു മുലയ്ക്കുതാഴേ വെട്ടു-
> കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞു മുടങ്ങിച്ചമഞ്ഞു ഞാൻ.
> രണ്ടു പണത്തിനും പറ്റുള്ള വേലയ്ക്കു
> തെണ്ടിനടപ്പാനുമാളല്ല ഞാനെടോ.
> . . . .
> മെല്ലെന്നൊരുത്തൻ പറഞ്ഞു: കുറഞ്ഞോരു
> വില്ലങ്കമുണ്ടു നമുക്കിന്നിണങ്ങരേ!
> കൊല്ലപ്പുരയ്ക്കൽക്കിടക്കുന്ന നമ്മുടെ
> നല്ലോരു കുന്തമിന്നെന്തു ചെയ്യാമെടോ?
> നെല്ലു കൊടുപ്പാൻ നമുക്കതു നല്കുവാ-
> നില്ലായ്കകൊണ്ടു കനക്കേടെനിക്കെടോ.
> മൂന്നു പറ നെല്ലെനിക്കു തരുന്നാകി-
> ലിന്നുതന്നേ ചെന്നു കൊണ്ടുപോന്നീടുവൻ.”

ഇത്യാദി ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുക. വിഷ്ണുവിലാസകാരൻ വിഷ്ണുഗീത എഴുതിയിരിക്കുവാനിടയില്ല എന്നു ചിലർ വാദിക്കുന്നതിൽ കഴമ്പില്ല. പണ്ഡിതന്മാരുടെ രുചിയനുസരിച്ചു സംസ്കൃതകാവ്യവും പാമരന്മാരെ രസിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഹംസപ്പാട്ടും രചിച്ചതാണെന്ന് അവ രണ്ടും ഒന്നിച്ചുവെച്ചു വായിച്ചാൽ സഹൃദയന്മാർക്കു ബോധ്യമാകാതെയിരിക്കയില്ല. വിഷ്ണുഗീതയുടെ ഓരോ ഭാഗത്തിന്റേയും അവസാനത്തിൽ “ആപൂർണ്ണമായ്വരും മങ്ഗലം മങ്ഗലം,” “മങ്ഗലം ശുഭം ശുഭം,” “മങ്ഗലം മങ്ഗലം സർവ്വം” , “പാപക്ഷയം നൂണാം മങ്ഗലം മങ്ഗലം” എന്നിങ്ങനെ മങ്ഗലപദം കവി ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു പ്രകൃതത്തിൽ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കേണ്ടതാണ്. പരശുരാമാവതാരംവരെയുള്ള ഭാഗങ്ങളേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളു.

(31) ശംബരവധം ഭാഷാചമ്പു

ശംബരവധം ഒരു ചെറിയ ഭാഷാചമ്പുവാണ്. അതിലും രാസക്രീഡ ആട്ടക്കഥയിലെന്നപോലെ “വിതരതു വിതതം വോ മംഗലം ശാർങ്ഗധന്വാ” എന്നാണ് ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകം സമാപ്തമാകുന്നതു്. മണിപ്രവാളപ്രസ്ഥാനം പല കാരണങ്ങൾകൊണ്ടും അധഃപതിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്ന അക്കാലത്തു നമ്പിയാർ രചിച്ച പ്രസ്തുത കൃതിക്കു വലിയ മെച്ചമൊന്നും കാണാത്തതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടുവാനില്ല. ഭാഗവതത്തിലെ രുക്മിണീസ്വയംവരവും ശംബരവധവും കവിക്കു പ്രിയതമങ്ങളായ ഉപാഖ്യാനങ്ങളായിരുന്നതായി തോന്നുന്നു.

(32) ദൗർഭാഗ്യമഞ്ജരി

രാമപാണിവാദപ്രണീതം എന്നു പുറത്തെഴുത്തുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ ദൗർഭാഗ്യമഞ്ജരിയും ഉൾപ്പെടുന്നു. മണിപ്രവാളകവിതയെ പ്രകടമായി പരിഹസിക്കുന്ന ഒരു ഏകാങ്കനാടകമാണ് ആ കൃതി. അർഘ്യ പണ്ഡിതനെന്ന ആഭിജാത്യഗർവ്വിഷ്ഠനായ ഒരു നമ്പൂരിയാണ് പരിഹാസപാത്രം. “അണിയറാമവലോക്യ” , “എങ്കിൽ തുടങ്ങ്യതാം” മുതലായ വിലക്ഷണവാക്യങ്ങൾ ആ ഗ്രന്ഥത്തിലുണ്ട്. ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഉദ്ധരിച്ച് അതിലെ ഹാസ്യരീതി വെളിവാക്കാം.

> “വക്ത്രം നത്തിന്നു മിത്രം; പ്രകൃതിവിരസബീ-
> ഭത്സവൈരൂപ്യസമ്പൽ-
> സിദ്ധിക്ഷേത്രേ ച നേത്രേ; ജടിലതരപലാ-
> ലപ്രകാശാശ്ച കേശാഃ;
> സ്ഥൂലസ്ഥൂലൗ കപോലൗ; മടിയിലതിതരാം
> ഞാന്നുതൂങ്ങിക്കിടക്കും
> വക്ഷോജൗ ഭംഗഭാജൗ; ശിവശിവ ജരയാ
> ശുഷ്കബിംബോ നിതംബഃ.”

(33) പാർവ്വതീസ്വയംവരം പാന

ഇതിനു പാർവ്വതീ സ്വയംവരസംക്ഷേപം എന്നും പേരുണ്ട്. ഈ പാന നാലു പാദത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഓരോ പാദത്തിലും നമ്പിയാർക്ക് അഭിമതമായ തരംഗിണീവൃത്തത്തിൽ കുറേ അധികം വരികൾ ഒടുവിൽ എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ആ ശൈലീവിശേഷം പാനകളിൽ പ്രാചീനകാലംമുതല്ക്കു തന്നെ നാം പ്രായേണ കാണുന്ന ഒന്നാണെങ്കിലും, പ്രതിപാദം അത് ആ ഇനത്തിൽപ്പെട്ട കൃതികളിൽ അപൂർവ്വമായേ ദൃശ്യമാകുന്നുള്ളു. ആരംഭത്തിൽ “ശ്രീശുകാലയേ വാണരുളീടുന്ന ശ്രീമഹേശനും” എന്നും അവസാനത്തിൽ “ശുഭമപി വിതരതു ശുകപുരമമരും മമ പരദൈവം മംഗലനിലയം” എന്നും കവി ഇഷ്ടദേവതയെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. കുമാരസംഭവം മൂന്നുമുതൽ ഏഴുവരെയുള്ള സർഗ്ഗങ്ങളിലെ കഥ പാനയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശിവവിജയത്തിനായി ഒരുങ്ങിപ്പുറപ്പെടുന്ന മന്മഥനെ ദേവന്മാർ മാർഗ്ഗമധ്യത്തിൽ മേനി കേറ്റുമ്പോൾ അദ്ദേഹം അതിനു ചെകിട്ടത്തടിപോലെ കൊടുക്കുന്ന മറുപടി നമ്പിയാർ തനിക്കു പ്രത്യേകമായുള്ള ഹാസ്യഭാഷയിൽത്തന്നെ നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ ഘട്ടത്തിലെ ഒരു ഭാഗം നോക്കുക.

> “പണ്ടു ദക്ഷന്റെ യാഗത്തിലൊക്കെയും
> കണ്ടു നിങ്ങടെ ബാഹുപരാക്രമം.
> തിങ്കൾമൗലിഭഗവാനയച്ചോരു
> കിങ്കരോത്തമൻ വീരഭദ്രൻ തന്റെ
> തല്ലുകൊണ്ടു ശരീരം തകർന്നിട്ടും
> പല്ലു പോയിട്ടും കണ്ണു പൊടിഞ്ഞിട്ടും
> അല്ലൽപെട്ടങ്ങുമിങ്ങുമൊളിച്ചോരു
> നല്ല വീരന്മാരല്ലോ ഭവാന്മാരും.
> പാന്ഥനെക്കൊണ്ടു പാമ്പിനെക്കൊല്ലിച്ചാൽ
> പാപമുള്ളതു പാന്ഥനിരിക്കട്ടെ
> എന്നു സംസാരം നിങ്ങൾ നിരൂപിച്ചി-
> ന്നെന്നെച്ചാടിച്ചു; ബോധിച്ചു ഞാനതും.”

മറ്റൊരു ഭാഗംകൂടി ഉദ്ധരിക്കാം. പാർവ്വതീപാണിഗ്രഹണത്തിനു പേകുന്ന ശിവനെപ്പറ്റിയുള്ള ദേവസ്ത്രീകളുടെ സല്ലാപമാണ് വിഷയം.

> “പർവതംകൊണ്ടു വില്ലു കുലച്ചവൻ
> പാർവതിക്കു വരനാവാൻ വന്നുപോൽ.
> കാമദേവനെക്കണ്ണിലെരിച്ചവൻ
> കാമിനിക്കു വരനാവാൻ പോരുമോ?
> കാമനെദ്ദഹിപ്പിച്ച മഹേശ്വരൻ
> കാമനെജ്ജനിപ്പിപ്പാനുമാളാകും.
> ഉണ്മാനില്ലാത്തവനു കുമാരിയെ
> സ്സമ്മാനിക്കുന്നതേതും ഗുണമല്ല.
> മറ്റുള്ളോരെബ്ഭുജിപ്പിക്കും ദേവനു
> കൊറ്റിനില്ലെന്നു ചൊല്ലുന്നതാരഹോ?
> എങ്കിലെന്തിന്നിരന്നുനടക്കുന്നു
> തിങ്കൾ ചൂടുന്ന തമ്പുരാനെപ്പൊഴും?
> ദാനം ചെയ്യും ജനത്തെപ്പരീക്ഷിപ്പാൻ
> ദീനഭാവം നടിക്കുന്നു ശങ്കരൻ.
> വെണ്ണുനീറണിയുന്ന പുരുഷനെ-
> പ്പെണ്ണിനുണ്ടോ മനസ്സിൽത്തെളിയുന്നു?
> വെണ്ണീറെങ്കിലും ചന്ദനമെങ്കിലും
> കണ്ണിനാനന്ദമുണ്ടായാൽപ്പോരാതോ?
> കൂറ്റനാകുന്ന വാഹനം ചേരുമോ?
> ഊറ്റക്കാർക്കെന്തു ചേർച്ചയില്ലാതുള്ളു?
> അസ്ഥിമാലയണിയും പോലീശ്വരൻ
> അസ്ഥികൂടാതെ ദേഹങ്ങളുണ്ടാമോ?
> നെറ്റിമേലൊരു നേത്രമുണ്ടാകയാൽ
> ചെറ്റും ഭംഗിയില്ലെന്നിങ്ങു തോന്നുന്നു.
> നെറ്റിമേലൊരു കണ്ണുള്ളൊരീശനു
> കുറ്റമെന്നോ പറയുന്നു ഭോഷി! നീ?
> ഗാത്രമെങ്ങുമൊരിടമൊഴിയാതെ
> നേത്രമുള്ളോരു ദേഹം പുരന്ദരൻ
> നമ്മുടെ നാഥൻ സുന്ദരനല്ലെന്നു
> നിൻമതമിന്നു വന്നു ഭവിച്ചിടും”

(34-35) പലവക സ്തോത്രങ്ങൾ

അനേകം ചെറിയ ഭാഷാസ്തോത്രങ്ങൾ കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ കൃതികളാണെന്നു ജനങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു. അവയിൽ ഒന്നു മാത്തുരംബികാഷ്ടകമാണ്. അതു മാത്തൂർക്കൂടത്തിലെ സ്ത്രീകൾക്കു നിത്യപാരായണത്തിനു വേണ്ടി നമ്പിയാർ രചിച്ചതാണത്രെ. ആ സ്തോത്രത്തിൽനിന്ന് ഒരു ശ്ലോകം അടിയിൽ ചേർക്കുന്നു.

> “ശൂലാഗ്രംകൊണ്ടു ദേവപ്രതിഭടപടലീ-
> കണ്ഠനാളം മുറിച്ചും
> ബാലാദിത്യപ്രഭയ്ക്കൊത്തൊരു രുധിരജലം
> തന്നിൽ മുങ്ങിക്കുളിച്ചും
> മാലാകാരേണ മുണ്ഡാവലി തിരുവുടലിൽ-
> ച്ചേർത്തു ചാർത്തിത്തെളിഞ്ഞും
> ലീലാഭേദം നടിക്കും ഭഗവതി! സതതം
> പാഹി മാത്തുരധീശേ!”

മറ്റൊരു സ്തോത്രം കോട്ടമല മഹാദേവനെപ്പറ്റിയുള്ളതാണ്. അതിൽ ഇന്ദുവദനാവൃത്തത്തിൽ 16 ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ഒരു ശ്ലോകം കൂടി പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

> “പിങ്ഗലജടാമകുട! ബാലശശിലേഖാ-
> മങ്ഗലവിഭൂഷണ മനോജ്ഞതരമൂർത്തേ!
> തുങ്ഗവൃഷവാഹ! ഭുജങ്ഗമണികാഞ്ചീ-
> ഭംഗിയുതഗാത്ര! ജയ ദുർഗ്ഗഗിരിശംഭോ!”

ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, മുദ്രാരാക്ഷസം കിളിപ്പാട്ട്, ശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥ ഇവയെക്കുറിച്ച് ഒടുവിൽ പ്രസ്താവിക്കാം.

10 മറ്റു ചില സംസ്കൃതകൃതികൾ

പതിനെട്ടു സംസ്കൃതകൃതികളെപ്പറ്റി മുമ്പു നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(19)പഞ്ചപദി

അഷ്ടപദിയെ അനുകരിച്ചു നമ്പിയാർ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണ് പഞ്ചപദി. ഓരോ താളത്തിലും അഞ്ചു ചരണങ്ങൾ വീതം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലാണ് അതിനു പഞ്ചപദി എന്നു പേർ സിദ്ധിച്ചത്. മുക്കോല ഭഗവതി (മുക്തിമന്ദിരേശ്വരി) യുടെ സ്തുതിയാണ് വിഷയം.

> “തിമിരനികരോ ദൂരോദ്ധൂതോ യയാ നിജയാ ശ്രിയാ
> ശതമഖമണിശ്രേണീ ചാണീയസീ യദുപാന്തികേ
> നവജലധരവ്രാതോ ഭീതോ യതോ യദതശ്ശിവേ
> നിരുപമതമാ വേണീയം തേ മമാഘമപോഹയേൽ.”

> “അരുണകിരണഭാരദൂരിതാന്ധകാരവിതതി (മഹിത) -
> തരണിബിംബമുദയശൈലമൗലിമണ്ഡനം
> തിരയതീവ തേജസാ യദുരുമരീചിവീചിമൗലി-
> ശിരസി താവകേ, വിരാജദശിവഖണ്ഡനം.”

ഈ ശ്ലോകവും പദഖണ്ഡവും ആ കൃതിയിലുള്ളതാണ്.

(20)ഉത്തരരാമചരിതം കാവ്യം

ഉത്തരരാമചരിതം അഞ്ചു സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു കാവ്യമാണ്. ഉത്തരരാഘവീയം എന്നൊരു പേരും ഞാൻ കാവ്യത്തിനു ചില മാതൃകകളിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ കൃതിയാണ് ഉത്തരരാമചരിതം എന്നു ചിലർ പറയാറുണ്ടെങ്കിലും ആ കാവ്യം നിഷ്കർഷിച്ചു വായിച്ചിട്ടുള്ള സഹൃദയന്മാർ അങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെടുകയില്ല. നേരേമറിച്ചു രാഘവീയവുമായി അതിനു രചനാവിഷയത്തിലും മറ്റും അത്ഭുതാവഹമായ സാദൃശ്യം പരിസ്ഫുരിക്കുന്നുമുണ്ട്. രാഘവീയമെഴുതിയ കവിതന്നെയായിരിയ്ക്കണം ഉത്തരരാഘവീയത്തിന്റെ പ്രണേതാവ് എന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു. രാഘവീയത്തിൽ യുദ്ധകാണ്ഡാന്തം വരെയുള്ള രാമായണകഥയെമാത്രമേ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ളു എന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. തദനന്തരം ഉത്തരരാമായണ കഥയെ വിഷയീകരിച്ച് ഒരു കാവ്യമെഴുതി അതു രാഘവീയത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗമാക്കാമെന്നു കവിക്കു തോന്നിയിരിക്കാം. അതു സ്വാഭാവികവുമാണ്. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ അതിലെ പ്രഥമസർഗ്ഗത്തിൽ 2 മുതൽ 24 വരെയുള്ള 23 ശ്ലോകങ്ങളിൽ രാമായണകഥ അദ്ദേഹം സംഗ്രഹിച്ചു എന്നു സങ്കല്പിക്കുന്നതും യുക്തം തന്നെ.

ഇവയ്ക്കുപുറമെ ശൃംഗാരവിംശതി എന്നൊരു ഗ്രന്ഥവും ഒരു ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥവും കൂടി നമ്പിയാർ രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി ചിലർ പറയുന്നു എങ്കിലും ആ കൃതികൾ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ അവയെപ്പറ്റി എനിക്ക് ഒരഭിപ്രായവും പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ജ്യോതിഷഗ്രന്ഥത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകം കൗതുകത്തിനു വേണ്ടി പകർത്താം.

> “സോമേജ്യാവനിജാഃ ഖരാംശുശശിജൌ
> ജീവേന്ദുതീവ്രാംശവഃ
> കാവ്യാർക്കൌ ശശിഭൃമിസൂനുരവയസ്സൌമ്യാർക്കജൌ ച
> ക്രമാൽ
> കാവ്യജ്ഞോസുഹൃദസ്സമാസ്തു ശശിജഃ
> കാവ്യാരജീവാർക്കജാ-
> ശ്ശുക്രാദിത്യസുതൌ യമാരഗുരവോ മന്ദഃ കുജേജ്യൌ ഗുരുഃ.”

നമ്പിയാർക്കു ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നും വെളിപ്പെടുന്നില്ല. എന്നുതന്നെയുമല്ല, തുള്ളലുകളിൽനിന്നു നാം ഗ്രഹിക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തിനു ജ്യോത്സ്യന്മാരെപ്പറ്റി പൊതുവേ അവജ്ഞയാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത് എന്നുമാണ്.

11 ജീവചരിത്രത്തിലെ ചില സംഭവങ്ങൾ

നമ്പിയാർ നളചരിതം, ശിവപുരാണം തുടങ്ങിയ ഭാഷാകൃതികൾ രചിച്ച ഹാസസാഹിത്യകാരൻ എന്ന ഖ്യാതി കൂടി സമ്പാദിച്ചതിനുമേലാണ് ചെമ്പകശ്ശേരിത്തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായത്. അദ്ദേഹം അമ്പലപ്പുഴയും തിരുവനന്തപുരത്തും താമസിക്കുന്ന കാലങ്ങളിൽ പല ഫലിതങ്ങളും തട്ടിമൂളിച്ച ശ്രോതാക്കളെ രസിപ്പിക്കുകയും സ്വാഭീഷ്ടം സാധിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ (1) “പത്രം വിസ്തൃതമത്ര” (2) “നമ്പിയാരെന്നു ചോദിച്ച നമ്പിയാരെന്നു ചൊല്ലിനേൻ” (3) “ദീപസ്തംഭം മഹാശ്ചര്യമെനിക്കും കിട്ടണം പണം” (4) “രണ്ടേ കാലെന്നു ചോദിച്ച രണ്ടേകാലെന്നിതയ്യനും” (5) “പൂജ്യസ്ത്വം സ്വജനൈരഹശ്ച വടിഭിശ്ശത്രുക്കളാലമ്പഹം” (6) “കരിക്കാടിക്കാഞ്ഞാൽ ശിവശിരസി ജന്മാന്തരമതിൽ” എന്നീ ശ്ലോകങ്ങളേയും (7) “കൈപ്പിഴ വന്നതുകൊണ്ടുള്ള ഗ്രഹപ്പിഴയാണ്” (8) “പയ്യേ! നിനക്കും പക്കത്താണോ ചോറ്?” എന്നീ വാക്യങ്ങളേയും സംബന്ധിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങൾ ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയങ്ങളാണ്. അവ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാകയാൽ ഇവിടെ വിവരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. പത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിലെ ശ്രീബലിയെപ്പറ്റിയുള്ള (9) “മുത്തണിഞ്ഞ കുട ചാമരം” എന്ന ശ്ലോകവും ഇവിടെ പകർത്തുന്നില്ല. എന്നാൽ നമ്പിയാർ ഒരിക്കൽ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച മറ്റൊരു ഭാഷാശ്ലോകം അത്രതന്നെ പ്രസിദ്ധമല്ല: അതിനാൽ അതു താഴെയുദ്ധരിക്കാം.

“അൻപത്തൊന്നക്ഷരം പണ്ടടിയനുടെ രസ-
ജ്ഞാഗ്രദേശേ/നുകമ്പാ-
സമ്പത്തോടൊത്തെഴുത്തിട്ടൊരു ഗുരുവിനഹോ!
ദീനമെന്നത്ര കേട്ടു;
അൻപത്താറബ്ധികാഞ്ചീപതികളഖിലരും
കുമ്പിടും തമ്പുരാനേ!
സംപ്രത്യാചാര്യപാദം തൊഴുതിഹ വിടകൊ-
ണ്ടീടുവാനാജ്ഞവേണം.”

ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു രാജ്യഭ്രഷ്ടനായതിനുമേൽ ഒരവസരത്തിൽ തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയും നമ്പിയാരും തമ്മിൽ ഏതോ കാരണവശാൽ രസക്ഷയമുണ്ടാകുകയും ഭട്ടതിരി നമ്പിയാർക്ക് ആ രാജാവു ദാനംചെയ്ത അമ്പലപ്പുഴ ഗൃഹം പൊളിപ്പിച്ച് അതിലെ സാമാനങ്ങൾ കുടമാളൂരേക്കു കൊണ്ടുപോയി സ്വന്തം മനയ്ക്കലേയ്ക്ക് അടക്കുകയും ചെയ്തു. നമ്പിയാർ ആ വിവരം മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനോട്ട് അറിയിച്ചത് ഒരു ഭാഷാശ്ലോകരൂപത്തിലായിരുന്നു. “ഭട്ടശ്രേഷ്ഠൻ മുടക്കീടുകിലതിനുടനേ കാട്ടുവാൻ നീട്ടു വേണം” എന്നാണ് അതിന്റെ ചതുർത്ഥപാദം അവസാനിക്കുന്നത്; ആ പാദം മാത്രമേ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ളു. നമ്പിയാർ അമ്പലപ്പുഴെ താമസിച്ചിരുന്ന ഗൃഹത്തിന് ഇന്നും നമ്പിയാർമഠം എന്നു പേർ പറഞ്ഞുവരുന്നു.

പറക്കുംകൂത്ത്

മറ്റൊരു സംഭവത്തെപ്പറ്റിയും ഉപന്യസിക്കാം. 921-ൽ കരീക്കാട്ടുനിന്നു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവ് 920-ൽ തൃപ്പൂണിത്തുറവച്ച് ഒരു പറക്കുംകൂത്തു നടത്തി. ചാക്കിയാന്മാർ നാഗാനന്ദം നാടകം കൂടിയാട്ടത്തിന് അഭിനയിക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഗരുഡൻ ആകാശത്തുനിന്നു താഴോട്ടു വന്നു ചുറ്റിപ്പറന്നു സർപ്പങ്ങളെ കൊത്തികൊക്കിലാക്കിക്കൊണ്ട് ഉയർന്നുപോകുന്ന ഒരുരംഗം പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനെയാണ് പറക്കുംകൂത്തെന്നു പറയുന്നത്. ആ രംഗത്തിൽ ഗരുഡന്റെ ഭൂമിക അഭിനയിക്കുവാൻ അതിവിദഗ്ദ്ധനായി അമ്മന്നൂർ ഇട്ടിയമ്മൻ എന്നൊരു ചാക്കിയാർ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നു. ആ നടന്റെ അഭിനയം കാണുന്നതിനുവേണ്ടി നമ്പിയാരും അവിടെ ചെന്നു. “നമ്പിയാർ എപ്പോൾ വന്നു?” എന്നു തമ്പുരാൻ ചോദിച്ചതിന് “അടിയൻ നനയാൻകാലത്തു വിടകൊണ്ടു” എന്നു സ്വതസ്സിദ്ധമായ ഫലിതശൈലിയിൽ അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. അന്നു വലിയ മഴയായിരുന്നു. നനയാൻകാലത്ത് എന്നാൽ കുളിക്കേണ്ട നേരത്തിന് എന്ന് ആചാരഭാഷയിൽ അർത്ഥം. മറ്റേ അർത്ഥം സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. അന്നത്തെ ആ രണ്ടു സംഭവങ്ങളേയും പറ്റി നമ്പിയാർ ഓരോ ശ്ലോകമെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ആദ്യത്തേതു പ്രസിദ്ധവുമാണ്.

“മഞ്ചാന്നാനാർത്ഥസമ്പന്നാൽ ധ്രുവമിട്യമ്മനാം നടൻ
പറന്നനേരം തേ രൗദ്രാ നാഗാ ഭീതിം പരാം യയുഃ.”

“അമ്മന്നൂരിട്ടിയമ്മൻ പരിചൊടു കുരുനാ-
ട്ടിൽപ്പറന്നോരുനേരം
ചെമ്മേ വന്നോരു മാരീ ശിവ ശിവ പറയാ
വല്ല നാഗാധിപന്നും
കൂത്താടും മാടമാടീ കുരുപതിഹൃദയം
താനുമൊട്ടേറെ വാടീ
കൂറ്റാർ കൂട്ടങ്ങൾ കൂടീ പല ജനമവിടെ-
ച്ചെന്നു നീരാടിയോടീ.”

ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ കലിദിനവും വാക്യധ്രുവവും സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

12 വാർദ്ധക്യവും നിര്യാണവും

രാമയ്യൻദളവയുടെ അനന്തരഗാമിയായ അയ്യപ്പൻമാർത്താണ്ഡപ്പിള്ളദളവയും നമ്പിയാരും തമ്മിൽ വളരെ വേഴ്ചയായിരുന്നുവെന്ന് അനുമാനിക്കുവാൻ ന്യായങ്ങളുണ്ട്. 931-ൽ രാമയ്യൻ യശശ്ശരീരനായി; അയ്യപ്പൻ മാർത്താണ്ഡപ്പിള്ള ദളവയായി 934-ൽ മാത്രമേ നിയമിതനായുള്ളുവെങ്കിലും രാമയ്യന്റെ മരണാനന്തരം അദ്ദേഹം തന്നെയാണ് പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഭാരം വഹിച്ചതു്. ഹരിണീസ്വയംവരം ഹനുമദുത്ഭവം എന്നീ ശീതങ്കൻതുള്ളലുകൾ നമ്പിയാർ 931-നും 933-നും ഇടയ്ക്കായിരിക്കണം നിർമ്മിച്ചതു്,

> "വഞ്ചിക്ഷമാപാലബാലമാർത്താണ്ഡനാ-
> മഞ്ചിതശ്രീകലശേഖരാജ്ഞാകരൻ
> ആത്താവനോദാരശീലനാമയ്യപ്പ-
> മാർത്താണ്ഡമന്ത്രി, നിജസ്വാമിശാസനാൽ
> ബാലലീലാവിനോദാരംഭമൻപോടു
> കാലാനുകൂലം പ്രസംഗിക്കകാരണാൽ
> കാലാരിദേവൻ പടാർതടാകാധിപൻ
> ലീലാനടൻ കടാക്ഷിച്ചരുളേണമേ."

എന്ന് അവയിൽ ആദ്യത്തെ തുള്ളലിലും

> "ബാലമാർത്താണ്ഡവർമ്മേന്ദ്രവീരക്ഷമാ-
> പാലചൂഡാമണിപ്രേരണംകാരണം
> ലീലാരസജ്ഞനാമയ്യപ്പമാർത്താണ്ഡ-
> ബാലമന്ത്രിപ്രവരന്റെ നിദേശാനു-
> കൂലമായുള്ള വിനോദപ്രമേയമി-
> ക്കാലങ്ങളിൽ പ്രകാശിക്കേണമീശ്വരാ"

എന്നു രണ്ടാമത്തേതിലും കാണുന്ന പംക്തികളിൽനിന്നു മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു തുള്ളൽക്കഥകളെഴുതുവാൻ കവിയെ മാർത്താണ്ഡപ്പിള്ളമുഖേന പ്രേരിപ്പിച്ചുവന്നു എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. അക്കാലത്തു മാർത്താണ്ഡപ്പിള്ള പടനായർകുളങ്ങരയും മറ്റും പഴേടത്തു കോട്ട കെട്ടിക്കുന്നതിനായി താമസിച്ചിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ മേപ്പടി തുള്ളലുകൾ രചിക്കുകയാലാണ് നമ്പിയാർ പടനായർകുളങ്ങര (പടാർതടാകം) ശിവനെ വന്ദിക്കുന്നതു്. ആ ദളവാ 938-ൽ മരിച്ചു. അപ്പോൾ അറുപതിനുമേൽ വയസ്സു ചെന്നിരുന്ന കവി രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ അനുമതി വാങ്ങിക്കൊണ്ടു് അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കു തിരിയെപ്പോയി. ആ സന്ദർഭത്തിൽ നമ്പിയാർ മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ച "നാലഞ്ചക്ഷരവും പഠിച്ചു" എന്ന ശ്ലോകം സുവിദിതമാണല്ലോ. 940-ൽ അദ്ദേഹം കലക്കത്തുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നതായി ദ്വിതീയരാമന്റെ പൂർവോദ്ധൃതങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു കാണാവുന്നതാണ്. ഇടയ്ക്കു കുറേക്കാലം കോമിയച്ചന്റെ സുഹൃത്തായി ചേന്നമങ്ഗലത്തു താമസിക്കുകയും അവിടെവച്ചു വിഷ്ണുവിലാസവും, വിഷ്ണുഗീതയും, ശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥയും നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തതായി ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്പിയാർ അമ്പലപ്പുഴെ വന്നു സ്വഗൃഹത്തിൽ താമസിക്കവേ 945-ആണ്ടിടയ്ക്കു പേപ്പട്ടി കടിച്ചു് അവിടെ വെച്ചുതന്നെ പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ആകെക്കൂടി കേരളസാഹിത്യചരിത്രകാരന്മാരുടെ മാർഗ്ഗദർശിയായ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവ്വാധികാര്യക്കാർ കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ജീവിതകാലം 880 മുതൽ 945 വരെയാണെന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള വസ്തുത ആധുനികഗവേഷകദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിക്കുമ്പോഴും സാധുവാണെന്നു സ്ഥാപിക്കത്തക്കതാണ്.

13 ഗ്രന്ഥവിമർശനം: സംസ്കൃതകൃതികൾ

നമ്പിയാർ സംസ്കൃതത്തിലും പ്രാകൃതത്തിലും ഭാഷയിലും രചിച്ചിട്ടുള്ള ഓരോ കൃതിയുടേയും സ്വരൂപത്തെപ്പറ്റി സവിസ്തരമായി പ്രതിപാദിക്കണമെങ്കിൽ അതിനു പ്രത്യേകമൊരു പുസ്തകംതന്നെ എഴുതേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ട് ആ കാര്യത്തിനു ഞാനിവിടെ ഉദ്യമിക്കുന്നില്ല. (1) രാഘവീയം (2) വിഷ്ണുവിലാസം (3) ഉത്തരരാമചരിതം (4) ഭാഗവതചമ്പു (5) സീതാരാഘവം എന്നീ അഞ്ചു കൃതികളെക്കുറിച്ചുമാത്രം സ്വല്പം പ്രസ്താവിക്കാം.

രാഘവീയം

കേരളീയകവികൾ സംസ്കൃതത്തിൽ വളരെ വിരളമായേ മഹാകാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളു. അവയിൽ അതിപ്രധാനമായ ഒരു സ്ഥാനത്തെ രാഘവീയം അർഹിക്കുന്നു. രസനിർഭരങ്ങളല്ലാത്ത പദ്യങ്ങൾ അതിൽ ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. ശബ്ദാർത്ഥങ്ങളിൽ കവി ഒന്നുപോലെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബാലവ്യുൽപത്തിക്കുവേണ്ടി രചിച്ച ഒരു കൃതിയാകയാൽ വിശിഷ്ടങ്ങളായ വ്യാകരണപ്രയോഗങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ദൃഷ്ടി പതിപ്പിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതുകൊണ്ട് ആ കാവ്യത്തിന്റെ മാധുര്യത്തിനു യാതൊരു വൈകല്യവും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. പ്രസാദഗുണംകൊണ്ടു ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസത്തോടും വ്യംഗ്യഭംഗികൊണ്ടു രഘുവംശത്തോടും കിടനില്ക്കുന്ന ഒരു മഹാകാവ്യമാണ് രാഘവീയം എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. മൂന്നോ നാലോ യതിഭങ്ഗങ്ങളുള്ളതു സാരമാക്കാനില്ല. രണ്ടു മൂന്ന് ഉദാഹരണങ്ങൾകൊണ്ട് എന്റെ ആശയം വ്യക്തമാക്കിക്കൊള്ളട്ടെ.

വിശ്വാമിത്രൻ:

“തതഃ സ്ഫുരൽപിങ്ഗജടാകലാപം
കർണ്ണാവതംസസ്ഫടികാക്ഷസൂത്രം
വഹന്തമഭ്യാശവലദ്വലാകം
സന്ധ്യാരുണം മേഘമിവോത്തമാങ്ഗം, (1)

തപഃ കൃശാമപ്യതനുപ്രവൃദ്ധൈ-
സ്തനൂമനൂനാം ദധതം മഹോഭിഃ
നിദാഘശുഷ്കാമപി പൂർണ്ണരൂപാം
ശമീമിവാലീനശിഖിപ്രകാശൈഃ, (2)

അജസ്രസങ്കീർത്തനയാജനാമ്നാം
മുഖാദഖേദസ്ഫുരിതാധരോഷ്ഠൈഃ
നിസർഗ്ഗശുഭ്രം ദശനാംശുജാല-
മന്തസ്തപശ്ശുദ്ധിമിവോൽകിരന്തം, (3)

കുശാഗ്രദീർണ്ണേന കരാഞ്ചലേന
ദ്രാഘീയസീമംബുജബീജമാലാം
ശാപാക്ഷരാളീമിവ മേചകാഭാ-
മനേകവാരം പരിവർത്തയന്തം, (4)

ചൂഡാഗ്രജാഗ്രൽകരകോരകാണാം
ദത്താധ്വനാം ദൂരവിസർപ്പണേന
പുരൗകസാം ഭക്തിമതാം മുഖേഷു
സാനുഗ്രഹം ദർശനമർപ്പയന്തം, (5)

ക്വ രാജസിംഹോ വലവൈരിബന്ധു-
രിത്യന്തികസ്ഥേഷു കൃതാനുയോഗം
മുനിം സമേത്യാഭിഹിതസ്വനാമാ
സാഷ്ടാങ്ഗപാതം പ്രണനാമ രാജാ.” (6)

താടക:

“അഥ തദ്ധ്വനിരുദ്ധകർണ്ണയാ
സഹസാ വിദ്രുതമുദ്രനിദ്രയാ
രുധിരാസവപാനമത്തയാ
നയനോദ്യദ്ദഹനസ്ഫുലിങ്ഗയാ (1)

ഭ്രമണക്വണിതാന്ത്രമാലയാ
നഖരാഗ്രത്രുടിതാഭ്രജാലയാ
നിബിഡോരുനിപാതപാതിത-
ദ്രുമപാഷാണനിരുദ്ധമാർഗ്ഗയാ (2)

പ്രവിദാരിതവക്ത്രഗഹ്വര-
സ്ഫുരദസ്രാരുണഘോരദംഷ്ട്രയാ
കരപീഡിതമാംസനിസ്സരൽ-
ക്ഷതജാപ്യായിതദീർഘജിഹ്വയാ (3)

സരുഷാ പരുഷാട്ടഹാസയാ
പുരുഷാസ്ഥിവ്രജമാംസളാംസയാ
ദ്രുതമാഗതയാ വനാന്തരാൽ
സ മുനിസ്താടകയാഭ്യഭൂയത.” (4)

എത്രമാത്രം ചൈതന്യോജ്ജ്വലങ്ങളാണ് ഈ ചിത്രങ്ങളെന്നു ഭാവുകന്മാർക്കു നിരീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. സപ്തമസർഗ്ഗത്തിൽ ദണ്ഡകാരണ്യത്തേയും, അഷ്ടമസർഗ്ഗത്തിൽ യുവതീരൂപിണിയായ ശൂർപ്പണഖയേയും, നവമസർഗ്ഗത്തിൽ രാവണനേയും, ദശമസർഗ്ഗത്തിൽ പമ്പാസരസ്സിനേയും, ഏകാദശസർഗ്ഗത്തിൽ വർഷാകാലത്തേയും ശരൽകാലത്തേയും, ദ്വാദശസർഗ്ഗത്തിൽ മഹേന്ദ്രഗിരിയേയും സമുദ്രത്തേയും, ഷോഡശസർഗ്ഗത്തിൽ പ്രഭാതത്തേയും മഹാകവി എത്ര പുളകപ്രദമായ രീതിയിലാണ് വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്.

“മണിസ്ഥലസ്ഖലിതപദാഭിസാരികാ-
വിഘട്ടനപ്രചലതമാലവീഥികേ
സുഗന്ധിതാപരിഗതധൂപനിർഗ്ഗമ-
പ്രസൃത്വരഭ്രമരനിരന്തരേ പുരേ”

എന്ന് അന്ധകാരനിബിഡമായ ലങ്കാനഗരത്തേയും,

“വ്യാപ്തവ്യോമാന്തരാളാമവിരളസരള-
സ്ഥൂലബാലാഗ്രലോമ-
വ്യാകീർണ്ണാഭ്രാമദഭ്രാരവമുഖകുഹര-
സ്പഷ്ടദംഷ്ട്രാകരാളാം
ആരക്തോദ്വൃത്തനേത്രസ്ഫുരദനലകണോൽ-
പീഡിതോഡുപ്രചാരാ-
മാരാദാലക്ഷ്യ ഘോരാം തനുമനിലഭുവോ
ഭൂമികന്യാ ചകമ്പേ”

എന്നു ഹനൂമാന്റെ ശരീരജൃംഭണത്തേയും മറ്റും നമ്മുടെ മുന്നിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കാനുള്ള പദഘടനാപാടവം നമ്പിയാരിലെന്നപോലെ മറ്റുള്ള കേരളീയകവികളിൽ അത്രയധികം പരിസ്ഫുരിച്ചുകണ്ടിട്ടില്ല. സരസമായ ഫലിതവും അങ്ങിങ്ങു സമീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.

ഹനൂമാന്റെ പഞ്ചസേനാധിപവധം:

“ബലവതി നിഹതേഥ മന്ത്രിപുത്രേ
വിശിഖമുചോ യുധി പഞ്ചസൈന്യനാഥാൻ
പരമനയത പഞ്ചതാം ഹനൂമാൻ
കൃതമമുനാ കിമിഹേതി നൈവ ജാനേ.”

ദശരഥന്റെ ഭാര്യമാരുടെ ഗർഭവർണ്ണന:

“ക്രമേണ മധ്യോ മനുജേന്ദ്രസുഭ്രുവാം
സുലക്ഷതാമാപ വിവാദഗോചരഃ
ക്വ നാസ്തികാ ആസ്തികപക്ഷരക്ഷണേ
വിചക്ഷണേ ഗർഭമധിഷ്ഠിതേ വിഭൗ.”

രാക്ഷസന്മാരുടെ യാഗാവഹേളനം:

“കുശികാത്മജ കിം മഖേന തേ?
സുരലോകാധിഗമോ യദീഹിതഃ
രജനീചരവക്ത്രകന്ദരാ
സരണിസ്സാധുതരേതി വാദിഭിഃ.”

ദണ്ഡകാരണ്യത്തിൽ രാവണന്റെ സീതാദർശനം:

“സ്തനദ്വയേ ദ്വേ ചരണദ്വയേ ദ്വേ
പാണിദ്വയേ ദ്വേ ജഘനേ ചതസ്രഃ
അഥാവശിഷ്ടാസ്തു ദശാപി തസ്യാ
മുഖാംബുജേ തസ്യ ദൃശോ മമജ്ജുഃ.”

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങൾ നോക്കുക. അശോകവനികയിൽ രാവണൻ സീതയെ അനുനയിക്കുവാൻ ക്ലേശിക്കുന്ന ഘട്ടം സവിശേഷം സമഞ്ജസമായിരിക്കുന്നു.

“വിഹായ മാമുൽപതതാമസൂനാം
ദയസ്വ ഹേ! മാനിനി! മാമകാനാം
തതോധികോ യസ്ത്വയി മേ പ്രസാദ-
സ്സ ഏവ തേഷാമപരാധഹേതുഃ.

ശിലോച്ചയേപ്യപ്രതിബന്ധവീര്യം
തദപ്യമോഘം കുലിശം മഘോനഃ
യസ്യ സ്ഥിരേ വക്ഷസി കുണ്ഠമാസീ-
ത്തം ജേതുമീഷ്ടേ കുസുമായുധോ മാം,

ഹേലാസമുൽക്ഷിപ്തകുബേരശൈലാ
ബലാൽകൃതാശേഷസുരാവരോധാഃ
അമീ ഭുജാഃ സന്ത്യപി മേ ന സന്തി
സ്മരം നിരോദ്ധും ന യതഃ ക്ഷമന്തേ.”

എന്നിങ്ങനെ പോകുന്ന ആ വാക്യധോരണിയുടെ മാധുര്യം ആരെയാണ് അപഹൃതചിത്തവൃത്തികളാക്കാത്തത്? രാഘവീയം കേരളീയർക്ക് ഏതു പുരോഭാഗിയായ വൈദേശിക വൈകടികന്റെ സന്നിധിയിലും സാഭിമാനം സമർപ്പിക്കാവുന്ന ഒരു സാഹിത്യരത്നമാകുന്നു.

വിഷ്ണുവിലാസം

ആകൃതികൊണ്ടു ലഘുവാണെങ്കിലും രസസ്ഫൂർത്തികൊണ്ടു ബൃഹത്തായ ഒരു കാവ്യതല്ലജമാണ് വിഷ്ണുവിലാസം. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചു നോക്കുക.

മത്സ്യാവതാരം:

“മുരാരിമകരോ മുഹുസ്തുടനദുഃസ്ഥിതാസ്ഥിച്ഛടാ-
മൃണാളശകലാകുലേ രുധിരവാരിഭിഃ പൂരിതേ
ഉരസ്സരസി വൈരിണഃ സ്ഫുടനികൃത്തചിത്താംബുജേ
നിജം ഭൃശമമജ്ജയദ്ഘനരുഷാ വിഷാണാഞ്ചലം.”

നരസിംഹാവതാരം:

“പർജ്ജന്യജന്യകടുഗർജ്ജനതർജ്ജനോർജ്ജ-
സ്ഫുർജ്ജത്തരഃ സ്ഫുടനിരുദ്ധകുലാദ്രിരന്ധ്രഃ
ഭിക്കുംഭികർണ്ണകുഹരത്രുടനപ്രവീണഃ
സ്ഥൂണോദരാദജനി കോപി തദാ നിനാദഃ. (1)

യച്ഛ്റാവിണോ ദിതിസുതാഃ കതിചിന്മുമൂർച്ഛുഃ
കേചിന്നിപേതുരവനൗ ലുലുഠുസ്തഥാന്യേ
ഏകേ വിലേപുരപരേ രുരുദുഃ പരേ തു
ക്ഷിപ്രം പ്രദുദ്രുവുരസൂനിതരേ നിരാസുഃ. (2)

സംഭ്രാന്തചക്ഷുരഥ ദിക്ഷു വിദിക്ഷു ച ദ്രാ-
ഗീക്ഷാംബഭൂവ സ യദാ ചികിതോഽസുരേന്ദ്രഃ
സ്തംഭാദലക്ഷ്യത തദാ ബഹിരുഗ്രദംഷ്ട്രാ-
കോടിസ്സടാവലിജടാലമുഖോ മൃഗേന്ദ്രഃ. (3)

തപ്താരകൂടകപിശാക്ഷിപുടസ്ഫുടോദ്യ-
ജ്ജ്യോതിച്ഛടാരുണപടാപിഹിതാന്തരീക്ഷം
ഉത്താലതാലപൃഥുദീർഘഭുജാസഹസ്ര
പ്രാന്തസ്ഫുരന്നഖശിഖാലിഖിതാംബുവാഹം (4)

ജൃംഭാവിദീർണ്ണമുഖഗഹ്വരലംബമാന-
ജിഹ്വാമഹാഭുജഗവല്ഗിതദുർന്നിരീക്ഷം
പ്രാലേയപാണ്ഡുരുചിഭാസുരകേസരാളീ-
കേളീവിധൂനനവിസംസ്ഥുലമാംസളാംസം (5)

സ്ഥൂലഹ്രസിഷ്ഠതരകണ്ഠമകുണ്ഠനാദ-
വിദ്രാവിതാദ്രിവനസഞ്ചരസത്ത്വജാലം
തത്താദൃശം കമപി വിഗ്രഹമുച്ചമുച്ചൈ-
രഗ്രേ ഹിരണ്യകശിപുസ്സഭയം ദദർശ.” (6)

ഈ വർണ്ണനത്തിൽ കവി നാരായണീയകാരനെ ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൂക്തിക്കും അനിർവചനീയമായ ഒരു മഹിമാതിശയം കാണ്മാനുണ്ട്.

14 ഉത്തരരാമചരിതം

അമൃതമയമായ ഈ കാവ്യത്തിൽ നിന്ന് ഒരു ഭാഗം മാത്രം ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളാം. സ്വസ്ഥാനത്തിൽ ചെന്നുചേരുന്നതിനു സരയൂനദിയിൽ നിമഗ്നനാകുവാൻ തുടങ്ങുന്ന ശ്രീരാമന്റെ സന്നിധാനത്തിൽ സീതാദേവി പ്രവേശിക്കുന്നതാണ് സന്ദർഭം. അതൊരു കേശാദിപാദ വർണ്ണനരൂപത്തിൽ കവി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

“കബരീഭാരകാന്തിശ്രീകബളീഭൂതകാളികാം
അളികാന്തപരിഭ്രാജദളികാന്താളകാവലീം (1)

ഫാലകാന്തി പരാഭൂതബാലപീയൂഷരോചിഷം
വിലസന്നവകസ്തൂരീതിലകാലംകൃതാളികാം (2)

ചില്ലീ ചാതുര്യനിർല്ലൂനമല്ലീശരശരാസനാം
ആലോലനയനോന്മീലദാനംഗരസമാധുരീം (3)

വിലസന്നാസികാധൂതതിലസൂനസുഖാസികാം
കപോലദർപ്പണാമൂർച്ഛദ്വിലോലമണികുണ്ഡലാം (4)
മധുരാധരകാന്തിശ്രീവിധുരീഭൂതവിദ്രുമാം
കുന്ദസൂനമനോഹാരിമന്ദഹാസവിഭൂഷണാം (5)

കണ്ഠകാന്തിപരാഭൂതകംബുബിംബോകഡംബരാം
ഭുജസൗന്ദര്യവിജിതഭുജഗീഭോഗവിഭ്രമാം (6)

മുക്താഹാരലതാശോഭിവൃത്താപീനപയോധരാം
കുചകുംഭഭരാഭുഗ്നമൃദുമധ്യമനോഹരാം (7)

പൃഥുശ്രോണീസമാരബ്ധരഥശ്രേണീവിഡംബനാം
മണികാഞ്ചീലതാദാമധൃതനീവീനിബന്ധനാം (8)

പരിധാനാന്തരാലക്ഷ്യപരിപീനോരുതോരണാം
പദപങ്കജനാളാഭമൃദുജംഘാമനോഹരാം (9)

ചരണാംഭോജസംസക്തവിരണന്മണിനൂപുരാം
തുംഗരക്തനഖശ്രേണീഭംഗിശൃംഗാരിതാംഗുലിം (10)

കാമദേവോപനിഷദാം ദേവതാമാഗതാമിവ
ശൃംഗാരരസചാതുര്യലക്ഷ്മീം മൂർത്തിമതീമിവ (11)

ലോകമാധുര്യസമ്പത്തിയോഗസംഘടിതാമിവ
അതിപേലവസൗഭാഗ്യലതികാമഞ്ജരീമിവ (12)

ഹരനിർദ്ധഗ്ദ്ധപഞ്ചേഷുമൃതസഞ്ജീവിനീമിവ
ഉല്ലസന്നവസൗന്ദര്യകന്ദളീസുഷമാമിവ (13)

വിലോകയൻ പ്രിയാം പ്രേമ്ണാ വിലോചന സുധാന്ധരീം
പരമാനന്ദപാഥോധൗ നിമമജ്ജ രഘൂത്തമഃ” (14)

മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ ശൈലി ഇതല്ലെന്നു ഞാൻ പറയേണ്ടതില്ല; നമ്പിയാരുടേതാണെന്നുള്ളതു രാഘവീയവും വിഷ്ണുവിലാസവും വായിച്ചിട്ടുള്ളവർ സമ്മതിക്കാതിരിക്കുകയുമില്ല.

15 ഭാഗവതചമ്പു

ഭാഗവതം ദശമസ്കന്ധത്തിലെ കഥയാണ് കവി ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത്. പ്രാകൃതഭാഷയിൽ കവനം ചെയ്തു ശീലിച്ചതിനുമേലാണ് പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ നിർമ്മിതിയെന്നുള്ളത് അതിൽ ധാരാളമായി കാണുന്ന ആ ഭാഷയിലെ ഗദ്യപദ്യങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. ഒരു ഗദ്യത്തിലെ ഏതാനും പംക്തികളും നാലു പദ്യങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

ഭൂമിദേവിയുടെ സങ്കടനിവേദനം: "സജ്ജനേഷ്വനാർജ്ജവശാലിത്വേന നീതിമത്ത്വം പ്രഥയദ്ഭിർ, ദുർജ്ജനമതാനുസാരിത്വേന ദാക്ഷിണ്യം പ്രകാശയദ്ഭിർ, ദൃശ്യശസ്സഹിഷ്ണുത്വേന ധീരത്വം ദർശയദ്ഭിർ, ബ്രഹ്മസ്വാപഹാരേണാർത്ഥാർജ്ജന സാമർത്ഥ്യം സമർത്ഥയദ്ഭി, രധ്വരാദിധ്വംസനേനാപ്രതിഹതശാസനത്വം പ്രഖ്യാപയദ്ഭി, ശ്ശത്രുകൃതാത്മതിരസ്കാരേഷ്വനാകുലത്വേന ക്ഷമാവത്വം വ്യഞ്ജയദ്ഭി, രബലജനകുലോച്ഛേദനേന തീക്ഷ്ണദണ്ഡത്വമുദ്ഭാവയദ്ഭിർ, ഗ്ഗണികാജനവശംവദത്വേനാഭിഗമ്യതാമാപാദയദ്ഭി, രാത്മദാരപരിത്യാഗേന ജിതേന്ദ്രിയത്വമുദ്ബോധയദ്ഭിർ, ദ്ദുഷ്ടസചിവദുരുപദേശഗ്രഹണേന സർവ സാധാരണാഭിപ്രായതാം പിശുനയദ്ഭി, സ്സാധുജനഹിതോപദേശപ്രത്യാഖ്യാനേന സ്വതന്ത്രതാമുദ്ബോധയദ്ഭി, രഗമ്യാഗമനേന പണ്ഡിതൈ, രദണ്ഡ്യദണ്ഡനേന ദണ്ഡധാരൈ, രധർമ്മൈരിവ ശരീരിഭി, രവിനയൈരിവ സവിഗ്രഹൈ, രജ്ഞാനൈരിവാകാരവദ്ഭി, രവനിപാലസംജ്ഞയാവതീർണ്ണൈരസുരൈ..."

ശ്രീകൃഷ്ണജനനം:

> വിദ്യേവാത്മപ്രബോധം സുവിശദകവിതാ-
>   വാസനേവോക്തിഗുംഫം,
> സൽകാവ്യപ്രക്രിയേവ ധ്വനി, മനഘതമാ
>   സർവചര്യേവ കാമം,
> അദ്വൈതാനന്ദകന്ദോദ്ഗതകനകലതാ-
>   പാകമേകാന്തരമ്യം
> ബാലം പ്രാസൂത നീലാംബുദരുചിരുചിരം
>   കേവലം ദേവകീ സാ."

കാളിന്ദീതീരത്തിലെ മന്ദവായു:

> പുളിന്ദവരസുന്ദരീപുളകിതോരുവക്ഷോരുഹ-
> പ്രഗാഢപരിപീഡനപ്രഥിതസൗരഭോത്സേകിഭിഃ
> കളിന്ദതനയാതടീവിടപിവാടസഞ്ചാരിഭിഃ
> പ്രഗേ ഹരിരസേവ്യത ഭ്രമരസാരുതൈർമ്മാരുതൈഃ" .

കാളിയമർദ്ദനം:

> "ഝലംഝലിതനൂപുരം ചലിതകിങ്കിണീകങ്കണ-
> ച്ഛടാകളകളോന്മിളന്മുരളികാരവാഘോഷിതം
> അരാളഘനകുന്തളീശിഥിലകേകിപിഞ്ഛാഞ്ചലം
> വ്യരാജദഹിമസ്തകേ മുരജിതശ്ശിശോസ്താണ്ഡവം."

ക്രുദ്ധനായ ദേവേന്ദ്രന്റെ വീരവാദം:

> "വജ്രാഗ്നിസ്ഫുരണപ്രചണ്ഡപവനവ്യാഘാതമേഘാവലി-
> വ്യാകീർണ്ണാഭിരിതസ്തതോ ഭൃശമപാം ധാരാഭിരാരാദിമാം
> ആഭീരാധമവാസഭൂമിമചിരാദംഭോനിധിം കുർമ്മഹേ
> ഗോഭീരാജതി യാധുനാ സപദി സാ നക്രൈഃ
>   സമാക്രമ്യതാം."

കേരളീയരായ ചമ്പൂകാരന്മാരിൽ നമ്പിയാർ മേല്പത്തൂരിന്റെ സന്നിധിയിൽ മാത്രമേ തലകുനിക്കേണ്ടതായി കാണുന്നുള്ളു.

16 സീതാരാഘവം

സീതാരാഘവം നമ്പിയാർ പരിണതപ്രജ്ഞനായതിനമേൽ രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണെന്ന മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭ്യാസബലം അതിന്റെ അത്യുച്ചകോടിയിൽ പരിലസിക്കുന്നതു പ്രസ്തുതനാടകത്തിൽത്തന്നെയാണ്. ശാകുന്തളം, ഉത്തരരാമ ചരിതം, ആശ്ചര്യചൂഡാമണി, അനർഘരാഘവം, ജാനകീപരിണയം എന്നീ നാടകങ്ങൾ കവിക്ക് ഇതിവൃത്തഘടനയിലും മറ്റും അങ്ങിങ്ങു മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, സീതാരാഘവം ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്യസുലഭമായ മനോധർമ്മത്തിന്റെ മധുരഫലമാണെന്ന ധൈര്യമായി പറയാം. വിശ്വാമിത്രമഹർഷിയോടു കൂടി പോയ രാമലക്ഷ്മണന്മാരുടെ വൃത്താന്തമറിയാതെ വിഷാദിക്കുന്ന ദശരഥമഹാരാജാവും കൗസല്യാദേവിയും പ്രസ്താവനാനന്തരം രംഗപ്രവേശം ചെയ്യുന്നു. ദശരഥൻ കൗസല്യയെ സമാശ്വസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വിശ്വാമിത്രന്റെ പ്രണിധിയായ ചാരായണൻ എന്ന ഋഷി അവിടെച്ചെന്നു താടകാവധം മുതൽ മിഥിലാപ്രവേശനം വരെയുള്ള കഥ അവരെ വർണ്ണിച്ചുകേൾപ്പിക്കുന്നു. അതോടുകൂടി പ്രഥമാങ്കം അവസിതമായി. ദ്വിതീയാങ്കത്തിൽ, മായാവസു, കരംബകൻ എന്നീ രണ്ടു രാക്ഷസന്മാർ മാരീചൻ കരംബകനു കൊടുത്ത അംഗുലീയത്തിന്റെ പ്രഭാവം കൊണ്ടു വേഷച്ഛന്നന്മാരായി ജനക മഹാരാജാവിന്റെ സന്നിധിയിലെത്തി സീതാവിവാഹവിഷയത്തിൽ പല പ്രതിബന്ധങ്ങളും ഉണ്ടാക്കുന്നു. തൃതീയാങ്കത്തിൽ, ജനകൻ സീതാദിദേവിമാരെ അയോധ്യയിലേക്കയയ്ക്കുന്നതാണ് പ്രധാന വിഷയം. ജനകൻ ആ അവസരത്തിൽ സീതയ്ക്കു പല ധർമ്മോപദേശങ്ങളും നല്കുന്നു. ചതുർത്ഥാങ്കത്തിൽ, ശ്രീരാമനിൽ മുമ്പുതന്നെ അനുരക്തയായ ശൂർപ്പണഖ തന്റെ സഖിയായ അയോമുഖി എന്ന രാക്ഷസിയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിഷേകവിഘ്നത്തിനായി നിയോഗിക്കുന്നു. ആ അയോമുഖിയാണ് മന്ഥരാരൂപത്തിൽ കൈകേയിയെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തി ആ രാജ്ഞിയെക്കൊണ്ടു രാമനെ വനത്തിലേക്കു നിഷ്കാസനം ചെയ്യിക്കുന്നതു്. ശൂർപ്പണഖയുടെ വാസസ്ഥാനവും അതുതന്നെയാണല്ലോ. സീതയെ കാമിക്കുന്ന രാവണന്റെ വിരഹതാപവും ഈ അങ്കത്തിൽ കവി സമഞ്ജസമായി വർണ്ണിക്കുന്നു. സീതാഹരണം മുതൽ ഹനുമാൻ ലങ്കയിൽനിന്നു തിരിയെ വന്നു രാമനെ കാണുന്നതുവരെയുള്ള കഥ പഞ്ചമാങ്കത്തിലും വിഭീഷണശരണാഗതി മുതൽ രാമരാവണയുദ്ധം വരെയുള്ള കഥ ഷഷ്ഠാങ്കത്തിലും അന്തർഭവിക്കുന്നു. ഷഷ്ഠാങ്കത്തിൽ, കവി അഗസ്ത്യപത്നിയായ ലോപാമുദ്രയുടെ സഖിയായ മന്ദാരവതിയെയും പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. സരമയും മന്ദാരവതിയും കൂടി ആകാശചാരിണികളായി സംഭാഷണം ചെയ്യുന്ന രൂപത്തിലാണ് യുദ്ധവിവരണം പുരോഗമിക്കുന്നതു്. സീതാരാഘവന്മാരുടെ വിമാനയാത്രയും പട്ടാഭിഷേകവും സപ്തമാങ്കത്തിലെ പ്രതിപാദ്യങ്ങളാകുന്നു.

മഹാകവിയുടെ കലാശില്പത്തിന്റെ മനോമോഹനത എത്രമാത്രം ഉണ്ടെന്നു താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽ നിന്നു വായനക്കാർക്കു വിഭാവനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

മന്ദവായു:

“ആരാദാരാമവാടാദമരതരുലതാ-
    ധാമഹേമാരവിന്ദ-
പ്രച്യോതന്മുഗ്ദ്ധമാധ്വീപരിമളഭരണാ-
    യാസമന്ദപ്രചാരഃ
കാസാരസ്ഫാരവാരി പ്രസൃമരലഹരീ-
    വിന്ദുസന്ദോഹസാന്ദ്ര-
സ്സംസർപ്പൻ ദർപ്പകസ്യ സ്വയമയമയതേ
    ബന്ധുതാം ഗന്ധവാഹഃ.”

രാവണന്റെ അഹങ്കാരം:

“ശക്രോ വിക്രോശിതോഭ്രന്മൃധഭുവി ബഹുധാ
    മോഹിതോ രോഹിതാശ്വോ
ധൂതഃ പ്രേതാധിരാജോ മരുദപചരിതോ
    ദണ്ഡിതശ്ചണ്ഡരോചിഃ
പാശീ പാശേന ബദ്ധോ മുഹുരുപഗമിതഃ
    ഖിന്നതാം കിന്നരേശഃ
സോയം മർത്ത്യബ്രുവംതം കഥമിവ ജുഷതാം
    ഹന്ത ഭോഃ പംക്തികണ്ഠഃ.”

ഋശ്യമൂകപർവതം:

“നിശ്ച്യോതന്നിർഝരാംഭശ്ശിശിരതരതടീ-
    നിത്യനൃത്യന്മയൂര-
സ്വേച്ഛോദ്യച്ഛൽകലാപാവലിശബളരുചി-
    വ്യക്തവൃത്രാരിചാപഃ
ശൃങ്ഗൈരാശ്ലിഷ്ടസാനുശ്ശുചിപടരുചിരൈ-
    ശ്ശാരദൈർവാരിവാഹൈ-
രുത്തുംഗൈരേഷ ശൃംഗൈരപിഹിതഗഗനോ
    ദൃശ്യതാമൃശ്യമൂകഃ.”

ദഹനാനന്തരം നവീകൃതമായ ലങ്കാപുരം:

“തുങ്ഗപ്രാസാദശൃംഗസ്ഖലിതജലധരോ-
    ത്സങ്ഗനിസ്സങ്ഗനിര്യ-
ദ്ധാരാവാരാം പ്രവാഹൈരവിരതമനദീ-
    മാതൃകാരാമഭ്രമിഃ
ലങ്കാലങ്കാര ഏകോ മണികനകമയോ
    മദ്ധ്യമായാ ജഗത്യാ
ദഗ്ധാ ദഗ്ദ്ധേതി കേന സ്ഫുടമുപഘടിതഃ
    കോപി മിഥ്യാപ്രവാദഃ.”

ഭരദ്വാജാശ്രമം:

“ശാരീശുകായതനകോടരസമ്പ്രരൂഢ-
ശ്യാമാകശാലിഫലശാലിവനദ്രുമാണി
ഗോഗർഭിണീചരിതദർഭകുശാങ്കുരാണി
വിശ്രാന്തിമാശ്രമപദാനി ദൃശോർദ്ദിശന്തി.”

ചിത്രകൂടപർവതത്തിലെ വൃക്ഷങ്ങൾ:

“അസ്മിംസ്താതവിപത്തിമാര്യഭരതാദാകർണ്ണയദ്ഭിഃ പുരാ
നാസ്മാഭിഃ പരമേഭിരപ്യതിതരാമാക്രന്ദിതം ശാഖിഭിഃ
യേ മുഞ്ചന്ത്യധുനാപി പുഷ്പനയനൈർബാഷ്പാൻ
    മധുച്ഛദ്മനാ
ഭൃങ്ഗാരാവമിഷാദ്വിലാപവചനാന്യുച്ചൈർവിതന്വന്ത്യമീ.”

സീതാരാഘവത്തിനു തുല്യമായി രസപുഷ്ടിയുള്ള നാടകങ്ങൾ വേറേയും ചില കേരളീയ മഹാകവികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്; എന്നാൽ സമുജ്ജ്വലമായ ശബ്ദഭങ്ഗികൊണ്ടു് അതു് അവയെ മിക്കവാറും നിഷ്പ്രയാസം ജയിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നതു്.

17 ഭാഷാകൃതികൾ

തുള്ളൽക്കഥകൾക്കുടാതെ പതിനേഴ് ആട്ടക്കഥകളും പത്തൊൻപതു് ഇതരകൃതികളും നമ്പിയാർ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു നാം കണ്ടുവല്ലോ. ആ ഇതരകൃതികളിൽ ചിലതിനെപ്പറ്റി ആദ്യമായി സ്വല്പം പ്രസ്താവിക്കാം.

18 ശീലാവതി നാലുവൃത്തം

ശീലാവതി എന്ന പതിവ്രതാശിരോമണിയുടെ സുപ്രസിദ്ധമായ ഉപാഖ്യാനം കവി നാലുവൃത്തമായി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് ഈ കൃതിയെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ബാല്യകാലത്തു തന്നെ അദ്ദേഹത്തിൽ വികസിച്ചുതുടങ്ങിയ ഭാഷാകവനകൗശലത്തിനും പരിഹാസധോരണിക്കും ഈ ചെറിയ കവിത നിദർശനമാകുന്നു. വൃദ്ധനായ ഉഗ്രശ്രവസ്സ് യുവതിയായ തന്റെ പത്നി ശീലാവതിയോടു പറയുന്ന കൊള്ളിവാക്കുകളിൽനിന്ന് ഒരു ഭാഗം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

> “കാലത്തൊരു തുള്ളിക്കഞ്ഞി തരാൻപോലും
> ശീലാവതി! നിനക്കാസ്ഥയില്ല
> കൈപ്പുണ്യം തെല്ലും നിനക്കില്ല വല്ലഭേ!
> കൈപ്പും പുളിപ്പുമെരിപ്പുമില്ല.
> വെപ്പിന്റെ കൌശലമില്ല; കറി വായിൽ
> വെപ്പാനുമാകാ നീ വെച്ചതൊന്നും.
> ഉപ്പേരിയും നിന്റെ ചോറുമെടുത്തങ്ങു
> കുപ്പയിലാക്കുവാനെന്നേ തോന്നൂ.
> ആർക്കാനും വേണ്ടീട്ടങ്ങോക്കാനിക്കുംപോലെ-
> യാക്കംകൂടാതെ നീ ചോറു തന്നാൽ
> ഭക്ഷിപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടാമോ? നീയെന്നെ
> രക്ഷിപ്പാനാളല്ല ശീലാവതി.
> പത്തുനൂറായി വയസ്സു നമുക്കിപ്പോൾ
> പത്നിക്കു നല്ല ചെറുപ്പകാലം.
> താടി നരച്ച പുരുഷനെക്കാണുമ്പോ-
> ളോടിയൊളിച്ചിടുമംഗനമാർ.
> താടിയും നമ്മുടെ മൂക്കുമായൊന്നിച്ചു
> കൂടിഗ്ഗുണദോഷമെന്നേ വേണ്ടൂ.
> വായിലൊരു പല്ലുമില്ലാത്ത വൃദ്ധനെ
> സ്ഥായിയുണ്ടാകുമോ പെണ്ണുങ്ങൾക്ക്?”

ആ കഥ “ചൊല്ലുന്നോർക്കും കേൾക്കുന്നോർക്കും സന്തതിയും നെടുമങ്ഗല്യവും സമ്പത്തുമേറ്റമുണ്ടാകും” എന്നു കവി സ്ത്രീകളെ ഉപദേശിക്കുന്നു. കിളിയാണ് കഥ പറയുന്നത്. പിൻകാലത്ത് ഇതേ ഇതിവൃത്തത്തെത്തന്നെ അധികരിച്ചു കവി ‘ശീലാവതിചരിതം’ എന്ന ഒരു ഓട്ടൻതുള്ളലും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

19 രുക്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തം

പഞ്ചപദിയുടേയും മറ്റും പ്രണേതാവായ നമ്പിയാർക്കു ഗാനരചനയ്ക്കുവേണ്ട സങ്ഗീതജ്ഞാനമില്ലെന്നു പറയുന്നവരുടെ മുഖമുദ്രണത്തിനു പര്യാപ്തമായ ഒരു മനോഹരകൃതിയാണ് പത്തുവൃത്തം. ശീലാവതിക്കും പത്തുവൃത്തത്തിനും കേരളത്തിലെ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടുകളുടെയിടയിൽ അർഹത്തമമായ ഒരു സ്ഥാനമാണുള്ളത്. അവയോടു കിടപിടിക്കുന്ന ശാകുന്തളം തുടങ്ങിയ രണ്ടോ മൂന്നോ കൃതികൾ മച്ചാട്ടിളയതും ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്. അവയെ സ്ത്രീകൾ ഇക്കാലത്തുപോലും, വിശേഷിച്ചു ഗ്രാമീണകേരളത്തിൽ, ആദരിക്കുന്നതിന് അതിരില്ല. പത്തുവൃത്തത്തിന്റെ നിർമ്മിതി ശീലാവതിക്കുമേലായിരിക്കണം എന്നു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ നമ്പിയാരുടെ വിജാതീയമായ തുള്ളൽപ്ലലിതം അങ്കുരാവസ്ഥയിൽ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. പഞ്ചമവൃത്തത്തിൽ ബലരാമൻ ദ്വാരപാലന്മാരോടു ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പറ്റി ചോദിക്കുന്നത്,

> "എന്നുടെ സോദരൻ ശൗരി – യെങ്ങുപോയീ നായന്മാരേ!
> നിങ്ങളാരുമറിയാതെ – നീലവർണ്ണൻ പോകയില്ല"

എന്നാണ്. രുക്മിണിയെ ഹരിച്ചുകൊണ്ടു കൃഷ്ണൻ വരണമണ്ഡപം വിട്ടിറങ്ങുമ്പോൾ ഭഗ്നാശയന്മാരായ രാജാക്കന്മാരുടെ

> "വെണ്ണയും പാലും കവർന്നുഭുജിക്കുന്ന
> കണ്ണനിവണ്ണമഹോ! — നല്ല
> പെണ്ണിനെക്കണ്ടു കൊതിച്ചു ചതിച്ചങ്ങു
> കൊണ്ടുപോവാനാഗ്രഹം
>
> ഗോരസമല്ലിതു ഗോപശിശോ തവ
> ചോരണമോഹമയ്യോ-അതു
> നീരസമായ്‌വരുമെന്നു ധരിക്കണ-
> മിത്തരം ചെയ്തുകൊണ്ടാൽ"

എന്നും മറ്റുമുള്ള ഉപാലംഭം ഉജ്ജ്വലമായിരിക്കുന്നു. വിവാഹാനന്തരം രുക്മിണിയുടെ ഇങ്ഗിതപരീക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി കപടഗോപാലൻ

> "പത്തു കാശിനു വകയെൻകയ്യിൽക്കാണ്മാനില്ല
> മത്തകാശിനിമാർമൗലിമാലികേ! കേൾ"

എന്നും മറ്റും തട്ടിവിടുന്ന പൂർവപക്ഷങ്ങൾക്കു ഭഗവത്ഭക്തയായ ആ ദേവി നൽകുന്ന സമാധാനങ്ങൾ അത്യന്തം മനോഹരങ്ങളാണ്. കാത്യായനീസ്തുതിപരമായ സപ്തമവൃത്തത്തിലെ ശബ്ദസൗന്ദര്യം ഏതു് അശ്മഹൃദയത്തേയും അലിയിക്കാതിരിക്കയില്ല.

> "ജയ ജയ ഭഗവതി! മായേ! —ദേവി!
> ജഗതി മധുരതരകായേ!
> ജനനി! പരമശിവജായേ! —ഗൗരി!
> ജനനി! പരമരമണീയേ!
> കരതലവിലസിതവലയേ! —ദേവി!
> വിരചിതഗിരിവരനിലയേ!
> അരിജനകുലബലവിലയേ! —നിന്റെ
> ചരണയുഗളമനുകലയേ.
> … … …
> മനസിജമധുരശരീരൻ—കൃഷ്ണൻ
> മനുജവിജയരണശൂരൻ
> മനസി വസതി സുകുമാരൻ—മമ
> മഹിതനാകും നന്ദകുമാരൻ.
> അവനെന്റെ വരനായിവരുമൊ—ദേവി!
> അതിനൊരു വരമിങ്ങു തരുമോ?
> … … …
> നളിനനയനനഭിരാമൻ—കൃഷ്ണൻ
> നരകമുരമദവിരാമൻ
> തരുണീജനങ്ങൾക്കൊരു കാമൻ—കൃഷ്ണൻ
> തരമല്ലാത്തവരോടതിവാമൻ
> നരസുരമുനിജനപാലൻ—കൃഷ്ണൻ
> നയനമധുരതരബാലൻ
> അനിശമസുരകുലകാലൻ—കൃഷ്ണൻ
> അനഘഹൃദയനനുകൂലൻ."

20 ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട്

(1) ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം (2) നളചരിതം (3) ശിവപുരാണം (4) പഞ്ചതന്ത്രം (5) വിഷ്ണുഗീത ഈ അഞ്ചു കൃതികളും ദീർഘങ്ങളായ ഭാഷാഗാനങ്ങളാകുന്നു. വിഷ്ണുഗീതയിൽ ഹംസത്തെക്കൊണ്ടും മറ്റുള്ളവയിൽ കിളിയെക്കൊണ്ടും കവി കഥ പറയിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ഗാനങ്ങൾ ഞാൻ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്തിരിക്കുന്ന മുറയ്ക്കാണ് കവി രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു തോന്നുന്നു. ഇവയിൽ എനിക്ക് ഏറ്റവും മധുരമായി തോന്നീട്ടുള്ളതു നളചരിതമാണെന്നും പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. ഏകാദശീമാഹാത്മ്യവും നളചരിതവും നാലു പാദങ്ങളായാണ് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇവയിൽ ആദ്യത്തെ കൃതിയിൽ കവിയുടെ കലാശില്പം മറ്റുള്ളവയെ അപേക്ഷിച്ച് അല്പം ന്യൂനമായാണ് കാണുന്നത്. അതിലെ തൃതീയപാദവും നളചരിതത്തിലെ ദ്വിതീയപാദവും തമ്മിൽ തട്ടിച്ചുനോക്കുന്നവർക്ക് ഈ പരമാർത്ഥം ബോധപ്പെടാതിരിക്കുകയില്ല. 'ചേതസി തൃജിക്കുന്ന' 'അരുതു ഭ്രമം' 'മന്നിടേ ദിവേ' 'ഫണിമെത്തശായി' തുടങ്ങിയുള്ള വൈരസ്യജനകങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങൾ നമ്പിയാരുടെ അന്യകൃതികളിൽ വളരെ വിരളമായേ കാണുകയുള്ളു. പാദംതോറും ഏകാദശീമാഹാത്മ്യത്തിൽ കവി "വില്വമാമല തന്നിൽ വിശ്രമിച്ചരുളുന്ന വീരരാഘവസ്വാമിദേവനെ" ഓരോ വിധത്തിൽ വന്ദിക്കുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് അതും അദ്ദേഹം വിദേശപര്യടനം ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുമ്പു രചിച്ച ഒരു കാവ്യമാണെന്നു ഞാൻ സങ്കല്പിക്കുന്നു. എകാദശീമാഹാത്മ്യത്തിലും ഫലിതം ധാരാളമുണ്ട്.

"ചിത്രഗുപ്തന്റെ ലേഖപുസ്തകം വെപ്പിക്കണം
ശത്രുവുമെടുത്താശു നടക്കുമദ്ദേഹവും"

"കയ്യിലുള്ളർത്ഥങ്ങളെല്ലാം ചിലവിട്ടു
കയ്യും കടഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടു മെല്ലവേ"
"ചരടുകളുമുടലുകളിലൊരുവനഥ ചേർക്കയാൽ
ചാടികളിക്കും മരപ്പാവ പോലവേ"

"ഇല്ലത്തെ മുതൽകൊണ്ടു കളിച്ചുകൂടാ നിന-
ക്കില്ലാത്ത വസ്തു തന്നിട്ടെങ്ങനെ പുലർത്തേണ്ടു?"

"പിറ്റേന്നാളില്ലത്തു ചെന്നെത്തി ഞാൻ ധനമെല്ലാം
കറ്റയിലുറപ്പിച്ചു സൂക്ഷിച്ചുവാണീടിനേൻ"

എന്നിത്തരത്തിലുള്ള പൊടിക്കൈകൾ നമ്പിയാരുടെ തൂലികയിൽനിന്നല്ലാതെ പുറപ്പെടുന്നതല്ലല്ലോ. ഒന്നുരണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ശൂന്യമായ യമലോകം:

"ചിത്രഗുപ്തന്റെ പത്രവ്യാപാരം നാസ്തിയായി
ചിത്തത്തിൽ വിഷാദവും വർദ്ധിച്ചു ദിനേ ദിനേ.

അന്തകപുരത്തേക്കു മാർഗ്ഗവുമില്ലാതെയാ-
യന്തികേ പുല്ലും കാടും വളർന്നു വഴി മൂർന്നു.

രൗരവം കുംഭീപാകമെന്നിവ ഘോരങ്ങളാം
നാരകസ്ഥലങ്ങളുമൊക്കവേ ശൂന്യങ്ങളായ്.

ദ്വാദശാദിത്യന്മാരും തീക്കനൽപ്പുഴക്കളും
താദൃശം ജ്വലിക്കുന്ന ദിക്കുകൾ വൃഥാതന്നെ.

തപ്തനാരാചങ്ങളും കെട്ടുപോയ്ക്കളകയാൽ
ദീപ്തമാം പ്രകാശവും കാണ്മതിന്നില്ലാതായി."

ധർമ്മാംഗദനോട് അസുരന്മാരുടെ സമരാഹ്വാനം:

"പരവശത വിരവിനൊടു വരുമിഹ ധരിക്ക നീ
പന്നഗന്മാരല്ല ഞങ്ങളെന്നോർക്കണം;

അവനിയുടെ വിവരമതിലനുദിനമൊളിച്ചിരു-
ന്നാരും ഗ്രഹിക്കാതെ കാലം കഴിക്കയും,

ഒരു പൊഴുതിലൊരുപൊഴുതിലൊരുവനുടെ കാൽവിര-
ലോർക്കാത്തനേരം കടിച്ചങ്ങൊളിക്കയും,

ചതിപടയിലതിവിരുതു കരുതുമരവങ്ങളെ-
ച്ചാതുര്യമാടേ ജയിച്ചു ഞാനെന്നു നീ

ജളത ഹൃദി ബത കരുതി വെളിവിലിഹ വന്നുവോ
ജാതിഹീന! മനുഷ്യാധമ! ദുർമ്മതേ!"

21 നളചരിതം

നളചരിതത്തിൽ നമ്പിയാരുടെ രചനാസൗഷ്ഠവവും ഉല്ലേഖചാതുര്യവും പാലും പഞ്ചസാരയും പോലെ മധുരമധുരമായി സമ്മേളിച്ചു സഹൃദയന്മാരെ പുളകിതഗാത്രരാക്കുന്നു. ശീലാവതി "ശ്രീരാമ ഗോവിന്ദ നാരായണാനന്ദ ശ്രീവാസുദേവ മുകുന്ദ ഹരേ" എന്നാരംഭിക്കുന്ന കവി തന്നെയാണ് നളചരിതം "ശ്രീരാമഗോവിന്ദ ഗോപാല പാഹിമാം നാരായണാനന്ദ വിഷ്ണോ നമോസ്തു തേ" എന്നാരംഭിക്കുന്നതു്. ഈ രണ്ടു കൃതികളിലും അദ്ദേഹം ഏകാദശീമാഹാത്മ്യത്തിലെന്നപോലെ തിരുവില്വാമല ശ്രീരാമനെയാണ് ആദ്യമായി വന്ദിക്കുന്നതെന്ന് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. അതു ശരിയാണെങ്കിൽ നളചരിതവും അദ്ദേഹം കിള്ളിക്കുറിശ്ശിയിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ യൗവനാരംഭത്തിൽ നിർമ്മിച്ച ഒരു കാവ്യമായിരിക്കണം. "ശുകപുരവരസ്ഥിതേ ശൂലപാണേവിഭോ സകലദുരിതങ്ങളും പോക്കി രക്ഷിക്ക മാം" എന്ന ഈ കൃതിയുടെ അവസാനത്തിലുള്ള ഒരീരടി മുൻപുതന്നെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഉണ്ണായിവാരിയരുടേയും നമ്പിയാരുടേയും ജീവിതകാലത്തെപ്പറ്റിയുള്ള എന്റെ പക്ഷത്തിന് ഉപോദ്ബലകമായി നമ്പിയാർക്ക് നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിൽ ഉണ്ണായിവാരിയരുടെ നളചരിതം ആട്ടക്കഥ പലവിധത്തിലും ഉപജീവ്യമായിട്ടുണ്ട് എന്നു മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കലിയും ദേവേന്ദ്രനും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം, പുഷ്കരനും നളനും തമ്മിലുള്ള സംവാദം ഇങ്ങനെ ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ ആ ആധമർണ്ണ്യം അല്പം അപകർഷം കൂടിയായിട്ടുണ്ട്. "പാഥസാം നിചയം വാർന്നൊഴിഞ്ഞളവു സേതുബന്ധനോദ്യോഗമെന്തെടോ?" എന്നു വാരിയരുടെ പംക്തി നമ്പിയാർ "തോട്ടിലെജ്ജലമെല്ലാം പാഞ്ഞുപോയോരുനേരം കൂട്ടിയാൻ ചിറ കെട്ടാനുള്ളൊരു പദാർത്ഥം നീ" എന്നു പരാവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള പരാശയ സ്വീകരണം കവിയുടെ ബാലചാപല്യമാണെന്നേ കരുതുവാൻ തരമുള്ളൂ.

നമ്പിയാരുടെ കവിതയ്ക്കുള്ള സ്വാരസ്യം അതിന്റെ പരിപൂർണ്ണാവസ്ഥയിൽ വികസിക്കുന്നതു ദ്വിതീയ പാദത്തിലാണ്.

> "സജലജലധരനികരസദൃശതനുഭാസുരൻ
> സാന്ദ്രമന്ദസ്മിതസ്നിഗ്ദ്ധമുഗ്ദ്ധാനനൻ,"

> "കരകമലമതിലമലകമലദലമാലയും
> കാണുന്നവർക്കെത്ര മോഹനീയാകൃതി,"

> "മനസി പുനരിവനിലൊരു ഘനകുതുകമുണ്ടെങ്കിൽ
> മാലയിട്ടാലും മടിക്കേണ്ട ഭീമജേ"

തുടങ്ങിയ ഈരടികളുടെ രചനാസൗഷ്ഠവം മറ്റു കിളിപ്പാട്ടുകളിൽ കാണുവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. കവിയുടെ നിരങ്കുശമായ ഫലിതോക്തിക്കു പ്രസ്തുതകൃതിയിൽനിന്നുകൂടി ഉദാഹരണം കാണിക്കാം.

ചേദിരാജ്യത്തേക്കു പോകുന്ന വണിക്കുകൾ:

> "പട്ടുകൾ പുടവകൾ കച്ചകളിവയെല്ലാ-
> മൊട്ടകങ്ങളെക്കൊണ്ടു വഹിപ്പിച്ചൊരുവിധം
> ഒട്ടു തങ്ങളെത്തന്നെ വഹിക്കുമിരുമുടി-
> ക്കെട്ടുകാരരും ചില മാറാപ്പുകാരുമിതിൽ
> ഗർദ്ദഭങ്ങളും ചില കാലാൾകൾ കുതിരകൾ
> കർദ്ദമമണിഞ്ഞുള്ള പോത്തുകളൊരുവിധം
> കുട്ടകങ്ങളും ചില കട്ടിലും പെട്ടികളും
> പെട്ടകങ്ങളും കെട്ടിപ്പേറിയങ്ങൊരുവിധം
> രട്ടുകൊണ്ടൊരുവിധം മാറാപ്പു പേറിച്ചില
> ചെട്ടികൾ, കോമട്ടികൾ, കുട്ടികൾ, വൃദ്ധന്മാരും,
> താടിയും തലപ്പാവും കുണുക്കും കുപ്പായവും
> കോടിവസ്ത്രവും തോളിൽ, കൈകളിൽക്കുന്തങ്ങളും
> മോടിയിങ്ങനെ ചില ചെട്ടികൾക്കതിൽച്ചില
> ലാടരും കുടെക്കുടിച്ചേങ്ങല കൊട്ടിക്കൊണ്ടും
> താളവും കൊട്ടിച്ചില പണ്ടാരക്കൂട്ടങ്ങളും
> കാളവും ശംഖും വിളിച്ചിങ്ങനെ ചില ജനം.
> പേമുഖം കെട്ടിച്ചിലർ തപ്പുകൾ കൊട്ടിക്കൊണ്ടു
> കാമിനികളും ചില വസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു മൂടി.
> അശ്വവുമേറിച്ചിലരാനമേലേറിച്ചിലർ
> വിശ്വവും മുഴക്കിക്കൊണ്ടിങ്ങനെ കാണായ്‌വന്നു."

ഈ വരികൾ വായിച്ചാൽ ഇവയുടെ നിർമ്മാതാവു തന്നെയാണ് പിന്നീടു തുള്ളൽക്കഥക്കാരനായിത്തീരുന്നതു് എന്നു നമുക്കു തോന്നുന്നില്ലയോ? പോരെങ്കിൽ,

> "ഉമ്മരപ്പല്ലുകൊണ്ടു മെല്ലവേ ചിരിക്കയും
> വെണ്മയിലണക്കിടപ്പല്ലുകൊണ്ടിറുമ്മിയും"

എന്നും മറ്റും അനന്തരകാലകൃതമായ സഭാപ്രവേശം തുള്ളലിലെ ചില വരികളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന ഈരടികളേയും നമുക്ക് ഈ കാവ്യത്തിൽ കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്. നമ്പിയാരുടെ അക്കാലത്തെ അന്യഭാഷാകൃതികളിലെന്നപോലെ ഇതിലും പല ഉല്ലേഖരത്നങ്ങൾ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ഏറ്റവും അഭിമതങ്ങളായ അർത്ഥാലങ്കാരങ്ങൾ ഉൽപ്രേക്ഷയും ദൃഷ്ടാന്തവും അർത്ഥാന്തരന്യാസവുമാണ്. ഉല്ലേഖപാടവത്തിന് ഒരുദാഹരണം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

കാട്ടുതീ:

> "അഗ്നിസ്ഫുലിങ്ഗങ്ങളാകാശമാർഗ്ഗത്തു
> ലഗ്നങ്ങളായിപ്രകാശിക്കകാരണം
> നക്ഷത്രജാലങ്ങളൊക്കെപ്പകൽപോലു-
> മക്ഷീണശോഭം പ്രകാശിച്ചുകാൺകയോ?
> ധൂമങ്ങളംബരേ നീളെപ്പരക്കയാൽ
> ജീമൂതകാലവും വന്നു ജൃംഭിക്കയോ?
> ജ്വാലാസമൂഹങ്ങളേറ്റം ജ്വലിക്കയാൽ
> കാലാഗ്നികോലാഹലം വന്നണഞ്ഞിതോ?
> ഗംഭീരമായുള്ള ശബ്ദം ജനിക്കയാ-
> ലംഭോധി നാലും കവിഞ്ഞു വരുന്നിതോ?
> ആദീപിതോഷ്മപ്രകർഷം ഭവിക്കയാൽ
> ദ്വാദശാർക്കന്മാരൊരുമ്പെട്ടുദിച്ചിതോ?
> പർവതശൃങ്ഗങ്ങൾ പൊട്ടിത്തെറിക്കയാൽ
> പർവതാരാതിതാൻ വജ്രമെടുത്തിതോ?
> രൂക്ഷാനലജ്വാല മേന്മേലുദിക്കയാൽ
> ദക്ഷാന്തകൻ ഫാലനേത്രം മിഴിച്ചിതോ?
> സിംഹാരവാഘോഷമങ്ങുത്ഭവിക്കയാൽ
> സംഹാരരുദ്രന്റെ കുറ്റനുണർന്നിതോ?"

സർവാങ്ഗീണമായ രാമണീയകം സമഗ്രമായി വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഒരു കിളിപ്പാട്ടുതന്നെയാണ് നളചരിതം.

22 ശിവപുരാണം

ശിവപുരാണത്തിന്റെ മൂലം സംസ്കൃതത്തിലെ ശിവപുരാണമല്ല; അഷ്ടാദശപുരാണങ്ങളിൽ അത്യന്തം ദീർഘവും അനേകം ഉപാഖ്യാനമണികൾക്ക് ആകരവുമായ സ്കാന്ദപുരാണമാകുന്നു. സ്കാന്ദപുരാണം മാഹേശ്വരം, വൈഷ്ണവം, ബ്രാഹ്മം, കാശി, ആവന്ത്യം, നാഗരം, പ്രഭാസം എന്നിങ്ങനെ ഏഴു ഖണ്ഡങ്ങളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ബ്രാഹ്മത്തിനു വീണ്ടും സേതുമാഹാത്മ്യഖണ്ഡം എന്നും ധർമ്മാരണ്യഖണ്ഡം എന്നും ബ്രഹ്മോത്തരഖണ്ഡം എന്നും മൂന്ന് അവാന്തരവിഭാഗങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ ബ്രഹ്മോത്തരഖണ്ഡത്തിന്റെ ഭാഷാനുവാദമാണ് നമ്പിയാരുടെ ശിവപുരാണം. അതിൽ കവി (1) പഞ്ചാക്ഷരമാഹാത്മ്യം (2) ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം (3) ചതുർദ്ദശീമാഹാത്മ്യം (4) ശനിപ്രദോഷമാഹാത്മ്യം (5) പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം (6) സോമാവാരവ്രതമാഹാത്മ്യം (7) ശിവയോഗികഥ (8) ഭസ്മമാഹാത്മ്യം (9) ശബരമാഹാത്മ്യം (10) ഉമേശാനവ്രതമാത്മ്യം (11) രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം (12) കാശിമാഹാത്മ്യം എന്നീ പന്ത്രണ്ടുപാഖ്യാനങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അവയിൽ കാശിമാഹാത്മ്യം മാത്രം ബ്രഹ്മോത്തരഖണ്ഡത്തിലുള്ളതല്ല.

ശിവപുരാണവും മനോഹരമായ ഒരു ഭാഷാകൃതിതന്നെ; വിവർത്തനമാകയാൽ നളചരിതത്തിലെന്നപോലെയുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം കവിക്കു പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും മൂലകൃതിയിലെ പല ഭാഗങ്ങളും രസാനുഗുണമായി സങ്കോചിപ്പിക്കുവാനും വികസിപ്പിക്കുവാനും അദ്ദേഹം മടിച്ചിട്ടില്ല. ഭാഷാന്തരീകരണവിഷയത്തിൽ നമ്പിയാർ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന നയം എഴുത്തച്ഛന്റേതുതന്നെയാണ്. നമ്പിയാരുടെ കിളിപ്പാട്ടുകൾക്ക് എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളിലെ ഗാംഭീര്യമില്ലെങ്കിലും അവയെക്കാളധികം ശയ്യാഗുണമുണ്ട്. എഴുത്തച്ഛൻ ആചാര്യനാണെങ്കിൽ നമ്പിയാർ ആത്മസുഹൃത്താണ്. അവർ രണ്ടുപേരെക്കൊണ്ടും നമുക്ക് ഒന്നുപോലെ ആവശ്യമുണ്ട്. നമ്പിയാരുടെ ഫലിതരസികത കിളിപ്പാട്ടുകളിൽ അല്പമൊന്ന് അന്തർഗൂഢമായും തുള്ളൽക്കഥകളിൽ അത്യന്തം അനാവൃതമായ രീതിയിലും പ്രകാശിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിഹസിതം പോലെതന്നെ അല്പഹസിതവും നമുക്ക് ആസ്വാദ്യതമമാകുന്നു. ശിവപുരാണത്തിൽ നിന്നു താഴെച്ചേർക്കുന്ന ഉദാഹരണത്തിലെ ഹാസം ഇവ രണ്ടിനും മധ്യവർത്തിയായി പരിലസിക്കുന്നു എന്നു പറയാം.

സോമവാരവ്രതത്തിലെ രാജസേവോപാലംഭം:

> “അയ്യോ! മഹാദുഃഖമർത്ഥവാന്മാരുടെ
> ശയ്യാഗൃഹദ്വാരി ചെന്നുനില്ക്കുന്നത്.
> കൃത്യങ്ങളെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു ഭൂപന്റെ
> ഭൃത്യപ്രവൃത്തിയും ചെയ്തു മേവീടിനാൽ
> അത്രമാത്രം ധനം കിട്ടിയെന്നും വരും,
> വസ്ത്രവുംകൂടാതെ പോന്നുവെന്നും വരും.
> ഇഷ്ടം പറഞ്ഞു തരംനോക്കി നില്ക്കുന്ന
> ധൃഷ്ടനാം പൂരുഷൻ കൈക്കലാക്കും ധനം.
> നിത്യകർമ്മങ്ങളും ഭൂപാലസേവയും
> സത്യമന്യോന്യം വിരുദ്ധം നമുക്കെടോ.
> എന്നുവരികിലും കുണ്ഡിനാധീശനെ-
> ച്ചെന്നുകാണേണം ശിശുക്കളേ! നിങ്ങളും.
> സർവജ്ഞനായുള്ള വിപ്രനെന്നാകിലും
> ദ്രവ്യം കൊടുക്കാതെ പെണ്ണിനെക്കിട്ടുമോ?
> നിങ്ങൾക്കിദാനീം വിവാഹകാലം വന്നു:
> ഞങ്ങൾക്കു രണ്ടു കാശെങ്കിലും ദുർല്ലഭം.
> വിദ്വാൻ വിദർഭരാജാവെന്നു കേൾക്കുന്നു
> വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്കു നൽകുന്നുപോൽ ധനം.
> ജ്യോതിഷക്കാരനും മന്ത്രവാദിക്കുമ-
> ച്ചാതുര്യമേറുന്ന വൈദ്യനും വേശ്യയ്ക്കു-
> മേതും മടിക്കാതെ വേണ്ടതു നൽകുവാൻ
> ഭൂതലസ്വാമികൾക്കില്ലൊരു സംശയം.
> മറ്റുള്ള ശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം പണിപ്പെട്ടു
> പറ്റിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഭോഷനു
> കൊറ്റുമാത്രംപോലുമെങ്ങും കഴിവരാ;
> മറ്റുള്ള സംസാരമെന്തു ചിന്തിപ്പതും.
> ‘വൃദ്ധിരാദൈച്ചെന്നു’ പന്യസിച്ചീടിനാൽ
> ബുദ്ധിമാനെങ്കിലൊട്ടാദരിക്കും നൃപൻ.
> കുണ്ടനായുള്ളവൻ മിണ്ടാതെനില്ലെന്നു
> ശണ്ഠയിട്ടീടുവാൻ താമസമില്ലെടോ.
> … … …
> ശാസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടുപോയ് വിറ്റതിന്നീടുവാൻ
> പാത്രമായെന്മക്കളെന്തു ചെയ്യാവതും?
> ദാരിദ്ര്യദോഷം വരുത്തുന്ന പാപങ്ങ-
> ളാരും നിനച്ചാലൊഴിക്കാവതല്ലേതും.”

പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ ധർമ്മഗുപ്തമഹാരാജാവു തന്റെ വയസ്യനായ ശുചിവ്രതനു മൂലകാരനെപ്പോലെ മന്ത്രിസ്ഥാനമല്ല, തന്റെ ഫലിതരീതിക്കു യോജിച്ച ‘സർവാധികാര്യ’ മാണ് നല്കുന്നത്. ഇന്ദ്രസേനന്റെ രാജ്യത്തിൽ ശത്രുക്കൾ കടന്നു ‘കോട്ടപ്പടികൾ പിടിച്ചടക്കുക’യും ചെയ്യുന്നു.

പഞ്ചതന്ത്രം

ഇനി പഞ്ചതന്ത്രത്തെക്കുറിച്ചാണ് പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കവി അങ്ങിങ്ങ് അല്പം സംസ്കൃതപക്ഷപാതി യായിക്കാണുന്നു; അത്രയ്ക്കുമാത്രം രചനയ്ക്കു വൈകല്യവും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഇതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്തമങ്ങളായ ഭാഷാകൃതികളിൽ ഒന്നാണെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി ആർക്കും അഭിപ്രായവ്യത്യാസം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ ഭാഷയിൽ പരത്തേണ്ട ഭാഗം പരത്തിയും ചുരുക്കേണ്ട ഭാഗം ചുരുക്കിയും തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനു നമ്പിയാർക്കുള്ള സാമർത്ഥ്യം മറ്റാർക്കെങ്കിലും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. ആ സിദ്ധി അതിന്റെ ഹൃദയാവർജ്ജകമായ രൂപത്തിൽ പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ കഥാമുഖത്തിൽത്തന്നെ പ്രതിഫലിക്കുന്നു.

> “വരം ഗർഭസ്രാവോ; വരമൃതുഷു നൈവാഭിഗമനം;
> വരം ജാതഃ പ്രേതോ; വരമപി ച കന്യൈവ ജനിതാ;
> വരം വന്ധ്യാ ഭാര്യാ; വരമപി ച ഗർഭേഷു വസതിർ-
> ന്ന ചാവിദ്വാൻ രൂപദ്രവിണഗുണയുക്തോഽപി തനയഃ”

> “കിം തയാ ക്രിയതേ ധേന്വാ യാ ന സൂതേ ന ദുഗ്ധദാ?
> കോർത്ഥഃ പുത്രേണ ജാതേന യോ ന വിദ്വാൻ ന
> ഭക്തിമാൻ?”

എന്നീ മൂലശ്ലോകങ്ങളെ നമ്പിയാർ താഴെക്കാണുന്ന വിധത്തിലാണ് ഭാഷീകരിക്കുന്നത്.

> “ഗർഭമുണ്ടാകാതുള്ള ഗോവിനെ വളർത്തുന്ന
> ദുർഭഗന്മാർക്കു ഫലമെന്തഹോ വിചാരിച്ചാൽ?
> പെറ്റുവെന്നാലും കറപ്പിക്കയില്ലെന്നുവന്നാ-
> ലേറ്റവും മഹാദുഃഖ, മപ്പശു പാഴിൽത്തന്നെ.
> പുണ്യമില്ലാത ബഹുസന്തതി വൃഥാഫല-
> മെണ്ണമേറെയുണ്ടെന്നു വരുത്താൻമാത്രം കൊള്ളാം.
> ധന്യനെന്നാകിലൊരു നന്ദനൻമാത്രംമതി;
> തന്നുടെ കുലം പരിത്രാണവും ചെയ്യുമവൻ;
> വല്ലാത തനയന്മാരില്ലായ്കതന്നേ ഗുണം;
> വല്ലഭയ്ക്കുടൻ ഗർഭം ഛിദ്രിയ്ക്കതന്നേ സുഖം.
> ഉത്തമനല്ലാതുള്ള പുത്രനുണ്ടായാലന്നേ
> ചത്തുപോയാലും കൊള്ളാം; പുത്രിയായാലും കൊള്ളാം.
> തന്നുടെ മഹിഷിതാൻ മച്ചിയായാലും കൊള്ളാം;
> താനൊരു വിവാഹവും ചെയ്തീലെന്നാലും കൊള്ളാം.
> വിത്തവും സൗന്ദര്യവുമൊക്കെയുണ്ടെന്നാകിലും
> വിദ്യയില്ലാത സുതനുണ്ടായാൽ സുഖമില്ല.
> ദാനശീലത്വംകൊണ്ടും ശാസ്ത്രനൈപുണ്യംകൊണ്ടും
> മാനനീയനാമൊരു പുത്രനുണ്ടാവാനിപ്പോൾ
> പുണ്യവാന്മാർക്കേ മുറ്റും സംഗതി വരൂ ദൃഢം;
> പുണ്യഹീനന്മാർക്കൊരു പുത്രനുണ്ടായാലവൻ
> ഘോരമാം രോഗംപോലെ, ക്രൂരമാംവിഷംപോലേ,
> ദാരുണൻ മഹാപാപി തൻകുലം മുടിച്ചീടും.”

ഇതു പദാനുപദമായ തർജ്ജമയല്ല. കവി മൂലത്തിലെ ആശയം സ്വായത്തമാക്കി തന്റെ മനോധർമ്മം അതിൽ കലർത്തി, ഭാഷയിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു.

വിഷ്ണുഗീതയേയും പാർവതീസ്വയംവരത്തേയും കുറിച്ച് ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ ഉപന്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദൂതവാക്യം പതിന്നാലുവൃത്തം

മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ ദൂതവാക്യം പ്രബന്ധത്തെ ആദ്യന്തം അവലംബിച്ച്, രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിന്റെ രീതിയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സങ്കീർത്തനമാണ് പതിന്നാലുവൃത്തം. പരകീയമായ ആശയം വളരെയധികം കടന്നു കൂടീട്ടുള്ള പ്രസ്തുത കൃതി നമ്പിയാരുടെ ഉൽകൃഷ്ടകാവ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാണെന്നു പറയുവാൻ നിർവാഹമില്ല. എങ്കിലും ഇതിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൈസർഗ്ഗികമായ കവനചാതുര്യം ഏറെക്കുറെ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. സഞ്ജയനോടുള്ള ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പ്രത്യുക്തി അടങ്ങിയതും “എന്തു സഞ്ജയ ചൊല്ലു ചൊല്ലു” എന്നാരംഭിക്കുന്നതുമായ തൃതീയവൃത്തം, ശ്രീകൃഷ്ണനോടു ക്രോധാകുലനായ ഭീമസേനന്റെ പ്രത്യുത്തരമുൾക്കൊള്ളുന്നതും “ഝടിതി കടുകോപിയാം ഗന്ധവാഹാത്മജൻ” എന്നു തുടങ്ങുന്നതുമായ ഷഷ്ഠവൃത്തം, ഭഗവാന്റെ വിശ്വരൂപത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതും “അർക്കായുതപ്രഭയൊടൊക്കുന്ന കാന്തിഭരം” എന്നുപക്രമിക്കുന്നതുമായ ത്രയോദശവൃത്തം ഇവ സവിശേഷം ആകർഷകങ്ങളാകുന്നു. ചില വരികൾ ഉദ്ധരിക്കട്ടെ.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ:

> “ചഞ്ചലകമലായതലോചനനഞ്ചിതമഞ്ജുളശീലൻ
> പഞ്ചശരസമാനശരീരനദഞ്ചിതകാന്തിവിശാലൻ
> കുഞ്ചിതഘനകുന്തളബന്ധനസഞ്ചിതകേകികലാപൻ
> പുഞ്ചിരിമധു തഞ്ചിനവദനനശോഭത ശംഭോ ശരണം.”

ഭീമസേനവാക്യം:

> “ഝടിതി കടുകോപിയാം ഗന്ധവാഹാത്മജൻ
> കഠിനമലറി സ്ഫുടം കമ്പിതാശാമുഖൻ
> നിടിലതടഭാസുരഭ്രൂ കുടീഭീഷണൻ
> പടുതയൊടു ചൊല്ലിനാൻ; ചന്ദ്രചൂഡം ഭജേ,
> … … …
> പട നടുവിലുദ്ധതം പാപി ദുര്യോധനം
> ഝടിതി പൊടിയാക്കുവാൻ ഭീമസേനൻ മതി;
> ഘടഘടരവോൽകടം മൽഗദാഘട്ടനം
> കുമതികൾ സഹിക്കുമോ? ചന്ദ്രചൂഡം ഭജേ.”

“ഊണികൾക്കു രണമെന്നതു കേട്ടാൽ പ്രാണസങ്കടം” “അങ്കങ്ങളങ്ങാടിവാണിഭംഭോഗം ചുങ്കങ്ങളിത്യാദി ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടാ” എന്നിങ്ങനെയുള്ള പല സരസപ്രയോഗങ്ങൾ പതിന്നാലുവൃത്തത്തിലുമുണ്ട്.

കിരാതം വഞ്ചിപ്പാട്ട്

കുചേലവൃത്തം കഴിഞ്ഞാൽ വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളിൽ അടുത്ത സ്ഥാനം കിരാതത്തിനു നല്കേണ്ടതാണ്. മായാകിരാതരൂപനായ ശിവനും അർജ്ജുനനും തമ്മിലുള്ള സംവാദത്തിന്റെ സാരസ്യം വാചാമഗോചരമായിരിക്കുന്നു.

> “എങ്കിൽ വാടാ ഫല്ഗുന! നീ നല്ലതല്ല തുടങ്ങുന്നു,
> ചിന്തിയാതെ ജളത്വങ്ങൾ തുടങ്ങിടാതേ,
> വീരനായ കുലയാനത്തലവനെക്കുലചെയ്‌വാൻ
> ഭീരുവായ മാൻകിടാവു തുടങ്ങുംപോലെ.
> ഗരുഡനും പറക്കുന്നു; കാകനുംതാൻ പറക്കുന്നു;
> ഇരുവരുമൊരുപോലെ വരുമാറുണ്ടോ?
> എലി വീട്ടിൽക്കിടക്കുന്നു; പുലി കാട്ടിൽക്കിടക്കുന്നു;
> വലിപ്പംകൊണ്ടിരുവർക്കും സമത്വമുണ്ടോ?
> എലിപോലെയിരുന്ന നീ പുലിപോലെ പിണങ്ങുന്നു;
> ബലവാന്മാരോടു ചെന്നു പിണങ്ങിടാതേ.
> അരവത്തെക്കുലചെയ്‌വാനരണയ്ക്കുങ്ങെളുതാമോ?
> പുരുഷരെന്നതുമെല്ലാം പുരുഷരല്ല.
> അടങ്ങിക്കൊള്ളെടാ ഭോഷ! തുടങ്ങേണ്ട ചില മോഹം
> പടവെട്ടിജ്ജയിപ്പാൻ നീ സമർത്ഥനല്ല.
> ആയുധങ്ങളറിയാത്ത നീയിതൊന്നും തുടങ്ങേണ്ട,
> കായൽ കാണാത്തവൻ വള്ളം കളിക്കുംപോലെ.”

എന്നും മറ്റുമുള്ള വരികൾ ആരെയാണ് ആനന്ദിപ്പിക്കാത്തത്!

ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം

സംസ്കൃതത്തിലെ മഹാകാവ്യങ്ങളുടെ ഛായയിൽ ഭാഷയിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ആവിർഭവിച്ച സർഗ്ഗബന്ധവിശിഷ്ടമായ കൃതി എന്ന നിലയിലല്ലാതെ ശ്രീകൃഷ്ണചരിതത്തിന്നു വലിയ മെച്ചമൊന്നുമില്ല. 926-ൽ പകർത്തിയ അതിന്റെ ഒരു മാതൃക ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ പന്ത്രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മേല്പടി കാവ്യത്തിന്നു വളരെ പ്രചാരമുണ്ട്; അതു മിക്കവാറും അതിന്റെ സൗകുമാര്യം കൊണ്ടു സിദ്ധിച്ചതായി വേണം സങ്കല്പിക്കുവാൻ. അപൂർവം ചില ഘട്ടങ്ങളിലൊഴികെ വർണ്ണനത്തിനോ, കഥനത്തിനോ യാതൊരു ചൈതന്യവുമില്ല. കൃഷ്ണഗാഥാകാരന്റെ രുക്മിണീസ്വയംവരവർണ്ണനവുമായി ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം അഷ്ടമസർഗ്ഗത്തിലെ ആ കഥാംഗംഘനം താരതമ്യപ്പെടുത്തിനോക്കുമ്പോൾ ഈ വസ്തുത ആർക്കും ബോധ്യമാകുന്നതാണ്. ദശമസ്കന്ധകഥ ഏവർക്കും മനസ്സിലാകുന്ന വിധത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചു ഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കണമെന്നല്ലാതെ തന്റെ കാവ്യം രസനിഷ്യന്ദിയോ അലങ്കാരോജ്ജ്വലമോ ആക്കണമെന്നു കവിക്ക് അഭിസന്ധിയുണ്ടായിരുന്നിരിക്കുകയില്ല. ഇതു നമ്പിയാരുടെ ഒരു ദ്രുതകവിതയാണെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. അപൂർവം ചില ശ്ലോകങ്ങൾ നന്നായിട്ടില്ലെന്നില്ല.

> “വരുന്ന ഗോപാലനിതംബിനീനാം
> കരം പകർന്നാശു വിളങ്ങി കൃഷ്ണൻ
> വിരിഞ്ഞപുഷ്പങ്ങളിലങ്ങുമിങ്ങും
> വിരഞ്ഞുമണ്ടുന്നൊരു വണ്ടുപോലെ”

മുതലായവയെ ആ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. ആകെക്കൂടി ഭാഷാകവിതയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ നമ്പിയാർക്കു ദ്രാവിഡ വൃത്തങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന കൃതഹസ്തത സംസ്കൃത വൃത്തങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ല എന്നുള്ളതു പ്രത്യക്ഷമാണ്. സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ നല്ല ശ്ലോകങ്ങൾ വായിക്കണമെന്നുള്ളവർ തന്റെ സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങളെത്തന്നെ സമീപിച്ചുകൊള്ളട്ടെ എന്നായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോഗതി. അക്കാലത്തു ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളുടെ നിർമ്മിതിയിൽ കവികൾക്കു അത്രമാത്രമെ നിഷ്കർഷയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു എന്നും പ്രകൃതത്തിൽ സമ്മതിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ചമ്പുക്കളുടെ കാലം കഴിഞ്ഞുപോയി; അതോടുകൂടി മണിപ്രവാള കവിതയുടെ രചനാരഹസ്യവും അവിജ്ഞാതമായി. ഒരു പുതിയ രീതിയിൽ ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ പുനരുത്ഥാനം ചെയ്തു കാണ്മാൻ കേരളീയർ വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂതിരിയുടെ കാലം വരെ കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നു. കൊല്ലം പത്താംശതകത്തിൽ ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിൽ ഗ്രഥിതങ്ങളായ ചില ഉത്തമകാവ്യങ്ങൾ ആവിർഭവിക്കുകയുണ്ടായി എങ്കിലും സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളിൽ അഭിനന്ദനീയമായ രീതിയിൽ ഒരു കൃതിയും ഉണ്ടായില്ല.

23 ആട്ടക്കഥകൾ

നമ്പിയാരുടേതെന്നു നിശ്ചയമുള്ള ആട്ടക്കഥകളിൽ ഭാരതം എട്ടുദിവസത്തെ കഥകളും, ശംബരവധവും, രാസക്രീഡയും, പാലാഴിമഥനവും, ബാണയുദ്ധവും മാത്രമേ നമുക്കു ഇതുവരെ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളുവെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. പ്രസ്തുതകൃതികളുടെ പ്രാദുർഭാവത്തിന്റെ പൗർവ്വാപര്യവും ഇക്കണക്കിനുതന്നെയായിരിക്കാം. ഭാരതത്തിനു താരതമ്യേന ഗുണം കുറയും. പാലാഴി മഥനത്തിൽമാത്രമേ കവിയുടെ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യം സ്വല്പമെങ്കിലും പ്രകാശിക്കുന്നുള്ളു. രാസക്രീഡയിലെ ഭാഷയ്ക്കു രാമണീയകം കൂടും. ശ്ലോകങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച പദങ്ങളാണ് പ്രായേണ ആസ്വാദ്യങ്ങളായി കാണുന്നതു്. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള "ശംബരവധം ഒഴികെയുള്ള നമ്പിയാരുടെ ആട്ടക്കഥകൾ തുള്ളൽ രീതിയിലായിപ്പോയതിനാൽ ഉപേക്ഷിച്ച എന്നു പറയുന്നു" എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതു വിശ്വസിക്കുവാൻ നിർവാഹമില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു ആട്ടക്കഥകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുവേണ്ട സങ്ഗീതജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അഭിനയത്തിനു യോജിച്ചവിധത്തിലല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥാഘടന എന്നുള്ളതാണ് പ്രധാനവൈകല്യം. രസങ്ങൾക്കു വൈവിധ്യം വരുത്തുവാൻ അദ്ദേഹം തീരെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ല. തന്റെ ഭാഷ പാമരന്മാർക്കുകൂടി സുഗ്രഹമാകണം എന്നുള്ള ആഗ്രഹംകൊണ്ടു ശബ്ദാർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹം വളരെ ഉദാസീനനായും കാണപ്പെടുന്നു. ഒരു നൃത്യപ്രബന്ധകാരൻ എന്ന നിലയിൽ നമ്പിയാർക്കു് ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ യാതൊരു സ്ഥാനവും കല്പിക്കാവുന്നതല്ലെന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. മാതൃക കാണിക്കുവാൻ ചില പദ്യഗദ്യങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

ഭാരതം, ശ്ലോകങ്ങൾ

"ചഞ്ചൽകാഞ്ചീകലാപം കളരണിതമണീ-
        കിങ്കിണീകങ്കണൗഘം
ലോലം നീലാളകാളീമിളിതശിഖിശിഖാ-
        ജാലമാലാവതംസം
അംഭോദശ്യാമളാങ്ഗം സരളമുരളികാ-
        നാളസക്താംഗുലീകം
വന്ദേ വൃന്ദാവനാന്തേ സരസവിഹരണാ-
        ഡംബരം ഗോപബാലം."

"തദനു മദനലീലാലോലബാലാബലാളീ-
വദനകമലലീനൈനെരീക്ഷണൈരിന്ദ്രലോകേ
അരമത സുരപാളീലാളിതോ ദേവരാജോ
മരകതമണിലീലാമന്ദിരേ മന്ദമന്ദം,"

ശംബരവധം, ശ്ലോകം:

"കല്പാന്തോദ്ഭടകങ്കടീകവികടാളീകാക്ഷരുക്ഷപ്രഭാ-
നിഷ്ടപ്തസ്ഫുടിതാണ്ഡഗർഭകുഹരസ്ഫാരധ്വനിസ്പർദ്ധിനാ
നിർഭിന്നശ്രവണോ മനോഭവമഹാശംഖസ്വനേനാഞ്ജസാ
ക്രുദ്ധാനുദ്ധതധീസ്സുരാരിതിലകോ വാചം ബഭാഷേ ഭടാൻ."

രാസക്രീഡ, പദം:

"ഗോപവധൂകുലപരിവൃതനാകിന ഗോപകുമാരനുദാരൻ
ഗോപിതസകലചരാചരനതിശയരൂപതയാ സുകുമാരൻ
ചഞ്ചലകുണ്ഡലവലയമഹാമണിചടുലകുടിലകചഭാരൻ
കാഞ്ചനകാഞ്ചിലതാഞ്ചിതകടിതടവിലസിതപീതദുകൂലൻ
ഭംഗിവിളങ്ങിന വനമാലാവലിതുളസീമിളിതശരീരൻ
മംഗലഗാനമനോഹരനാകിന മധുരിപു നൂതനമാരൻ
രാസവിലാസവിനോദനമൻപൊടു രസികശിരോമണി
    ബാലൻ
ഹാസമനോജ്ഞമുഖേന്ദു തുടർന്നിതു ഹരി
    ജഗതാമനുകൂലൻ."

പാലാഴിമഥനം, ശ്ലോകം:

"സസ്മാര സ്മരമഥനം തദാ മുരാരി-
സ്സസ്മേരസ്സ ച ഭഗവാനഥാവിരാസീൽ;
അസ്മാകം ഭവതു ഭവാൻ സഹായ ഏവം
സ സ്മാഹ ത്രിണനയമേവമംബുജാക്ഷഃ."

ബാണയുദ്ധം, തോടയം:

"ജയ മൗലിമണികിരണജിതകോടിഖരകിരണ
ജയഭക്തജനശരണ ജയ കമലചരണ!
ശശിബിംബസമവദന! ശുചികുന്ദസുമരദന;
ശുഭരൂപജിതമദന! ശുഭശീലസദന!
മദശൗണ്ഡകരിഗമന! മദിരാക്ഷികുലകമന!
ഹൃതലോകപരികദന! കൃതദൈത്യമഥന!
ഹൃതലോകദുർന്നയന! കൃതഗോപികാനയന!
ശശിചണ്ഡകരനയന! ശതപത്രനയന!
ഫണിരാജവരശയന! ഫണിഗർവസംയമന!
പ്രണതാർത്തിസംശമന! പ്രണതാർത്ഥനിപുണ!"

24 തുള്ളൽക്കഥകൾ

സാമാന്യജനങ്ങൾ കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെ അറിയുന്നതും അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ അദ്ദേഹം ഭാഷാസാഹിത്യനഭോമണ്ഡലത്തിലെ ഒരു പ്രകൃഷ്ടജ്യോതിസ്സായി പരിലസിക്കുന്നതും തുള്ളൽക്കഥയുടെ പ്രണേതാവ് എന്ന നിലയിലാകുന്നു. ആ വിസ്തൃതമായ സാമ്രാജ്യത്തിൽ കുഞ്ചൻതന്നെയാണ് ഏകച്ഛത്രാധിപതി. ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവെന്നു വിശ്വസിച്ചു സഹൃദയന്മാർ ആരാധിക്കുന്നതും അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെയാണ്. അനന്തരകാലങ്ങളിൽ പല കവികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദമുദ്രകളെ പിന്തുടരുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ആ ശ്രമം പ്രായേണ അപജയത്തിലേ കലാശിച്ചിട്ടുള്ളു. അദ്ദേഹത്തിന് ആ വിഷയത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വിവിധസിദ്ധികളിൽ യാതൊന്നും അവർക്കാർക്കും തന്നെ അതിന്റെ പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ കൈവന്നിട്ടില്ല.

25 തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനം

ചാക്കിയാന്മാരുടെ അനുചരന്മാരായി കൂത്തിനു മിഴാവുകൊട്ടൽ കുലവൃത്തിയാക്കി ജീവിക്കുന്ന നമ്പിയാന്മാരുടെ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരാളായിരുന്നുവല്ലോ നമ്മുടെ മഹാകവി. പൂർവ്വകാലങ്ങളിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന പണ്ഡിതന്മാർ അവർക്ക് അന്യഥാ ധനാഗമത്തിനു മാർഗ്ഗങ്ങളുണ്ടായിരുന്നാലും സ്വധർമ്മത്തേയും യഥാവിധി പരിപാലിച്ചുവന്നിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു പള്ളിക്കുന്നത്തു ശങ്കരകവി, രാമപുരത്തു വാരിയർ മുതലായവരുടെ ജീവചരിത്രം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. കുഞ്ചൻനമ്പിയാരും ചാക്കിയാന്മാരോടുകൂടി മാർദ്ദംഗികപ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ട് ആദ്യകാലങ്ങളിൽ കൂത്തിലും കൂടിയാട്ടത്തിലും ഭാഗഭാക്കായിരുന്നു എന്നു നമുക്ക് ഊഹിക്കാം. മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രബന്ധങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു ഹൃദിസ്ഥങ്ങളായിരുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഗതിവിഗതികളിലുള്ള പരിഹാസ്യമായ അംശം സൂക്ഷ്മമായി അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനും ശോഭനമായി ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിനും ആ ക്രാന്തദർശിയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന ജന്മസിദ്ധമായ വാസനാവിശേഷം ഫലിതോക്തിരസികന്മാരായ ചാക്കിയാന്മാരുമായുള്ള സഹവാസത്തിന്റെ ഫലമായി പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചിരിക്കണം. അദ്ദേഹം ഒരു ചാക്കിയാരായി ജനിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ അനന്യസുലഭമായ പ്രതിഭാവൈജാത്യം കൂത്തമ്പലങ്ങളിലെ വായുമണ്ഡലത്തിൽ വിലയംപ്രാപിച്ചു പോകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ കൈരളിയുടെ ഭാഗ്യാതിരേകം നിമിത്തമാണ് അദ്ദേഹം മറ്റൊരു ജാതിയിൽ അവതരിച്ചത്. രംഗമണ്ഡപങ്ങളിലെ മിഴാവുകൊട്ടിമാത്രം അദ്ദേഹം ജീവിതം നയിയ്ക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചില്ല. കല്പാന്തകാലം വരെ തന്റെ നാട്ടുകാർ കേൾക്കുകയും, കേട്ടു ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു തന്റെ രസനാഞ്ചലംകൊണ്ട് മറ്റൊരു മിഴാവുകൂടി കൊട്ടണമെന്ന് ആ മഹാത്മാവ് നിശ്ചയിച്ചു. അങ്ങനെ നമുക്ക് അദ്ദേത്തിന്റെ തുള്ളൽക്കഥകൾ—ഒന്നല്ല, പത്തല്ല, നാല്പതിനുമേൽ രസനിർഭരങ്ങളായ കൃതികൾ—കിട്ടി; താവതാനാം ചരിതാർത്ഥരുമായി.

26 തുള്ളലും തമിഴ്സാഹിത്യവും

ദ്രാവിഡസാഹിത്യത്തിൽ (1) ചെപ്പൽ (2) അകവൽ (3) തുള്ളൽ (4) തുങ്കൽ എന്നിങ്ങനെ നാലുമാതിരി പാട്ടുകളുണ്ടു്. ഇടക്കിടയ്ക്കു നിറുത്തി പാടുന്നതു ചെപ്പൽ; നിറുത്താതെ തുടർന്നു പാടുന്നതു് അകവൽ: അംഗവിക്ഷേപത്തോടുകൂടി പാടുന്നതു തുള്ളൽ; ഓരോ ചീരിന്റെയും അവസാനത്തിൽ നിറുത്തിപ്പാടുന്നതു തുങ്കൽ — എന്നിങ്ങനെയാണു് അവ തമ്മിലുള്ള ഭേദം. അകവലിന്റെ ഒരു വകഭേദം തന്നെയാണു് തുള്ളൽ. ചെപ്പലിനു വെൺപാവിലും, അകവലിനു അകവൽപാവിലും, തുള്ളലിനു കലിപ്പാവിലും, തുങ്കലിനു വഞ്ചിപ്പാവിലുമാണു് ഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടതെന്നു നിയമമുണ്ടു്. തുള്ളലിൽ പാട്ടുകളുടെ രചനയ്ക്കു കലിവിരുത്തം എന്നൊരു വൃത്തം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. മുമ്മൂന്നു മാത്രകളുള്ള നാലു ചീരുകളിൽ (അടികളിൽ) ആണു് അതിന്റെ ഓരോ വരിയും രചിക്കേണ്ടതു്. അതിന്നൊരുദാഹരണം പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

“നണ്ണുറുനാർ ചീരടിയുറിനാൻകു
കണ്ണിയ കലിയൻവിരുത്തമതാകും;
മുന്നുറുതെലുങ്കേ മുതർ പലമൊഴികൾ
അന്നൈയെന്റേത്തുമരുന്തമിഴ്ഴാനേ”

ഇതു മലയാളത്തിലെ ഓട്ടൻ തുള്ളലിൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന തരംഗിണീവൃത്തംതന്നെയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

27 തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം

തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി സുപ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഐതിഹ്യമുണ്ട്. അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരിയ്ക്കൽ ചാക്കിയാർക്കൂത്തു നടക്കുന്ന സമയത്തു കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ ഒരു ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിന്റേയും ഉത്തരാർദ്ധത്തിന്റേയും അവസാനത്തിൽ മിഴാവു കൊട്ടേണ്ടിയിരിയ്ക്കെ അങ്ങനെ ചെയ്യാതെ അല്പം ഉറങ്ങിപ്പോവുകയും അതു കണ്ടു ചാക്കിയാർ ആ സദസ്സിൽ വെച്ചു തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ അന്യാപദേശരൂപത്തിൽ നിശിതമായി അധിക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിൽ വെച്ചു മുഷിച്ചിൽ തോന്നിയ നമ്പിയാർ പിറ്റേ ദിവസം മുതൽ ചാക്കിയാരുടെ കൂത്ത് ആരും കേൾക്കരുതെന്നു പ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത്, അന്നത്തെ രാത്രി കൊണ്ടു കല്യാണസൗഗന്ധികം രചിച്ചു പിറ്റേ ദിവസം കൂത്ത് ആരംഭിയ്ക്കാറായപ്പോൾ ചാക്കിയാന്മാർ സാധാരണമായി പൃഷ്ഠഭാഗത്തു ചുരുട്ടിവയ്ക്കുന്ന വസ്ത്രത്തിനു സദൃശമാകുമാറ് അമ്പലപ്പുഴെ ധാരാളമായിക്കിട്ടുന്ന കുറേ കൗപീനം വാങ്ങി അതു മുണ്ടിന്റെ ഭാഷയിൽ തുന്നിക്കെട്ടിയുടുത്തു കുറേ കുരുത്തോലയും ആഭരണരൂപത്തിൽ അണിഞ്ഞു വേണ്ട മേളക്കാരേയും ഉണ്ടാക്കി അവരോടുകൂടി കിഴക്കേ നടയിൽ ഒരിടത്തുനിന്നു പാടിക്കളിച്ചുതുടങ്ങി. കാഴ്ചക്കാർ ആ നൂതനരംഗപ്രയോഗത്തിൽ കുതുകികളായിത്തീർന്നതിനാൽ ചാക്കിയാർ ശ്രോതാക്കളില്ലാതെ വിഷമിയ്ക്കുകയും, അങ്ങനെ നമ്പിയാരുടെ ശപഥം നിറവേറുകയും ചെയ്തുവത്രേ. ഈ ഐതിഹ്യം അശേഷം വിശ്വാസയോഗ്യമായി തോന്നുന്നില്ല. ഒന്നാമതു ചാക്കിയാർ ചെമ്പകശ്ശേരി തമ്പുരാന്റെ പ്രഥമ സദസ്യനായ നമ്പ്യാരെക്കൊണ്ട് അമ്പലപ്പുഴ ഉത്സവത്തിനു മിഴാവു കൊട്ടിച്ചിരിക്കുമോ എന്നും, കൊട്ടിൽ പിഴച്ചാൽത്തന്നെ അവിടെവെച്ച് അദ്ദേഹത്തെ അത്ര കഠിനമായി അധിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുമോ എന്നും സംശയിക്കേണ്ടതുണ്ട്. രണ്ടാമതു, നമ്പിയാർതന്നെ വികൃതവേഷത്തിൽ മതില്ക്കകത്തുവച്ചു പാടുകയും ആടുകയും ചെയ്തു തനിക്കു ഘനക്ഷയം വരുത്തുന്ന ഒരു ഗോഷ്ഠി കാട്ടിയെന്നു പറയുന്നതു യുക്തിസഹമായിരിക്കുന്നില്ല. മൂന്നാമത്, ഒരു ദിവസം കൊണ്ടു മേളക്കാരെ തയ്യാറാക്കി അവർക്കു പുതിയ തുള്ളൽ മുഖസ്ഥമാക്കിക്കൊടുത്തു എന്നു സങ്കല്പിക്കുവാനും പ്രയാസമുണ്ട്. നാലാമതു, നമ്പൂരിമാർക്കു അത്യന്തം ഹൃദയംഗമമായ കൂത്തിനും കൂടിയാട്ടത്തിനും എതിരായി ഒരു ദൃശ്യം ക്ഷേത്രത്തിനകത്തുവച്ച് അഭിനയിക്കുവാൻ ചെമ്പകശ്ശേരിത്തമ്പുരാൻ നമ്പിയാർക്കുപോലും അനുവാദം നല്കിയിരിക്കുവാൻ ഇടയില്ല. അഞ്ചാമതായി, കൂത്തിനേയോ, കൂടിയാട്ടത്തിനേയോ പരാജയപ്പെടുത്തുവാൻ തുള്ളലിന് — അതിനു നമ്പിയാരുടെ സാഹിത്യമാണെന്നുള്ള മേന്മ എത്രതന്നെ ഉണ്ടെങ്കിലും - ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതുമല്ല. ഈ കാരണങ്ങളാൽ മുമ്പു സംക്ഷേപിച്ച ഐതിഹ്യം ത്യാജ്യകോടിയിൽ തള്ളേണ്ടതാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.

ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ യാഥാർത്ഥകാരണം പിന്നെയെന്തായിരിക്കാം? വാസ്തവത്തിൽ അവിടെ നടന്നതെന്തെന്ന് അനുമാനദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിക്കാം. കൂത്തമ്പലങ്ങളിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കു കടന്നുചെല്ലുവാനുള്ള സൗകര്യം പരിമിതമായിരുന്നു എന്നുമാത്രമല്ല, ബ്രാഹ്മണർക്കല്ലാതെ അവിടെ ഉപവിഷ്ടരാകുവാൻ അവകാശവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലും നാട്യകലയിലും അഭിജ്ഞന്മാരായ സാധാരണജനങ്ങൾക്ക് ആനന്ദിക്കുന്നതിനു പടയണി മുതലായ ആഘോഷാവസരങ്ങളിൽ പല വിനോദാന്തരങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. തകഴിയിലെ ശാസ്താംകോവിലിൽ പഴയ കാലം മുതല്ക്കുതന്നെ മേടമാസം 1-ആനു മുതൽ 12 ദിവസത്തേക്ക് ഒരു പടയണി ദേവതാപ്രീതികരമായി നടത്തപ്പെട്ടുവന്നിരുന്നു. ആ പടയണിക്കാലത്തു പറയൻ, ശീതങ്കൻ, ചോവൻ, പരദേശി മുതലായി പല വേഷങ്ങളും രംഗപ്രവേശനം ചെയ്തിരുന്നുവെന്നും, ശീതങ്കൻ കുരുത്തോല അണിഞ്ഞിരുന്നുവെന്നും, അവരുടെ അപരിഷ്കൃതങ്ങളായ ഗാനങ്ങൾക്കു പറയൻതുള്ളൽ, ശീതങ്കൻതുള്ളൽ എന്നും മറ്റുമാണ് പേർ പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നതെന്നും പഴമക്കാർ പറയുന്നു. നമ്പിയാർ തന്റെ ഒന്നാമത്തെ തുള്ളൽക്കഥയായ കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ "ഹരിഹരസുതനയ്യൻതിരുവടിയടിയന്റെ മനതാരിൽ പരിഭവമകലുവാൻ തുണയ്ക്കേണം" എന്നു തകഴിയിലെ ശാസ്താവിനെയും ഗണപതിയേയും, സരസ്വതിയേയും സർവസാധാരണമായ രീതിയിൽ നമസ്കരിച്ചതിനു മേൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതും, അവിടത്തെ നന്തിക്കാട്ടുതറവാട്ടിലെ പരദേവതയായ കണ്ടങ്കരിങ്കാവിൽ ദുർഗ്ഗയെ "നന്ദികാരണ്യമാം മന്ദിരേ വാഴുന്ന മന്ദാരദാരുവാം ബാലരവിയുടെ നന്ദി വരുത്തുന്ന കണ്ടങ്കരിങ്കാവിലിന്ദുചൂഡപ്രിയേ വന്ദേ ഭഗവതി" എന്നു വർണ്ണിക്കുന്നതും പ്രകൃതത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്.

> "സജ്ജനത്തിനു സംസ്കൃതക്കവി കേൾക്ക കൗതുകമെങ്കിലും
> ദുർജ്ജനത്തിനതിങ്കലൊരു രസമേതുമില്ലതുകാരണം
>
> [1] ഭടജനങ്ങടെ സഭയിലുള്ളൊരു പടയണിക്കിഹ ചേരുവാൻ
> വടിവിയന്നൊരു ചാരുകേരളഭാഷതന്നെ ചിതംവരു.
> കടുപടെപ്പടുകഠിനസംസ്കൃതവികടകടുകവി കെട്ടിയാൽ
> ഭടജനങ്ങൾ ധരിക്കയില്ല തിരിക്കുമൊക്കയുമേയുടൻ.
> ഭാഷയേറിവരുന്ന നല്ല മണിപ്രവാളമതെങ്കിലോ
> ദൂഷണം വരുവാനുമില്ല വിശേഷഭൂഷണമായ്‌വരും."

എന്നു സഭാപ്രവേശം പറയൻതുള്ളലിലെ ഈരടികളിൽ നമ്പിയാർ തന്റെ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശത്തെപ്പറ്റി പ്രഖ്യാപിക്കുമ്പോൾ പടയണിയുടെ കാര്യം പ്രത്യേകം എടുത്തു പറഞ്ഞിട്ടു, നമ്പിയാർ തന്റെ കാലംവരെ പടയണികൾക്ക് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന നാടൻ പാട്ടുകളെ തട്ടിനീക്കി അവയുടെ സ്ഥാനത്തിൽ സരസങ്ങളായ ഗാനങ്ങളെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകമാത്രമാണ് ചെയ്തതെന്നു ഞാൻ അഭ്യൂഹിക്കുന്നു. വളരെ വേഗത്തിൽ ആ ഗാനങ്ങളുടെ രാമണീയകംനിമിത്തം തുള്ളൽ ഒരു ദൃശ്യകലയായി ഉയരുകയും ആ കല സകലക്ഷേത്രങ്ങളിലും പ്രദർശനാർഹമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

---

1. ഭടർ — താണ നിലയിലുള്ളവർ, അനഭിജ്ഞർ.

28 കൂത്തും തുള്ളലും

ഏതായാലും തുള്ളലുകളുടെ അഭിനയത്തിനുള്ള ചിട്ടകൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നമ്പിയാർ ചാക്കിയാന്മാർക്കു കടപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതു നിർവ്വിവാദമാണ്. ചാക്കിയാരുടെ അണിയലിനും തുള്ളൽക്കാരന്റെ വേഷവിധാനത്തിനും തമ്മിൽ അനേകം അംശങ്ങളിൽ സാദൃശ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ കൂത്തിനെന്നതുപോലെ മിഴാവല്ല, തൊപ്പിമദ്ദളമാണ് വാദ്യം. കൂത്തിനു താളം പിടിക്കാൻ നങ്ങിയാർ വേണം; തുള്ളലിനു താളം ശങ്കിടിക്കാരൻ തന്നെ കൊട്ടിക്കൊള്ളണം. കൂത്തിൽ ചാക്കിയാർക്കു ഇരിക്കുവാൻ ഒരു പീഠമുണ്ട്. തുള്ളൽക്കാരനും സഹപ്രവർത്തകന്മാരും ആദ്യം മുതൽ അവസാനം വരെ നില്ക്കുകതന്നെവേണം. ഇങ്ങനെ ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ തുള്ളൽക്കാരുടെ സൗകര്യത്തേയും സ്ഥാനവ്യത്യാസത്തേയും പുരസ്കരിച്ചു നമ്പിയാർ വരുത്തീട്ടുണ്ടെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

29 ദ്രോണമ്പള്ളി നായ്ക്കർ

നമ്പിയാർ തന്റെ പലതുള്ളൽക്കഥകളിലും ദ്രോണമ്പ ള്ളി ആചാര്യനേയും നന്തിക്കാട്ട് ഉണ്ണിരവിയേയും സ്മരി ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

> "ദിക്കു പത്തും പുകഴ്ന്നോരു ദ്രോണമ്പള്ളി
> നൽകുലഭൂഷണൻ മൽഗുരുനായകൻ
> വിക്രമവാരിധിവീരൻ വിശേഷജ്ഞ-
> നിക്കഥാരംഭേ കടാക്ഷിച്ചരുളേണം"

എന്നു സുന്ദോപസുന്ദയുദ്ധത്തിലും

> "ക്ഷോണീമണ്ഡലംതന്നിലൊക്കവേ പുകഴ്ന്നോരു
> ക്ഷോണീവാനവൻ വീരൻ ദ്രോണമ്പള്ളിയാചാര്യൻ
> ക്ഷീണമെന്നിയേ കാത്തിടേണമിപ്പരിഷയ്ക്കു
> പ്രാണപഞ്ചകത്തിന്റെ ത്രാണത്തിന്നനുകൂലൻ"

എന്നു സഭാപ്രവേശത്തിലും കവി ദ്രോണമ്പള്ളിയെ വന്ദിക്കുന്നു. ദ്രോണമ്പള്ളിക്കു ഭാഷയിലുള്ള സാധാര ണപര്യായം ഓണമ്പള്ളി എന്നാണ്. ആ ഭവനം അമ്പ ലപ്പുഴ താലൂക്കിൽ നെടുമുടിയിൽ ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. ആയു ധവിദ്യയിൽ ഗുരുസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആ ഭവ നക്കാർക്കു "നായ്ക്കർ" എന്നൊരു ബിരുദം ഇക്കാലത്തും കാണുന്നു. തുളുബ്രാഹ്മണരായ അവരുടെ മൂലകുടുംബം പണ്ടു തെക്കൻകർണ്ണാടകത്തിൽപ്പെട്ട ഉടുപ്പിയിലായി രുന്നു. തുളുനാടൻപയറ്റു പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഒരിയ്ക്കൽ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാക്കന്മാരുടെ സൈന്യാധിപത്യം പരമ്പരയാ വഹിച്ചിരുന്ന മാത്തൂർ പണിക്കരാശാന്മാരു ടെ തറവാട്ടിൽപ്പെട്ട ഒരു യുവാവ് ആയുധവിദ്യാഭ്യാസ ത്തിനായി അവിടെ പോകുകയും ഗുരുദക്ഷിണകഴിഞ്ഞു മടങ്ങുമ്പോൾ അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂ ടി ഗുരുനാഥൻ നിത്യപൂജ ചെയ്തുവന്ന ദുർഗ്ഗാവിഗ്രഹംകൂ ടി കൊണ്ടുപോരികയും ചെയ്തു. ആചാര്യൻ ആ വസ്തുത മനസ്സിലാക്കി ബിംബം തിരിയെ കൊണ്ടുപോകുവാൻ അമ്പലപ്പുഴയെത്തിയെങ്കിലും രാജാവിന്റെ അനുനയ ത്തിനു വഴിപ്പെട്ടു മാത്തൂർപ്പണിക്കർക്കുവേണ്ടി അതിനെ അവിടെത്തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിച്ച് അതിന്റെ പൂജയ്ക്കായി നെടു മുടിയിൽ പണിക്കർ ദാനം ചെയ്തു സ്ഥലത്തു താമസിച്ചു തുടങ്ങി. ക്ഷേത്രത്തോട് അനുബന്ധിച്ച് ഒരു കളരി സ്ഥാ പിച്ച് അദ്ദേഹം അതിൽ യോദ്ധാക്കളെ പയറ്റുമുറകളും അഭ്യസിപ്പിച്ചുവന്നു. ആ ദുർഗ്ഗാക്ഷേത്രവും കളരിയും ക്ഷ ണത്തിൽ പ്രശസ്തിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

30 ദ്രോണമ്പള്ളിസ്സമ്പ്രദായം

കളരിവിദ്യ എന്നൊരു അപ്രകാശിതമായ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ദ്രോണമ്പള്ളിസമ്പ്രദായത്തിലെ പയറ്റുമുറകളെക്കുറിച്ച് വിസ്തരിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. "ദ്രോണമ്പള്ളിക്കളരിയിൽ വിലസിന കാളി ഭയങ്കരി കാത്തരുളമ്മേ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഒരു സ്തോത്രവും അതിൽ ഘടിപ്പിച്ചു കാണുന്നു. ദാരുകവധമാണ് ആ സ്തോത്രത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. "ദ്രോണമ്പള്ളിലധീശേ" എന്നു ഒരു പല്ലവി അതിൽ ഏതാനും വരികൾ ചൊല്ലികഴിഞ്ഞാൽ കൂടെക്കൂടെ ആവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

"നേരേ പണ്ടും നാളെയുമിന്നും
നീയേ സാരം മൂവുലകിന്നു;
സാരം നീയല്ല്യോ മമ ദേവി!
താൻ പെരികെപ്പലജാതിയുമോർത്താൽ
ഓർത്താലില്ലതിനന്തവുമേതും
ഒന്മക്കടയവളേ! കേട്ടരുൾ നീ.
...
ഇപ്പൊഴുതെങ്കലുയർന്ന വിഷാദ-
മൊഴിച്ചഭിമാനമെനിക്കരുൾ തായേ!
കെല്പോടതിലൊരു ദൂതരെ വിട്ടൊരു
ഖേദമെനിക്കു ചമച്ചവരെക്കേൾ
കൊൽവാൻ നമ്മേ രക്ഷിച്ചരുൾ നീ
സുഖമേ രക്ഷിച്ചരുൾ മമ കാര്യം.
    ദ്രോണമ്പള്ളിലധിശേ"

എന്നീ പംക്തി അവയിലൊന്നാണ്. ഓരോ കളരിയിലും പതിനെട്ടടവുകളും അവയ്ക്കു വേണ്ട വായ്ത്താരികളും പിന്നെയും പല പയറ്റുമുറകളും ആയുധലക്ഷണങ്ങളും മറ്റും പഠിപ്പിച്ചു വന്നിരുന്നു. ദ്രോണമ്പള്ളിക്കളരിയിലെ മുറകളെമാത്രമേ പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളു. അതിൽ ഒരു ഭാഗം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

"പിന്നെ മാറ്റാനായിട്ടെതിർക്കുമ്പോൾ നിലയൊപ്പിച്ചു നില്ക്കണം, എത്ര നാഴികയെങ്കിലും എത്ര ദിവസമെങ്കിലും കൂടെ നില്ക്കുകയും വേണം. കേറിത്തുടങ്ങിയാൽ പഴുതു കാൺകയില്ല. ഗുരുവിനാണേ പിന്നെ കെട്ടിക്കേറി പ്രയോഗിപ്പാൻ കൈയും ചുവടും മനസ്സും വയ്ക്കു. ഗുരുവിന്റെ കടാക്ഷവും വരുത്തിക്കൊണ്ടാൽ സാധിപ്പാനൊട്ടും സംശയമില്ല. പിന്നെ അങ്ങോട്ടു കേറേണ്ടുംപ്രകാരം – മാറ്റാന്റെ നിലയും കൈയും ചുവടും മനസ്സും വായുവും ഒന്നായി മാറുകയും മാറിക്കേറ്റുകയുമാം, പിന്നെ ഒരു പ്രയോഗം മേൽത്താര നീട്ടുമ്പോൾ മുനയൊഴിച്ചു പിടിക്കുകയുമാം; നെഞ്ഞത്തു പരിശ കുത്തുകയുമാം; പരിശമുന ഒഴിഞ്ഞു നെഞ്ഞത്തു ചവിട്ടുകയുമാം; കീഴ്മന നീട്ടിമുറിക്കയുമാം."

ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ യോദ്ധാക്കൾക്കും, വിശേഷിച്ചു മാത്തൂർ കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കും, പയറ്റുമുറകൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചു വന്ന ദ്രോണമ്പള്ളിയെ വിക്രമവാരിധിയെന്നും വീരനെന്നും മറ്റും വിശേഷിപ്പിയ്ക്കുന്നതിൽനിന്നു അദ്ദേഹത്തെ നമ്പിയാർ ആ നാട്ടിലെ അതിപ്രശസ്തനായ ആയുധവിദ്യോപദേഷ്ടാവ് എന്ന നിലയിൽ മാത്രമാണ് വർണ്ണിക്കുന്നതെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല. "പ്രാണപഞ്ചകത്തിന്റെത്രാണം" എന്നു പറയുന്നതു പ്രാണരക്ഷണം മാത്രമാണ്. ആ വാക്കു വച്ചുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം നമ്പിയാരുടെ അധ്യാത്മവിദ്യാഗുരുവായിരുന്നു എന്നു ചിലർ പറയുന്നതു് അനുപപന്നമാകുന്നു.

31 ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പ്

നന്തിക്കാട്ട് ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനെ കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിനു പുറമേ

> “മന്ദേതരഗുണമന്ദിരനെൻഗുരു
> നന്ദിതനാകിയ ബാലരവിക്ക്
> നന്ദി വരുത്തും പരദൈവതമേ!
> സുന്ദരി! കണ്ടങ്കരിപുരമമരും
> വൃന്ദാരകകുലവന്ദിതചരണേ”

എന്നു സ്യമന്തകത്തിലും,

> “നന്ദികാടധിനായകൻ ഗുരുബാലരവിപരദൈവതം
> നന്ദി നല്കണമിന്നു മേ തിരുകണ്ടകാപുരിഭഗവതി”

എന്നു ത്രിപുരദഹനത്തിലും,

> “ആചാര്യോത്തമൻ ബാലരവിയെന്നു പുകഴ്ന്നോരു
> ശ്രീചാരുസ്വരൂപന്റെ ചരണാംഭോരുഹം രണ്ടും
> ആചാരോചിതം കുപ്പിക്കവിചൊൽവാൻ തുടങ്ങുന്നേൻ”

എന്നു സഭാപ്രവേശത്തിലും

> “ചണ്ഡികാദേവിയെസ്സേവിച്ചുമേവീട്ടു-
> മുണ്ണിരവിയെന്നു പേരായ പൂരുഷൻ
> പുണ്യപൂരാകരൻ നമ്മുടെ ദേശികൻ
> കണ്ണിണകൊണ്ടു കടാക്ഷിച്ചിടേണമേ”

എന്നു സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനത്തിലും കവി സ്തുതിച്ചു കാണുന്നു. ‘ഗുരു’ എന്നും ‘ആചാര്യോത്തമൻ’ എന്നുമാണ് അദ്ദേഹം വർണ്ണിതനായിരിക്കുന്നതെങ്കിലും നമ്പിയാർ ബ്രാഹ്മണനാണ് തന്റെ ഗുരുനാഥൻ എന്ന് ഒട്ടുവളരെ തുള്ളലുകളിൽ അസന്ദിഗ്ധമായ രീതിയിൽ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

> “ധരണിസുരന്മാർമകുടമഹാമണി
> ഗുരുവല്ലോ മമ ഗുരുവായ്‌വന്നതു്”

എന്നു സ്യമന്തകത്തിലും,

> “ധരണിസുരവരമകുടമണി മമ ധാർമ്മികൻ ഗുരുനാഥനും
> പരിചിലടിയനു പടുത വരുവതിനേറ്റമൊന്നു തുണയ്ക്കണം”

എന്നു ത്രിപുരദഹനത്തിലും ആ പ്രഖ്യാപനം കാണുന്നു. ഈ രണ്ടു പ്രസ്താവനകളേയും എങ്ങനെ സമന്വയിപ്പിയ്ക്കാം? ഞാൻ പറയുന്നതു തുള്ളൽക്കഥകളിൽ അദ്ദേഹം നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്തും ചെയ്യാതെയും വന്ദിയ്ക്കുന്ന ഗുരു നാരായണഭട്ടതിരിയല്ല ദ്രോണമ്പള്ളി നായ്ക്കർ തന്നെയാണ്. ദ്രോണമ്പള്ളിയെ വന്ദിയ്ക്കുന്ന തുള്ളലുകളിൽ ആ വന്ദനം കഴിഞ്ഞാലുടൻ തന്നെ കവി ഉണ്ണിരവിയെ തൊഴുന്നുണ്ട്. തകഴിയിലെ പടയണിയ്ക്കു് അഭിനയിയ്ക്കുവാനാണ് അദ്ദേഹം ആദ്യമായി കല്യാണസൗഗന്ധികം നിർമ്മിച്ചതു് എന്നു മുൻപു പറഞ്ഞുവല്ലോ. നന്തിക്കാട്ടു കറുപ്പന്മാർക്കു കുടമാളൂരും അമ്പലപ്പുഴയും വസ്തുക്കളുണ്ടായിരുന്നു. ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ വിശ്വസ്തസേനാനികളിൽ അന്യതമന്മാരായിരുന്ന അവർ തങ്ങളുടെ വക കണ്ടങ്കരിങ്കാവിൽ ഭദ്രകാളീ ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം ആയുധാഭ്യാസത്തിന് ഒരു കളരിയും നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ കളരിയിലും “ദ്രോണമ്പള്ളി സമ്പ്രദായം” തന്നെയായിരുന്നിരിക്കണം നിലവിലിരുന്നതു്. അവർക്കു തകഴി ക്ഷേത്രത്തിലെ പടയണിയുമായിട്ടു് ഏതോ തരത്തിൽ ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു സങ്കല്പിയ്ക്കേണ്ടിയിരിയ്ക്കുന്നു. ഉണ്ണിരവിയെ വന്ദിയ്ക്കുന്ന തുള്ളലുകളിലെല്ലാം കവി തകഴി ശാസ്താവിനേയും വന്ദിക്കുന്നുണ്ട്. തന്റെ ആദ്യത്തെ തുള്ളൽ സ്വന്തം കളിക്കാരെക്കൊണ്ട് അഭിനയിപ്പിക്കുകയും, പിന്നീടു പല തുള്ളലുകളും തന്നോട് എഴുതി വാങ്ങി അവയേയും അത്തരത്തിൽ പ്രചരിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്ത ധനവാനും ഉദാരനുമായ ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനെ നമ്പിയാർ ഗുരുനാഥപദത്തിൽ ആരൂഢനാക്കിയതു് അനുചിതമല്ല; പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആചാര്യത്വം ആ കഥകളുടെ അഭിനയത്തെസംബന്ധിച്ചു മാത്രമായിരുന്നു; ആ ഗുരുവിനേയും കളരിപ്പയറ്റിന് ആ ദിക്കിലെ പ്രധാന ഗുരുവായ ദ്രോണമ്പള്ളിയേയും കവിയ്ക്കു വന്ദിയ്ക്കേണ്ട കടമയുള്ളതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അതു നിർവ്വഹിച്ചു എന്നേയുള്ളു. 921-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു തുള്ളൽ നടത്തുവാൻ അരങ്ങുകാരേയും കൊണ്ടുവന്ന അമ്പലപ്പുഴ തകഴിയിൽ കളിയിയ്ക്കൽ വീട്ടീൽ കുഞ്ചുനാരായണക്കുറുപ്പ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബന്ധുക്കളിൽ ആരെങ്കിലും ആയിരിയ്ക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിൽനിന്നു കവി വ്യാകരണാദി ശാസ്ത്രങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു എന്നു ചിലർ പറയുന്നതിനു തെളിവു വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

32 മാത്തൂർപ്പണിക്കർ

ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ സർവസൈന്യാധിപനായ മാത്തൂർപ്പണിക്കർക്കും ഒരു കളരിയുണ്ടായിരുന്നതായി നാം കണ്ടുവല്ലോ. അവിടെ പ്രധാനമായി അഭ്യസിപ്പിച്ചിരുന്ന ദൃശ്യകല കഥകളിയായിരുന്നു. ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിന്റെ തുള്ളൽക്കഥകളുടെ പ്രചരണംനിമിത്തം സിദ്ധിച്ച പ്രശസ്തി കണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനും ആ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ അഭിരുചി തോന്നുകയും അദ്ദേഹവും നമ്പിയാരെക്കൊണ്ടു ചില തുള്ളലുകൾ രചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെയുള്ള കൃതികളിൽ കവി മാത്തൂർ ഭഗവതിയെ വന്ദിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

> "നഗവരനന്ദിനി മാത്തൂരമരും
> ഭഗവതി സതതം കാത്തരുളേണം"

എന്നു ഘോഷയാത്രയിലും

> "മാത്തൂരാലയംതന്നിൽ മരുവും മംഗളാകാരേ
> കാത്തുകൊൾക നീ കേളി കളരിവാസിനി കാളി"

എന്നു പൌണ്ഡ്രകവധത്തിലും ഉള്ള പ്രസ്താവനകൾ നോക്കുക. സഭാപ്രവേശം, പ്രദോഷ മാഹാത്മ്യം ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം എന്നീ കൃതികൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് അമ്പലപ്പുഴ പിടിച്ചടക്കിയതിനുമേലാണു് കവി രചിച്ചതു്. തന്നിമിത്തം അവയിൽ മാത്തൂർഭഗവതിയെ വന്ദിക്കുന്നതിന്നു പ്രത്യേകകാരണമുണ്ടെന്നും വിചാരിക്കാം. 919-ൽത്തന്നെ മാത്തൂർപ്പണിക്കർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായ ഇട്ടിക്കോന്തപ്പണിക്കരേയുംകൊണ്ടു തിരുവനന്തപുരത്തു ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിൽ തുള്ളൽ കളിപ്പിക്കുവാൻ പോയിരുന്നു എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. അതിനുമുൻപു കണ്ടങ്കരിങ്കാവിലും മാത്തൂരിലും തുള്ളൽ പ്രസ്ഥാനത്തിന്നു അഭിവൃദ്ധി വന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്നു എന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണു്. ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനും മാത്തൂർപ്പണിക്കർക്കും മുപ്പത്തിരണ്ടു തുള്ളലുകൾ വീതമാണു് നമ്പിയാർ എഴുതിക്കൊടുത്തതു് എന്നൊരു ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. അതിന്റെ പരമാർത്ഥത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും പറവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയിരിക്കുന്നു.

33 തുള്ളൽക്കഥകളുടെ വകഭേദങ്ങൾ

തുള്ളൽക്കഥകൾ (1) ഓട്ടൻ (2) ശീതങ്കൻ (3) പറയൻ എന്നിങ്ങിനെ മൂന്നുവകയായി തരംതിരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ വിഭജനം പ്രായേണ പ്രയോക്താക്കളുടെ വേഷവിധാനത്തേയും പ്രയുക്തങ്ങളായ വൃത്തങ്ങളുടെ വിഭിന്നതയേയും ആസ്പദമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണെന്നു പറയാം. പതിഞ്ഞ മട്ടിൽ പാടേണ്ടതാണ് പറയൻതുള്ളൽ. അതിനേക്കാൾ മുറുകി ശീതങ്കൻതുള്ളലും അതിലുമധികം വേഗത്തിൽ ഓട്ടൻതുള്ളലും പാടേണ്ടതുണ്ട്. പറയൻ വേഷം കെട്ടി പടയണിക്കു വരുന്നവർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ചില വൃത്തങ്ങളിലായിരിക്കണം നമ്പിയാർ ആ പേരുള്ള തുള്ളലുകൾ നിർമ്മിച്ചത്. കൃഷ്ണാർജ്ജുനയുദ്ധം അഥവാ മാധവലീല എന്നൊരു തുള്ളൽ 1089-ലെ ഭാഷാപോഷിണി മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടുണ്ട്. 'അരയൻ' (രാജാവ്) , 'അയൻ, 'മടന്ത', 'പുകുന്ത്' 'ഉരത്ത്' (ഉരച്ച്) മുതലായ പഴയ ഭാഷാപദങ്ങൾ ആ കൃതിയിൽ കാണുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, സംസ്കൃതഭാഷയിൽ സ്വല്പവും പരിചയമില്ലാത്ത ഒരാളാണ് അതിന്റെ പ്രണേതാവെന്ന് അതിലെ മിക്ക ഈരടികളും വിളിച്ചു പറയുകയും ചെയ്യുന്നു. "കൃഷ്ണാർജ്ജുനയുദ്ധം പറശ്ശാസ്ത്രം സമാപ്തം" എന്നാണ് ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ എഴുതീട്ടുള്ളത്. പറയൻ തുള്ളലിലെ വൃത്തങ്ങളല്ലാതെ പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുമില്ല. അതു നമ്പിയാർക്കു മുൻപ് ആരോ എഴുതിയ ഒരു തുള്ളലായിരിക്കാം. ഏവഞ്ച അത്തരത്തിലുള്ള കൃതികൾക്കു നമ്പിയാർ മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന പേരുതന്നെ കൊടുത്തുവെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അനൗചിത്യമില്ല. ശീതങ്കൻ എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം എന്തെന്നു പറവാൻ വൈഷമ്യമുണ്ട്. 'ശീതങ്കൻ' 'ചേതങ്ക'ന്റെ (ദേശിങ്ങനാട്ട് എന്ന കൊല്ലം ദേശത്തിനു പേരുണ്ടായിരുന്നുവല്ലോ) രൂപഭേദമായിരിക്കുമോ? അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ദേശിങ്ങനാട്ടിൽ ഏതോ ഒരു ആശാനാൽ ഉപജ്ഞാതമാകകനിമിത്തം അത്തരത്തിലുള്ള തുള്ളലിന് ആ പേർ വന്നു എന്നു സങ്കല്പിക്കാം.

ഓട്ടൻതുള്ളൽ എന്നതു പണ്ട് 'ഓട്ടംതുള്ള'ലായിരിക്കണം. ഓട്ടമെന്നാൽ പഴയ മലയാളത്തിൽ വേഗമെന്നർത്ഥം. തരങ്ഗിണി, അർദ്ധകേക, വക്ത്രം, സ്വാഗത, സുമങ്ഗല, ശിതാഗ്ര, ഹംസപ്ലുതം, അജഗരഗമനം, മദമന്ഥര എന്നീ വൃത്തങ്ങൾ ഓട്ടനിലും; കൃശമധ്യ, കാകളി, കളകാഞ്ചി, പര്യസ്തകാഞ്ചി എന്നീ വൃത്തങ്ങൾ ശീതങ്കനിലും; ഇവയിൽച്ചിലതിനു പുറമേ മല്ലിക എന്ന വൃത്തം പറയനിലും പ്രയോഗിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും തരങ്ഗിണിയും അർദ്ധകേകയും ഓട്ടനിലും, കൃശമധ്യയും കാകളിയും ശീതങ്കനിലും, വക്ത്രവും മല്ലികയും പറയനിലും പ്രധാനമായി അങ്ഗീകരിച്ചു കാണുന്നു. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ പ്രയോക്തവ്യങ്ങളായ സകലവൃത്തങ്ങളും മാത്രാവൃത്തങ്ങളാകയാൽ അക്ഷരങ്ങൾക്കല്ല മുഖ്യഗണന എന്നുകൂടി ഓർമ്മിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ശീതങ്കനെന്ന പദം നമ്പിയാർ ഒരിടത്തും ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും ഓട്ടനേയും പറയനേയും പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു.

> "വാട്ടംവരാതേ ചിലരോട്ടൻതുള്ളലും നല്ല-
> പാട്ടും കവികൾ വിളയാട്ടും പ്രകടിക്കുന്നു."
> എന്നു സത്യാസ്വയംവരത്തിലും,
>
> "പണ്ടൊരു പടയണി കാണ്മാനെന്നെ-
> ക്കൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടാനീ വിദ്വാൻ.
> ... ...
> അക്കരെയുള്ളൊരു തുള്ളൽക്കാരൻ
> തെക്കേത്തട്ടേൽ വന്നു കരേറി
> പറയൻകഥ ചൊൽവാനൊരു ഗണപതി
> കറയെച്ചൊല്ലിത്തുള്ളുന്നേരം
> ധൃഷ്ടനൊരുത്തൻ വന്നു വടക്കേ-
> ത്തട്ടേൽക്കേറിത്തുള്ളൽ തുടങ്ങി
> ശുണ്ഠികടിച്ചു മുറിക്കാൻ തമ്മിൽ
> ശൂണ്ഠുതുടങ്ങി പ്രഹരംകൂട്ടി

എന്നു രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിലും ഉള്ള പംക്തികൾ നോക്കുക. പടയണിക്കു പറയൻതുള്ളൽ പണ്ട് അഭിനയിച്ചിരുന്നു എന്നും രണ്ടാമത്തെ ഉദ്ധാരണത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

34 തുള്ളൽക്കഥയുടെ നിർമ്മാണകാലം

929-ന മുൻപ്

നമ്പിയാരുടെ തുള്ളലുകളിൽ ചിലതിന്റെയെല്ലാം നിർമ്മാണകാലം ഏതെന്ന് അവയുടെ പീഠികകളിൽ കാണുന്ന ദേവതാവന്ദനത്തിൽനിന്നും മറ്റും വിശദമാകുന്നു. (1) കല്യാണസൗഗന്ധികം (2) കിരാതം (3) ഘോഷയാത്ര (4) സ്യമന്തകം (5) ത്രിപുരദഹനം (6) സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം (7) കാർത്തവീര്യവിജയം എന്നീ കൃതികളിൽ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിനെ വന്ദിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് അവ 929-ന മുൻപ് — പക്ഷേ നമ്പിയാർ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസം തുടങ്ങിയതായി വിചാരിക്കാവുന്ന 919-ന മുൻപുതന്നെ — രചിച്ചതായിക്കരുതാവുന്നതാണ്. കണ്ടങ്കരിങ്കാവിലെ ഭദ്രകാളിക്കു പുറമേ തകഴി ശാസ്താവ്, അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണൻ, കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ശിവൻ ഈ ദേവതകളേയും, "ചെമ്പകനാട്ടിന്നലങ്കാരഭൂതനാം തമ്പുരാൻ ദേവനാരായണസ്വാമി" യേയും കവി കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ നമസ്കരിക്കുന്നു. കിരാതത്തിൽ വന്ദിക്കുന്നതും ഇവരെത്തന്നെയാണ്. ഘോഷയാത്രയിൽ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിത്തേവർക്കു പകരം മാത്തൂർദേവിയെ തൊഴുതിരിക്കുന്നു എന്നുമാത്രമേ വ്യത്യാസമുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ ഓരോ കൃതിയും നോക്കിക്കണ്ടു കൊള്ളേണ്ടതാണ്. കാർത്തവീര്യവിജയത്തിന്റെ അപ്രകാശിതമായ പീഠകയിൽ

> "അമ്പലപ്പുഴതന്നിലിമ്പമായ് വാണരുളും
> തമ്പുരാനെന്റെ കൃഷ്ണൻ മുമ്പിൽ വിളങ്ങിടേണം.
> ചെമ്പകനാട്ടിൻപ്രഭു വൻപൻ നൃവരന്മാരിൽ
> മുൻപൻ വളരെധനസമ്പത്തു വർദ്ധിപ്പിച്ച
> തമ്പുരാനിന്ദ്രതുല്യൻ തൻപദാംബുജങ്ങളെ-
> ക്കുമ്പിട്ടുവണങ്ങുന്നേനൻപിലനുദിനവും"

എന്ന പംക്തികൾ കുടമാളൂർമഠത്തിലെ ആയിരത്തെട്ടു ദൈവതങ്ങളെ വന്ദിക്കുന്നതിനു മുൻപു ഘടിപ്പിച്ചു കാണുന്നു. പക്ഷേ ആ തുള്ളൽ കുടമാളൂർ വച്ചെഴുതിയതായിരിക്കാം. (8) ഗണപതിപ്രാതലിലും ആ തമ്പുരാനെ സ്തുതിച്ചിട്ടുണ്ട്.

929–933 ഈ കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയ്ക്കു തിരുവനന്തപുരത്ത്

(9) പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം (10) ഹരിണീസ്വയംവരം (11) കൃഷ്ണലീല (12) ഹനൂമദുത്ഭവം (13) സഭാപ്രവേശം (14) പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം (15) പൗണ്ഡ്രകവധം ഈ ഏഴു തുള്ളൽക്കഥകളിൽ നമ്പിയാർ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഇവ അവിടുന്ന് അമ്പലപ്പുഴ പിടിച്ചടക്കിയതിനും തീപ്പെട്ടതിനും ഇടയ്ക്കാണു നമ്പിയാർ രചിച്ചതെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ "ഫണിപതിശയനനനന്തപുരേശ" നെ കവി നമസ്കരിക്കുന്നു. "വഞ്ചിമഹീപതി വരഗുണശേഖരനഞ്ചിതവിമലമഹാഗുണസഞ്ചയൻ" എന്നും മറ്റും തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനേയും പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ മഹാരാജാവു മാർത്താണ്ഡവർമ്മ തന്നെയാണെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി സംശയിക്കേണ്ടതില്ല. കുണ്ഡിനരാജാവായ ഭീഷ്മകനെന്ന വ്യാജത്തിൽ നമ്പിയാർ മേല്പടി കൃതിയിൽ മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭാരത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നു. "ശോഭാസമുദയപൂർണ്ണസുവർണ്ണതുലാഭാരാദിമഹാദാനങ്ങളും" എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നത് ആ മഹാരാജാവ് 925–928 ഈ കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ നടത്തിയ തുലാഭാരം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഷോഡശമഹാദാനങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ്. "മന്ത്രജപം ബഹുമുറജപമൊരുദശി" എന്ന വരിയിൽ സൂചിതമായ മുറജപം 931-ലേതായിരിക്കണം. അങ്ങനെ 931-ആണ്ടിടയ്ക്കാണ് പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം രചിച്ചതെന്നു തെളിയുന്നു. ഹരിണീസ്വയംവരത്തിന്റേയും ഹനൂമദുത്ഭവത്തിന്റേയും ആവിർഭാവത്തെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ കവി ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമി, തിരുവട്ടാറ്റ് ആദികേശവസ്വാമി, ശുചീന്ദ്രത്തു സ്ഥാണുമൂർത്തിയും തെക്കൻപെരുമാളും (വിഷ്ണു), കന്യാകുമാരി ഭഗവതി ഈ ദേവതകളെ നമസ്കരിക്കുന്നു. കൃഷ്ണലീലയിൽ സ്തുതിക്കുന്നതും പ്രായേണ ഈ ദേവതകളെത്തന്നെയാണ്. അതു കഴിഞ്ഞ്,

> "വേണാട്ടുകരനാട്ടിലിയലുമീശ്വരന്മാരു-
> മോണാട്ടുകരനാട്ടിലിയലുമീശ്വരന്മാരും
> ചേണാർന്നീടിന ദക്ഷിണോത്തരബിംബലീനാട്ടിൽ
> കാണാകുന്നൊരു ദേവാധീശന്മാർകളും പിന്നെ
> അമ്പലപ്പുഴ വാഴുമരവിന്ദാക്ഷനുമെന്റെ
> വമ്പിച്ച പരബ്രഹ്മസ്വരൂപികൾ വഴിപോലെ
> സമ്പന്നപ്രകാശത്തെ വരിച്ചു വഞ്ചിരാജന്റെ
> സമ്പത്തിന്നനുകൂലം പ്രകാശിച്ചു വിളങ്ങുന്നു.
> പാർത്താലത്ഭുതം ബാലമാർത്താണ്ഡക്ഷിതീശന്റെ
> വാർത്താവൈഭവമെല്ലാമോർത്താലന്തമില്ലേതും.
> മാർത്താണ്ഡപ്രതാപൻ ശ്രീമാർത്താണ്ഡാവനീചന്ദ്രൻ"

എന്നു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നു തെക്കുംകൂർ, വടക്കുംകൂർ, അമ്പലപ്പുഴ എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയതിനുമേലാണ് പ്രസ്തുതകൃതിയുടെ നിർമ്മിതി എന്നു വന്നുകൂടുന്നു. തെക്കുംകൂർ 925-ലും വടക്കുംകൂർ 927-ലുമാണ് പിടിച്ചടക്കിയത്. സഭാപ്രവേശത്തിൽ മാത്തൂരംബികയേയും ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിയേയും മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനേയുമാണ് വന്ദിക്കുന്നത്.

> "വഞ്ചിരാജകുലോത്തമൻ കുലശേഖരപ്പെരുമാളഹോ!
> വടിവിലടിയനു വിനകളൊഴിവതിനാശ്രയം പരമാശ്രയം
> സഞ്ചിതാഖിലകർമ്മധർമ്മസുനിർമ്മലാത്ഭുതപൗരുഷൻ
> സകലരിപുകുലശലഭദഹനമഹാനുഭാവസുപൂരുഷൻ
> വിക്രമാതിശയങ്ങൾകൊണ്ടരിനൃപതിരാജ്യമശേഷമേ
> ആക്രമിച്ചുടനാകവേ പരിപാലനേന മഹോത്സവം
> ശക്രലോകസമാനമാക്കിവരുത്തി വാണരുളീടിനാൻ
> അർക്കതുല്യഭുജപ്രതാപനശേഷഗുണനിധി പാതു മാം"

എന്നാണ് മാർത്താണ്ഡവർമ്മപ്രശസ്തി.

> "പത്മനാഭസമർപ്പിതാഖിലധനജനൻ ധരണീശ്വരൻ
> പത്മനാഭപുരാഖ്യമാകിന സത്മമാശു ചമച്ചുടൻ
> രാമലക്ഷ്മണജാനകീഹനുമൽപ്രതിഷ്ഠകൾചെയ്കയാൽ
> ക്ഷേമമൻപൊടു ഭൂമിവാസിജനത്തിനൊക്കെ വളർത്തുടൻ
> സകലജനധനവിഭവമനവധി സംഭരിച്ചരുളീടിനാൻ
> സകലഹരിപദഘടിതപടുമതി വഞ്ചിഭൂമിപുരന്ദരൻ"

എന്നു പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിൽ ഒരു പ്രസ്താവനയുണ്ട്. ഈ പ്രസ്താവനയിൽ പറയുന്ന തൃപ്പടിദാനം 925-ലാണല്ലോ നടന്നത്.

> "ഓർത്താലത്ഭുതമേവം പ്രസിദ്ധിശാലിയാം ബാല-
> മാർത്താണ്ഡാവനീപാലൻ ജയിക്കേണം ബഹുകാലം
> കാർത്തവീര്യനെപ്പോലെ ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠാനം
> പാർത്താലിക്ഷിതിതന്നിൽ മറ്റൊരുത്തർക്കെളുതല്ല"

എന്ന പൗണ്ഡ്രകവധത്തിലെ സൂചനയിലുള്ള ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠ 919-ലാണ് നടന്നത്. ഈ രണ്ടു കൃതികളുടെ നിർമ്മിതിയും 929-നുമേലാണെന്ന് ഊഹിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല. (16) ധ്രുവചരിതത്തിൽ പ്രകടമായി മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും "മാർത്താണ്ഡതുല്യനാം മാർത്താണ്ഡപുത്രജൻ" എന്നുള്ള വർണ്ണനയിൽനിന്നു കവി അദ്ദേഹത്തെ കടാക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അനുമാനിക്കാം. അതിലെ "ക്ഷേത്രം പണിയിച്ചു പാത്രങ്ങൾ തീർപ്പിച്ചു" തുടങ്ങിയ വരികൾ അവിടത്തെ രാജ്യഭാരത്തിന്റെ ഉപശ്ലോകനം തന്നെയാണെന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ചും സംശയിക്കുവാനില്ല. (17) നൃഗമോക്ഷത്തിന്റെ രചന മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തിലോ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തിലോ എന്നു ക്ലൃപ്തപ്പെടുത്തിപ്പറയാൻ നിർവ്വാഹമില്ല.

> "സകലനൃപകുലതിലകനിഹ കുലശേഖരപ്പെരുമാളഹോ!
> വഞ്ചിരാജവസുന്ധരാതലകലശജലധിസുധാകരൻ
> പത്മനാഭപുരേ വിളങ്ങിന പാർത്ഥിവാവലിസത്തമൻ"

എന്നീ വിശേഷണങ്ങൾ അവർക്കു രണ്ടുപേർക്കും യോജിക്കും. (18) കുംഭകർണ്ണവധവും നമ്പിയാർ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുമ്പോൾ രചിച്ച കൃതികളിൽ ഒന്നുതന്നെയാണ്. അതിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു ശ്രീപത്മനാഭസ്വാമിക്കും ശുചീന്ദ്രത്തു ശ്രീപരമേശ്വരനും തിരുവട്ടാറ്റ് ആദികേശവസ്വാമിക്കും പുറമേ കവി വർക്കല ജനാർദ്ദനനേയും തൃപ്പരപ്പു തുടങ്ങിയുള്ള പന്ത്രണ്ടു ശിവാലയങ്ങളിലെ മൂർത്തികളേയും വന്ദിക്കുന്നു. ആ തുള്ളൽ എഴുതിയത് എപ്പോളെന്നു ഖണ്ഡിച്ചുപറയുവാൻ തരമില്ലെങ്കിലും അതും മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്താണെന്നു തോന്നുന്നുണ്ട്.

933-നുമേൽ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തിൽ

(19) ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിൽ നമ്പിയാർ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനെ

> "അനന്തനൽപ്പുരംതന്നിലനന്തേ പള്ളികൊള്ളുന്നോ-
> രനന്തപത്മനാഭൻതാനനന്തപ്രാഭവത്തോടേ
> അനന്താലക്ഷ്മിമാരോടുമനന്താനന്ദസന്ദോഹം
> മനം തന്നിലിരുന്നോരു മഹാഭക്താവലിയോടും
> സമം തത്ര വിളങ്ങുന്ന സമസ്തസ്വാമി നാഥന്റെ
> സമഗ്രപ്രീതിസൽപാത്രം സമഗ്രശ്രീസമായുക്തൻ
> രാമതുല്യൻമഹാവഞ്ചിരാമവർമ്മേന്ദ്രഭൂപാലൻ
> കാമദൻ കോമളാകാരൻ കാമിനീമാനസമാരൻ
> യാമിനീശാനനൻ വീരൻ ഭൂമിദേവപ്രിയൻ ധീരൻ
> ഭൂരിസേനാപരീവാരൻ ഭൂഭുജാമേകമാധാരൻ
> വഞ്ചിമാർത്താണ്ഡവർമ്മശ്രീഭാഗിനേയൻ മഹാപുണ്യം
> സഞ്ചിതമഞ്ചിതമാക്കിസ്സന്തതംതാൻ ജയിക്കുന്നു"

എന്നു സ്തുതിക്കുന്നു. ഈ ഒരു തുള്ളലിൽ മാത്രമേ ആ മഹാരാജാവിന്റെ നാമധേയം പ്രത്യേകമായി സ്മരിച്ചു കാണുന്നുള്ളു.

ബാക്കിയുള്ള തുള്ളലുകൾ

നമ്പിയാരുടെ കൃതികളെന്നു പറയുന്നശേഷം തുള്ളലുകളിൽ (20) പുളിന്ദീമോക്ഷം (21) നാളായണീചരിതം (22) കീചകവധം ഇവ മൂന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റേതു തന്നെയെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ആദ്യത്തെ രണ്ടു കൃതികളിലും അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണൻ, തകഴി ശാസ്താവ്, കിള്ളിക്കുറിശ്ശി മഹാദേവൻ ഈ മൂന്നു ദേവന്മാരെയേ കവി സ്തുതിക്കുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ട് ഇവ നമ്പിയാർ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി താമസിക്കുന്ന കാലത്താണ് നിർമ്മിച്ചതെന്ന് ഊഹിക്കണം. രാജപ്രശസ്തി കാണാത്തത് അത്ര സാരമാക്കാനില്ല. കീചകവധത്തിൽ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമങ്ഗലത്തു ശിവനെയും അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനെയും മാത്രമേ കവി സ്മരിക്കുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ട് അതും അക്കാലത്തെ നിബന്ധനമെന്നുതന്നെ കണക്കാക്കാം. അതിൽ വിരോധമില്ല. (23) രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിൽ കുടമാളൂർ വേട്ടക്കൊരുമകനേയും അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനേയും വന്ദിക്കുന്നു. കുടമാളൂർത്തേവരെ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിരുന്നപ്പോളല്ലാതെ വർണ്ണിച്ചിരുന്നിരിക്കുകയില്ല. (24, 25) നളചരിതത്തിലും സന്താനഗോപാലം ഓട്ടൻതുള്ളലിലും കിള്ളിക്കുറിശ്ശിത്തേവരെ മാത്രമേ വന്ദിച്ചിട്ടുള്ളു. എങ്കിലും അന്തരങ്ഗപരിശോധനകൊണ്ട് അവ രണ്ടും നമ്പിയാരുടെ വാങ്മയങ്ങളാണെന്നു ഒരുവിധം തീർച്ചപ്പെടുത്താം. (26) ഇതുപോലെതന്നെയാണ് മാത്തൂർ ഭഗവതിയെമാത്രം വന്ദിക്കുന്ന സത്യാസ്വയംവരത്തിന്റെ അവസ്ഥയും. ഇനി വന്ദനങ്ങൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ചില തുള്ളലുകളുണ്ട്. അവയിൽ (27) അഹല്യാമോക്ഷം (28) സീതാസ്വയംവരം (29) രാവണോത്ഭവം (30) ബാലിവിജയം (31) ഹിഡിംബവധം (32) ബകവധം (33) പാത്രചരിതം ഓട്ടൻ (34) ബാണയുദ്ധം (35) ശീലാവതീചരിതം (36) ചന്ദ്രാങ്ഗദചരിതം (37) ഗോവർദ്ധനചരിതം (38) കാളിയമർദ്ദനം (39) രാമാനുചരിതം ഓട്ടൻ (40) നിവാതകവചവധം ഓട്ടൻ (41) ബാല്യുത്ഭവം (42) ദക്ഷയാഗം എന്നിവ നമ്പിയാരുടെ കൃതികളാണെന്നു സഹൃദയന്മാർക്ക് ഒരിക്കൽ വായിച്ചാൽപ്പോലും ബോധ്യമാകുന്നതാണ്.

35 നമ്പിയാരുടേതല്ലാത്ത തുള്ളലുകൾ

നളചരിതത്തിനും പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിനും ഹരി
ണീസ്വയംവരത്തിനും ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിനും ത്രിപു
രദഹനത്തിനും ഈരണ്ടു കളങ്ങളുണ്ടു്. ഒരു കളമെ
ന്നാൽ ഒരവസരത്തിൽ രങ്ഗപ്രവേശം ചെയ്യേണ്ട
ഭാഗം എന്നർത്ഥം. ഓരോ കഥയേയും ഓരോന്നായി
ത്തന്നെ കണക്കാക്കി ആകെ 56 തുള്ളലുകളാണ് റെ
ഡ്ഡിയാർ സമാഹരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. സുന്ദോപസുന്ദയുദ്ധം
അദ്ദേഹം മുദ്രണം ചെയ്തിട്ടില്ല. അതുംകൂടിചേർത്താൽ
അമ്പത്തേഴായി. അവയിൽ മുമ്പു നാമഗ്രഹണം ചെയ്ത
42 തുള്ളലുകളും തള്ളിയാൽ അവശേഷിക്കുന്നതു പതി
നഞ്ചു കഥകളാണല്ലോ. ആ തുള്ളലുകളെ നമ്പിയാരുടെ
കൃതികളായി ഗണിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. (1) നിവാത
കവചവധം ശീതങ്കനും (2) അംബരീഷ ചരിതവും കൊ
ല്ലം പതിനൊന്നാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ
ജീവിച്ചിരുന്ന പൂന്തോട്ടത്തു വലിയ ദാമോദരൻനമ്പൂരിയു
ടെ പ്രബന്ധങ്ങളാണ് (3) ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം പറയനിൽ
വെണ്മണി അച്ഛൻ നമ്പൂരിപ്പാടു നമ്പിയാരുടെ രീതിപി
ടിച്ചു അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനേയും തകഴി ശാസ്താവിനേയും
കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ശിവനേയും വാസുദേവപുരത്തു കൃഷ്ണനേ
യും വന്ദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതു കണ്ടു വായനക്കാർ
ഭ്രമിച്ചുപോകരുതു്. വെണ്മണിയുടെ ഇഷ്ടദേവത ഐരാ
ണിക്കുളത്തു് ശിവനാണ്. ആ ദേവനെ” തിരുവൈരകീ
ലതടാകവാസിമഹേശ്വരൻ” എന്ന് അദ്ദേഹം സ്മരിക്കു
ന്നതിനു പുറമേ 1055 മുതൽ 1060 വരെ തിരുവിതാം
കൂർ വാണിരുന്ന വിശാഖം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ
കല്പനയനുസരിച്ചാണ് താൻ ആ തുള്ളൽ രചിയ്ക്കുന്നതെ
ന്നു വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുമുണ്ടു്. ഗജേന്ദ്രമോക്ഷ
ത്തിന്റെ ആവിർഭാവം 1056-ലായിരുന്നു എന്നു നമുക്കു
മറ്റുപ്രകാരത്തിൽ അറിയുകയും ചെയ്യാം. (4) ഐരാവ
ണവധം രാമപുരത്തു വാരിയരുടെ വാങ്മയമാണെന്നു
മുൻപിലത്തെ അധ്യായത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. (5)
സ്വാരസ്യത്തിനു വളരെ കുറവുള്ള കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജ
യം നമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യനായ അമ്പയാറ്റുപണിക്കർ
എന്ന ഒരു കവിയുടെ കൃതിയാണ്. (6) ഐരാവതപൂജ
(7) സുന്ദരീസ്വയംവരം ഇവ മറ്റൊരു ശിഷ്യനായ കോ
യിപ്പുറത്തു പണിക്കരുടെ കൃതിയാണെന്നു പറയുന്നു.
പണിക്കർ ചങ്ങനാശ്ശേരിത്താലൂക്കിന്റെ കിഴക്കുഭാഗ
ത്തുള്ള ചിറക്കടവു പകുതിയിൽ കുവത്താഴ എന്നുകൂടി
പേരുള്ള ശിവക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന
കോയിപ്പുറത്തു് എന്ന ഭവനത്തിൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹ
ത്തിന്റെ പേരെന്തെന്നറിയുന്നില്ല. അദ്ദേഹം കൊടുങ്ങ
ല്ലൂർ ഭഗവതിയുടെ ഭക്തനും ഒരു നല്ല മന്ത്രവാദിയുമാ
യിരുന്നു. സുന്ദരീസ്വയംവരത്തിൽ ശ്രീകുരുംബവാസി
നി (കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതി) യേയും, ശൃംഗാലയ (ശൃംഗ
പുരം, ചിങ്ങപുരത്തുതളി, കൊടുങ്ങല്ലൂരിലെ ഒരു ശിവ
ക്ഷേത്രം) വാസിയായ ശിവനേയും നമസ്കരിക്കുന്നു
ണ്ടു്. ഇവ കൂടാതെ രാമാനുചരിതം എന്ന പേരിൽ ഒരു
ഓട്ടൻതുള്ളൽ അദ്ദേഹവും രചിയ്ക്കുകയുണ്ടായി എന്നും
അതിൽ” മൂന്നു തിരിഞ്ഞൊരു മുപ്പറമുള്ളീദ്ധന്യാത്മാവേ
മോഹിച്ചും പോയ്” എന്ന ഈരടി നമ്പിയാർ വായിച്ച
പ്പോൾ അതിലെ അശ്ലീലത്വം പരിഹരിക്കുന്നതിനുവേ
ണ്ടി “മൂന്നു തിരിഞ്ഞൊരു മുക്കാൽനാഴിക ധന്യാത്മാവേ
മോഹിച്ചുംപോയ്” എന്നു തിരുത്തിക്കൊടുത്തുവെന്നും
ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. ദക്ഷയാഗം പണിക്കരുടെ വാങ്മയ
മാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും എനിക്ക് അതു
സമ്മതിക്കുവാൻ തോന്നുന്നില്ല. (8) ലങ്കാമർദ്ദനത്തിൽ
വില്വാദ്രിനാഥനായ ശ്രീരാമൻ, ഗുരുവായൂരപ്പൻ, അമ്പ
ലപ്പുഴക്കൃഷ്ണൻ ഹരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്നീ ദേവന്മാ
രെയാണ് കവി നമസ്കരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. കവിതയ്ക്കു ഗണ
പതിപ്രാതൽ മുതലായ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ ഫലിതവും
ചമൽക്കാരവുമുണ്ടെങ്കിലും എഴുത്തച്ഛന്റെ അധ്യാത്മരാ
മായണത്തെ ചില ഈരടികളിൽ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയ്ക്കു
യോജിക്കാത്ത വിധത്തിൽ കവി ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു.
അതിനുപുറമെ ശീതങ്കനിൽ പ്രയോഗിക്കാറുള്ള കൃശമ
ധ്യാവൃത്തം ഈ ഓട്ടൻതുള്ളലിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്.
ഇന്ദുവദനയ്ക്കു പ്രവേശമനുവദിച്ചുകാണുന്നതു് ഈ തുള്ള
ലിലെ മറ്റൊരു വൈജാത്യമാണ്. ഈ കാരണങ്ങളാൽ
പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ കർത്തൃത്വം അജ്ഞാതനാമാവായ
മറ്റൊരു കവിയിൽ ആരോപിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. (9)
കിർമ്മീരവധം (10) ദുര്യോധനവധം (11) അന്തകവധം
(12) പ്രഹ്ലാദചരിതം (13) പാത്രചരിതം ശീതങ്കൻ (14)
പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം (15) ധേനുകവധം എന്നീ തുള്ളലു
കൾ നമ്പിയാരുടേതല്ലെന്നു പറയത്തക്കവണ്ണം അത്ര
മാത്രം നിർജ്ജീവങ്ങളാണ്. നമ്പിയാർ ആകെക്കൂടി 64
തുള്ളലുകൾ രചിച്ചതായി ഐതിഹ്യമുണ്ടെങ്കിലും അവ
യിൽ നാല്പതോ നാല്പത്തഞ്ചോ തുള്ളലുകളിലധികം
നമുക്കു കിട്ടീട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല.

36 നമ്പിയാരുടെ തുള്ളലുകളുടെ വിഭാഗഗണനന

മേൽപ്രസ്താവിച്ച നാൽപത്തിരണ്ടു കഥകളിൽ പ്രദോഷ മാഹാത്മ്യം, കിരാതം, രുഗ്മിണീസ്വയംവരം, ഘോഷയാത്ര, കർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയം, സ്യമന്തകം, രാമാനുചരിതം, നളചരിതം, അഹല്യാമോക്ഷം, ബാണയുദ്ധം, പാത്രചരിതം, സന്താനഗോപാലം, സീതാസ്വയംവരം, ശീലാവതീചരിതം, രാവണോത്ഭവം, ബാലിവിജയം, സത്യാസ്വയംവരം, ചന്ദ്രാങ്ഗദചരിതം, ഹിഡിംബവധം, ബകവധം, ഗോവർദ്ധനചരിതം, നിവാതകവചവധം ഇവ ഓട്ടൻതുള്ളലുകളും; കല്യാണസൗഗന്ധികം, ഹരിണീസ്വയംവരം, ധ്രുവചരിതം, കൃഷ്ണലീല, ബാല്യുത്ഭവം, കാളീയമർദ്ദനം, ഗണപതിപ്രാതൽ, ഹനുമദുത്ഭവം, പൗണ്ഡ്രകവധം, നൃഗമോക്ഷം ഇവ ശീതങ്കൻതുള്ളലുകളും; സഭാപ്രവേശം, ത്രിപുരദഹനം, കുംഭകർണ്ണവധം, ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം, പുളിന്ദീമോക്ഷം, നാളായണീചരിതം, പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം, ദക്ഷയാഗം, കീചകവധം, സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം ഇവ പറയൻതുള്ളലുകളുമാകുന്നു. ഈ കൃതികളെല്ലാം കവനവിഷയത്തിൽ സമസ്കന്ധങ്ങളെന്നു പറയുവാൻ പാടില്ല. ഓട്ടനിൽ ഘോഷയാത്രയും ശീതങ്കനിൽ ഹരിണീസ്വയംവരവും പറയനിൽ സഭാപ്രവേശവും മികച്ചുനില്ക്കുന്നു. നളചരിതത്തിലും ശീലാവതീചരിതത്തിലും നമ്പിയാരുടെ പൂർവ്വകൃതികളായ നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിന്റേയും ശീലാവതിയുടേയും അനുരണനം കേൾക്കാവുന്നതാണ്. പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം, ചന്ദ്രാങ്ഗദചരിതം, പുളിന്ദീമോക്ഷം ഇവ ശിവപുരാണത്തിൽ നമ്പിയാർ തന്നെ അനുകീർത്തനംചെയ്തിട്ടുള്ള കഥകളാണ്. ചന്ദ്രാങ്ഗദചരിതത്തിലെ ഇതിവൃത്തം സോമവാരവ്രതമാഹാത്മ്യമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

37 തുള്ളൽക്കഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം

കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ തുള്ളൽക്കഥകൾ രചിച്ചതു ശ്രോതാക്കളെ ആസ്തികന്മാരും ഈശ്വരഭക്തന്മാരും സദാചാരനിരതന്മാരുമാക്കിത്തീർക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിമാത്രമായിരുന്നു. പല പ്രകാരത്തിലുള്ള അപഥസഞ്ചാരം അദ്ദേഹം തന്റെ ചുറ്റുപാടുമുള്ള വ്യക്തികളിലും സമുദായങ്ങളിലും രൂഢമൂലമായിക്കണ്ടു. ആത്മനാശഫലമായ ആ പ്രയാണത്തിൽനിന്നു സകല കേരളീയരേയും ആവുന്നിടത്തോളം പിൻതിരിപ്പിച്ചു. ധർമ്മത്തിൽ അവർക്കു അഭിരുചി വളർത്തി, തദ്വാരാ ഉത്തമമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനു അവർക്കു പ്രചോദനം നല്കി കുറേക്കാലം ലോകസേവനം ചെയ്യണമെന്ന് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. അതിന് ഒരു കവിയുടെ നിലയിൽ താൻ സ്വീകരിക്കേണ്ട മാർഗ്ഗം ഏതായിരിക്കണമെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹത്തിനു യാതൊരു സംശയവും തോന്നിയില്ല. താൻ ഒരു വലിയ സംസ്കൃതകവിയായിരുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത അദ്ദേഹം ചില തുള്ളലുകളിലും അങ്ങിങ്ങു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, സഭാപ്രവേശത്തിൽ ഒരു ബ്രഹ്മണനെക്കൊണ്ടും ത്രിപുരദഹനത്തിൽ പിശാചുക്കളെക്കൊണ്ടും പ്രാകൃതകവിത ചൊല്ലിക്കുമ്പോൾ നാം അവയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കാണുന്നതു് ഉഷാനിരുദ്ധത്തിന്റേയും കംസവധത്തിന്റേയും കർത്താവിനെത്തന്നെയാണ്. എങ്കിലും സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു സംസ്കൃതഭാഷാജ്ഞാനം ഇല്ലായിരുന്നതിനാൽ തന്റെ ഉദ്ദേശത്തിനു മലയാളം – അത്യന്തം ലളിതമായ നാടോടിമലയാളം – മാത്രമേ പ്രയോജനപ്പെടുകയുള്ളു എന്ന് ആ മഹാകവി മനസ്സിലാക്കി. ഇതിവൃത്തത്തിന് ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിലെ കഥകൾതന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണെന്നും അല്ലെങ്കിൽ തന്റെ കൃതികളിൽ ആരെങ്കിലും ശ്രദ്ധിയ്ക്കുകയോ അവയ്ക്കു ധർമ്മോപദേശം ചെയ്യാനുള്ള കലീനത സിദ്ധിക്കുകയോ ചെയ്യുകയില്ലെന്നും ആ സൂക്ഷ്മദർശി ധരിച്ചു. ഇടയ്ക്കു പരിതഃസ്ഥിതികളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ചില ഉപകഥകൾകൂടി അങ്ങിങ്ങു ചേർത്തു് അവയ്ക്കു മോടിപിടിപ്പിയ്ക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം കരുതി. കേരളത്തെ അധിവസിക്കുന്ന വിഭിന്നജാതിക്കാരിലും വ്യക്തികളിലും എങ്ങനെയാണ് ദുരാചാരവൈമുഖ്യം ജനിപ്പിക്കേണ്ടതു് എന്ന പ്രശ്നത്തിനും അദ്ദേഹത്തിനു അസന്ദിഗ്ദ്ധമായ സമാധാനമുണ്ടായിരുന്നു. പൂർവ്വകഥകളെ പ്രതിപാദിക്കുക എന്ന വ്യാജത്തിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിലും ഇതരലോകത്തിലും ഭാരതത്തിലെ വിവിധ ദേശങ്ങളിലും കേരളീയരെത്തന്നെ പ്രധാനമായി വർണ്ണിക്കുക; അവരുടെ സ്വഭാവദോഷങ്ങളെത്തന്നെ നിശിതമായി അധിക്ഷേപിക്കുക; എന്നാൽ ആ അധിക്ഷേപം ആരും ചിരിച്ചു പോകത്തക്ക വിധത്തിലുള്ള ഫലിതവചനങ്ങളിൽ പൊതിഞ്ഞു മസൃണതയും മാധുര്യവും കലർത്തി അവരുടെ മുന്നിൽ സമർപ്പിച്ച് അവരെക്കൊണ്ട് അതു് ആസ്വദിപ്പിക്കുക—ഇത്തരത്തിൽ സരളവും സാധകവുമായ ഒരു കവനരീതിയാണ് അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചതു്. നമ്പിയാർതന്നെ ചിലതെല്ലാം തദ്വിഷയകമായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

> “ഭാഷയായ്പ്പറവാനുമടിയനു സംസ്കൃതത്തിലുമൊന്നുപോൽ
> ദോഷഹീനപടുത്വമല്പമുദിപ്പതുണ്ടിവിടെന്നതിൽ
> ശേഷിയില്ല ഭടജ്ജനങ്ങൾ ധരിച്ചിടാ കടുസംസ്കൃതം
> ഭാഷയായ്പ്പറയാമതിൽച്ചില ദൂഷണം വരുമെങ്കിലും”

എന്നു കീചകവധത്തിലും

> “സജ്ജനത്തിനു സംസ്കൃതക്കവി കേൾക്ക കൗതുകമെങ്കിലും
> ദുർജ്ജനത്തിനതിങ്കലൊരു രസമേശുകില്ലതുകാരണം
> ഭടജനങ്ങടെ സഭയിലുള്ളൊരു പടയണിക്കിഹ
> ചേരുവാൻ
> വടിവിയന്നൊരു ചാരുകേരളഭാഷതന്നെ ചിതംവരൂ.
> കടുപടെപ്പട്ടുകഠിനസംസ്കൃതവികടകടുകവി കേറിയാൽ
> ഭടജനങ്ങൾ ധരിക്കയില്ല; തിരിക്കുമൊക്കെയുമേറ്റടൻ;
> ഭാഷയേറിവരുന്ന നല്ല മണിപ്രവാളമതെങ്കിലോ
> ദൂഷണം വരുവാനുമില്ല; വിശേഷഭൂഷണമായ്വരും.
> വേഷസംഗതിയോടു ചേർന്നൊരു ഭാഷ വേണമതെങ്കിലേ
> ശേഷമുള്ള ജനത്തിനും പരിതോഷമെന്നു വരൂ ദൃഢം”

എന്നു സഭാപ്രവേശത്തിലും

> “ചിരിക്കുന്ന കഥകേട്ടാലിരിക്കുമായതല്ലെങ്കിൽ-
> ത്തിരിക്കുമങ്ങനെ ഭാവിച്ചിരിക്കുന്ന ഭടന്മാരെ
> ചിരിക്കാതെ രസിപ്പിക്കാനൊരിക്കലുമെളുതല്ലെ-
> ന്നിരിക്കുന്നെങ്കിലമ്മാത്രമുരയ്ക്കാമെന്നതേ വേണ്ടു”

എന്നു കുംഭകർണ്ണവധത്തിലും

> “കലികാലങ്ങളിലുള്ള കാണികൾക്കു കഥ കേട്ടാൽ
> ഫലിതമുള്ളതേ നല്ലു പലർക്കുമങ്ങനെതന്നെ.
> വലിപ്പമുള്ളവർകൾക്കും വയസ്സു ചെന്നവർക്കും നൽ-
> ക്കുലത്തിലുള്ളവർകൾക്കും നാരിമാർക്കും ശിശുക്കൾക്കും
> ചിരിപ്പാൻ സംഗതിയുള്ള കവികൾ ചൊല്ലിയെങ്കിൽക്കേ-
> ട്ടിരിപ്പാനാഗ്രഹമുണ്ടാമെന്നിയേ സൽക്കഥ കേട്ടാൽ
> തിരിപ്പാനെന്തൊരു മാർഗ്ഗമെന്നു നോക്കുന്നവരേറും.
> മരിപ്പാനൊട്ടടുത്താലും മാധവന്റെ പദാംഭോജം
> സ്മരിപ്പാൻ ഭാവമില്ലാർക്കുമെന്തൊരു നിർമ്മരിയാദം?”

എന്നു ഹനുമദുത്ഭവത്തിലും

> “ഹാസത്തിന്നൊരു മാർഗ്ഗം ചില ദിക്കിലതും വേണം
> പ്രാസത്തിന്നൊരേടത്തും കുറവില്ലാതിരിക്കേണം.
> … … …
> മെച്ചത്തിലൊരു കഥ പറവാനാഗ്രഹമെങ്കി-
> ലിഛയ്ക്കു ചേർന്നപോലെ താളവും മേളവും വേണം.
> കഥയിൽസ്സംഗതി ചേർത്തു കഥിക്കുമ്പോളതിൽക്കൂടി-
> ക്കഥിക്കേണ്ടിവരും കുത്തുകവികളും ചില ദിക്കിൽ.
> അതുകൊണ്ടു ഭവാന്മാർക്കു വൈരമേതും ഭവിക്കൊല്ല
> ഹിതജ്ഞന്മാരറിഞ്ഞെല്ലാം സഹിക്കേണം;
> വണങ്ങുന്നേൻ”

എന്നു പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിലുമുള്ള വചനങ്ങൾ നോക്കുക. നമ്പിയാർക്കു പരപ്പും ആഴവുമുള്ള പ്രകൃതിനിരീക്ഷണപാടവം, വിവിധജനങ്ങളുടെ മനോവൃത്തികളെ അവയുടെ വിശ്വതോമുഖമായ രൂപത്തിൽ ഗ്രഹിക്കുന്നതിനുള്ള വൈഭവം, അവരുടെ കുറവും കുറ്റവും താഴ്ചയും വീഴ്ചയും അതിലേക്കു പ്രത്യേകമായുള്ള ഏതോ ഒരു നൂതനേന്ദ്രിയംകൊണ്ടെന്നപോലെ കണ്ടുപിടിച്ച് അവയെ അപഹസിയ്ക്കുവാനുള്ള പ്രാഗൽഭ്യം, വസ്തുതത്ത്വപ്രതീതി പരിപൂർണ്ണമായി ജനിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ അതിന്റെ സകല ഘടകാംശങ്ങളേയും യഥോചിതം വ്യൂഹനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നൈപുണ്യം ഇത്യാദി സിദ്ധികൾ നൈസർഗ്ഗികങ്ങളായിരുന്നു. അവ ചാക്കിയാന്മാരുമായുള്ള സംസർഗ്ഗം നിമിത്തം അത്യധികമായ പരിപുഷ്ടിയെ പ്രാപിച്ചു എന്നു മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ സിദ്ധികളോടുകൂടി അവയുടെ പ്രകാശനത്തിന് ആവശ്യകമായ മുഗ്ദ്ധഭാഷയും സ്വാധീനമായപ്പോൾ അദ്ദേഹം താൻ സങ്കല്പിച്ച പുതിയ സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതൃത്വത്തിനു സർവഥാ അർഹത്തമനായിത്തീർന്നു.

രാഘവീയത്തിലേയും സീതാരാഘവത്തിലേയും രാമപാണിവാദനെയല്ല നാം നളചരിതത്തിലും ശിവപുരാണത്തിലും കാണുന്നതെന്നു മുൻപു് പറഞ്ഞുവല്ലോ. തന്റെ വ്യാകരണപാണ്ഡിത്യവും മറ്റും വരാകിയായ കൈരളിക്കു വഹിക്കുവാൻ ശക്തിയില്ലെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. സംസ്കൃത്തിലെ ശബ്ദശുദ്ധി ഭാഷയിൽ അത്രതന്നെ പരിപാലിക്കണമെന്നു് അക്കാലത്തു് ആർക്കും നിഷ്കർഷയില്ലായിരുന്നതിനാൽ, ആ സാമാന്യനിയമത്തിന്നു് അദ്ദേഹവും വിധേയനായി. ദൃശ്യപ്രബന്ധങ്ങളായ ആട്ടക്കഥകളും തുള്ളൽക്കഥകളും രചിക്കുമ്പോൾ കിളിപ്പാട്ടുകളിലെ രാമപാണിവാദനു പിന്നെയും പല പടികൾ താഴോട്ടേയ്ക്കു വാങ്ങിവരണമെന്നു സ്വാഭാവികമായിത്തോന്നി. ആ പ്രബന്ധങ്ങൾ അഭിനയിക്കേണ്ടതു പ്രായേണ അവ്യുൽപന്നന്മാരാണെന്നും സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾപോലും അവർക്കു് ഏറെക്കുറെ അർത്ഥാവബോധമുണ്ടാക്കത്തക്ക വിധത്തിലേ രചിക്കാവൂ എന്നും അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണു് ശംബരവധം തുടങ്ങിയ ആട്ടക്കഥകളിലും തുള്ളൽക്കഥകളിലും അദ്ദേഹം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ സാമാന്യേന നിർഗ്ഗുണങ്ങളായി കാണുന്നതു് എന്നു ഞാൻ ഊഹിക്കുന്നു. തുള്ളൽക്കഥകളിലെ പദപ്രയോഗത്തിൽ നമ്പിയാർ ഉച്ഛൃംഖലനായിക്കാണപ്പെടുന്നു. ശാസ്ത്രദൃഷ്ട്യാ സമാധേയങ്ങളല്ലാത്ത അനേകം ശബ്ദങ്ങൾ അവയിലുണ്ടു്. എങ്കിലും അത്തരത്തിലുള്ള വൈകല്യങ്ങളെല്ലാം അവയിലെ കവിതയുടെ ലാളിത്യാദിഗുണങ്ങളിൽ അസ്തമിതങ്ങളായിപ്പോകുന്നു. നമ്പിയാർ തുള്ളൽക്കഥകളിൽ സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലെ നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നു് ആശയങ്ങൾ അവസരോചിതമായി പരാവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ആ പരാവർത്തനത്തിനു മൂലത്തെക്കാൾ പലപ്പോഴും മാധുര്യം കൂടിനില്ക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനു സഹൃദയഹൃദയം തന്നെയാണു് സാക്ഷി.“കർണ്ണാരുന്തുദമന്തരേണ രടിതം ഗാഹ സ്വ കാക! സ്വയം” എന്ന ശ്ലോകം കിരാതത്തിലും “ചീയതേ ബാലിശസ്യാപി ” എന്ന ശ്ലോകം സ്യമന്തകത്തിലും അദ്ദേഹം എങ്ങനെ തർജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു പരിശോധിച്ചാൽ മതി. ഭാഷയെ മസൃണീകരിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ച അനേകം ഉപായങ്ങളിൽ അതിപ്രധാനമെന്നു് എനിക്കു തോന്നീട്ടുള്ളതു ഭാഷാശൈലികളുടേയും ലോകോക്തികളുടേയും നിരന്തരവും നിഷ്പ്രയാസവുമായ വർഷമാണു്. ഈ വിഷയത്തിൽ സരസ്വതി അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ മറ്റൊരു കേരളീയ കവിയേയും അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല.

39 പ്രതിപാദനരീതി

നമ്പിയാർ താൻ കണ്ടറിഞ്ഞ വിഷയങ്ങളെമാത്രം അനുഭവസ്ഥന്റെ നിലയിൽ പ്രതിപാദിക്കുക എന്നത് ഒരു വ്രതംപോലെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തുള്ളലുകൾക്ക് ഏത് അനുവാചകന്റെ ഹൃദയത്തേയും തന്മയീഭവിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ആത്മവീര്യം അനായാസേന സിദ്ധിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം തന്റെ ഇതരഭാഷാകൃതികളിലെന്നപോലെ തുള്ളൽക്കഥകളിലും സ്വഭാവോക്തി, ദൃഷ്ടാന്തം, അർത്ഥാന്തരന്യാസം എന്നീ അലങ്കാരങ്ങളെയേ അധികമായി പ്രയോഗിയ്ക്കുന്നുള്ളു. അവകൊണ്ടു തന്റെ വർണ്ണനങ്ങൾക്കും സംഭാഷണങ്ങൾക്കും തികച്ചും ഒരു കേരളീയച്ഛായ വരുത്തുവാൻ സാധിയ്ക്കുമെന്നുള്ളതാണ് അതിനു കാരണം.

1 “കട്ടിലു കണ്ടു പനിച്ചാൽ കണക്കല്ല;
കിട്ടുമെന്നാകിലേ മോഹം തുടങ്ങാവൂ” (ധ്രുവചരിതം)
2 “ഉപ്പു ചുമന്നുനടക്കുന്നവനൊരു
കപ്പലു കടലിലിറക്കാൻ മോഹം” (രുക്മിണീസ്വയംവരം)
3 “എമ്പ്രാനല്പം കട്ടുഭുജിച്ചാ-
ലമ്പലവാസികളൊക്കെക്കക്കും” (സ്യമന്തകം)
4 “കൊന്നതിനെക്കാൾക്കോതചിറക്കൽ-
ച്ചെന്നു വിളിക്കുന്നതു ബഹുദുഃഖം” (രാമാനുചരിതം)
5 “ഇഷ്ടമാടിക്കനിഞ്ഞു ചോറിട്ടു കൈക്കു കടിക്കുന്ന
പട്ടികൾക്കു കൊടുക്കുന്ന യഷ്ടികൾക്കു നമസ്ക്കാരം”
(സഭാപ്രവേശം)
6 “കാലത്തേ തുഴയാഞ്ഞാൽ കടവിൽച്ചെന്നടുക്കില്ല
കാലൻവന്നടുക്കുമ്പോൾക്കടാക്ഷിച്ചാൽ ഫലമില്ല”
(നാളായണീചരിതം)
7 “കണ്ണടച്ചങ്ങിരുട്ടാക്കി നടന്നാൽ മറ്റു ലോകർക്കു
കണ്ണുകാണാതാകയില്ല താൻ മറിഞ്ഞു കുണ്ടിൽ വീഴും”
(പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം)
8 “ഉറക്കത്തിൽപ്പണിക്കത്തം തനിക്കുമില്ലെനിക്കുമി-
ല്ലറക്കൊട്ടിലകംപുക്കാൽ നമ്മളെല്ലാമൊന്നുപോലെ”
(സഭാപ്രവേശം)

ഇത്യാദി പംക്തികളുടെ സ്വാരസ്യബീജം പ്രകൃതത്തിൽ പരിശോധനാർഹമാണ്. എവിടെച്ചെന്നാലും അദ്ദേഹം തന്റെ നാട്ടിലെ കാര്യങ്ങളെയേ പ്രതിപാദിക്കുകയുള്ളു. അതിനാണ് അദ്ദേഹത്തിന് സർവ്വോപരി സാമർത്ഥ്യവുമുള്ളത്. പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ കുണ്ഡിനദേശത്തിലെ രാജാവിന്റെ രാജ്യഭാരം വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ അതു മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ രാജ്യഭരണമായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു. ആ രാജ്യം പിതാവിൽ നിന്ന് അപഹരിച്ച സാല്വനിൽനിന്ന് അതു വീണ്ടും സ്വായത്തമാക്കുവാൻ പോകുന്ന ധർമ്മഗുപ്തൻ അവിടത്തെ ജനങ്ങളോടു പറയുന്നത്.

“അമ്പലവാസികളെമ്പ്രാന്തിരിമാ-
രായുധമില്ലാത്തൊരു നായന്മാർ
അങ്ങനെയുള്ളവരെല്ലാം വിരവിനൊ-
ടങ്ങൊരു നാട്ടിനു മാറിക്കൊൾവിൻ”

എന്നാണ്. കാർത്തവീര്യവിജയത്തിൽ രാവണൻ തന്റെ മന്ത്രിയായ ചിത്രയോധി മുഖേന അർജ്ജുനനോടു കേരളത്തിലെ ഒരു രാജാവു മറ്റൊരു രാജാവിനോടെന്നപോലെ

“വിളവിൽപ്പാതി നമുക്കു തരേണം
മുളകു സമസ്തവുമർപ്പിക്കേണം
തെങ്ങുകവുങ്ങുകൾ മാവും പ്ലാവും
എങ്ങുമെനിക്കിഹ കണ്ടെഴുതേണം”

എന്നും മറ്റും ആജ്ഞാപിക്കുന്നു. ബാണന്റെ രാജധാനിയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പട ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ “വടിയിങ്ങോട്ടെടു കുഞ്ഞിപ്പെണ്ണേ, വടി ഞാനിവിടെ കണ്ടില്ലെന്നും, പിടലിക്കൊന്നുതരുന്നുണ്ടെന്നും” പലായനത്തിനുള്ള ത്വരയിൽ ഗൃഹനാഥനും ഭാര്യയുമായി ഒരു ചില്ലറ ശണ്ഠ നടക്കുന്നു. കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ

“കാരിയക്കാരുണ്ടു മേനോക്കിയച്ചനു-
ണ്ടാരിയപ്പട്ടരച്ചന്മാർ പലരുണ്ട്;
കോയിമ്മമാരുണ്ടടുക്കളക്കാരുണ്ട്;
നായന്മാരായുള്ളകമ്പടിക്കാരുണ്ട്;
ലന്തക്കുഴൽക്കാർ പതിനെട്ടു പുള്ളിയു-
ണ്ടന്തണന്മാരും പ്രഭുക്കളും ഭൃത്യരും
ചന്തമേറീടും പണിക്കരച്ചന്മാരും”

എന്നു അളകാപുരിയിലെ പ്രാഭവം വർണ്ണിതമായിരിക്കുന്നു. രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിൽ കുണ്ഡിനപുരത്തേക്കു പോകുവാൻ ബലഭദ്രൻ പടകൂട്ടുമ്പോൾ

“ആയുധപാണികളായിട്ടനവധി
നായന്മാരുമമാത്യന്മാരും
കാര്യസ്ഥന്മാരെജമാനന്മാ-
രായിരമായിരമാൾക്കധിപന്മാർ” മാത്രമല്ല.
പട്ടാണികൾ പല കുതിരക്കാരും
കോട്ടപ്പടിയിൽക്കാവൽക്കാരും

കാട്ടാളന്മാർ മുക്കോപ്പരിഷകൾ
കോട്ടക്കാരന്മാരും പലവക
നസ്രാണികളും ജോനകർ പത്തു സ-
ഹസ്രാധികമിഹ വന്നീടേണം”

എന്നു കല്പന കൊടുക്കുന്നു. നളചരിതത്തിൽ ദേവേന്ദ്രൻ നളനോടു തന്റെ ധനങ്ങൾ കല്പവൃക്ഷത്തിൽ വിളഞ്ഞതാണെന്നു പറയുമ്പോൾ ആ അവസരം ദുഷ്പ്രഭുക്കന്മാരെ അവഹേളനം ചെയ്യുവാൻ കവി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നു.

“ചുങ്കമെടുത്തും പിഴ ചെയ്യിച്ചും
ശങ്കവെടിഞ്ഞു ഗൃഹങ്ങൾ കവർന്നും
വൻകരമേൽ മരുവുന്ന ജനത്തിനു
സങ്കടമന്നന്നുളവാക്കിച്ചും
കമ്പോളത്തിലിരിക്കുന്നവരൊടു
വൻപു പറഞ്ഞു പിടിച്ചുപറിച്ചും
പമ്പെഴുതിച്ചും വിരൽമുക്കിച്ചും
മുമ്പിൽ വരുത്തിപ്പണമൊപ്പിച്ചും
കൈക്കാണത്തിനു കണ്ണുനയിട്ടും
കൈക്കൽ വരുത്തിയതല്ലവയൊന്നും”

എന്നാണ് അവയുടെ ആഗമത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിശദീകരണം. ഘോഷയാത്രയിൽ ചിത്രസേനനെന്ന ഗന്ധർവ്വന്റെ ആക്രമണത്തിൽനിന്നു ഭയപ്പെട്ടോടുന്ന കൗരവസേനയെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു ഭാഗമാണ് ചുവടെ ഉദ്ധരിക്കുന്നത്.

“കലയും മാനും വരുമൊരു മാർഗ്ഗേ
വലയും കെട്ടിക്കാട്ടാളന്മാർ
മലയിലൊളിച്ചിഹ പാർക്കുന്നേരം
വലയിൽച്ചെന്നുവലഞ്ഞാനൊരുവൻ.
വലയിൽപ്പെട്ടതു കണ്ടൊരു വേടൻ
കലയെന്നോർത്തൊരു ബാണമയച്ചാൻ.
തലയിൽച്ചെന്നു തറച്ചതു കണ്ടാ
മലയൻ വന്നിഹ നോക്കുന്നേരം
കലയല്ലിവനൊരു വലിയൊരു തടിയൻ
മലയാളത്തിലെ മാനുഷനൊരുവൻ” .

ഏതു തുള്ളൽ നോക്കിയാലും ഈ വിജാതീയമായ പ്രതിപാദനസമ്പ്രദായത്തിന് ഉദാഹരണങ്ങൾ സമൃദ്ധമായി കാണാം. കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ ഹനുമാനെ ഒരു മൂത്തകുരങ്ങായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നത് എത്ര സ്വഭാവോചിതമായ രൂപത്തിലാണെന്നു നോക്കുക.

“. . . . . കൈകളും കാലും
കുഴഞ്ഞു വാലുമക്കാലും മെലിഞ്ഞു കൈകളെക്കൊണ്ടു
ചൊറിഞ്ഞു രോമമെപ്പേരും കൊഴിഞ്ഞു മേനിയും ചുക്കി-
ച്ചുളിഞ്ഞു കണ്ണിനു കാഴ്ച കുറഞ്ഞു പീളയും വന്നു
നിറഞ്ഞു താൻ വഴിയിൽച്ചെന്നുറച്ചു നേത്രവും ചിമ്മി-
ശ്ശയിച്ചു മൂന്നു ലോകങ്ങൾ ജയിച്ചുള്ള മഹാവീരൻ.”

ഉപമകൾ മഹാകവി സൃഷ്ടിക്കുന്നതും പ്രായേണ തന്റെ നിത്യപരിചയത്തിൽപ്പെട്ട വസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടാണ്. നർമ്മദാനദിയിൽ വെള്ളം പൊങ്ങിയപ്പോൾ ആറ്റുമണലിൽ തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന രാവണൻ “ഇരുപതു തണ്ടുകൾ വച്ചു മുറുക്കിയ പെരിയൊരു വഞ്ചികണക്കേ” ഒരുവിധത്തിൽ കരപറ്റുന്നു. രാവണൻ കാർത്തവീര്യന്റെ കൈകളെ “പേരാൽതന്നുടെ വേടുകണക്കേ പെരുതെങ്കിലുമൊരു ഫലമില്ലേതും” എന്ന് അപലപിക്കുന്നു. “കാറ്റുകൾ തട്ടിക്കരപറ്റീടുമൊരാറ്റിലെ വെള്ളത്തിരകൾ കണക്കേ” യും “നീറ്റിൽ നടക്കും മുതലകൾ പോലെ” യും യുദ്ധത്തിനു വരുന്ന ഭടന്മാരെ വർണ്ണിക്കുന്നു. “കറിക്കു ചക്ക കണ്ടിക്കും കണക്കേ കായമെപ്പേരും നുറുക്കുന്ന” വരാണ് നമ്പിയാരുടെ യോദ്ധാക്കൾ. “വണ്ണൻ വാഴ കണക്കു വളർന്നൊരു പൊണ്ണത്തടിയ” നാണ് ദുര്യോധനന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഭീമസേനൻ.

ഈ വിനോദപ്രസ്ഥാനം പൂർവ്വകവികൾക്ക് അവിജ്ഞാതമായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. രാമായണം, ഭാരതം, നൈഷധം മുതലായ ഭാഷാചമ്പുക്കളിലെ ഗദ്യങ്ങളിൽ ഇതിനു ധാരാളമായി പ്രവേശമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു വായനക്കാരെ അനുസ്മരിപ്പിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ. നമ്പിയാർ പ്രസ്തുത മാർഗ്ഗത്തിനു വീതി കൂട്ടുകയും വെടിപ്പു വരുത്തുകയും ചെയ്ത്, അതിനെ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കും സുഗമമാക്കിത്തീർത്തു എന്നുള്ളതാണ് പരമാർത്ഥം.

40 പരിഹാസധോരണി

നമ്പിയാർ തന്റെ തുള്ളലുകളിൽ ഓരോന്നിലും ഓരോ കഥാഭാഗമെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനല്ലാതെ മറ്റൊരാൾക്കും രചിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു ധൈര്യമായി പറയാവുന്ന വിധത്തിലാണ് രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആ ഭാഗങ്ങളിലും രണ്ടോ നാലോ വരികൾ സരസ്വതി തന്നെ അദ്ദേഹത്തിനുവേണ്ടി ഗാനം ചെയ്യുകയാണോ എന്നും തോന്നിപ്പോകും. ഉത്തമപാത്രങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനത്തിൽ മഹാകവിക്കു വലിയ മെച്ചമൊന്നും സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല; അതിനുകാരണം ആ ഘട്ടങ്ങളിൽ ഫലിതത്തിനു വക കുറയുമെന്നുള്ളതാണ്. അതുപോലെ സൽഗുണങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുവാനും, അതേ കാരണത്താൽത്തന്നെ, അദ്ദേഹം അല്പം അസമർത്ഥനാണ്. മധ്യമപാത്രങ്ങളുടേയും അധമപാത്രങ്ങളുടേയും നീചങ്ങളായ വൃത്തികളാണ് അദ്ദേഹം നിഷ്കർഷിച്ചു നിരീക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത്. കാമക്രോധങ്ങളേയും ലോഭമോഹങ്ങളേയും മദമാത്സര്യങ്ങളേയും ആ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളുടെ ആവരണങ്ങൾ നീക്കി അവയെ ലോകസന്നിധിയിൽ നഗ്നമായ രൂപത്തിൽ നിർത്തി, അപഹസിച്ചു കൊല്ലാക്കൊല ചെയ്യുന്നതിലാണ് അദ്ദേഹം സർവ്വോപരി സമഗ്രവിജയിയായി സമുല്ലസിക്കുന്നത്. നായാട്ട്, സദ്യ, യുദ്ധം, വിവാഹം ഇവയുടെ വിവരണത്തിൽ അദ്ദേഹം അഭൗമമായ ഏതോ ഒരു സിദ്ധിവിശേഷത്താൽ അനുഗൃഹീതനാണ്. ഒരു പ്രധാനസംഭവത്തെക്കാൾ അതിന്റെ ആനുഷംഗികമായ വിഷയങ്ങൾ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹത്തിനു വാസനയധികം. ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് ഓരോന്നിനും അനേകം ഉദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാവുന്നതാണെങ്കിലും സ്ഥല ദൗല്ലഭ്യത്താൽ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിലെ വേശ്യോപാലംഭവും പടയോട്ടവും, കിരാതത്തിലേയും കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിലേയും മറ്റും നായാട്ട്, രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിലെ ബ്രഹ്മാവിന്റെ മനുഷ്യസൃഷ്ടിവൈകല്യം, സ്യമന്തകത്തിലെ ലോകാപവാദം, ഘോഷയാത്രയിലെ ദുര്യോധന ക്രോധം, സ്യമന്തകത്തിലേയും സീതാസ്വയംവരത്തിലേയും മറ്റും സംഭോജനം, ഹരിണീസ്വയംവരത്തിലെ കലികാലനിന്ദ, കൃഷ്ണലീലയിലെ ബാലവിനോദം ഇങ്ങനെ നോക്കിയാൽ ഏതു തുള്ളലിലും മഹാകവിയുടെ വ്യക്തിമുദ്ര സ്പഷ്ടമായി പതിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ കാണാവുന്നതാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവനയിൽ നിന്നല്ലാതെ അവതരിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത ഏതാനും ചില പംക്തികൾമാത്രം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാം.

> “രണ്ടു കൈകളും വീശിക്കൊണ്ടു പടയ്ക്കു ചെല്ലും
> തണ്ടുതപ്പിയ്ക്കു വടികൊണ്ടു മരിയ്ക്കയല്ലാ-
> തുണ്ടോ മറ്റൊരു കാര്യം ചെണ്ടക്കാരെന്നു പേരും
> കൊണ്ടു കാലന്റെ വീട്ടിൽ മുണ്ടു വിരിച്ചിരിക്കും” .
>
> (രുക്മിണീസ്വയംവരം)

ഇവിടെ “മുണ്ടു വിരിച്ചിരുത്താൻ” നമ്പിയാർക്കേ സാധിക്കൂ. ഘോഷയാത്രയിൽ ദുര്യോധനൻ അലസവൃത്തികളായ ചാരന്മാരെ അധിക്ഷേപിക്കുന്ന ഒരു ഘട്ടമുണ്ട്. അതിലെ ചില വരികൾ നോക്കുക.

> “പട്ടിണിയെന്നതു നമ്മുടെ പിള്ളേർ-
> ക്കൊട്ടുംതന്നെ സഹിപ്പാൻ മേലാ.
> വെട്ടമടക്കുംമുൻപേ യഷ്ടികൾ
> ഘട്ടിശ്ശാതമെടുത്തു ഭുജിക്കും.
> കട്ടത്തൈരും കൂട്ടിയുരുട്ടിയ-
> തൊട്ടല്ലതുമൊരു പഞ്ചപ്രസ്ഥം.
> കൊറ്റുകഴിച്ചൊരു തെക്കൻമുണ്ടും
> ചുറ്റിയുടുത്തൊരു തൊങ്കലുരുക്കി
> വെറ്റിലതിന്നു മുഴപ്പിച്ചുംകൊ-
> ണ്ടേറ്റുതിരിക്കും രസികന്മാരായ്.
> കറ്റക്കുഴൽമണിമാരുടെ വീടുകൾ
> പറ്റിപ്പകിടപറഞ്ഞു രസിച്ചും
> വെറ്റ പിടിങ്ങിത്തിന്നുടനവരുടെ
> കുറ്റമുരച്ചു ചിരിച്ചുതിരിച്ചും
> പകയുള്ളവരെപ്പിഴചെയ്യിച്ചൊരു
> വകയുണ്ടാക്കും പുകയില കൊൾവാൻ”

എന്നും മറ്റും അവരെ പല പ്രകാരത്തിൽ അവഹേളനം ചെയ്തിട്ട്, അതു പോരാത്തതുപോലെ

> “ഊണുകഴിച്ചു തിരിച്ചാലവരെ-
> ക്കാണുകയില്ലൊരു ദിക്കിൽപ്പോലും.
> കാണുകയില്ലെന്നല്ല തിരഞ്ഞാ-
> ലേണാക്ഷികളുടെ വീട്ടിൽക്കാണാം.
> അത്താഴത്തിന്നിലവയ്ക്കുമ്പോ-
> ളെത്താത്തവരുടെ പിലകൊണ്ടീടാം.
> ചത്താലും വരുമഷ്ടിയടുത്താ-
> ലോർത്താലിന്നു വെറുപ്പാകുന്നു”

എന്നിങ്ങനെ ആ തേജോവധശൈലി തുടർന്നുകൊണ്ടു പോകുന്നു. എന്തൊരു വിസ്മയാവഹമായ മനോധർമ്മപ്രസരമാണ് ഈ വരികളിൽ കളിയാടുന്നത്? ഒടുവിലത്തെ നാലു വരികൾ എഴുതുവാൻ നമ്പിയാർക്കല്ലാതെ ആർക്കു തോന്നും? തദനന്തരം നല്ല ഒരു ചാരനെത്തന്നെ ദുര്യോധനൻ തിരഞ്ഞയയ്ക്കയും അയാൾ തിരിയെ വന്ന് പാണ്ഡവന്മാരുടെ അപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ സർവ്വസമ്പത്സമൃദ്ധമാണെന്ന് അറിയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ ആ അസൂയാലുവിന്നു അതിരുമെതിരുമില്ലാത്ത അരിശമുണ്ടാകുകയും ആ ദൂതനെ അദ്ദേഹം “ഒട്ടുമകംപുറമില്ലാതുള്ളൊരു യഷ്ടീ നില്ലു നിനക്കെന്തറിയാം?” എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശകാരവർഷംകൊണ്ട് അഭിഷേകം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു.

> “ഇവനും പുനരതു നേരെന്നോർത്തി-
> ട്ടവരുടെ ഗുണഗണമുരചെയ്യുന്നു.
> ഭവതു; നമുക്കതിലും നഹി ഖേദം
> ഇവനല്ലീശ്വരനെന്നെ വലപ്പാൻ”

എന്നിങ്ങനെയാണ് ആ ആക്രോശനം അവസാനിക്കുന്നത്. ഒടുവിലത്തെ രണ്ടുവരികൾ തങ്ങൾ നമ്പിയാരുടെ തൂലികാസന്താനങ്ങളാണെന്നു വിജയശംഖമൂതി വിളിച്ചു പറയുന്നു. ആ വരികളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത് ക്രോധമല്ല, നൈരാശ്യവും ആപത്ഭയവുമാണ്. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിൽ ബന്ധനസ്ഥനായ രാവണന്റെ വിലാപംകേട്ടു രണ്ടുപേർ തമ്മിൽ അതിനെപ്പറ്റി സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നു.

> “കൊലചെയ്യാത്തതുമെന്തേ കൂവേ?
> കൊലചെയ്താൽ മതിയാമോ ഭോഷാ?
> പലനാളിങ്ങനെ പട്ടിണിയിട്ടും
> പലരും കണ്ടുടനാനകളിച്ചും
> വലയിൽപ്പെട്ട കുരങ്ങുകണക്കേ
> വലയണമെന്നേ മതിയാവുള്ളൂ.
> കൊലചെയ്താൽ പുനരന്തകനവനെ
> വലയ്ക്കുന്നതിഹ നമുക്കറിയാമോ?”

എന്ന് ആ ഘട്ടത്തിൽ നർമ്മോക്തികിർമ്മീരിതമായ ഒരു ഭാഗമുണ്ട്. അതിലെ ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു വരികളുടെ രസികത്വം അനിർവചനീയമായിരിക്കുന്നു. സ്യമന്തകത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണനെപ്പറ്റി രത്നമോഷകനാണെന്നു ശങ്കിച്ചു പലരും പലതരത്തിലുള്ള ദുഷ്പ്രവാദങ്ങൾ പറഞ്ഞുപരത്തുന്നു. ആ കൂട്ടത്തിൽ കൃഷ്ണനെക്കാണുമ്പോൾ ശിശുക്കൾക്കുള്ള ഭാവഭേദം മഹാകവി,

> “അച്യുതനെക്കാണുന്നതുനേരം
> കൊച്ചുകളോടിയൊളിച്ചുതുടങ്ങി.
> അണയത്തങ്ങു വിളിക്കുന്നേരം
> മണിയുംപൊത്തി പാഞ്ഞുതുടങ്ങി.
> കയ്യെച്ചെന്നു പിടിക്കുന്നേരം
> അയ്യോയെന്നു കരഞ്ഞുതുടങ്ങി”

എന്നിങ്ങനെ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്തുകൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു വർണ്ണനയുണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ ചില കിടാങ്ങൾ കൃഷ്ണനോട്,

> “മണിപോയാലതുമുണ്ടാക്കീടാം
> തുണിപോയാലതുമുണ്ടാക്കീടാം
> പ്രാണൻപോയാലുണ്ണികളേ! പുന-
> രുണ്ടാകില്ലെന്നമ്മ പറഞ്ഞു”.

എന്നു പറയുന്ന വരികളിൽ “അമ്മ പറഞ്ഞു” എന്ന വാക്യം നമ്പിയാർക്കല്ലാതെ ഉച്ചരിയ്ക്കുവാൻ കഴിവുള്ളതല്ല. സഭാപ്രവേശത്തിൽ ധൃതരാഷ്ട്രർ തന്റെ പുത്രന്മാരോടു ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ കാപട്യത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങിനെ ഉൽബോധിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

> “താനല്ലെന്നു ഭാവിക്കും; തരംനോക്കി പ്രയോഗിക്കും;
> സ്ഥാനത്തെങ്ങൊരേടത്തും തന്റെ വേഷം കാട്ടുകില്ല;
> മാനത്തുപറക്കുന്ന പരുന്തുപക്ഷിയെപ്പോലെ
> മീനത്തെക്കൊക്കിലാക്കിക്കൊണ്ടുപോയേയറിഞ്ഞീടൂ.
> കപ്പാനും മടിയില്ല, കാമിനിമാർകളെപ്പാട്ടിൽ
> വെപ്പാനും മടിയില്ല, വധിപ്പാനും മടിയില്ല;
> നമ്മെച്ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പാൻ തരംനോക്കി നടക്കുന്നു
> നന്മയ്ക്കു നിരൂപിച്ചിട്ടബദ്ധം വന്നുപോകൊല്ല:
> വെട്ടത്തു കാണുകില്ല; പിറകേനിന്നൊരു വെടി
> പൊട്ടിക്കുന്നതേ കേൾക്കൂ, ചത്തുവീഴുന്നതേ കാണൂ.”

ചതിയന്മാരെപ്പറ്റി ഇതിലധികം ഭംഗിയായി ആർക്കു വർണ്ണിക്കുവാൻ പറ്റും? ഇവിടേയും ഒടുവിലത്തെ ആ വരികൾ നമ്പിയാരുടെ തൂലികയിൽനിന്നേ വിനിർഗ്ഗമിയ്ക്കുകയുള്ളൂ. പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിലെ “കാലനില്ലാത്ത കാലം” നമ്പിയാരുടെ പരിഹാസകവനത്തിന്റെ പരമോച്ചസ്ഥാനത്തിൽ പരിലസിക്കുന്നു.

> “ചേട്ടനെന്നാലൊന്നുരണ്ടല്ലമ്പതും നൂറുമഞ്ഞൂറും
> കൂട്ടമായിപ്പിലകൊൾവാനെന്തു ബന്ധം? ചാക്കുമില്ല.
> കവിടിക്കാരനായുള്ള ഗണിതക്കാരനുമിപ്പോൾ
> കപടങ്ങൾ പറഞ്ഞൊന്നും ഫലിപ്പിപ്പാനെളുതല്ല.
> യമനും വൈദ്യനും തമ്മിൽ പ്രാണവിശ്വാസമെന്നാലും
> യമനെക്കൂടാതെകൊൽവാൻ വൈദ്യനേകന്നെളുതല്ല” .

എന്നിങ്ങനെ ആ സന്ദർഭത്തിൽ മഹാകവിയുടെ മനോധർമ്മം എവിടെയെല്ലാം പാഞ്ഞുപോയി ആരെയെല്ലാം പിടികൂടുന്നുവെന്നു നോക്കുക.

ഇനിയും ഉദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചു ഈ പ്രകരണം ദീർഘിപ്പിക്കുന്നില്ല. കോയിക്കൽ മുതൽ കുപ്പമാടം വരെ, മഹാരാജാക്കന്മാർ മുതൽ മലയന്മാർ വരെയുള്ള സകലമനുഷ്യരേയും പാണിവാദൻ തന്റെ സാമൃതമായ പാണികൊണ്ടു സന്ദർഭോചിതമായി പ്രഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്. “അമ്പു കൊള്ളാത്തവരില്ല കുരുക്കളിൽ” എന്നുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസശരങ്ങളെപ്പറ്റിയും പറയാം. പ്രതിഗ്രഹത്തിനായി വെമ്പൽകൊള്ളുന്ന മലയാളബ്രാഹ്മണർ, അധികപ്പലിശക്കു കടം കൊടുത്തും ജൗളിത്തരങ്ങൾ വിറ്റുനടന്നും കാലക്ഷേപം ചെയ്യുന്ന ദ്രാവിഡബ്രാഹ്മണർ, സമരഭീരുക്കളും ആയുധരഹിതന്മാരും മദ്യപന്മാരുമായ നായന്മാർ, പരദ്രോഹം ചെയ്ത് അന്യായമായി ധനസമ്പാദനം ചെയ്യുന്ന രാജസേവകന്മാർ, മാനം മര്യാദയില്ലാതെ കയ്യിൽ കാശുമായി കടന്നു വരുന്ന വിടന്മാരുമായി രമിച്ച് ഒടുവിൽ അവരെക്കൊണ്ടു പിച്ചതെണ്ടിക്കുന്ന തേവിടിശ്ശിമാർ മുതലായവരെ അദ്ദേഹം നിഷ്കരുണമായി ശകാരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതെല്ലാം അവർ കർമ്മകുശലന്മാരും സ്വധർമ്മനിരതന്മാരും സന്മാർഗ്ഗസഞ്ചാരികളും ആയിത്തീരുന്നതിന്നുവേണ്ടി അദ്ദേഹം കരുതിക്കൂട്ടി അനുഷ്ഠിക്കുന്ന സാഹിത്യവിനോദമാണെന്നു ഞാൻ ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. “ഹാസേന ലജ്ജിതോത്യന്തം ന ദോഷേഷു പ്രവർത്തതേ” എന്നുണ്ടല്ലോ.

ഒരു ന്യൂനത

നമ്പിയാർ തുള്ളൽക്കഥകളിൽ രസചക്രവർത്തിയായ ശൃംഗാരത്തെ ഒരിടത്തും സഹൃദയസമ്മതമായ രീതിയിൽ സ്പർശിച്ചിട്ടില്ല. തന്റെ ഉദ്ദേശശുദ്ധിക്കു ആ രസത്തിന്റെ പ്രതിപാദനം പ്രതികൂലമാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് തോന്നിയിരിക്കണം. അതിനുപകരം പലപ്പോഴും അസഭ്യവും അശ്ലീലവുമായ ശൃംഗാരാഭാസത്തിന്റെ വിവിധ മുഖങ്ങളെയാണ് അദ്ദേഹം വർണ്ണിയ്ക്കുന്നത്. പൂർവ്വകാലങ്ങളിലെ പടയണികളിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ദുഷ്കൃതികളാണ് തുള്ളൽക്കാർ പാടിവന്നതെന്നും, അവരുടെ ആവശ്യമനുസരിച്ചാണ് പുറംകഥകൾ എന്നുപറയുന്ന ചില കുട്ടിത്തരം തുള്ളലുകൾ എഴുതിയിട്ടുള്ളതെന്നും, പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ ഉണ്ണി ഉണിച്ചിരിയുടേയും, ധ്രുവചരിതത്തിൽ വസുലക്ഷ്മിയുടേയും മറ്റും ദുശ്ചരിതങ്ങൾ ഉപകഥാരൂപത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളത് ആ പരിപാടിയനുസരിച്ചാണെന്നും, പഴമക്കാർ പറയുന്നു. അതിന്റെ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി അവിജ്ഞേയമാണ്. ഏതായാലും, ആരെല്ലാം എന്തെല്ലാം പറഞ്ഞാലും നമ്പിയാരെ ഇക്കാര്യത്തിൽ അന്നത്തെ സാമുദായികസ്ഥിതിയെ മാനദണ്ഡമാക്കി നോക്കിയാൽപ്പോലും, അപരാധത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുവാൻ നിവൃത്തി കാണുന്നില്ല. അഹല്യാമോക്ഷവും മറ്റും സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും കേൾക്കെ കളിത്തട്ടിൽനിന്ന് ഒരു തുള്ളൽക്കാരന്, അയാൾ എത്രതന്നെ വങ്കനും വഷളനുമായാലും, എങ്ങനെ പാടിഫലിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. “നീരസങ്ങൾ വിസ്തരിച്ചിട്ടെന്തു കാര്യം നമുക്കിപ്പോൾ?” എന്നു നമ്പിയാരുടെ ഭാഷയിൽത്തന്നെ ചോദിച്ചുകൊണ്ടു നമുക്ക് ഈ ഗഹണത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കാം.

41 ഉപസംഹാരം

നമ്പിയാർ തുള്ളൽക്കഥകളിൽക്കൂടി നമുക്കു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു് ഒരു പുതിയ സാഹിത്യസാമ്രാജ്യമാണു്. ആ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഏകാധിപത്യത്തിനു് ഏതാവൽപര്യന്തം മറ്റാരും അവകാശം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടില്ല. ആ ലളിതകോമളമായ ഭാഷ, ആ സർവസാധാരണങ്ങളായ ആഭാണകങ്ങളുടെ സന്ദർഭോചിതമായ ധാരാസംപാതം, ആ കുശാഗ്രീയമായ പരിസരാവലോകനം, ആ വൈരൂപ്യങ്ങളും വൈലക്ഷണ്യങ്ങളും കണ്ടുപിടിയ്ക്കുവാനുള്ള വാസനാവിശേഷം, ആ സമുദ്രത്തിലെ തരംഗമാലപോലെ അനുക്ഷണം പൊന്തിവരുന്ന ഉച്ചാവചമായ ആശയസമ്പത്തു്, ആ മനോഹരവും മർമ്മവേധിയുമായ പരിഹാസധോരണി – ഈ അനുഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനല്ലാതെ അന്യകവിക്കു ഈ മലയാളക്കരയിലെന്നല്ല, ഭാരതത്തിന്റെ ഇതരഭാഗങ്ങളിൽപ്പോലും ലഭിച്ചിട്ടില്ല. ഗ്രീസിലെ അരിസ്റ്റോഫെനീസ്, റോമിലെ ജ്ജൂവനൻ, ഫ്രാൻസിലെ മോളിയർ തുടങ്ങിയ പാശ്ചാത്യന്മാരായ ഹാസസാഹിത്യകാരന്മാരുമായി നമുക്കു കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെ സധൈര്യം താരതമ്യപ്പെടുത്താവുന്നതും, ആ തുലനയിൽ നമ്പിയാർ അവർക്കു സമാനശീർഷനായി വിദ്യോതിക്കുന്നതു കണ്ടു കോൾമയിർകൊള്ളാവുന്നതുമാകുന്നു. നമ്പിയാരുടെ തുള്ളലുകളിൽ നിന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലത്തെ കേരളത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയവും സാമുദായികവും സമ്പത്തികവുമായ ചരിത്രം സംബന്ധിച്ചും പല വിലവേറില്ലാത്ത പരമാർത്ഥശകലങ്ങൾ ഗവേഷകന്മാർക്കു ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതാണു്.

42 ഭാഷാകവിമധ്യത്തിൽ നമ്പിയാർക്കുള്ള സ്ഥാനം

ഭാഷയിൽ കുഞ്ചൻനമ്പിയാരാണ് ഇദംപ്രഥമമായി ഒരു മഹാകാവ്യം നിർമ്മിച്ചത്. തുള്ളൽ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവല്ലെങ്കിലും പരിഷ്കർത്താവ് അദ്ദേഹമാണെന്നു സമർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കിളിപ്പാട്ടുകളുടെ പ്രണേതാവെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന് എഴുത്തച്ഛന്റെ സമീപസ്ഥാനത്തുതന്നെ ഒരു സിംഹാസനം നല്കാവുന്നതാണ്. വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളിൽ കിരാതത്തിനും, കൈകൊട്ടിക്കളിയിൽ രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിനും കല്പിക്കേണ്ട സ്ഥാനം ഏറ്റവും ഉന്നതമാണെന്നും നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. കഥകളിപ്രസ്ഥാനം ഒന്നിൽ മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസായം വിജയത്തിൽ കലാശിക്കാതെയിരുന്നിട്ടുള്ളു. അദ്ദേഹത്തിന് ആ പ്രസ്ഥാനത്തോട് അശേഷം ആഭിമുഖ്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതിനു പല സൂചനകളും തുള്ളൽക്കഥകളിലുണ്ട്. കൃഷ്ണലീലയിൽ "ആട്ടങ്ങളാടി നടക്കുന്നിതു ചില കൂട്ടം ജനം ധനം മോഹിക്കകാരണം" എന്നുതുടങ്ങി "എത്രയും പാരം ബലക്ഷയം വന്നുടൻ ഛത്രമെടുക്കും വെളിച്ചം തുടങ്ങിയാൽ" എന്നുവരെയുള്ള പംക്തികളിൽ അദ്ദേഹം ആട്ടക്കാരെ കർക്കശമായി അപഹസിക്കുകയും, "ആട്ടങ്ങളിൽ കൃഷ്ണനാട്ടം ശുഭം രാമനാട്ടം തുടങ്ങിയാൽ കോട്ടംവരും ദൃഢം" എന്നു തന്റെ നിഷ്കൃഷ്ടമായ അഭിപ്രായം തുറന്നുപറയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. "ആർക്കാനും വേണ്ടീട്ട് ഓക്കാനിച്ച" താണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ എന്നേ അവ വായിക്കുന്ന ഭാവുകന്മാർക്കു തോന്നുകയുള്ളു. തന്റെ ഭാഷാകവിതയെ അപവദിക്കുന്ന ചില അരസികന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമകാലികന്മാരായി ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതിനും തുള്ളൽക്കഥകളിൽ ലക്ഷ്യം കാണുന്നു.

> "ഒരു വിദ്യ പ്രയോഗിച്ചാലതിന്റെ സാരമെന്തെന്നു
> ധരിക്കാത്ത ജനം വന്നു വസിക്കുന്ന ദിക്കിൽ നിന്നു
> സരസം വിദ്യ കാട്ടുന്ന പുരുഷനെത്രയും ഭോഷൻ,
> കുരുടന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു കൂത്തു കാട്ടുന്നതുപോലെ.
> പരമാർത്ഥമറിയുന്ന പരിഷകളിരിക്കുന്ന
> പരിഷത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചേ കവിതയ്ക്കു ഫലമുള്ളു.
> വിളവില്ലാത്ത കണ്ടത്തിൽ വിത്തു വാരിവിതയ്ക്കുന്ന
> ജളന്മാർക്കു കെടുകാര്യമെന്നിയേ മറ്റൊന്നുമില്ല.
> വളരെ ക്ലേശവുംചെയ്തു പഠിച്ച വിദ്യയും പാഴിൽ-
> ക്കളയുന്നെന്തിനി മൂഢന്മാരുടെ ദിക്കിലെത്തീട്ട്?"

എന്നും മറ്റും ഹനുമദുത്ഭവത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ ആ കൂട്ടരെ ഹരിണീസ്വയംവരത്തിൽ മഹാകവി നാക്കിൽ ഞരമ്പില്ലാതെ വീണ്ടും ഭർത്സിക്കുന്നു.

> "ഭുവി വന്നു ജനിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കൊക്കവേ മോദം
> ഭവിപ്പാനുള്ള വസ്തുക്കൾ പലതുണ്ടെങ്കിലും നല്ല
> കവിതാചാതുരിയുള്ള കവിവാണീവിശേഷത്തെ
> ശ്രവിയ്ക്കുന്ന സുഖംപോലെ ചെവിയ്ക്കു പിന്നെയെന്തുള്ളു?
> കുറവും കുറ്റവും നോക്കിപ്പറവാനുണ്ടൊരു കൂട്ടം
> തുറുകണ്ണും മിഴിച്ചങ്ങു മറുഭാഗേ വസിയ്ക്കുന്നു.
> മറിവും മായവുംമറ്റും മറച്ചുവച്ചുകൊണ്ടെല്ലാ-
> മറിവുള്ള ജനമെന്നു പുറമേ ഭാവവും കാട്ടി
> തറമേലേറി നിന്നേറ്റം നിറമേറും സഭതന്നി-
> ലിറങ്ങി സല്ക്കഥ ചൊല്ലിത്തുടങ്ങും പൂരുഷൻതന്റെ
> കുറവറ്റ ഗുണംകണ്ടു നിറഞ്ഞുള്ളോരസൂയകൊ-
> ണ്ടുറഞ്ഞു ചാടിയോരോന്നു പറഞ്ഞു ഭർത്സനം ചെയ്യും.
> കുറഞ്ഞോരു വിശേഷത്തെയറിഞ്ഞുള്ള ജനം കുറ്റം
> പറഞ്ഞെങ്കിലതുകൊണ്ടു തരിമ്പും സങ്കടമില്ല,
> അറിയാത്ത മഹാമൂഢൻ തെറിവാക്കു പറയുമ്പോ-
> ളെറിഞ്ഞുകാലൊടിക്കാമെന്നറിഞ്ഞുകൊൾവിനെല്ലാരും"

എന്ന ആ മഹാത്മാവിന്റെ അനുശാസനം അശരണന്മാരായ സൽകവികൾക്ക് ഒരനുഗ്രഹമായും അധമന്മാരായ വിമർശകമ്മന്യന്മാർക്ക് ഒരഭിശാപമായും എല്ലാക്കാലത്തും സമുല്ലസിയ്ക്കുന്നതാണ്. ഭാഷാസാഹിത്യമാകുന്ന പാവനക്ഷേത്രത്തിൽ, കുടമാളൂർ വലിയ ക്ഷേത്രത്തിലെന്നപോലെ "ആയിരമെട്ടും ദേവന്മാർ" നമുക്കു സേവ്യന്മാരായുണ്ട്. എങ്കിലും അവരുടെയിടയിൽ ത്രികൂടപർവ്വതത്തിലെ ശിഖരത്രയം പോലെ ഉയർന്നു നില്ക്കുന്ന മൂർത്തികൾ ചെറുശ്ശേരി, എഴുത്തച്ഛൻ, നമ്പിയാർ ഈ മൂന്നു കവിസാർവഭൗമന്മാരാണെന്നുള്ളതിൽ പക്ഷാന്തരത്തിനു പഴുതില്ലതന്നെ. അവരിൽ ഓരോ അംശത്തിൽ ഓരോരുത്തർക്കു മഹത്വം കൂടുമെന്നു സമർത്ഥിയ്ക്കാമെങ്കിലും, ഒരാൾ മറ്റൊരാളെക്കാൾ മഹനീയനാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ ആർക്കും സാധിക്കുന്നതല്ല. അവർ മൂന്നുപേരും നമുക്ക് ഒന്നുപോലെ ആരാധനീയന്മാരാണ്.

സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും കൂടി ഒരു കവിക്ക് ഇങ്ങനെ 100-ൽച്ചില്വാനം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഒരു ജന്മത്തിൽ നിർമ്മിക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ എന്നു ചിലർ സ്വയം ചോദിച്ച് ഇല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. തന്നിമിത്തം സംസ്കൃതകൃതികളുടേയും പ്രാകൃതകൃതികളുടേയും കർത്താവല്ല ഭാഷാകൃതികളുടെ പ്രണേതാവെന്നും, ഭാഷാകവിതയെ സംബന്ധിച്ചുതന്നെ തുള്ളൽക്കഥകളുടേയും ഇതരകൃതികളുടേയും രചയിതാക്കന്മാർ വിഭിന്നന്മാരായിരിയ്ക്കണമെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഈ വാദം നിരാസ്പദമാണെന്നുള്ളതിനെ നമ്മുടെ നാട്ടിൽത്തന്നെ ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടേയും ദ്രാവിഡദേശത്തിൽ വേദാന്തദേശികരുടേയും അപ്പയ്യദീക്ഷിതരുടേയും സാഹിത്യവ്യവസായം നമ്മെ ധരിപ്പിക്കുന്നു. ആധുനികന്മാരിൽത്തന്നെ 48-ആമത്തെ വയസ്സിൽ മരിച്ച കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാനെമാത്രം ഒരു നിമിഷത്തേയ്ക്കു അനുസ്മരിച്ചാലും പോരായ്കയില്ല. അത്തരത്തിലുള്ള അതിമാനുഷന്മാരെ നാം നമ്മുടെ ഹ്രസ്വമായ മാനദണ്ഡംകൊണ്ടു അളക്കുവാൻ പുറപ്പെടരുത്. പ്രചണ്ഡപണ്ഡിതന്മാർക്കു പാമരഭാഷ സ്വാധീനമാകുമോ എന്നുള്ള പ്രശ്നത്തിനും ജരാസന്ധവ്യായോഗത്തിന്റേയും നല്ല ഭാഷയുടേയും നിർമ്മാതാവായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തന്നെ പര്യാപ്തമായ രീതിയിൽ "ആകും" എന്ന് ഉത്തരം നല്കിയിട്ടുണ്ട്.

43 നമ്പിയാരും മറ്റു ചില ഭാഷാകൃതികളും

ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ട്, ശാകുന്തളം കഥകളി എന്നീ കൃതികളും നമ്പിയാരുടെ വാങ്മയങ്ങളാണോ എന്ന് ഈ ഘട്ടത്തിൽ പരിശോധിച്ചു നോക്കാം.

ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം

കർത്തൃത്വം

കൃഷ്ണലീല എന്നുകൂടി പേരുള്ള ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം നമ്പിയാരുടെ പ്രബന്ധങ്ങളിൽ ഒന്നാണെന്നു പൊതുവേ വിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിലും ആ ധാരണ പുനരാലോചനയ്ക്കു വിധേയമാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്പിയാർ ജനിച്ചതു് 875-ആണ്ടിടയ്ക്കാണെന്നു നിർദ്ദേശിച്ചു കഴിഞ്ഞു. 906-ആണ്ടിടയ്ക്കു ഹരിപ്പാട്ടുവച്ചു പകർത്തിയെഴുതിയ ഭാഗവതംഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിന്റെ ഒരു മാതൃക ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഭാഗവതം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ബാല്യകൃതിയാണെന്നു പറയുന്നവർക്ക് ഈ വസ്തുതകൊണ്ടു യാതൊരു മതവൈപരീത്യവും ജനിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതിനെക്കാൾ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന വേറേ ചില സംഗതികൾ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ‘പുകന്ന്’ ‘ഉടമ്പ്’, ‘തുയർ’ മുതലായ ചില പഴയ പദങ്ങൾ ഭാഗവതത്തിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ നമ്പിയാരുടെ ഇതരകൃതികളിൽ കണ്ടിട്ടുള്ളതായി ഓർമ്മയില്ല. അദ്ദേഹം തന്റെ ബാല്യകാലകൃതികളിൽ പ്രധാനമായി കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ശിവനേയോ, തിരുവില്വാമല ശ്രീരാമനേയോ ആണ് വന്ദിക്കാറുള്ളതു്. ഭാഗവതത്തിൽ വിഷ്ണു, മഹാലക്ഷ്മി, ഗണപതി, ഗുരുക്കന്മാർ, ഇന്ദ്രാദികളായ ദേവന്മാർ, സരസ്വതി എന്നിവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മഹേശനേയും. “അംബുജവിലോചനനുമിന്ദിര മഹേശൻ” , “കുംഭിമുഖനും പരിചിനോടു ഗുരുഭൂതർ” എന്ന ഈരടിയിൽ സ്മരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു “വെൺമതികലാഭരണനംബിക ഗണേശൻ, നിർമ്മലഗുണാ കമല വിഷ്ണുഭഗവാനും” എന്ന രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിലെ ദേവതാവന്ദനത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിദ്ധ്വനിപോലെയേ തോന്നുന്നുള്ളു. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കവി പ്രണമിക്കുന്നതു് അനന്താസനാസീനനായ വിഷ്ണുവിനെയാണ്. “അനന്താസനാസീനമാനന്ദരൂപം” എന്നും, “അനന്താഭരം തീർപ്പതിന്നായ്യു ജനിച്ചോരനന്താസനൻതൻ ചരിത്രങ്ങളെല്ലാം” എന്നുമുള്ള വരികൾ നോക്കുക. അനന്താസനാസീനനെന്നു കേരളീയകവികൾ സാധാരണമായി വാഴ്ത്തുന്നതു തൃപ്പൂണിത്തുറയപ്പനെയാണ്. നമ്പിയാർ ബാല്യത്തിലോ അതിനുമേലോ കൊച്ചിമഹാരാജാക്കന്മാരെ ആശ്രയിച്ചു തൃപ്പൂണിത്തുറെ താമസിച്ചിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനു തെളിവൊന്നുമില്ല. ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലു വൃത്തം രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തെ പല അംശങ്ങളിലും ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും അനുവാചകന്മാർ പ്രകൃതത്തിൽ സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. രണ്ടിലും ആദ്യത്തെ നാലുവൃത്തങ്ങൾ ഭിന്നങ്ങളല്ല. പിന്നെയും രാമായണം എട്ടാംവൃത്തത്തിൽ ശ്രീരാമന്റേയും ഭാഗവതം ഒൻപതാംവൃത്തത്തിൽ ഗോപസ്ത്രീകളുടേയും വിരഹതാപം ഒരേ വൃത്തത്തിൽത്തന്നെ ഉപനിബന്ധനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സീതയ്ക്കു ലങ്കയിൽനിന്നു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ശ്രീരാമനും, സത്യഭാമയ്ക്കു സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ശ്രീകൃഷ്ണനും മാർഗ്ഗവർണ്ണനംകൊണ്ടു മനസ്സന്തോഷം ജനിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രയോഗിക്കുന്ന വൃത്തവും ഒന്നുതന്നെയാണ്. “കാന്താരവിന്ദായതാക്ഷീ” എന്നു ശ്രീരാമൻ സീതയേയും, ചിത്രലേഖ ഉഷയേയും സംബോധനം ചെയ്യുന്നു. രചനാവൈകല്യം രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കാണ്മാനുണ്ട്; സങ്കീർത്തനങ്ങളിൽ അക്ഷരങ്ങൾ യഥേച്ഛം നീട്ടിയോ കുറുക്കിയോ ഉച്ചരിക്കാമെന്നാണ് വെപ്പെങ്കിലും നമ്പിയാർക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബാല്യത്തിൽപ്പോലും അനഭിമതമായി തോന്നിയിരിക്കേണ്ട ചില പ്രയോഗങ്ങൾ ഭാഗവതത്തിൽ നമ്മെ തുറിച്ചുനോക്കുന്നു. ‘പ്രസൂതിഗ്ഗ്ഹത്തിനു ചുറ്റും ചമച്ചാൻ’, ‘ഭവാനുമങ്ങു ചെന്നവസ്ഥ കേൾപ്പിച്ചാൻ’, ‘നിർവാഹമുണ്ടാകും മുകുന്ദ പാഹി മാം’; ‘മാരാരിയോടങ്ങു യാത്രാ പറഞ്ഞു’; ‘രോമങ്ങൾകേശങ്ങളഗ്നീ മുഖം തേ’; ‘ഏതേതു ശാസ്ത്രങ്ങളുള്ളോവയെല്ലാം’; ‘ഹസ്തങ്ങളെല്ലാം’ ‘മുറിച്ചുകളഞ്ഞു’ ഇങ്ങനെ ചില ഭീമവൈകല്യങ്ങൾ അവിടവിടെ കാണാവുന്നതാണ്.

> കൊല്ലായ്ക ഞങ്ങളുടെ നല്ലോരു വല്ലഭനെ
> വല്ലായ്കയൊക്കെയുമിളച്ചീടുകെന്നുരഗ-
> മല്ലാക്ഷിമാരുടയ ചൊല്ലങ്ങു കേട്ടു ഹരി
> മെല്ലെന്നിറങ്ങിയിതു ഗോവിന്ദ രാമ ജയ”

എന്നിങ്ങനെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തെ ഉത്തരാർദ്ധവുമായി ശൃംഖലനം ചെയ്യുന്നതു പ്രാചീനസമ്പ്രദായങ്ങളിലൊന്നാണെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ‘വിനിർണ്ണയിച്ചഹോ’ (വിനിർണ്ണയിച്ചു അഹോ) , ‘കണ്ടഹോ’ (കണ്ടു അഹോ) ഇത്യാദി കുസന്ധികൾക്കും ഭാഗവതത്തിൽ പ്രവേശമുണ്ട്. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ കൊല്ലം 9-ആം ശതകത്തിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറ താമസിച്ചിരുന്ന അജ്ഞാതനാമാവായ മറ്റൊരു കവിയല്ലയോ ഭാഗവതസങ്കീർത്തനത്തിന്റെ പ്രണേതാവ് എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്പിയാരുടെ ബാല്യകൃതികളിൽ ഒന്നാകുവാൻ പാടില്ലെന്നു ഞാൻ ശപഥം ചെയ്യുന്നില്ല. എന്നാൽ അങ്ങനെ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനു കൂടുതൽ തെളിവു വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കവിതാരീതി

ഭാഷാശുദ്ധിയുടെ സ്ഥിതി ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും ഭാഗവതകർത്താവ് വാസനാസമ്പന്നനാണെന്ന് സമ്മതിക്കാവുന്നതാണ്. രാമായണസങ്കീർത്തനത്തെക്കാൾ ഭാഗവതസങ്കീർത്തനത്തിനു രചനാഗുണം കൂടും. ദശമസ്കന്ധത്തിലെ സകലകഥകളും അദ്ദേഹം സാമാന്യം ഭംഗിയായി സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.

> “ഇന്ദിരാമുഖചന്ദ്രചാരുചകോര! ഗോപവിലാസിനീ-
> വൃന്ദമോഹന! സുന്ദരാനന! നന്ദഗോപനു നന്ദന!
> മന്ദഹാസവിലാസശോഭിമുഖാംബുജാമരമണ്ഡലീ-
> വന്ദ്യമാനപദാരവിന്ദ! നമോസ്തു തേ ഹരി ഗോവിന്ദ!”

എന്ന വരികൾ നന്നായിട്ടുണ്ട്. എട്ടും ഒമ്പതും വൃത്തങ്ങളിൽ കവി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള രാസക്രീഡയാണ് എന്നെ അത്യധികമായി ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നതു്.

> “നിശേശകാന്തികാന്തമാം നിശാന്തവേലതന്നില-
> ങ്ങശാന്തരാഗകാരണം നിശമ്യ വേണുവാദനം
> സശങ്കമങ്ങു മന്മഥൻവശം ഗമിച്ചു ഗോപിമാർ
> ഭൃശം കലർന്നു മാരമാൽ മുകുന്ദ രാമ പാഹിമാം.”

> “അയി തുളസി! ധന്യേ! ശൃണു നളിനി! വന്യേ!
> തവ കരുണയെന്യേ ന ഗതിരിതി മന്യേ;
> കനിവിനൊടു കൊന്നേ! കഥയ മമ പുന്നേ!
> ഹൃദയമുരുകുന്നേ മധുമഥനനംബോ.”

> “കുടിലഹരിചില്ലീയുഗമൊടടൽതല്ലീ-
> ടിന വിപിനവല്ലീകുലമണിമതല്ലീ!
> ദയിതമിഹ ചൊല്ലീടഴകിനൊടു മല്ലീ!
> തവ സുഖമതല്ലീ? മധുമഥനനംബോ”

മുതലായ പാട്ടുകൾ ഏറ്റവും ഹൃദയംഗമങ്ങളാകുന്നു.

44 ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ട്

ഗ്രന്ഥസ്വരൂപം

ചാണക്യസൂത്രം കിളിപ്പാട്ടിനു മുദ്രാരാക്ഷസകഥാസാരം എന്നും ഒരു സംജ്ഞയുണ്ട്. വിശാഖദത്തന്റെ മുദ്രാരാക്ഷസനാടകവും കവിക്ക് ഈ കൃതിയുടെ നിർമ്മിതിയിൽ പ്രയോജകീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഐദംപര്യേണ ഉപജീവിക്കുന്നതു മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ വയസ്യനായിരുന്ന ഇരവിച്ചാക്യാരുടെ ചാണക്യകഥയാണ്. ആകെ എട്ടു പാദങ്ങൾ ചാണക്യസൂത്രത്തിൽ കവി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആറാം പാദം അന്നനടയിലും ഏഴാം പാദം കളകാഞ്ചിയിലും നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ആദ്യത്തെ മൂന്നു പാദങ്ങളിൽ കഥനം ചെയ്തിട്ടുള്ള കഥ മുദ്രാരാക്ഷസനാടകത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടില്ല. ഢുണ്ഢിരാജന്റെ മുദ്രാരാക്ഷസകഥോപോദ്ഘാതം 886-ൽ രചിച്ചതാണ്. അതു കവി കണ്ടിരിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കർത്തൃത്വം

ചാണക്യസൂത്രം നമ്പിയാരുടെ കൃതിയല്ലെന്ന് ഏകദേശം ഉറപ്പിച്ചുതന്നെ പറയാവുന്നതാണ്. സമീചീനമായ പദവിന്യാസത്തിലും സരസമായ ആശയാവിഷ്കരണത്തിലും അപ്രഗല്ഭനാണ് കവിയെന്ന് ഈ വാങ്മയം വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു. കളകാഞ്ചിയാണ് ശുകഗാനനിർമ്മാതാക്കളുടെ പദഘടനാപാടവത്തിനു നികഷോപലഭൂതമായ വൃത്തം. ആ വൃത്തത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഏഴാംപാദം കേവലം നിർഗ്ഗുണമായി കാണപ്പെടുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രവും ചാണക്യസൂത്രവും തമ്മിൽ തട്ടിച്ചു നോക്കിയാൽ രണ്ടും ഒരു കവിയുടെ കൃതികളാണെന്നു പറയുവാൻ ഒരു സഹൃദയനും ധൈര്യപ്പെടുന്നതല്ല. മുദ്രാരാക്ഷസനാടകം നമ്പിയാർ വായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും അതിലെ “ചീയതേ ബാലിശസ്യാപി” എന്ന ശ്ലോകം സ്യമന്തകത്തിൽ വിസ്തരിച്ചു പരാവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും വാസ്തവം തന്നെ; എന്നാൽ അതുകൊണ്ടുമാത്രം ചാണക്യസൂത്രം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണെന്നു വരുന്നതല്ലല്ലോ.

> “ആസ്വാദിതദ്വിരദശോണിതശോണശോഭാം
> സന്ധ്യാരുണാമിവ കലാം ശശലാഞ്ഛനസ്യ
> ജൃംഭാവിദാരിതമുഖസ്യ മുഖാൽ സ്ഫുരന്തീം
> കോ ഹർത്തുമിച്ഛതി ഹരേഃ പരിഭൂയ ദംഷ്ട്രാം”

എന്ന മുദ്രാരാക്ഷസപദ്യം

> “ദ്വിരദവരരുധിരകണസേകശോണാഭയാൽ
> തെളിവിനൊടു സന്ധ്യയ്ക്കരുണയായ്‌ മിന്നുന്ന
> ശിശിരകരമഹിതകലയെന്നപോലേയൊരു
> സിംഹവദനത്തിലുള്ളോരു ദംഷ്ട്രയെ
> പരിചൊടു പറിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങു പോന്നീടുവാൻ
> പാരതിലേവൻ നിനയ്ക്കുന്നതോർക്ക നീ?”

എന്നു സാമാന്യം നല്ല രീതിയിൽ കവി തർജ്ജമചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതും ഈ വിഷയത്തിൽ കാര്യകാരിയല്ല. ഞാൻ പരിശോധിച്ചിടത്തോളം ഈ കൃതിയെ നമ്പിയാരുമായി ഘടിപ്പിക്കുവാൻ യാതൊരു ന്യായവും കാണുന്നില്ല. ചാണക്യസൂത്രം കല്ലേക്കുളങ്ങര രാഘവപ്പിഷാരടിയുടെ കൃതിയാണെന്നു പറയുന്നത് കേവലം അസംബന്ധം തന്നെ. അദ്ദേഹത്തിന് അനുകാര്യമായ ശൈലി ഉണ്ണായിവാര്യരുടേതാണെന്നു മേൽ ഉപപാദിക്കും. 921-ആണ്ടു പകർത്തിയ മുദ്രാരാക്ഷസത്തിന്റെ ഒരേടു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പെട്ടിക്കു ‘മഞ്ചം’ എന്ന് ഒന്നിലധികം സ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചുകാണുന്നതുകൊണ്ടു കവിയുടെ ജന്മഭൂമി മധ്യകേരളമാണെന്ന് അഭിജ്ഞന്മാർ അനുമാനിക്കുന്നു.

കവനമാതൃക

ചാണക്യസൂത്രം ഗുണപുഷ്കലമല്ലെങ്കിലും പ്രായേണ ദോഷരഹിതമായ ഒരു കാവ്യമാണ്. കഥാകഥനത്തിൽ കവിക്കു പറയത്തക്ക പരാജയമൊന്നും പറ്റീട്ടില്ല.

നവനന്ദന്മാർ ചാണക്യനെപ്പറ്റി:

> “ഏതു വടുവിവനഗ്രാസനത്തിന്മേ-
> ലേതുമേ ശങ്കകൂടാതേ കരയേറി
> ധൃഷ്ടതയോടുമിരിക്കുന്നതാരിവൻ?
> കഷ്ടമനാരൂഢശ്മശ്രുവാകുന്നതും.
> കള്ളക്കുരങ്ങിനെത്തല്ലിയിഴച്ചുടൻ
> തള്ളിപ്പുറത്തു കളവതിന്നാരുമേ
> ഇല്ലയോ നമ്മുടെ ചോറു തിന്നുന്നവ-
> രെല്ലാവരുമെങ്ങു പോയാരിതുനേരം?”

രാക്ഷസൻ മലയകേതുവിനോട്:

> “ശൂര! സുകുമാര! വീരശിഖാമണേ!
> തീരാത ദുഃഖങ്ങളുണ്ടെന്നിരിക്കിലും
> ചിന്തിക്കുമാറില്ല മുൻപിൽക്കഴിഞ്ഞതു;
> എന്തു ഫലമതു ചിന്തിച്ചെനിക്കഹോ?
> നിൻതിരുവുള്ളമെന്നെക്കുറിച്ചുണ്ടെങ്കി-
> ലെന്തെനിക്കുള്ളതു സങ്കടം ഭൂപതേ?
> വീര്യവും കോപവും നാണവും ഖേദവും
> ശൗര്യവുമില്ലാതെയുള്ള ദേഹത്തിന്മേൽ
> ചേരുകയില്ല ഭവാൻ തന്ന ഭൂഷണം;
> പോരാത്ത ഞാനെന്തു വാങ്ങുന്നതും പിന്നെ?
> മൗര്യനിരിക്കുമെഴുനിലമാടത്തിൽ
> വീര്യമേറീടുന്ന സിംഹാസനോപരി
> കാണ്മാൻ ഭവാനെയവകാശമുണ്ടെങ്കിൽ
> വാങ്ങാമിതന്നു ഞാനേതും മടിയാതെ.”

മുദ്രാരാക്ഷസകഥാസാരം കിളിപ്പാട്ട്

കവി

കൊല്ലം പത്താം ശതകത്തിൽ മേൽവിവരിച്ച പ്രസിദ്ധമായ ചാണക്യസൂത്രത്തിനുപുറമേ, അതിലെ വിഷയത്തെത്തന്നെ അധികരിച്ചുകൊണ്ടു മറ്റൊരു മുദ്രാരാക്ഷസകഥാസാരം കിളിപ്പാട്ടും ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

> “ദ്വാദശദിനൈഃ പരമേശ്വരേണേദം കൃതം
> മുദ്രാരാക്ഷസകഥാസാരനാമാലംകൃതം
> രവിവർമ്മണോ നാമ മദ്ഗുരോഃ കരുണ്യേന
> നിർമ്മിതം നയജ്ഞഷാം ശേമുഷീപ്രസാദനം”

എന്നു ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കാണുന്ന പ്രസ്താവന രവിവർമ്മ ശിഷ്യനായ പരമേശ്വരൻ പന്ത്രണ്ടു ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടു രചിച്ച ഒരു കൃതിയാണ് ഇതെന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഗുരുവിനേയും ശിഷ്യനേയും പറ്റി മറ്റൊന്നും അറിയുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥം ചെറുതാണ്; കവിതയ്ക്കു ഗുണവുമില്ല. മാതൃകയ്ക്കു ചില വരികൾ ഉദ്ധരിച്ചു കാണിക്കാം.

> “മല്ലികാമധുവുണ്ടു കല്യാണിരാഗം പാടി
> മെല്ലവേ വരുന്നോരു നല്ല പൈങ്കിളിത്തത്തേ!
> നല്ല പാൽ പഴം തേനും മെല്ലവേ നുകർന്നു നീ
> നല്ലോരു കഥാസാരം ചൊല്ലുക മടിയാതെ.
> എങ്കിലോ കേട്ടുകൊൾക പണ്ടൊരു രാജധാനി
> പാടലീപുത്രമെന്നുണ്ടായിതു ഗംഗാതീരേ.
> അപ്പുരിതന്നെപ്പുഷ്പപുരമെന്നുരചെയ്‌വോ
> രത്ഭുതകരമായ പുഷ്പങ്ങളുണ്ടാകയാൽ.
> ചൊല്ലെഴും പുഷ്പപുരംതന്നിലങ്ങുർവീശന്മാ-
> രല്ലൽക്കൂടാതെ രാജ്യം ഭരിച്ചു വാഴുംകാലം
> സർവ്വാർത്ഥസിദ്ധിയെന്നൊരുർവീശനുണ്ടായ്‌വന്നു
> സർവ്വലോകങ്ങൾക്കെല്ലാമാനന്ദകരനവൻ.
> അമ്മഹീപതിതന്നെച്ചൊല്ലുവോർ നന്ദനെന്നും
> നിർമ്മലഗുണനിധേ! കേട്ടാലും വഴിപോലെ.”

ശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥ

ഇതിവൃത്തം

ശാകുന്തളം ആറു ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകൾമാത്രമേ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു. കാളിദാസന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തെ കവി ആദ്യന്തം ഉപജീവിക്കുകയും പല അംശങ്ങളും പരാവർത്തനരൂപത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അനസൂയ, പ്രിയംവദ, മാഢവ്യൻ, കരഭകൻ ഇവരെല്ലാം കഥകളിയിലേയും പാത്രങ്ങളാണ്. ശകുന്തളയുടെ “തുജ്ജ ണ യാണേ” എന്ന പ്രാകൃത ഭാഷാനിബദ്ധമായ കാമലേഖം അതുപോലെതന്നെ പകർത്തിയിരിക്കുന്നു. ആറാം ദിവസത്തെ കഥയുടെ അവസാനത്തിൽ ദുഷ്ഷന്തൻ കണ്വാശ്രമം വിട്ടു രാജധാനിയിലെത്തുന്നു. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം നാലാമങ്കത്തിലെ പൂർവ്വാങ്ഗംവരെയുള്ള ഇതിവൃത്തമേ ആറു ദിവസത്തെ കഥകളിലുംകൂടി അടങ്ങുന്നുള്ളു. അതിനപ്പുറമാണ് രാജാവിന്റെ ശകുന്തളാപരിത്യാഗം തുടങ്ങിയ അതിപ്രധാനങ്ങളായ സംഭവങ്ങൾ വർണ്ണിക്കേണ്ടത്. അതു കവി ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ എന്നറിവില്ല. അതേ കണക്കിനു പുരോഗമനം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ കവിക്കു കുറഞ്ഞപക്ഷം ഇനിയും ഒരാറു ദിവസത്തെ കഥകൊണ്ടല്ലാതെ നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തം പൂരിപ്പിയ്ക്കുവാൻ കഴിയുന്നതല്ല. അത് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നാണ് ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ഓരോ ദിവസത്തെ കഥയും അഭിനയോചിതമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ചില രാക്ഷസന്മാരേയും മറ്റും പ്രവേശിപ്പിച്ചു മൂലകഥയെ ഭേദപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ ദണ്ഡകാരണ്യവാസിയായ അതിമായൻ എന്ന രാക്ഷസരാജാവു ശകുന്തളയെ കണ്വാശ്രമത്തിൽനിന്ന് അപഹരിച്ച് തന്റെ സന്നിധിയിൽ കൊണ്ടുചെല്ലുവാൻ മധുകരൻ എന്നൊരു ഭൃത്യനെ നിയോഗിക്കുന്നു. ദുഷ്ഷന്തൻ അവനെ അവിടെനിന്ന് ആട്ടിപ്പായിക്കുന്നു. ഈ മധുകരന്റെ രൂപം നാടകത്തിലെ ഒന്നാമങ്കത്തിൽ പ്രസ്തുതമായ മധുകരത്തെ (വണ്ടിനെ) കവി പർവതീകരിച്ചതാണ്. രണ്ടാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ മധുകരന്റെ വധവും മൂന്നാം ദിവസത്തിൽ മധുകരന്റെ ഭാര്യയായ ധൂമ്രകേശിയുടെ അംഗഭംഗകരണവും അവന്റെ അനുജനായ വജ്രദംഷ്ട്രന്റെ നിധനവും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നാലാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ അതിമായന്റെ മറ്റൊരു ദൂതനായ മായാവിയെ രാജാവു സംഹരിക്കുന്നു. അഞ്ചാമത്തേതിൽ അതിമായൻതന്നെ ദുഷ്ഷന്തനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുകയും തോറ്റോടിപ്പോകുകയും ചെയ്യുന്നു. ആറാമത്തേതിൽ അതിമായന്റെ മറ്റൊരു കിങ്കരനായ വീരബാഹു രാജധാനിയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്ന ദുഷ്ഷന്തനോടു എതിർക്കുകയും ഹതനാകുകയും ചെയ്യുന്നു. കവി അതിമായനെ കൊല്ലാത്തത് ആ രാക്ഷസനെ വീണ്ടും ചില ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിയ്ക്കാമെന്നു കരുതിയായിരിക്കണം. കവി എത്രമാത്രം ക്ലേശിച്ച് ഏതെല്ലാം രാക്ഷസന്മാരേയും രാക്ഷസികളേയും ഇടകലർത്തിയാലും അതു കാളിദാസന്റെ നിസർഗ്ഗസുന്ദരമായ ഇതിവൃത്തത്തെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തുവാൻ മാത്രമേ പ്രയോജകീഭവിക്കുന്നുള്ളു. ഭക്തിസംവർദ്ധകമല്ലാത്ത ശാകുന്തളം ആടിക്കാണുവാനുള്ള ഒരു കഥയുമല്ല. അതുകൊണ്ടായിരിയ്ക്കണം പ്രാധാന്യേന അതിനു പ്രചാരം അത്യന്തം വിരളമായിപ്പോയത്.

പ്രണേതൃത്വം

ശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥയ്ക്കു പ്രത്യേകമായി തോടയവും വന്ദനശ്ലോകങ്ങളും എഴുതിച്ചേർത്തുകാണുന്നു. തോടയത്തിൽ ഗണപതി, മഹാവിഷ്ണു ഈ ദേവന്മാരെ വന്ദിച്ചതിനുമേൽ കവി കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ശിവനേയും പഴയന്നൂർ ഭഗവതിയേയും പ്രണമിക്കുന്നു.

> “ചരണാംബുജമരുണം തവ ശരണം ഭവഹരണം;
> ശരണാഗതഭരണവ്രത! കരുണാമൃതസിന്ധോ!
> നിഗമാന്തവിചാരൈരിഹ സുഗമാം തവ പദവീം
> ലഘു മാം നയ മദനാന്തക! ശുകമന്ദിരവസതേ!”

എന്നും

> “ഇന്ദുബിംബാനനേ! ഗൗരി! സന്നതാലംബനാപാംഗേ!
> വന്ദനീയേ! പഴയന്നൂരംബികേ! പരിപാഹി മാം
> മാടഭൂപാലവംശപ്രൗഢതാവിധാനലോലേ!
> രൂഢകീർത്തേ! പഴയന്നൂരംബികേ! പരിപാഹി മാം”

എന്നുമുള്ള പംക്തികൾ നോക്കുക. തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കുന്നാഥൻ, ചേന്നമംഗലത്തു നരസിംഹമൂർത്തി, ചേന്നമംഗലത്തു പുതിയതൃക്കോവിൽ ശിവൻ, സരസ്വതി, കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ ഇവരെപ്പറ്റി വന്ദനശ്ലോകങ്ങളുണ്ട്.

> “സാക്ഷാദ്ഭൂയ ജയന്തമംഗലപുരേ വർത്തിഷ്ണു തത്വം പരം
> രക്ഷാദക്ഷിണമാവിരസ്തു ഹൃദയേ തേജോ
> നൃസിംഹാത്മകം”

എന്നു കവി നരസിംഹമൂർത്തിയെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. പുതിയ തൃക്കോവിൽ ശിവനേയും വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനേയും അധികരിച്ചുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ യഥാക്രമം താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

> “പായാദ്‌ ബാലേന്ദുമൗലിഃ പദനതജനതാ-
> പാലനേ ലോലുപാത്മാ
> ജായാസമ്മിശ്രകായോ ജനിമൃതിജലധേ-
> സ്താരകോ മാരവൈരീ
> മായാതീതോ/പി മായാമയഭുവനമയഃ
> പാലിയാധീശ്വരാണാം
> ശ്രേയോദായീ നിതാന്തം ശ്രുതിനുതമഹിമാ
> നൂതനക്ഷേത്രനാഥഃ”

> “യസ്യാജ്ഞാ നിഖിലക്ഷമാപതിശിരോമാന്യാ, യദീയം
> യശോ
> വിശ്വവ്യാപി, മഹീ സമുദ്രവസനാ യേനൈവ രാജന്വതീ,
> ഭക്താനുഗ്രഹതൽപരേണ ഹരിണാ ലക്ഷ്മീഃ സ്വയം
> കല്പിതാ
> നിത്യം യദ്വശവർത്തിനീ, സ ജയതി ശ്രീമാടധാത്രീപതിഃ.
>
> ശ്രീമാനനർഘഗുണരത്നമഹാപയോധിഃ
> ശ്രീമാടഭൂതിലകമാർത്തജനാനുകമ്പീ
> ശ്രീവഞ്ചിരാജകുലശേഖരബദ്ധസഖ്യഃ
> ശ്രീവീരകേരളനരാധിപതിർവിഭാതി.”

ഇത്രയുമുള്ള പ്രസ്താവനയിൽനിന്നു കവി കലക്കത്തു കുടുംബത്തിലെ ഒരംഗമാണെന്നും അദ്ദേഹം ചേന്നമംഗലത്തു പാലിയത്തച്ചനെ ആശ്രയിച്ചു കുറെക്കാലം താമസിച്ചിരുന്നു എന്നും അന്നു നാടു വാണിരുന്നതു കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനാണെന്നും വെളിപ്പെടുന്നു. ഈ മഹാരാജാവു രാജ്യഭാരം ചെയ്തത് 936 മുതൽ 951 വരെ ആയിരുന്നു. “ശ്രീവഞ്ചിരാജകുലശേഖരബദ്ധസഖ്യ” എന്ന വിശേഷണത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന സന്ധി 931-ലാണ് നടന്നത് എന്നു മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ശ്ലോകത്തെത്തുടർന്ന്,

> “തസ്യാജ്ഞയാ ഗുരുഗണേശമുഖാൻ പ്രണമ്യ
> ശ്രീപാലിയേശപരിശിക്ഷിതരീതിഭേദൈഃ
> ശാകുന്തളം വിതനുമോ ലളിതം മിതം തദ്
> ഗീതക്ഷമം കൃതധിയഃ പരിശോധയന്തു”

എന്നുകൂടി കവി പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞയും പാലിയത്തച്ചന്റെ ഉപദേശവും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസ്തുതനിബന്ധം രചിക്കുന്നതിനു പ്രേരകങ്ങളായിരുന്നു.

45 രാമപാണിവാദനോ രാഘവൻനമ്പിയാരോ?

ശാകുന്തളം ആട്ടക്കഥ കലക്കത്തു രാഘവൻനമ്പിയാർ ഉണ്ടാക്കിയതെന്നാണ് 1034-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച നൃത്യപ്രബന്ധപുസ്തകത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ അങ്ങനെ ഒരു രാഘവൻ 936-നും 951-നും ഇടയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നതിനു തെളിവില്ല. രാമപാണിവാദന്റെ മാതുലനായി ഒരു രാഘവപാണിവാദൻ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു കവിയുടെ നിലയിൽ നാം അറിയുന്നില്ലെന്നുമാത്രമല്ല, അക്കാലത്തിനു മുൻപുതന്നെ അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചിരിക്കണമെന്ന് അനുമാനിക്കുവാനും ന്യായമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു രാമപാണിവാദൻ തന്നെയാണ് ശാകുന്തളത്തിന്റെയും കർത്താവ് എന്നു ഞാൻ സങ്കല്പിക്കുന്നു. ശാകുന്തളത്തിനു ശംബരവധം, രാസക്രീഡ തുടങ്ങിയ മറ്റ് ആട്ടക്കഥകളിൽ നിന്നു പ്രകടമായ വ്യത്യാസം കാണുന്നുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത ഞാൻ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. ഏതു വിധത്തിൽ നോക്കിയാലും ശാകുന്തളം ഒരു പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠനായ കവിധർമ്മമർമ്മജ്ഞന്റെ കൃതിയാണെന്നേ തോന്നുകയുള്ളു. മാഢവ്യനെ മൂന്നാം ദിവസത്തെ കഥയിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്ന "ഘണ്ഞുണദണ്ഡ" എന്ന ശ്ലോകവും, ധൂമ്രകേശിയെ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്ന "ണവളിയമഹ്ഹയള" എന്ന ശ്ലോകവും പ്രാകൃതത്തിലാണ് നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ വ്യത്യാസത്തിന് എന്തായിരിക്കും കാരണം? ശംബരവധം മുതലായ കൃതികളിൽ കവി കൊട്ടാരക്കര തമ്പുരാന്റെ ലളിതശൈലി അനുകരിക്കയും, പാലാഴിമഥനത്തിൽ അതിൽനിന്നു കുറേക്കൂടി ഉയരുകയും, ശാകുന്തളത്തിൽ കോട്ടയം കൃതികളെ മാതൃകയാക്കി ശബ്ദാർത്ഥങ്ങൾക്ക് അതിലുമധികം മോടി വരുത്തുകയും ചെയ്തു എന്നു വിചാരിക്കരുതോ? പോരെങ്കിൽ പാലിയത്തച്ചന്റെ രീതിഭേദശിക്ഷണം അത്തരത്തിലായിരുന്നു എന്നും ഊഹിക്കാമല്ലോ. ആകെക്കൂടി എനിയ്ക്കു തോന്നുന്നതു ശാകുന്തളത്തേയും നമ്പിയാരുടെ ഭാഷാദൃശ്യകാവ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിഗണിക്കാമെന്നും അതു പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ കൃതിയായിരിയ്ക്കുമെന്നുമാണ്. അതുകൊണ്ടു തന്നെയായിരിയ്ക്കാം അദ്ദേഹത്തിന് അതു പൂർത്തിയാക്കുവാൻ സാധിക്കാഞ്ഞതും.

കവിത

ശാകുന്തളത്തിലെ ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും ആസ്വാദ്യങ്ങളാകുന്നു. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

ദുഷ്ഷന്തന്റെ പ്രതാപം:

"അഥ പഥി നൃപതേഃ പ്രതാപവഹ്നിർ-
ന്നിജദയിതാവിരഹാഗ്നിഭസ്മഗൂഢഃ
രജനിചരവചോമരുൽപ്രധൂത-
സ്സപദി സമജ്ജ്വലദുച്ചകൈരുദാരഃ." (ഷഷ്ഠകഥ)

നായകൻ നായികയോട്:

"ചന്ദ്രജ്യോത്സ്നാഭിരാമേ ചലദളിപടലാ-
ധൂതകങ്കേളിമല്ലീ-
കുന്ദപ്രസ്യന്ദിമാധ്വീസുരഭിലപവനേ
മാലിനീകാനനാന്തേ
കന്ദർപ്പോദാരലീലാരസഭരിതമുപേ-
ത്യൈഷ രാജാ കദാചി-
ന്മാന്ദാക്ഷാനമ്രമന്ദസ്മിതമധുരമുഖീം
പ്രേയസീം താമവാദീൽ." (ഷഷ്ഠകഥ)

ത്രൈകാലികാഖ്യാനം

കാലം

ത്രൈകാലികാഖ്യാനം ഔത്തരാഹന്മാരും ദാക്ഷിണാത്യന്മാരുമായ ചില ഭാരതീയരാജാക്കന്മാരുടെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ സംസ്കൃതകാവ്യമാണ്. ദേശചരിത്രദൃഷ്ട്യാ അതിനു യാതൊരു വിലയും കല്പിയ്ക്കാവുന്നതല്ല. ആകെ അഞ്ചധ്യായങ്ങൾ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. "കലൗ ഹാരി സുസേവ്യം യൽപാലിയേശേന കാരിതം" എന്ന് ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ കവി കലിസംഖ്യ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽനിന്നു പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ രചന 928-ആണ്ടു വൃശ്ചികമാസം 16-നു ആണെന്ന് അറിയാം.

കാരയിതാവ്

ത്രൈകാലികാഖ്യാനത്തിന്റെ കാരയിതാവായ പാലിയത്തച്ചൻ, കുഞ്ചൻനമ്പിയാരെക്കൊണ്ടു ശിവപുരാണമെഴുതിച്ച ബാലരാമനച്ചനാണെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല.

"ഏകദാ ബാലരാമാഖ്യഃ ശ്രീപാലിയപുരാധിപഃ
സുകൃതീ നീതിനിപുണസ്സമാനായ്യ ദ്വിജോത്തമം
ഉപവേശ്യ ച സംപൂജ്യ തോഷയിത്വാ ച സാദരം
ശുശ്രൂഷുർല്ലോകവൃത്താന്തമിത്യപൃച്ഛദ്ബഹുശ്രുതഃ"

എന്നും,

"ഇത്യുക്തോ ബാലരാമേയ്യ്ണ മനക്രോഡാധിപേന സഃ
സുബ്രഹ്മണ്യാഹ്വയോ ഭട്ടസ്തമേവം വാചമൂചിവാൻ"

എന്നുമുള്ള പ്രസ്താവനകൾക്കു പുറമെ ആഖ്യാനത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ആ സുബ്രഹ്മണ്യഭട്ടന്റെ ആശീർവ്വാദരൂപത്തിൽ

"ഭൂലോകത്രിദിവപ്രഭൃതവിഭവശ്രീകേരളാഖ്യോർവരാ-
ഖണ്ഡാലങ്കൃതിഭംഗിതുംഗമഹിമശ്രീമാടരാജ്യേശിതുഃ
ശ്രീമൽസൂര്യകലീനരാജതിലകസ്യാമാത്യവാചസ്പതേ!
ഭൂമൗ പാലിയനാഥ! രാമ! സുചിരം ജീവ പ്രതാപാധികഃ

എന്ന ശ്ലോകവും ഈ കൃതിയിൽ കാണ്മാനുണ്ട്. ബാലരാമനെ പാലിയത്തച്ചനായും മനക്കോട്ടച്ചനായും ഇതിൽ പ്രകീർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. "ബാലരാമൻ മനക്രോഡനാഥാനുജൻ" എന്നു ശിവപുരാണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്ന് അദ്ദേഹം ആ കുടുംബത്തിലെ ഇളമീന്നായിരുന്നു. 915-ആണ്ടിടയ്ക്കു മനക്കോട്ട് മൂലകുടുംബമായ പാലിയത്തിൽ ലയിച്ചപ്പോൾ ബാലരാമൻ അവിടത്തെ ഒരിളമുറക്കാരനായി. 928-ൽ രചിച്ച ത്രൈകാലികാഖ്യാനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ "പാലിയേശൻ" എന്നും മറ്റും പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അന്നും അദ്ദേഹത്തിനു തറവാട്ടുമൂപ്പു കിട്ടിയിരുന്നിരിക്കുവാൻ ഇടയില്ല. എന്തെന്നാൽ അന്നത്തെ മൂപ്പൻ ഇട്ടുണ്ണാനച്ചനായിരുന്നു. "നാനാകഥാസാരവേദി" എന്നും "കലാവിദ്യകൾക്കേകനാധാരഭൂതൻ" എന്നും "വിശ്വവൃത്താന്തജ്ഞാനി വിദ്യയാ വിനോദിതൻ" എന്നും മറ്റും നമ്പിയാർ ശിവപുരാണത്തിൽ ബാലരാമനെ പ്രശംസിച്ചിട്ടുള്ളതു നിർമ്മൂലമല്ലെന്ന് ഈ കാവ്യം തെളിയിക്കുന്നു.

കവി

കവി ആരെന്ന് തീർച്ചപ്പെടുത്താൻ നിവൃത്തിയില്ല; എന്നാൽ അതു കോലത്തുനാട്ടിലെ ഒരു പ്രഭുവാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർ രാമനെന്നായിരുന്നു എന്നും സങ്കല്പിയ്ക്കാം.

"ശ്രീമൽപാരശവാര്യരാമഗുരുഭിർമ്മോദാൽ
കവീന്ദ്രൈസ്സ്വയം
മാടോർവീന്ദ്രസുമന്ത്രിവാക്പതിമുദേ മന്ദോഽപി യഃ കല്പിതഃ
സ ത്രൈകാലികവസ്തു വിപ്രമുനിവര്യാഖ്യാതമദ്യാലിഖൽ
കഞ്ചിന്മാണ്ഡലികസ്തു രാജകമണേ ശ്രീകോലരാജ്യേശിതുഃ"

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നും "ത്രൈകാലികാഖ്യാനേ സാമന്തരാമവിരചിതേ" എന്നുള്ള കുറിപ്പിൽനിന്നുമാണ് ഈ സങ്കല്പം സംഗതമാകുന്നതു്. "ശ്രീമൽപാരശവാര്യരാമഗുരു" ആരാണെന്നു വെളിവാകുന്നില്ല.

വിഷയം

അതീതന്മാരും സമകാലികന്മാരും ആഗാമികളുമായ രാജാക്കന്മാരുടെ വൃത്താന്തങ്ങൾ അടങ്ങീട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ത്രൈകാലികാഖ്യാനം എന്ന് ഗ്രന്ഥത്തിന് പേർ സിദ്ധിക്കുന്നതു്. ആ സരണിക്ക് അനുരൂപമായി അവരിൽ ചിലർ ഭാവിയിൽ ജനിക്കാൻപോകുന്നവരാണെന്നു കവി പറയുന്നു.

"ആന്ധ്രമുഖ്യോ യജ്ജ്വശ്ശാഖീ കുശികാത്മജഗോത്രജഃ
വിശ്വേശ്വരൗരസാപത്യം സുബ്രഹ്മണ്യാഹ്വയസ്സുധീഃ"

വിശ്വേശ്വരന്റെ പുത്രനായ സുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്ന ആന്ധ്രബ്രാഹ്മണൻ ഭാരതം മുഴക്കെ ചുറ്റിസ്സഞ്ചരിച്ച് ഉജ്ജയിനിയിൽപ്പോയി, അവിടെ ഗോവിന്ദസ്വാമി ത്രികാലങ്ങളിലും സംഭവിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളെ പരാമർശിച്ച ശിലയിൽ കൊത്തിവെച്ചിട്ടുള്ള രേഖകൾ മനസ്സിലാക്കി തന്റെ തീർത്ഥാടനമധ്യത്തിൽ തൃശ്ശിവപേരുരിൽ വന്നു ചേരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ അവിടെനിന്നു ബാലരാമനച്ചൻ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു നയിച്ചു ലോകവൃത്താന്തങ്ങൾ ചോദിക്കുകയും അദ്ദേഹം സൂര്യവംശ്യന്മാരും ചന്ദ്രവംശ്യന്മാരുമായ രാജാക്കന്മാരുടെ കഥകൾ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പരീക്ഷിത്ത്, ജനമേജയൻ, ശനാസീകൻ, വത്സരാജൻ, ചന്ദ്രഗുപ്തൻ, വിക്രമാദിത്യൻ, ഭോജൻ, ശാലിവാഹനൻ, ചേരൻ, ചോളൻ, മലയധ്വജപാണ്ഡ്യൻ, വിജയനഗരത്തിലെ കൃഷ്ണദേവരായർ, രാമരായർ എന്നിങ്ങനെ പലരേയും അദ്ദേഹം സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. ചേരനെ ഇങ്ങനെ സ്തുതിക്കുന്നു.

"രാജന്യാന്വയശേഖരോഽഥ ധരണൗ ചേരാഭിധാനോഽഭവ-
ദ്യോ ജന്യേഷു ജിഗായ തജ്ജിനകലം മന്വാദിമാന്യോദയഃ
രാജന്വത്യഭവച്ച യേന ധരണീ ധുര്യേണ ധീരാത്മനാ
രാജന്യാസ്ത്വധുനാപി യസ്യ കുലജാഃ ശ്രീകേരളാൻ
കുർവതേ."

കൃഷ്ണദേവരായരുടെ വർണ്ണനമാണ് താഴെക്കാണുന്നതു്.

"ലക്ഷ്മീരക്ഷിണബാഹുഷ്മണി നനു സതതം
മുക്തചാപല്യദോഷാ
രേമേ യത്രാതിരമ്യം രമണമകൃത യം
ഭൂമിരന്യാൻ വിഹായ
രാജാനം തം പ്രജാനാമവനപടുമതിം
സമ്പ്രതം സാരസാക്ഷ-
സ്സാക്ഷാദേവാവതീർണ്ണസ്സ്വയമിതി പരമാ-
സ്സൂരയസ്സമ്യഗാഹുഃ."

'ദില്ലിപാച്ചാ' വാണ് അക്കാലത്തെ ഭാരതചക്രവർത്തിയെന്നും ബ്രാഹ്മണൻ പറയുന്നു.

യുക്തിഭാഷ

യുക്തിഭാഷയുടെ പ്രണേതാവ് ആലത്തൂർ ഗ്രാമത്തിൽപ്പെട്ട പറങ്ങോട്ടില്ലത്തെ ബ്രഹ്മദത്തൻനമ്പൂരിയാണ്. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതി 925-ആണ്ടാണെന്നു "യോഗോളപഥസ്ഥാസ്സ്യുഃ" എന്ന കലിവാക്യത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. യുക്തിഭാഷയിൽ സ്വകപോലകല്പിതമായി അധികമൊന്നുമില്ല. കേളല്ലൂർ ചോമാതിരിയുടെ തന്ത്രസംഗ്രഹത്തേയും, നാരായണന്റെ ക്രിയാക്രമകരീ എന്ന ലീലാവതീ വ്യാഖ്യയേയും മറ്റും ഉപജീവിച്ചുകാണുന്നു. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ വിശദമായ വിജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കുന്നതിനു യുക്തിഭാഷയുടെ പഠനം ആവശ്യകമാണ്. നമ്പൂരിയുടെ ശൈലി കാണിക്കുവാൻ ചില പംക്തികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"അവിടെ, നക്ഷത്രഗോളത്തിന്റെ നടുവിൽ, ആകാശത്തിങ്കൽ, നേരെ ഉരുണ്ടു, തന്റെ ശക്തികൊണ്ടുതന്നെ മറ്റൊരു ആധാരം കൂടാതെ, എല്ലാപ്പുറം സ്ഥാവരജംഗമാത്മകങ്ങളാകുന്ന എല്ലാ ജന്തുക്കളേയും, എല്ലാ വസ്തുക്കളേയും ഭരിച്ചുനില്പോന്ന് ഈ ഭൂമി. പിന്നെ ഭൂമീടെ എല്ലാപ്പുറത്തുമുള്ള ആകാശത്തിങ്കേന്നും കനത്ത വസ്തുക്കൾ ഭൂമിയിങ്കൽ വീഴുമാറു സ്വഭാവമുണ്ട്. എന്നിട്ട് എല്ലാടവും കീഴ്ഭൂമി; ഭൂമീടെ എല്ലാപ്പുറവും മേൽ ആകാശം. പിന്നെ ഭൂമീടെ തെക്കെപ്പാതിയിങ്കൽ വെള്ളമാകുന്ന പ്രദേശം ഏറൂ; വടക്കേ പാതിയിങ്കൽ സ്ഥലമാകുന്ന പ്രദേശം ഏറൂ; വെള്ളമാകുന്ന പ്രദേശം കുറവൂ. പിന്നെ ഭാരതഖണ്ഡത്തെക്കുറിച്ചു മീത്തേപ്പുറം എന്നു തോന്നുന്നേടത്തു ജലസ്ഥലസന്ധിയിങ്കൽ 'ലങ്ക' എന്നുണ്ട് ഒരു പുരി. അവിടുന്നു കിഴക്കുപടിഞ്ഞാറു ഭൂമിയെ ചുറ്റുമാറു വൃത്താകാരേണ ഒരു രേഖകല്പിപ്പൂ. ഇതിങ്കൽ പടിഞ്ഞാറു രോമകവിഷയം; കീഴേപ്പുറത്തു സിദ്ധപുരം; കിഴക്കു യവകോടി; ഇങ്ങനെ നാലു പുരങ്ങൾ ഉളവ്. പിന്നെ ഇവ്വണ്ണം ലങ്കയിങ്കന്നു തെക്കും വടക്കും കിഴക്കേപ്പുറത്തുംകൂടി ഭൂമിയെ ചുറ്റുമാറു വൃത്താകാരേണ ഒരു രേഖ കല്പിപ്പൂ. ഇതിങ്കൽ വടക്കു മഹാമേരു; തെക്കു ബഡവാമുഖം; കീഴേ സിദ്ധപുരം; ഈ രേഖ സമരേഖയാകുന്നതു്."

ഗണിതയുക്തി

ഗണിതയുക്തി ഒരു സംസ്കൃതഗ്രന്ഥമാണ്. യുക്തിഭാഷയുടെ സംസ്കൃതാനുവാദമെന്നാണ് ജ്യോതിർവിത്തുകൾ പറയുന്നതു്. രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലേയും വിഷയം ഒന്നുതന്നെ. പ്രസ്തുത നിബന്ധം ഇങ്ങനെ ആരംഭിയ്ക്കുന്നു.

"വന്ദേ ഗണ്ഡതടസ്രവന്മദധുനീലോലോർമ്മിഖേലദ്ഭ്രമദ്-
ഭൃംഗസ്വാനവിപൂരിതാഖിലഹരിച്ചക്രം ഗജാസ്യം വിഭും
വിഘ്നാദ്രീന്ദ്രശിഖാവിഭേദനചണം പ്രത്യൂഹവിച്ഛിത്തയേ
വൃത്രാരിപ്രമുഖാമരാർച്ചിതപദാംഭോജം ദയാംഭോനിധിം.

ഗുരുപാദാംബുജം നത്വാ ധ്യാത്വാ സാംബശിവം മയാ
ലിഖ്യതേ ഗണിതം കൃത്സ്നം ഗ്രഹഗത്യുപയോഗി യൽ."

ഇതിലെ കാരികകൾ പദ്യത്തിലും വൃത്തി ഗദ്യത്തിലും ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ഏകദശശതസഹസ്രായുതലക്ഷപ്രയുതകോടയഃ ക്രമശഃ
അർബ്ബുദമബ്ജം ഖർവനിഖർവമഹാപദ്മശങ്കവസ്തസ്മാൽ
ജലധിശ്ചാന്ത്യം മധ്യമമിത്യഷ്ടാദശഗുണോത്തരാസ്സംജ്ഞാഃ
സംഖ്യായാഃ സ്ഥാനാനാം വ്യവഹാരാർത്ഥം കൃതാഃ
പൂർവൈഃ.

ഈ രണ്ടു കാരികകളും വർഗ്ഗമൂലീകരണപ്രകരണത്തിലുള്ളവയാകുന്നു.

പിൻകുറിപ്പ്

- സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല. ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണു ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.

ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം III

ഫോൺ പതിപ്പുകളുടെ കണ്ണികൾ

33. സംസ്കൃതസാഹിത്യം
34. ഭാഷാസാഹിത്യം
35. ഭാഷാസാഹിത്യം
36. ചില ഭാഷാജ്യോതിഷ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ
37. ഭാഷാസാഹിത്യം
38. കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ (രാമപാണിവാദൻ)
39. ഭാഷാസംസ്കൃതസാഹിത്യങ്ങൾ
40. കിളിപ്പാട്ടുകളും ആട്ടക്കഥകളും
41. പലവകപ്പാട്ടുകളും ഗദ്യകൃതികളും

വെബ് പതിപ്പ് കണ്ണികൾ

1. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 1
2. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 2
3. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 3
4. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 4
5. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 5